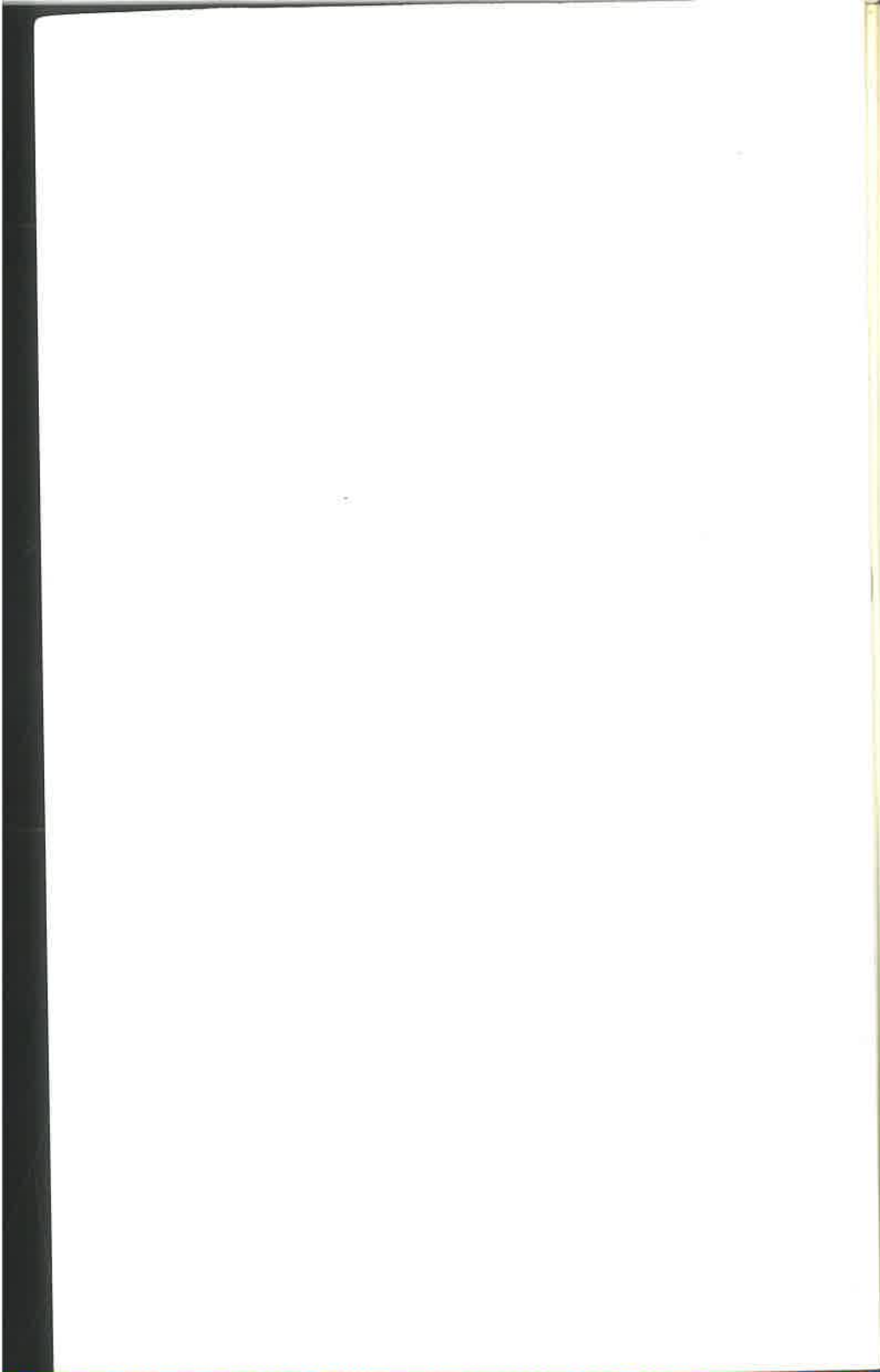

Barkerdena Zerrî

Medet Can

Mendiş ra bext nêvurîyeno...

Îbrahîm Bîstînîj

BARKERDENA ZERRÎ

Medet CAN

Fekê Verocî

Nuřtox:
Medet CAN

Redakte:
Mesut KESKİN
(Alfabe, tercîhê nuřtekarîo.)

Edîtor:
Cumali BADUR

Tasarim:
Ahmet Shakumdc

Estembol Gulane 2012
Heqê kitabc heme nimitycê.

Çap:
Kayhan Matbaacılık
Davutpařa Cad. Güven İş Merkezi C. Blok No. 244
Topkapı / İSTANBUL
0212 612 31 85

İSBN:
978-605-87011-1-3

Ez 'emirê xo de yew fin berey menda....

Romanı yazmam için; evinin kapılarını açıp, yardımlarını
esirgemeyen sevgili Fatma Gngr ve minik ailesine ok
teŖekkr ederim.

Letey Jewin

Wesar bi. Aldûş, Gozêreki, Tiwêreki, yazi, ro, ko, 'erd, azmên zey perdê uncî kip kiho, zey mundîa 'eyşfatma hewt reng ew zey veyva newî xembilnaye u şermok bi. Verê tîjî, dîkan'a pîya bi bi aya u dewarê xo berd bi çere. Cay çerî; çol nê, merga sozan bozan bi; wişk nê, bilusik bi; gemi nê, qunca cenetî bi. 'Erdan mîyan ra bewranê gemi, deyan ser ra zerikî, vilikan çorşme ra perperikî perayê. Kîştâ zimî ra vayê do barêkek ameyê ew nê vay; xeley, cewî, vaşî, awa roy hete veroc'ya kerdê şane.

Yazi; rocakewtendê Aldûşî di, Rodê Feratî sero, Mêşedê Kihoyeki kaleka bi. Welat di 'erdî serrê karitê, serra bîni nêkaritê ki bîrê xo. A serri 'erdê yazî veng bi. O 'erd di, nezdî di timinan toxim kariyayê. Herra ci zî gorey 'erdanê bînan sûr u fodili bi. Jew kemîyeya 'erdî bî: Çorşmey'a sêzêrê, şiqoqêrê, mazêrê çinê bî ki kes amnanî sersîa ci di roşo, labirê 'erdî zî zanayê ki no qisurê ey nê, ê wahêran bi. Wertedê ci di sîyê da bori bî. A sîyer sero; ge qeçkan deyrî kerdê, ge keşîşan malmalikî fetilnayê...

Kepa xo, sîyer sero ronê u 'erdî mîyan di qoqoy qorî denîşnay ki qeçê xerîbî çerey ci nêçiranê. Karê qoqoyan qedîya tepeya, vaşî mîyan di bi derg. Ge hurna qolê xo akerdê, girotê, ge xo kerdê maqley, ge nayê perperikan dima; hetana ki her zira...

Kemerê Heli, o verdê roy'a ew verocdê yazi'ya mendê. Qot tadê u weyna: Sersîya kemerî, amê ameya ray ser. Sifte şî sîyer ser ra kepa xoya diratî girot u çewt eşt xo serî ser, bahdo dewar arêda pêser u nişt herdê viranî...

Ray, teng u barî, çorşmey ci zî pêro karite bi. Ey, kiştê ra dewar ramitê, kîştâ bîn ra fitîka govend antê. Xo winî lerzanayê ki herdê viranî sero zor vinderdê. Xim Ximi qediyê tepeya, kerd deyra ki wendexane di misa bi ay bicino, hima "Legleg legleg Hewada" rê fitiki kok ra umuş nêbî, coka ey zî fitîki fina tadê Xim Xim ser...

Raya yazî resayê rayda makîner ser se, biyê di cay; jû mêşe ra, a bîni rayda makîner ra ew Tiwêreki mîyan ra raverdê. Qeçkanê Tiwêreki, kutikî verdâyê înan ro, qandê coy ê ekserey rayda mêşî ra şîyê u ameyê. Mangay bori hewna newe zê bî; vernîya dewarî ay antê. A kewtî rayda mêşî ser se, o hewna newe resayê rayda makînerî. Rêça tekerandê qamyonda sûri dî nêdi, xo herî ser ra eşt war u şî mangay bori açarnê rayda Tiwêreki ser. Dewar heme açarna tepeya, her ant sîyê ver u fina nişt a ci. Kutikî xemdê ci di nêbî, hima merax ra kerdê biteqo, coka xo xo di qisey kerdê: "A qandê çiçi şî? Kê veyndayo ci? Çend tekerina..."

Raya makîneri kaşan'a ta deyyê u kewtê ser. Dozerî sî, kok dîm day bî kişta cêrî ser. Hetana Tirbda Mistikî, ray çorşme ra 'erdo karite çinê bi. Wija di zî dikêda Zeynîk înan'a werkeki, a ya ata, overdê derî'ya, verocdê kaşan'a zî rezê Xopanî bî.

Werazî qedyyê, resay bî ciwênandê Tiwêreki ser. Wija ra; rayê da lingan deyî ser ra, Rezandê Xopanî pey ra şiyê Aldûş, jûna zî şiyê 'erdandê qubaxêran mîyan ew Rezê Xopanî rayda makîner ra, Hêgay Qubaxêran zî Aldûş ra berz weş asayê.

Raya makîneri binîda Tiwêrek ra ravêrdê. Kes kewtê dew mîyan se, banê Zeynikînan u ê key Hacikî ray bin di, banê bîni ray sero, kaş'a mendê. Bê tek tukan, banê dewî weynayê hetê rocawan'ya. Camî, dewî miyandi bî. Cay ci pehn, verê ci hetê veroc'ya, vero zî tiwêrê da vêrêni bî ew ze ki vatê: Namey dewî a tiwêr ra ameyê.

Qamyoni, bandê key Zeynik înan pey di, ray kişt'a vinderd bî. Ame het se, herrî ra ame war u zey cina weyna pira: Çihar peya, didi vera şeş tekirê ci bî ew ramitxanî sero zî refê do werkek bi. Ey têl ra, qamyonê zey nay zehf viraştî bî... Têl çinê bi; bibîyayê se, ey do ay ra girdî viraştayê.

Çorşmey qamyoni pirê îsan bi. Thayn thaynî vijîyay bî qasa ser, ca dayê çî; thayn thayin zî çî kiriştê... Bahdêyenî ew heli bî; qeçkan, qamyon çorşme ra moz kerdê... Qota xo namit u derg derg weyna dorda mazotî ra. Fek ra peyşî bî; weli pa bî bî lhincîya sîya. Qota xo tadê tekeran se, çimê ci gunay Welatîro. Welat, dezay ci bi ew ê hurna pêçaxî ra bî, labirê o, welatî ra di giştî diha derg bi. Porrê hurnan zî pîriki qesna bi; bêşikê ci, zey beşikan dê bizan çarandê ci'ya bîyê hêl. Xalanê Welatî overijî bî ew namey ci zî xalê ci yê doxtorî nabi pa. No name zehf forsin bi, coka qeçkan vera ci pexîley kerdê; ci rê kilmeya vatê: Welo!

Hurnan zî goşê xo girotî bî, zey viraştoxana weynayê qamyon ra. Amey pê çim se, veng kerd Welatî:

“Ti çe mehal ameyê?”

“Gamkeka verên.”

“To dewar se kerd?”

“Mara mi berd keye...”

Hurna zî hewna mirdî nêweynay bî; persî veraday u fina xeyalê xo day

qamyoni, hetana ki amey pêro, labirê no fin Welatî fersend nêda ey:

“To dewarî berdî kotî?”

“Mi berdî yazi.”

“To çi nîyardî Hêgadê Mêşî?”

“Mara mi nêverda...”

Hewna persî Welatî nêqedîyay bî, kewt mabên:

“Kamê bar kenê?”

“Zeynik înanê.”

“Înan di heqê ray esto?”

“Qay esto.”

“Ê şinê kotî?”

“Adna.”

“Adnaya, Boxazdê Qanî pey di?”

“Nê, ze ki vanê wija ra zî dûrya...”

Qamyoni ci rê bî zey gangêrî; ci ra kewt dûrî; sîyê sero ronîşt u wertelîx kerd temaşe: Vengê qeçkan kewt bi dewi ser. Jû jû fin resayey qîrayê înanro, hima înan a gami vengê xo birnayê; gamkekna tepeya fina dest pey kerdê. Cinî u keyney resayey, ortmedê key Zeynik înan sero arêbyay bî pê ser, hêrsê bê vengî rişnayê. Vêngê qeçkan peysayê se, bêvengey u piruzya dûrî ra ca biyê; kesî qay vatê ki dewijê meyît hewadanê!

Xeylê sîyer sero ronîşt, xeylê mil kerd xo ver, xeylê weyna dûrî, xeylê weyna azmên... Dest ra çiyê niyameyê, bê qarxî

Sifte kepa xo kerd raşt, bahdo sîyer ser ra werîşt; pantolê xo raşanay u verê xo kerd hetê keyîya... O hewna qamyoni het ra niyabirya bî, Gozêreki ra vengê Xezali qılaneya:

“Şîyarrrr! Şîyarrrr!”

“Heyyy! Heyyy!”

“Bê keye, bê!”

“Ez ha yena, yenaaa!”

Gozêrek u Tiwêreka; him duşnedê pêya bî, him zî pê ra nezdi bî. Mabêndê ci di zî Înîyo Honik bi. Xezali, may Şiyarî bî. Dewar resa bi keye, labirê Şiyar qamyoni het di xeylê xapîya bi; kewt bi berey. May ci vijiyê bî banî ser u veyndayê ey.

Tiwêreki mîyan ra vijîya bi. Sîda Sîa het ra hetê înî'ya şîyê, labirê aqilê ci qamyon di mend bi, coka ray kişta siê sero ronîşt u fina xori xori weyna hetê qamyona. Nieq zî nêbi; kam herunda ey di bîyayê se, o do bewnayê, çiki ê hurna zî şîyê didi ew ê hurna zî jew sire di ronîştê. Şiyarî eşkera nêkerdê, hima tem zî da bi!

Sîya Sîa; mabêndê tiwêrek u înî di, doşda raşt'a, kaşdê Mamkan'a bî. Pey sîyeri, hetana înî ser 'erdê Mamkan bi ew înan binîya 'erdî cêr ra sîyan'a kerd bi dês u dêsî pey di zî henarorî, encirorî, aluncêrî ronay bî. Kes hirga ki wija ra ravêrdê, temê kesî kewtê meywandê ci. Binê ray kok hêgay awî bî. Kes cor ra weynayê se; zezewatî, uncey, Xeley kip kiho asayê.

Dola dewi; Tiwêreki ra şîyayîş di doşîda çep'a, binîda tiwêran di mendê. Hewna awi vêşî bî, coka dewijan doli nêvet bî. Mîyan di bêterê lhincîya salmî asayê...

Îni; raya cor, kişta zimîya, kerrî miyan di mendê. Çorşmey ci sîyan'a kerd bi dês u serê ci salana giroto bi. Di çiranikê ci bî. Çiranikan vero, sî phanî ronay bî ki lingê kesî hî nêbê, hima awi sî kerdî bî zey sabunya. Merdîmanê xeşîman u qeçkan, nê sîyan ra thayn nîyantê! Awa înî; şeniki, paki ew zey vewri honik bî, coka ci rê vatê: “Înîyo Honik.”

Înî'ya cêr, ray sero; panc tiwêrî, sersîda înan di zî qandê ronîştîşî salê girdî ronay bî. Kes îni ra hetê Gozêreka şîyê se, kişta raşt'a: Dika key Remikî, aya a kişt hetana gozêreki pey kaşî u deyey; kişta çep'a: Percîndê ray bin di dola Îbramdê key Hesena, doli vero zî hêgay ci bi. Awî, ê key Îbramî'a başqî nêbî; hêgay kişta raştî heme a awa awdeyayê ew a kişta 'erdê hurna dewan zî bî. Hêgadê key Îbramî'a ata, rezê Xalîtdê Mîni bi. Ê rezî sero, kişta raya, percînî mîyan di, wertedê Gozêrek u înî di, teyêrê da girdi bî. Tey ci bîyê bîyayey se, qeçekî zey verg dê veyşanî weynayê

pira, labirê kesî ne şayê teli ra ravêro ne zî wetardê şiro rezî mîyan, çiki heme cay ci akerde bi ew hurna dewan ra zî asayê. İbram u Xalîfî'a Tiwêrekijî bî ew nê 'erdê ci kişta Gozêrek'a mendê. Rezdê key Xalîfîa ata wendexane (mekteb), wendexanî vero zî ciwênê Gozêreki bî.

Weyna ki may ci do fina biqîro, sîyer ser ra werişt u gamî kerdî heray. Resa tiwêran bin se, sifte kerd raşt ravêro şiro keye, hima çend gamî eşfî tepeya, bi poşman u ageyra înf ser. İni di sifte dest u rî xo pak şit, bahdo lewê xo nay çiranikana...

Piruzin piruzin resa wendexanî ver. Çimê ci weynayê hetê rocawanya, zerrîya ci qelfiyayê, xeyalê ci tersayê... O nêşiyê, linganê ey o berdê. Mabênê qay wa ki o hewn vînenê, labirê o qay zî nîyaja ci qedîna:

“Şiyar!”

“Hey!”

“To Welat dî?”

“E.”

“O kotî dî?”

“O qamyoni het dî.”

“A qamyoni qandê çiçî ameya?”

“Key Fetadê Ehmedekîê bar kenê...”

Wendexane doşîda çep'a mendê. 'Eynî rêzdi, rocakewteni ra hetê rocawanî hîrê letey bi. Rocakewteni di lojman, rocawan di teber u cay kolîyan, werte di zî cay dersi bi. Cadê kolîyan pey di, key Bekirî; hewşdê wendexanî'ya a kişti, doşîda raşt'a, rayda koy sero zî key Lokoy bi. Bekir u Lokoy'a dedê Şiyarî bî. A ki ci ra persê Welatî kerd: Cinîya Lokoy, maya Welatî, nîyaja ciya Qîmet bî. O hewna keye nêresa bi, vengê Werdegi ame:

“Qîmet, a çi qamyona?”

“Şiyarî va key Fetadê Ehmedekîê bar kenê.”

“Wax wax...”

Werdegi, ciniya Bekirî bî. Ci rê qisey weşî bî, coka banî ser ra war nîyameyê...

Kes kewtê dew mîyan se; doşîda raşt'a bano siftekên, banê Şîyar înan bi. Bandê ci vero; di teney soqî bî. Nê soqîyan ra jew, xori u gird, o bîn hera u werdi bi. Kergî u mirîçiki soqidê werdî çorşme ra kemî nêbîyê, çiki îlam ki çorşmedê ey ra çîyêdê werdî biyê. Rocawandê bandê key Şîyarî înan di zî banê pîrik bi ew çimê ay zî şew u roj înan sero bî...

Lingdîyara ortmî, sîyana viraşt bî ew des lingini bî. Lingda desini sero, qapliX na bi pa ki dewar ortmî ser nêşiro. Şîyar, lingdîyar ra bêveng bêveng kewt dîyar tepeya; qaplix akêrd, hima nêracina u raşt ravêrd zere.

Mabêndê bandê înan u bandê pîrik di tiwêra key Şîyar înan bî. Xezali a tiwêr bin di manga ditê. Qaplix akêrde dî se, veynda:

“Lajê mi! Qeymaxo sel bindî. Mi nan zî kerdo awi, o şalek'a pîya teştî bindî. Pîzey xo mird ki u çîyê teber'a meverdi...”

Banê ci, zey banandê bînan'a weynayê hetê veroc'ya. Çep u raşt'a wedey, mabên di heyatî, pey di bano peyên ew vero zî ortme bi. Binê bandê pey u wededê kîştâ raştî kerd bi mereki, ê heyat u wededê meymana axuri bî ew binê ortmî zî hewş bi. Bandê pey'a teqa çinê bî, coka hend roşn nêbi. Şîyarî, sihana qeymax u şalekda nanî'a ardî heyatî u vero vinderd...

Bandê key Bekirî vero, 'erdê do hera bi. Înan, wîja ge kerdê nihey ge kerdê cew. Percînê nê 'erdî; wendexanî bin ra dest pey kerdê u hetê îni'a, rezdê key Xalitî ra ta deyayê hetê cêrî'a, rayda Deredê Cindîyan ra ageyrayê hetê dew'a, Deredê 'Elî ra fîna ta deyayê hetê corî'a.

Şîyarî werdê xo werd bi. Mîyanî mîyanî lingdîyar ra ame war u xo verada Deredê 'Elî. No derekê do werkek bi ew mabêndê dew u ban di key Bekir înan ra ravêrdê. Nê derî mîyan di gozêrê bî. Namey dewi, a gozêrî ra ameyê. Gozêr bin ra ravêrd u kaşdê derî ra kewt dîyar tepeya, percîndê key Bekirî bin di vijîya rayda Deredê Cindîyan ser. Na raya lingan bî. Hêgayan sînora ra şîyê Tiwêreki...

Qamyon vero raştê Sîaterî ame. Sîater; hendê herê bi, hima hewna şîyê panc. Qando ki berey şîro eskerey, qeydê ci werdi da bi pîro. Namey ciyo raşt Remzan bi. Zehf sîa bi, coka şarê hurna dewa ci rê vatê 'Sîaterî' Wendexane dewda Şîyar înan di bi. Jew mehlûm bi ew qeçanê hurna dewan zî jû sinif di wendê.

Sîater, merdimê mehlîmi bi. Kancî qeçekî; wendexane di, dew di, îni di, hewn di... Zazakî'ya qîsey kerdê se, ey hewtna nayê pa u resnayê mehlîmî. Mehlîm ey het di meleke bi; ê ey'a bîyayê se; mirîçikan do, dîkan do, vay do, dar u berrî do zî Tirkîya qîsey bikerdê...

Şiyarî; Sîater dî nêdî, rî xo tada u ci ra kewt dûrî, hima riqa Sîaterî rika kutikî bî; boçika ci nêvaradê; qamyon pey di giryaney ci tepîşt:

“Tiyê çi nînê wendexane?”

“Kesê ma çinyo şiro dewarî ver.”

“E do mehlîmî rê vaja.”

“Qe vaji, heta serna Heq girdo...”

Xeylê wext ravêrd bi. No fin nêpawit ki maya ci veyndo. Fina rayda Deredê Cindîyan ra ageyra keye.

Hela şanî bî. Qeçanê dewi, dewar berdê gemi. Şiyar; soqî sero ronîşt bi, xori xori weynayê hetê Rodê Feratî'a. Winî xori, winî zerrî ra, winî qarxa weyna ki bi bi awi, roya pîya ta deyayê... Vengdê Xezala ame xo:

“Şiyarr!”

“Heyy!”

“Bê dewardê ma, dewarê kesî axur di nêmend. Bê loxmeyê nan bûri, beri.”

“Ez nêbena.”

“Çi hêga?”

“Raya meşî ra ' ewîna mina nîna.”

“Tiwêrek ra beri. A ray ra qeçekî zehfê; pa hewîna to yena.”

Şiyarî ê; hîrê biray, di way bî. Şiyar new, Zelali heşt, Zerrweş panc, Varan hîrê sere bi. Tewr werdîya ci Delîla bî, a zî hewna newe kewt bî serri.

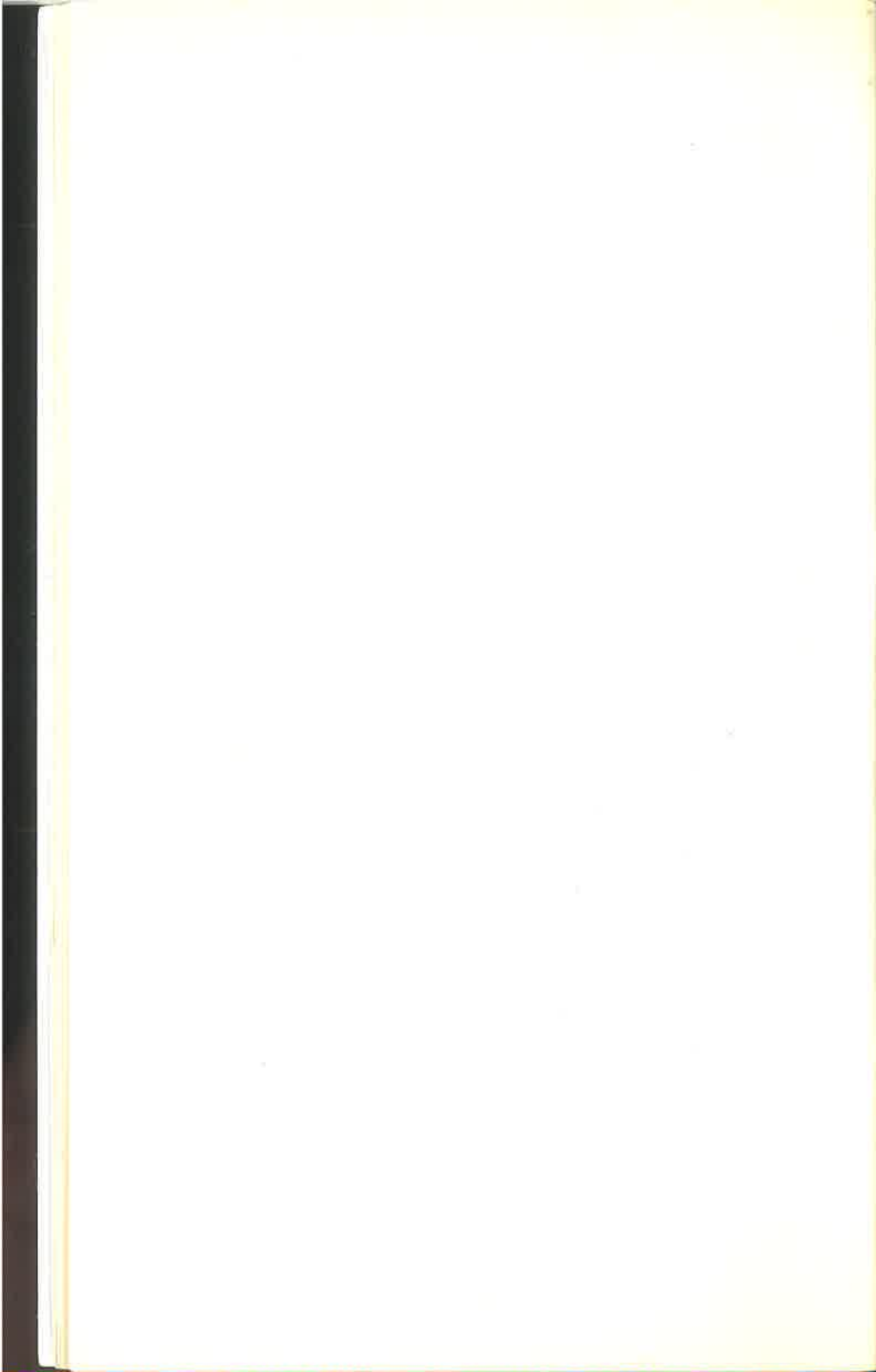
Dewar kerd xo ver u rayda makîner ra, ramit hetê yazî'ya... Resay qamyon heti se, her vindarna u derg derg weyna. Qamyon kerd bî bar.

Serê ortmedê Zeynik înan pirê îsan bi. Pê ra heq waştê. Barkerdiş, baro giran bi ew giraneya xo dayê zerrî. Rî kesî nêhiwayê. Azmên ra qarx varayê...

Dewar 'erdî mîyan di çerayê. Şiyar vijîya bi sîyer ser; ge weynayê dewara, ge weynayê raya makînerî. Nezdî êrî, Tirbda Mistikî pey ra qamyoni asê. Şiyar, hima sîyer ra ame war u hetê raya vazda. Raye kişta deyeyê bi. Vijya ser u çimî nay qamyona: Pî Zeynik u birardê ciyê girdî'a ramitxane di, ê bînê qasa sero bî. Şiyarî înan rê, înan zî Şiyarî rê dest kerd hêl. Thaynandê ci çiman'a hêrsî, thaynandê ci çiman'a ters, thaynandê ci çiman'a qarx asayê. Qamyoni ver, wela ci dima bî hêl u şî...

Xeylê wext qamyoni dima weyna. Aya pîya hetana Aldûş şî, labirê Aldûş ra ata him qamyoni him zî wela ci çiman ra bî vinî. Mil kerd xo ver u ageyra dewarî hetî. Dewar amorit; tamam bi. 'Êrdî miyan ra çend qorî eştî tepeya, sîyê da thûj'a werkeki girot u vijîya sîda bor ser...

Sîyer ra ame cêr se, roc şîyê war. Kewt bi berey; dewar arêda pê ser, nişt herî u şanay xo ver. 'Erdî ra hebekê kewt dûrî tepeya, her pey di açarna u weyna sîyerî. Nuştayo ki pa nuşna bi dûrî ra ca biyê. Veng'a wend: 'ZEYNIK!'

Letey Didin

Wextê palîyan bi. Germ bi. Kutikî nêşayê tîj'a vîndero. Pêrê ci kerdê şîro Sêwregî. 'Ema ciya girdi veyva Sêwregî bî. Mêrdey ci, ci ra pîl bi; payra ra vêşî ca di bi. Ze kî pêrê ci vatê, fîna nêweş bi. Qandê ey tenêka nê; çay u şekerê ci qedya bi, golikî do bişyayê mezat...

Şîyarî; nandê firun ra, tawa ra, 'emda xo ra, geçandê ci ra, şeker ra zehf hes kerdê, coka o zî qayîl bi kişîro, hima pêrê ci hewna ne vat bi 'bê', ne vat bi 'meyî'.

Tîjî perê bî. Zelali, ortme kerd gezi; şî kulîn ser ra cîlî ardî rakerdî; mînder u balişnana sero ronay tepeya sîtilê doy gitor ki bero îni de honik kero, hewş ra mara ci veynda:

"Zelal!"

"Hey."

"Keynay mi, lepê pêçegi bîya ki ez sero manger bidoşa."

"Boxçay pêçega kotî di?"

"A heyat di..."

Zelali şî boxça ra virarê pêçek giroto u ard eşt teştî mîyan tepeya, va:

"Dayê ez ha doy bena îni."

"To ortme kerd kezi?"

"E."

"Ma cilî, doşegî, balişney?"

"Mi ê zî ronay."

"Wela adirgandê ortmî berzi, hewna şo."

"Ey di hend weli çînîya."

"Ti wela ci berzi ew şena se, çend teney zî çarî binani ki hetana tari nêbîyo ez şitî germ kera..."

Hîrê teney adirganê ci bî. Jew bandê peyênî di, jew heyat di, o bîn zî ortmî sero bi. Zimistanî adirgandê bandê peyênî di, wesar u payizî ê heyatî di, amnanî zî adirgandê serdê ortmî di adir wekerdê. Zelali qayîl bî ki xo gamê veror îni resno, çiki keyney heme nika vijadî bî ew qisey serdê

îni zî zehf tam weşî bî... Lingdîyaran ra rew rew kewt dîyar. Ata weynê ,
nata weynê estamî nêdî; veynda marda xo:

“Dayê estamya kotî di?”

“Ez çî zana keynay mi? Bewnî xo çorşme...”

Boçika estamî şikiyê bî; çaran miyan di niyasayê. Hetana kiç aran hetî
nêşî, cî ra niyasê. Desto çepa çarî heweday, desto raştî bî estemîro u vazdê
adîrganî ser. Adîrgan di hend weli çinê bî. A ki bî zî kerdî estamî u berd
sornî ra eştî. Zelalî weli eştî, hima qeyamî zî qîlanê: “Cinabeta mindarî!
Ne tîba, ne wela to bo! Ez gemugê pêrdê to nêvaja, ê kê vaja...”

No wengê Ded Wesmanî bî. Feqîrê mi soqî sero ronîşt bî, raye Cemîlî
pawitê. Soxîya weli thayn bî, hima a ki bî zî hemî rişyê bî ci qotî; bî bi zey
meymuna. Xezalî manga ditiş verada u vazdê Ded Wesmanî hetî. Kîştê ra
wela cî kerdê pak, kîştî bîn ra kerdê Zelalî lete kero: “Ti bi mi vero guna!
Mi to rê va weli berzî soqî ser? Kora korî, to nêşa bero berzo pagî...”

Zelalî ters ra remê bî heyatî. Weynê ki maya ci u Ded Wesmanîya kewtê
derdê weli, sitilê doy girot, lingdîyaran ra bêvenga amê war u mabêndê
bandê pîruk u bandê xo ra, dêsî ver ra, bandê xo pey ra remê şî îni...

Xezalî şî cor ra îrbîk kerdî pirê aw u ard kerdî destandê Ded Wesmanî.
Ded Wesmanî, dest u rî xo rind kerdî pak tepeya, şî hetê miyandê dewa,
Xezalî zî ageyrê mangerî çîjan...

Wextê werddê şanî bî, Cemîl cer ra asa. Heqîbe kerd bî pirê; `encurî,
lobikî, qu werdî u eşt bî qatîr ser, labîrê nêpişt bî; sero nişt bî a cî u boxçay
kalanî nêbî xo ver. Qatîr ant tiwêr bin. Sifte xo ame war; bahdo boxça u
heqîbîya ronay. Qatîrî him ariqyê bî, him zî teyšan bî. Cîla ci ronê u eşt
çaran ser tepeya, veynda:

“Zelal, Şîyaro kotî di?”

“Ê şî hetê wendexanî`ya.”

Cemîlî; wesarê qatîrî eşt çaran, boxça eştî xo qol, heqîbe zî kerd xo desta
u herdî heyat di ronay tepeya, fîna ageyra tiwêr bin...

Cemîlî mabêndê qatîr het di pawit, labîrê weyna ki amyayîşê Şîyarî çînyo,
wesar kerd xo dest u hetê wendexanîya kewt raye. Şîyar înan wendexanî
vero kay kerdê. Qatîrî teslîmê Şîyarî kerd tepeya, qeçandê bînan rê va
‘harê’...

‘Encurî newe newe, îsotî ewro meştî vijîyayê. Balcan u şamikan rê hewna

wext bi; xora lobik u kuwandê werdîya zî rewranyo ki vijiyay bi. Sirfî sero; lobikê sûrkerdey, şorbay doy ew doyo honik bi. Kulfet pêro ronîştî bî, werdê şanî werdê. Vêşî nêramit, fina vengê Ded Wesmanî ame:

“Cemîl!”

“Ded Wesman tiyê?”

“E, e ezo.”

“Bokarê xeyro.”

“Qatira mi bî vinî.”

“Ez dikda Serdê Raye di bîya. Wijaney di nîyasê. Kotî di bî vinî?”

“Mî ‘erdandê Qubaxêran bin di girê dê bî. Ze ki qeçekê vanê, herê Key Siltaneki şîyo ci...”

“Bê cor, ma werdê şanî bumi. Qay vîneyîna.”

“Cinawir minawir do bikêşo.”

“Ez ha hetana şefaq gem’ a; mi cinawir nêdî, bê cor...”

Ded Wesman Tiwêrek ra bi. ‘Erdê ci thaynî bî. Ê ki bî zî bejey bî. Jew do kilmek u gidêkek bi. Kesî qay vatê ki qarxo ci ri ra vareno. Winî ki; ri ra erdîşi, giriyane ra lêm, şelwelandê ci ra pîney kemî nêbîyê. Kesê ci çinê bi; ne may, ne pî, ne way, ne bira, ne cinî, ne qeç... Ze ki vatê: Wextê seferberlixî, hukmat ameyo Tiwêrek ra eskerê waştö. O çax harê Tiwêreki, kalikê Sîaterî bîyo. (Bênamuseya ey, qeşmereya ey, xayineya ey, qundeyeya ey hewna vaciyayê!) Ey vato ki: “Eskerê ma deza Wesmano.” Deza Wesmano feqîr, gawanê dewî bîyo. Hukmatî giroto, berdo. Cinîya ci Bedewî qalîn bîya. Bahdê Wesmandê feqîrî, Heqî ci rê lajekê dayo, labelê no bîyayîş di zî Bedewî bîya rehmetî. Dewijan, namey lajekî namey pêrdê ci na bi pa. ‘Arey’ a, rezîley’ a, kutkey’ a bi bi gird. Kesî keynay xo nêdê bî ci. Rojê ci, mengê ci, serrê ci tep u tenêka ravêrdî bî/dê...

Ded Wesman winî xînt mînt asayê, hima qeçkan ra zehf hes kerdê. Winî ki; qeçana biyê qeç, pa kay kerdê ew winî zî ziwanweş u kuşatin bi. Hewna lingdîyarana bi, zerrîya Zelalî kerd honik: “Xezal na keynay şima do zehf paki bo! A do kewanîya namedar bo! Ma vaji to kot ra zana ki weli sabunî ra veşî kesî kena pak...”

Ded Wesman ravêrd sirfî ser, Xezali şî ref ra fîraqê pakî ardi... Bahdê nanî, bê Şiyarî qeçê bînî heme mînderan sero şî hewna. Şiyarî kerd biremo kuçe, hima mara ci kaplixa tepîşt...

Him Cemîlî him Ded Wesmanî, hurnan zî çay ra zehf hes kerdê. Xezali sirfe hewada nêhewada, bardaxî ci kişta ronay. Şekerê ci qeleyin bi ew hîrg qeley ci hendê bêterê bi. Cemîl u Ded Wesmanî'a miyanê bardaxan kerdê pirê şeker u rîngi rînga têv dayê. Şeker zî şerker nê, ze bi ze aste; çay biyê honik, o nêvêşyayê... Şiyaro feqîr merd ki çaydana bero, bîyaro. Çaydanan di awi qediyê nêqediyê, Şiyarî bardaxî haweday heyat u da piro şî kûçe.

Bahdê Şiyarî, Ded Wesman zehf nêronîşt. Aqilê ci qatir di mend bi. Destê xo yo raşt eşt 'erd u va 'ya Ellah...

Cemîlî; Ded Wesman hetana înfî ser, berd kerd raşt. Înfî ra aymayîş di, ortmedê key Lokoy sero vengê qeçkan ame se, veynda: "Şiyar berey mekewî, ma dê şewra şîmi Sêwregî." Şiyarî perayîşa cevab da: "Beno bao, benooo!"

Cemîl ravêrd şî keye. Qeçanê dewî; o şan, kay rew veradê, çiki kiştê ra Cemîlî veynda bi, kişta bîn ra Şiyarî çalim kerd bi; qeçanê dewî pexîley ra kerdê biteqo. Şiyar, çihar paya şî keye. Maya ci u Delfla'ya wededê kişta ray di, ê bînî ortmî sero rakewtî bî. O şî wededê meymanan di rakewt. No wede, hetê bandê pîrik'a bi. Cemîl, ridê mehkumey ra zehf geyrayê ew hîrg dewî di zî dostê ci bî. Meymanî key ci ra kemî nêbîyê. Wedey meymanan; tim u tim pak, tim u tim ximbilyaye, tim u tim amade bi...

Hewna tari bi Xezal veng kerd ci: "Şiyarê mi, Şiyarê mi! Werz qeday..." Werîşt ame heyat ki pêrê ci ara kerda, şîyo hewş. Ey zî hima rew rew çend loxmey eştî xo fek u vijîya ortmî ser. Aşmî hewna nika nika Kodê Zakî pey ra goşî vetê... Cemîlî hewş ra golikî vetî nêvetî, veng kerd ci: "Çinay xo, xo ri di u ma resi..."

Înidê Honikî sero; him ey, him golikan aw şîmiti. Cemîlî; şewkay xo tadê, winî şî çiranikan ver. Dest u rî xo şit; mirdî şîmiti tepeya, agey ra Şiyarî:

"Mî ra vêşî, kes qedrê na awi nêzano."

"Çi?"

"Kes hetana awanê bînan nêşîmo, tamê na awda delali nêzano..."

Hewna sîda sîa nêresay bî, kutikê Tiwêreki laway. Kewtî Tiwêreki

miyan se, heft hefta kutikan bê pêti; xora vêşî nêramit, çorşmey ci girot. Cemil misaye bi. Weyna ki Şiyaro terseno kerd tembe: "Lajê mi; ti, ti bê ki ti kutikan ra neremê, çiki kutikî finê fehm kerê ki keso terseno, kesî kenê lete lete." Şiyarî xo diskna bi pêrdê xo ro; ey'a pîya gamî eştê, labirê fina zî camêrdeyda xo ra nêbi: "Bao ez kutikan ra nêtersena. Ez çimanê xo degîna; ê nêwetanê bîrê mi ser..."

Tiwêrek qedîyayê se, bê rayda makîneri jûna ray diha bî. A ray, hima dew het ra kewtê kaş u deyî ver ra hetê rocakewtena şiyê. Mezelê Tiwêreki, ê deyî pey di ray sero bî. Şiyar u golikan'a ver, Cemil dima, kaş ra kewtî ser. Cemilî hetana Fatîha wendi, Şiyar u golikana kewtî duri; gamî kerdî heray...

Serbiceran ra, kaşan ra, dewan mîyan ra, yazîyan ra resay Bizmî. Na dewi, hima roy kalek'a bî. Cordê ci di, hurna hetandê roy'a kemerê berzî bî. Cay royo tewr teng tîya bi. Kê kerdê qîmişê gandê xo bo se, xo tîya ra eştê ro. Ro, tîya di hendi ki Xezeba ameyê, reyayiş çinê bî. Tîyay rê vatê: "Zagi..."

Pêrê ramitoxdê qayix u kaliktê Şiyarya, rocandê tengan di pê rê dostey kerd bî, nanê pê werd bi, tifinga pê eşt bî, cilda pê sero rakewtî bî; mêrdekî ê di nêdî, rihuwatî'n'a, vengweşey'a ame vera ci...

Ramitoxê qayixi; derg u bari, zinçthuj ew sûr u sipê bi. Cemilî ra diha werdi asayê, hima porrdê ci di, jû jû miwa sipî asayê...

Dewi bin di niştî qayixi. Tîjî nika nika akewtaê. Cor ra; ro nê, ze ki tîjî ameyê. Zerqan, roy sero kayêda delali kerdê. Temaşe hendi ki weş bi; kes qîmiş nêbîyê ki bewno pira. Qayixi, raşt nêşa ravêro. Xeylê hetê cêrî'a şî, hewna tadeyê hetê overî'a.

Qayixi anti kişt niyanti, golikan xo eşt war. Remayîşdê ci ra ca biyê ki xeylê tersay bî. Golikan dima, Şiyarî xo eşt war. Ramitoxê qayixi nîyame war, çiki o qandê înan ame bi ew dewi di zî barê karê ci bi. Cemilî, dest kerd xo tunik ki heqê qayixi bi do, mêrdekî tunika pîya destê ci tepîşt u va: "Şirê, şima rê oxir bo..."

Raya serbicêr qedîyê bî, werazî dest pey kerd bî, labirê na ray hend derg nêbî. Finê deyî ser kewtê se, raye qedîyayê; wîja ra hirgi satî qamyonî şiyê u ameyê. Rêça raye rind ca nêbîyê. Winî asayê ki na raye ra; ne zehf heywanî ne zî zehf raywanî şî bî. Ray ra vêşî, mendê gemi. Werazî, tengi, çewti, xirabî bî. Ha! Çiyêdê ciyo rind zî bi: Tîjî piro nêgunaê, heme ca sersî bî.

Rayda makîneri sero ronîştî bî, 'edzê xo girotê. Kondêz hewna newe da

bi raye ro. Sî u hera ki ray ra vijiyay bî, ray çorşme ra kerdî bî kop. Nezdî nîm sihati tepeya, vengê qamyoni ame. Pey qamyoni aliskina kopê ver u sifte golikî kerdî bar, bahdo xo niştî ci.

Qamyoni sero; di keyney resayey, cinêkê, kalê, xortê ew dikê do lingpişte bi. Cemilî silam dê u ravêrd hetê verî'a. Rî keynekan u cinêkeri sip sia, ê kal u xortî zey bindê teştiya bi. Şiyarî merax ra çimî nay bî inan'a. Cinêki ze ki fehmi kerd bi ki va:

“Şima kotî rayê?”

“Ma Aldûş raê.”

“Paliya şima esta?”

“E.”

“Boka rê sersî bibo. Çinê bo se, kes tîjî'a mireno...”

Şiyarî verê xo kerd bi hetê pey'a, temaşey hewrdê weli kerdê. Herw, ge tadeyayê hetê cêrî'a ge tadeyayê hetê corî'a... Kerwançimanî di kewtî rayda Çermugî ser se, hewrê weli zî bi vinî. Rayda xirab di teq u req ra hend beli nêbi, hima newe ray hewl bî ew vengê egzozî rind aşnawiyayê. VengbirnoXê ci teqa bi; dihinn dihinna motorî bî.

Hirga ki şiyê, sî şiyay biyê vêşî. Thayn thayn 'erdan miyan ra weçinay bî, thayn thayn 'erdan miyan ra nêweçinay bî ew jew jew ca di 'erdan miyan di kerdî bî quçî, jew jew ca di pa çorşmey 'erdan kerd bi dês. Kes qamyoni ser ra weynayê se, kesî qay vatê ki nê sî azmên ra varayê.

Amey nezdîdê sûki se, pêrê ci qamyoni vindarnê u ame war. Siftê şî heqê qamyoni da u ramitox kerd tembe, bahdo veng kerd Şiyarî: “Ez ha tîya ra abirîna; ramitox do, to teslîmê Xal Cim'ay kero...”

Inan u dişmenandê xo'ya, pê ra xeyle merdimî kiştî bî ew dişmeneya ci zî zehf kihan bî, labirê him inan him zî dişmenanê ci nê lejî ra xeyr nêdî bi. Sifte kalikê Cemilî merdimandê xo'ya piya dew ra vijîya bi, bahdo zî dişmenanê ci Tiwêrek ra bar kerd bi. Cemil inan Gozirêka rona bi, dişmenê ci şî bî Tersus. Ne bî bî umîşê pê, ne zî lej kerdê.

Cemilî ê; hirê biray, di way bî. Pîlê ci Bekir, werdî ci Cemil bi. Qudreti, Bekirî dima bî; panê keyney u di lajê ci bî. Loko, wertekên bi. Di laj u çihar keyney ci bî. Xanimî, Cemilî ver bî ew di keyney u lajêdê ci'ya bî. Bekir u Lokoy'a Semsûr di hepis di bî ew hewna serrê da ci mend bî. Cemil mehkmum bi. Weşîya ci hepisî ra tewr çetin bî. Tim remayîş, tim xo pawitiş, tim aya biyayîş karo rihat nêbi...

Ramitoxî, qamyoni anti cayê dê berzî ver; Şîyar u golikan ronay tepeya, va: "Ti tiya di bipawî, ez xeber bida sîmsarî." u şî. Wertey dihir bi; per nêliwayê, mirîçikî fek akerde mendî bî, tîjî vero hak peyşayê! Vêşî nêramit, mirdekê asa. No mêrdek: Bejnqîlor, meşkin ew zimbêlin bi. Çefiyê da sûri sera'ya bî. Boçikta şelwarandê ci'ya silo wişk asayê. Ame nezdi se, veng do qalin'a kerd pers:

"Xorto! Ne golikê kêyê?"

"Ê Cemîldê overîê."

"Ti lajê ciyê?"

"E."

"Ez Cim'ay Aldûşîya. Golka birami, ma şîmi..."

Kûçey Sêwregi tengî bî. Qandê lhincî binê ci kerd bi sî sîay. Sî sîay zî zey adirî'a veşayê. Golikî ver, ê dima kewtî ray. Keyberê bana heme zey pê'ya bî. Keyberî miyan di, keyberna do werkek bi. Banê Cim'adê Aldûşî bandê 'emda ci ra nezdi bî. Golikî kerdî axur u vaz da key 'emi...

Keyber ra qota xo kerd derg: 'Ema ci ya hewş di firaqî şîtê, zamay ci sersîda mew di cay sero bi bi derg. Heni may xo kerdê temaşe. Mîyanîk'ya kewt hewş u şî pey ra çime 'em da xo girotî tepeya, va:

"Êz kama?"

'Ema ci firaqî xo dest ra ronay tepeya; destê ci, porrê ci, rî ci vilêna, hewna cewab da:

"Şîyar tiyê?"

"E."

'Êma ci, destê ci tepîştî u kerd xo virar. Mirdî lewî nay pa tepeya, bejna ci bicew'a peymit u va:

"La qebrax, ti biyê gird ha!"

"Çend bicewî?"

"Hîrê giştî."

Hîrê giştî, weşdê ci nêşî bî; behs virna:

“ ‘Emê, ez ha teşt di mirena; mi rê tasê awa honik bidê.”

‘Ema ci ageyrê firaqan ser u ven kerd Heni: “Keynay mi verzi, Şiyarî rê tasê awi biya.” Heni hesê xo nêkerd u werişt şî zere. Şiyar zî şî destê zamay kerd maç u ci ra persî kerdî. Dest’ a tasa awi, Heni amê se, tas ci dest ra girot u kerd xo ser’ a. Heni, Şiyarî ra serrê werdî bî. Jikda; porrgijikini, çimqerqaşi ew rixaseki bî. Jew qisurê ci bi: Hebekê lhêmin bî!

Embazê ey Hesik bi. O Heni ra di serrî, Şiyarî ra serrê gird bi. Şiyar weyna ki Hesiko nîyaseno, kerd pers: “ ‘Emê, Hesiko kotî di?” Qudreti firaqî şitî bî, ê ki awa xo rodê bî hewadayê ref... Bandê keyî ra verpers da: “Qay şîyo dukan.” Dukanê înanê pirtî bi. Mêrdey ci ca di bi; lajê ciyê pîlî dukan akerdê. Hewna kisey înan nêqedîyay bî, Cemil u Hesik’ ya keyber’ a asay. Mabênê ey u Hesikî zehf weş bi, çiki Hesik ameyê dewi se, bê key înan key kesî nêşîyê. Cemilî ê kewtî qisey. Şiyar u Hesik’ ya keye di zehf nêvinderdî. Fersend do siftekên di remay kûçe...

Ageyray keye se, roc şibi war. Werdê şanî hewada bi. Hewş hewna hî bi. Ze ki asayê hewna newe şit bi. Destê corî vero, mewda hewtmexelin rê ca viraşt bi. Doşegê mêrdedê ‘emda ci şew u roc a mewi bin di bi. Ey rê vatê: “Heqîyo Qonaqij.” Dêstê cêrî vero; cadê Heqî vera, cil sero, mînderî ronay bî u balişney ci alisknay bî dês. Kîştâ raşt’ a Cemil, çep’ a Qudreti, mabêndê înan di zî Qadir ronîşt bi. Qadir, lajê ciyo tewr pîl bi. Homay ci rê bejna zûray u aqilo kemî da bi. Eskereya xo kerd bî, hima hewna ‘ezeb bi. Kamîla ey ra werdî: Veyva Keloşk bî ew ze ki vatê di qeçekê ci bî. Qadirî hirga ki cixare berdê xo lew’ a, Qudreti vatê: “Boka ti fişqi bişmê...” Ferida, werdîya Kamîla bi. Sûki miyan di bî bî veyv. Kîştâ keyberî’ a, ‘erdî sero ronîşt bî; pita xo, lingandê xo sero kerdê hêl. Şiyar u Hesikî’ a ravêrdê bandê keyî se, ‘emaci vindarnay: “Peyeyno, şimayê o lhêm’ a sera şinê? Çerx di awi esta, dest u rî xo pak bişiwê, hewna şîrê.”

Sirfe hewş ra hewada bi bandê keyî. Heni fina xo kerd bi ber u berbat. Hesikî wini lhêmin dî se, va: “Keynê, werzi şo fekê xo bişu.” Porzerî înan rê cay ronîştîşî da tepeya, va: “Roşi waka mi roşi. Xo mird ki hewna şo.” Porzerî girda Hesikî bî. Çimê ay kewe, porrê ci zerd ew zehf zî xasek bî.

Çaya remdoxi, bardaxê girdî, şekero qeley... Bardaxê biyê pir, bardaxê biyê veng. Siltan’ a feqîrî nêşayê ci reso... Siltanî, keynay ciya wertekêni bî. Ay u porzer’ a, embiryanandê xo rê şî bî palî. Hurna zî vêşî ‘edizîyay bî, coka bardaxî şitî nêşitî, şî rakewtî.

‘Ema ci, Şiyar çaxdê nimacî di kerd aya. Bê Heqî ê binî heme hewn di bî. Hewş di cayan kîşt’ a ara ronê bî. Hirg jewî loxmeyê qatix werd u xatir waşt.

Rezan mîyan ra vijîyay ray ser. Şîyar weyna ray, weyna çorşme, weyna rezan heme çî ci rê xerib ame; vêşî damiş nêbi:

“Bao, na ray şina Aldûş?”

Cemîlî telîzê çî xo doşan ra rona tepeya, çimî kerdî hetê sûk’a u verpers da:

“Na ray Qetîna, a bîn ra diha kilma.”

“Kilma se, amyayiş di ma çî nay ra nîyameymi?”

“Jû ray ra şîyayiş u amîyayiş rind nîyo.”

“Qandê çiçî...”

Şew u rocê dinî hewna newe newe biyê ca ew hewna persê Şîyarî nêqediyay bî, banan mabên ra qamyoni asê. Renga na qamyon u a ki ê ardî bî zey pêya nêbi. Na; ver ra sipî, pey ra kewe bî. Amê nezdi ki bê ramtoxî tey kes çinyo. Şîyar ramtoxî, pî camî kişt’a ronîst u kewtî ray...

Koy Qimili tep u tenêka asayê. Cemîlî, destê xoyo raşt cam ra verada bi cêr u çorşme kerdê temaşe. Şîyarî mabênê ramitox kerd temaşe. Ge weynayê direksiyon tepîştîşdê ci ge weynayê vîtesî. Çimê ci gunay ridê ramitoxî ro se; tersa, çiki errdîş u porrdê ea bî bî pêtewr, makê qoliki heme akerdey bî, mûy sênedê ciyê sipey asayê. Zey cinawirî lhêmin, zey berdoşan erdîşîn ew zey nêdiyayan zî qopix asayê. Sûk ra hebekê kewtî dûrî se, Şîyarî merax ra kerd pers:

“Keko, namey na qamyonda to çiçîya?”

“Thamesa.”

“Ma het di nay ra çinyê.”

“Şima kotî rayê?”

“Over ra.”

“Nê him vayê him zî ramitîşê ci çetino; overijî nînan ra fehm nêkenê...”

Qetîne di qamyon ra amey war... Binê dewi kok baxçey henaran bî ew heme zî kişta ray ra kerdî bî teli. Welat di henarandê Qetînî ra verî henar çinê bî. Ze ki vatê: Rojê, xortê şîyo lienarandê xo ver; xirxiz ameyo, labirê hewna destê xo nîyeştô henarî, çarî wertey’a naya pa... Dewijî arêbiyayê,

vato: "Se bi?" Ey zî çalim'a verpers dayo: "Heq wekîl bo ki nêşa dest berzo henarî..."

Şiyar ver, pî dima hetê Kemerde Hela şiyê... Overde roy'a Diraxso u banê key Keko Hesenî asayê... Roy Feratî xo zey mardê kor'ya ta dayê ew hirga ki ta deyayê; tewr biyê xori, tewr biyê xezebin, tewr biyê bitir...

Şiyar, xori xori weynayê ew hirga ki weynayê persê ci biyê vêşî: Ro kotî di zîno? Çend çimey ci estê? Şino kotî... Awi çi şina? Awa îni, ma derey... Gamê xo kerdî kilmî. Pî ci resa ci, nêresa dest pey kerd:

"Bao!"

"Hey qeday!"

"Awa îni kenê salme se, şina kotî?"

"Şina dere"

"Dere şinê kotî?"

"Şino la."

"La şina kotî?"

"Şina ro."

"Ro şino kotî?"

"Şino derya..."

"Ro çi hetê cêrya şino?"

"Qedê antişde dinî nêbeno, coka hetê cêrya şino."

"Antişde dinî esto?"

"Esto."

"Senên beno?"

Cemîl mabênê şik bi ki se vajo, hima hend berey nêkewt:

"Lajê mi, ez zanaye nîya, hima ma eskerî bî se; rojê sereskerî, eskerê rê va ki: 'Zey walîza meguni 'ero, vazdi!' Ê eskerî zî nîme quşata va: 'Sereskerê mi, walîzi nêkewna, 'erd anceno!' Qando ki sereskerî rê cevab

da barê kotekî werdî. Bahdê dersi ma xo mabên di qisey kerdî. Ê eskerî kitaban di wend bi: Say, miroy, mişmişî ri dê antişdê dinî ra gunenê 'ero. Awi, antişdê dinî ra kemeran ra perena cêr..."

"Mişmişan va nêfino?"

"Va roşaneno, 'êrd anceno..."

Qayixa Diraxsoy şefağ di raywanî ardî bî ew hewna no rîya bî. Şiyarî ê şî roy ver ki cinîyê da genc u kalênayê zî wîja di. Cinêkerî sero, kitana mircansûrî bî. Winî asayê ki kalkek vistewrey ci bi.

Ramitoxê qayixi, tîjî vera bi bi zey qereçîya. Dari, ge dayê kişta raşt ro ge dayê kişta çep ro. Na qayixi, gorey qayixda Bizmî tewr kihan bî. Textê ci helisîyayey u bêboye bî ew ca ca ra zî aw girotê. Şelp şelpda awa ravêrdî over.

Hetana Diraxsoy mîyan, kalkek u veyvda ciya pîya şî. Ray ra, Cemîl u kalkeya qal nêverda. Welat di kê karê do pîs kerd bi se, heme amey vatîş. Xirabê ci zî: Hurnan zî no karo pîs wesibnayê, hurnan raşt diyê, hima dinîda medenî di namey nê karan jew bi: Pîsey!

Kalkek, Khoyek ra bi. Diraxsoya ata pê ra abirîyay: Kalkek u veyva hetê Kihoyek'a, Şiyar u pêr'a zî xo da rayda yazî ro...

Yazi qedîya se, rayda mêşî ra kewtî dîyar. Ray mêşî, ray lingan bî. Na ray: Rezandê Xopanî bin ra, rayda makîner ra abirîyayê u deyedê Xopanî ver ra ta deyayê hetê dolekan'a. Ray Aldûşî'a lingan zî Çiwangkto ra kewtê dîyar, dolekan di ameyê rayda mêşî ser. Dolekan'a cor kok dar u ber ew hima hima hetana dew bin kok sersî bî. Cêr ra amîyayîş di: Doşîda çepa Hêgay Dehli, raştta Hêgay Qubaxêran bi. Hurna hetî zî awî bî, labirê awa Hêgayandê Dehli, gorey awda Hegayandê Qubaxêran diha wêşî bî. Hêgayandê Dehli mîyan di 'erdê hurna dewa zî bî, hima Hêgay Qubaxêran 'erdê Tiwêrekê başqey bî ew sernîya ci resayê Mêşedê Werdi bin... Hêgayandê Dehla cor, Hêgay Mêşî bî ew Hêgayandê Mêşî bindi zî ray bîyê di cay: Jû Hêgayandê Qubaxêran mîyan ra şîyê Tiwêreki, a binî Hêgayandê Mêşî mîyan ra şîyê Gozêreki. Hêgay Mêşî, awî ew ê Gozêrekê başqey bî. Mêşey çorşmedê ci resayê dew bin. Çorşmey rayda ci, hetana ki 'erdî bî kok kerd bi percîn ki; dewarî, çarwey, qeçî, raywanî hêgayan mîyan nêkewê. Gilê henaroran, încirêran, mewşêran percînan ser ra namîyayê ray ser; winî ki raywana qatiran sero qota xo nênamitêyê se, nêşayê ravêro...

Kiştê ra werazî, kişta bin ra germ... Roc dîm deya bi helda şanî ser. Ge vinderdê 'ediz girotê ge şîyê. Hêgayandê Dehli ser ra, ê Qubaxêran bin ra

resay rayda Hêgayandê Mêşî ser. Kışta raşt'a 'erdê key Lokoy, ey'a cor mêşey Şiyar înan ew ey sero zî hêgay ci bi. Ê hêgadê xo rê vatê: "Hêgay Serdê Ray." Şiyar înan no hêga serr finê karitê, çiki him awa ci dûri ra ameyê, him zî kes vay u dol vero nêvinderdê. Amnanî awi biyê thayn se, Hêgadê Serdê Ray nêresayê. Çeptê ray'a rezê Şiyar înan, rezî sero hêgay ci, hêgadê ci kaleka hêgay key Bekirî ew ey kışta zî dika key Şiyar înan bî.

Zelali, Hêgadê Serdê Ray bin di, mêşî mîyan di dewar çiranayê. Xezali, dikda Serdê Ray di zerzewat awdayê. Resay dik het se, Cemilî telîz da Xezal u şî hetê rezî'a. Şiyar zî şî Zelal rê forsî berzo...

Şanî ser Xezali veynda Cemilî:

"Ez ha şîna. Him qeçê keye di tenêka him zî şamîa ma çînya. Dola pawey şîma."

"Beno beno, ti şorî..."

Cemilî nişt bi qatiri, Zelali eşt bî xo pey, ver şîyê; Şiyar herî sero, dewar ci ver, înan dima... Ray him werazî him çaxilini bî; dewarî ge xo ata ta dayê, ge nata...

Bahdê werddê şanî, Xezali telîzê çî ard ortnî ser. Hewna tari nêbi bi, mîyan ra; çay, şeker, pirti, çîna vet u ê xo abirna, ê vistiri u vistewrandê xo zî qeçan'a rişt keyandê ci...

Cemilî rê geyrayiş zehf weş bi; winî ki şîyê hetê dewandê corî'a se, jû jû fin dadesê rocî keye nîyameyê. Xezali qandê nê zehf mendişî, ey di tim u tim vateni kerdê ew niheq zî nêbî, çiki karê ci ca mêndê, çînay ci piro biyê ze hersîki, qatirda ci şîman'a nale nêmendê... Hirg vaten di zî Xezali ci rê barê qîsey kerdê, hima ey xo nêtewnaye; nermeka vatê: "Ez mehkuma..."

Xezali; dewar dit bi, şit kerd bi beşe, şî bî îni, doşî'a quwa awi, dest'a sîtil, wendexanî ver ra ameyê. Rayda dewandê corî di Cemilî guna ci çim ro. Cemilî, qatiri xembîlnê bî u nişt bi ci; bandê key Lokoy pey ra hetê dewandê corî'a şîyê. Qîmeti ortme kerdê gezi. Werdegi banî sero tû wişkî arêdayê. Qayîl nêbî dew mîyan di vateni bikero; nerm'a veng kerd ci:

"Xeyro! Fina mirfezeyo yeno?"

"Dînikan di kewrayîni esta. Mi rê zî xelat rişta."

Dînikan dewa Mirunî bî ew rayê rojê dûrî bî. Xezali hêrsê xo nêda teber u va: "Ageyri, tay awa honiki bişmî, hewn'a şo..."

Cemîlî fehm kerd bi; veng nêvet u wesarê qatiri tada... O tiwêr bin di bi, Xezali sornidê ortmî'a bî. Qeçî hewna niyamey bî keye. Vengê ci kişta îni ra ameyê. Xezali sifte Xar werd înan: "Şiyarr! Zelall! Bicahnimiyê bêre keye..." bahdo zî ageyrê Cemîlî u o ki ame fek va: "Paliya payra'ya, kamê to do biçîno? Qirami tenêka girda? Key pêrdê mi di nan çinê bi? Ti hewna vêzerka Sêwregi ra niyameyê..."

Çaxdê nimacî ra qeç u qul heme weriştî. Ara dima, Şiyarî u Zelal'a dewar kerd xo ver, Cemîlî; Zerrweş u Varanî'a nay qatir u şî Hêgadê Serdê Ray palî.

Zerrweş u Varan'îa hêgay bin di dewarî vero bî. Cemîlî, Şiyarî ew Zelali zî xele çinayê, labirê çinayîşê Şiyar u Zelali, çinayîş ra vêşî, xo pa xapênayîş bi! Cemil înan zî zey dewijandê binana: "Erdê awî kerdî bî xeleyo sipê, "erdê bejî kerdî bî xeleyo sûr. Mabênê xele çîna, hima Cemil damîş nêbi; werişt pay u xelî miyan ra thayn geyra tepaya, fina peydî ageyra verî ser u qaluçî kerdî xo dest, labirê no fin zî Zelali gunê ci çimro. Qaluçî çewt tepîşt bî; ay do bîyardê xo ro; hima şî ci het u qaluç senîn tepîşîna misnê ci, sero zî kerd tembe: "Keynay mi, qaluçî niwê; xo bipawi, e..."

Nezdî di sihata xele çîna. Hewîna pêrdê ci niyamayê; dest pey kerd meselan: "Şiyar, ciwênê newî rehma Heqî'a! Verî ma hetana ciwênê hewadayê, ganê ma vijîyayê. Çinayîş qet bi; ciwêna ma kiştê... Ge mişon çinê biyê ge gay... Xele biyê werdi, zilim nêqedîyayê; pipaw ki va biro... Milêbî şikîyê se, şo ki ti milêbî bivînê... Hele ayrî qe pers meki! Ma barê xelî tîya ra berdê Qiliki..."

Mêşî miyan ra sifte vengê bermî, bahdo zî paştîya Delîl'a, Xezali asê. Şit kerd bi amîn, awa honik u werdê dihîra ardî bi. Resê hêgay heti se, veynda Cemîlî:

"Şima gaban kotî di akerd?"

"Ma mêşî mîyan ra ameymi."

"To xo ra nêdî ki gaban zî akere! Şiyar! Zelal! Binê dari pak kerê. Wa telî melî nêmanê ki ez Delîla u çîya sersî di rona..."

Dari; kişta ray'a, wertedê hêgaydi bî. Xezali sifte dorî aw u şalekda werdi'ya, bahdo zî Delîla sersîda dari di ronê. Cemil şî awa honik şimit tepeya, Delîla kerd xo virar u p abi qeçek: Ge tîlo kerdê ge hewa ra çerx kerdê... Xezali, hêgay miyan ra geयरayê. Cemîlî, Delîla kerd bermi se, qîrê piro: "Ti dê roqîranê ci vejê, beso!" Cemil weyna ki hêrsê Xezalo fina sero, Delîla ronê u sersî ra kewt dûrî. Xezali amê Delîla kerd amos tepeya,

veynda Zelali: "Zelal! Ti şo dewarî qayteki. Wa biray to bîrê awa honik bişimê. Nika teyšaney ra merdî!"

Tiji bi bi berz, labirê înan hewna zor, di verî xele çîna bi. Cemilî rê karê dewi zey gangêrya bi; wêşî damiş nêbi, werişt pay u fina remayişi rê ray wirasti: "No ver şewra helda şefaqi rê, no bin şewra helda şani rê, e no zî bîro helda şefaqi rê, ewroy rê kar nêmendo; werzê ma şimi!" xele vay şikit bi; kok 'erdo veşa bi. Kiştê ra puşê xelî, kiştê bin ra germ! Xezali destay xelî eşt cema ser u werişt pay. Sifte miyaney xo hetê pey'a qîrpina, bahdo zî weynê Cemilî ra u qoti raşanê: "Nika şo ki tiyê zî vanê eza kuşat kena. Qe tewbo ki destbera to karê zî yena. Min u qeçan'ayê kenê, tiyê wenê. To rê esto, çinyo dewê corî u geyrayiş. Emser hetana palî nêqedîyo, ti dê hetên'a nêsrê!"

Xezali; qilafetini, porrdergi, çimsîa, gumsûri, xaseki, keynay cadê belî ew wahêra kok u binyatî bî. Ze ki vatê: O mabên di çaxandê ay ra, xasekey di ay ser'a keyna çinê biya. Cemilî, Xezali; deyran'a, şîran'a, qisandê weşan'a xapênê bî u xo rê kerd bî aşiq. Pî ci zî ca'elemat mend bi, qelîndo belaş'a dê bî! Cemil, gorey Xezali diha kilm, sûr u sipê, nîme ra nîme kose... Qiseweş, comird, camêrd, kuşatweş ew zerritenik bi...

Ciwênî hewaday bî, wextê nebidê payîzî bi. Firêzey Hêgadê Serdê Rezî telbisna bi ew nêramitayê se, zirya ci do raverdayê. Toximê nebî şan ra newsina bi u kerd bi helkî miyan. Cemil verê Xezali werişt; sifte şî vîştiray key Lokoy hewşdê ci ra ard, bahdo zî Şîyar kerd aya u piya ara kerd. Helkey nebî dest'a, dewar ver, hewş ra vijîyayê se, Xezali hewna newe mast berdê ini.

Sirsî kerd bî halet'a, nîre kerd bi vîştiray'a mil, kilamey girê day bî, ray Xezali pawitê; labirê sifte Xezali nê, kerwa Xelîl ame! Kerwa Xelîl; jewk do bejn kilm, gidêkek, porrsipê, zimbêlsipê, mijisipe bi, labirê ze ki Tersus ra ame bi, porr u zimbêlê xo kerdê boyeyo sip sîa. Mabêndê porr u zimbêlan di zî mijêy ci zey vewrda sipîya asayê. Qeç u quldê xo'ya piya bar kerd bi Tersus. Ze ki ey vatê: Damişê vijiktê Çuqurovay nêbi bi, kulfetê ci zî vat bi: "Ma pey di nêyageyrenimi." O zî tenêka werişt bi u ame bi. Dewda Kihoyek ra bi. Gorey pîrêyda xo zî nêrihat bi, goş luwate bi ew ze ki vatê: Geyrayê cinî! Kerdê bîyaro fersend ki Cemilî di hetî dewandê corî'a şiro... Kerwa Xelîl, xemildê xo ra zî kemî nêkewtê; zey vilikandê wesari'a pak geyrayê. Ame nezdi se, zerrî ra ew ri do huwatey'a veng kerd Cemil înan:

"Quwet bo, ha!"

"Xeyr amey silamet! Merheba kerway mi."

“Merheba.”

“Se kenê, dîncê?”

“Ti weş bê. Şimayê se kenê, şima zî rihatê?”

“Heq razî bo. Qeçkan ra xeber esta?”

“Çinya.”

“Ze ki şaro vano, to qandê jewajî qulfet Tersus di verdayo.”

“Şaro mina tirmê xo keno.”

Îna hewna pê ra persî kerdê, Xezali asê. Ami înan hetî se, Kerwa Xelîlî ra persî kerdî tepeya, Cemîlî rê va: “Mevind! Hetana germ nêbîyo, ma dest pey kemi.” Labirê Kerwa Xelîlî fersend nêda Cemîlî, erziya ver: “Kerway mi, heyranê to ba ki ti verdê citi ez bikera...” Cemîl vero geyra, sero geyra, va vîştiray xamê, va remenê, va benê zexelî, hima nêşa kerwa Xelîlî vindarno!

Kerwa Xelîlî; desto çep’a boçika haleti, desto rašta misasî tepeşt u va: “Ho!” Mêxê misasî barî u thûj bi; ganê heywana tewa! Vêşî nêramit, temaşe qilaneya: Vîştray ver, kerwa Xelîl u haletî’a dima, hêga ra vijîyay. Cemîl u Şiyarî’a hetana resay ci, resay bî quçda rezî ser...

Cemîlî citi, Xezali leqat kerdê. Kerwa Xelîlî sero; ne çina, ne zî wejn mend bi! Saqe maqey ci heme bibî lep u letey! Xatir waşt u xo la ra verada hetê Kihoyek’a.

Bahdê citi tapan kerd sirsî’a: Şiyar nişt haletî, lingî eşî tapanî ser u hêga kerd tapan. Evlegê hêgay day tepeya, vîştiray veraday...

Karî bî bî sist. Zerzewatî, engûri, încîrî vijîyay bî. Dewandê corî ra meymanê ci amey bî. Qatirê meymananê cil xembilnayey, tiwêr bin di girêday bî. Şêligê dewî, Kirdasî rind zanayê; serê ortmî bi bi pirê merdimî ew bê alvêrî qalna çinê bi...

Nezdî yasî; Tutî, Tiwêreki ra veynda:

“Kerwa Cemîîîîîîîîîîî! Kerwa Cemîîîîîîîîîîî...”

“Heyyyy! Heyyyyyyyyy...”

“To rê mektubê ameya, mektubiîîîîîîîîîîî...”

Letey Hîrin

Roca yenî bî. Cemîl şî bi Tiwêreki nimac, bahdê nimacî zî şêligî'a pîya amey bî înî sero şelpeyê ronîştî bî, hewna bî bî vila. Wendexanî ver ra ameyê hetê keyî'a se, sersîda dêsde wendexanî di Şîyarî ê gunay ci çimro. Dewarî hewna hewşan di bî. Qeçê dewi wendexanî vero kop bî bî mazi kay kardê. Qeçkan; Cemîl dî se, mazî nimitî u kay veradê, labirê Cemîl ravêrd, nêravêrd, fina dest pey kerd.

Cemîl ame keye ki kes keye di çinyo. Vijîya ortmî ser, ata nata weyna; ne Xezali ne zî qeçî asay. Veyşan bi; ravêrd heyati. Ey hewna şaleka nanî nêdî bî, ortmedê key pîrik ser ra vengê Xezal u Delîla ame. Hima peydi ageyra ortmî ser u veynda: "La la! Hele bê, ma rê loxmeyê werd ronê..." Xezali fehîm kerd ki Cemîl zehf bîyo veyşan; nêvinderdi, hima Deîla eşt xo paştî u lingdîyaran ra amê war...

Xezali, kulîn bin ra sihanê îsotê kihoy vetî; pak şitî; awa ci sorni ra eşti tepeya, veynda Şîyarî: "Şîyar! Bêrê werdê xo bûrê." Ageyrê heyat niyageyrê, veng kerd Cemîlî: "Destê to vengo; teştî bin ra nanê tîri bîya; ez awi kera." Xezali; sifte îsotî roncinay u lên di kerdî sûrî, bahdo zî hakî şiknay piro. Fina werd kemî nêbi ew fina qeçî qandê bindê lêni qoyay pêya! Vêşî kemî, çend şamî peyşîyayê, wa bipeyşîyayê, înan rê tamê bindê lêni babetna bi.

Qatiri, kûrmda hewşî sero girêdê bî. Telîz o siftekên kerd bi bar, Şîyarî tepştê; o bîn zî kiştê ra mara ci, kiştê bîn ra pêrê ci tepişt u eşt qatir ser tepeya, Cemîlî va: "Laje mi gastaran berzi..." Qatira ci hewna panc serî, sîa ew zey estora bî. Cemîlî dewandê Kirdasîyan di herîne bî; coka cila ci, wesarê ci, xembilnaye bi. Cemîlî bar pêta pişt tepeya, Şîyar zî eşt barî wert u kerd tembe: "Qatiri xarî medi ew xo pêta tepêşî, e..."

Şîyar, bandê key Bekoy ver ra hetê Aldûş'îa şîyê. Hewna dûrî nêkewt bi, vengê pîriki ame: "Şîyar Şîyarîr! Bipawî..." Şîyarî wesarê qatiri ant u va: "çeeşş, çeeşşş!" Pîriki, ariq di mend bî. Resê Şîyarî heti nêresê: "Ha lajê mi, nê peran bigî, mi rê pa serê çiler bîya. Perandê serî' a zî xo rê qanik bigî..."

Dew ra vijîyayîş di nezdî pancas gami dar u berr çinê bi, labirê ey'a o kişt zî hetana Dolekan kok sersî bî. Ray ra ne qeçekî bî ne dewarî. Hêgay, dikî, gemi bê vengdê qijqijikan u req reqda kesan, bêkes u bêkus bî.

Dolekan ra hetana Çiwangkto sersî çinê bî, labirê ray, gorey kiştê corî diha rihat bî. Înî Çiwangtoy; la kiştê, desî bin ra ameyê. Sero tiwêrê u hîrê çihar teney çinayêrî bî. Awa ci qalin u germi bî; raywana ci ra hend hes

nêkerdê; qandê dest u ri şitişi vinderdê...

Çiwangkto; dewi nê, letey Aldûşî bi ew hend şên zî nêbi. Çihar panc banî ray'a cor, jew zî ray bin di, baxçedê henaroran mîyan di bi. Banan; pey xo aliskna bi kerredê Aldûşî, verê xo da bi Rodê Feratî. Pey ci sî wişkî, verê ci kihoyey bî. Çiwankgtoy'a a kişt, hetana mezelandê Aldûşî ser ray serbicêr bî. Mezeli çeptê ray'a mendê. Kişt mezelan kok kihoyey bî ew ci'ya ata zî ray pehn u weş bî; xora kişt raşt zî Çiwangkto ra hetana Aldûş kok kerre bi. Sî şiktoyan; qandê desê, sî sipêyê fodili, çengeyê delalî no kerre ra vetê.

Kes cor ra kewtê Aldûşî mîyan se, ray biyê di hetî. Jû kişt raşt ra, a bîni kişt çep ra şiyê. Şiyarî qatiri rayda raşt ra ramiti. Na ray ra çarşi Aldûşî zey nuşada "T" ya bi. Çep u raştê cehdî di; dukanê pirtî, ê taştexey, ê çidê werdî, furunî, werdxaney, qahwey ew hepis bi. Dukanan vero, tek tuk çinayerî ronay bî. Karê hunerî mesihîyan kerdê ew kurey înan zî mabêndê kûçan di mendê...

Dewijî, ekserey yene ra yene şiyê qeza, coka çarşi fina şên bi. Kursî eşti bî sersî u qeybet kerdê: "Filanek camî di bi, bêvanek çinê bi..." Şiyar cayê di nêvinderd, raşt şî ayredê key Beyrosî. Bar rona u qatir girêdê tepeya, ageyra çarşi. A ta na ta çend qorî eşti tepeya, şî pirikda xo rê serê çiler girot, la kerd pa u eşt xo mil. Perandê serî'a zî qanik nîyame; pa nîm nanê giroti. Çarşi ra geyrayê. Mabênê çimê ci gûnay hepis ro. Caxandê asnênan pey di mehku mî asayê. Ridê jew'îa zî piruz çinê bi, çiki mîyan di mehku mî giranî çinê bî; hepis ci rê zey kay ameyê. Çarşi di karê ci qedîya tepeya, ageyra ayre. Kerwa Beyrosî u lajî'a barê ci kerd bar u o zî eşt ser...

Mezelandê Aldûşî het ra hetê Çiwankgtoy'a şiyê. Kaş'a keynekê asê. Nişt bî herê do sipê, goşey engûri kerdê gilî u cor ra ameyê. Keyneki çaxdê Şiyarî ra bî. Hewna duştê pê niyamey bî, Şiyarî letey nandê çarşi nimit. Amey pê duş se, Şiyarî çimê şikna ci ro u lingî quway qatira. Keyneker ra rind kewt dîrî se, fina letey nanî vet u gazî eşti ci...

Cemil ame bi Hegadê Mêşî, nebî hêgadê serdê rezî awdayê. Aqilê ci mektubi di, çimê ci ray'o bî. Sata ki Şiyar rezî bin ra asa, ze ki çihar serîo ki riştê eskerey, kok ra îzna nîyameyo, qedînaya o newe yeno, xo o babeta percîndê rezî ser ra eşt war u şî vera ci. Wesarê qatiri ci ra girot u anti sersî tepeya; Şiyar rona cêr u hima kerd pers:

"To mektubi giroti?"

“E, mi giroti.”

“Nêza’, hepisti çiyê bi? Dedê to tewrdê lejî nêbê?”

“Bao, mektuba Semsûr ra nîna.”

“Ti çi zanê?”

“Tutî mi rê va ki: ‘Kamê şimayo Sembol di?’ “

“Ti dê bişê biwanê?”

“Wendişê mi zey zehêriyo.”

“Ha biwani...”

“Merhaba Cemîl,

Verê rêzandê xo silamî kena; girdan destan ra, werkekan çiman ra maç kena. Dedkeynay mina ki mi to rê qalê ci kerdê, ez ay’a jewjîyaya. Dew di dîligê ma nêbî; ma bar kerd ameymi Sembol. Derg u Xidirî’a zî jewjîyayê ew hurnan zî keyey ardê tîya. Ma hîrê hemini pêkişt’a banî tepîştê. Vatişê mi noyo: Duşdê tîyay’a hêgay vengî estê; qeşmerê sûkê zî nê higaya sifte roşenê feq u fiqarî bahdo zî hukmatî’a danê Xilnayış. Mayê vanimi ma bêbanî, xorê tîya di banî virazimi; qandê coy zî ma do arêbim pêser u şimi dîmdaran ra paştî biwazimi. Ti zî werzi bê. Edres rihato. Ti yenê Sembol se, bê Kaxitxane di Koyseri perski, misneno to.

15. 07. 1976

‘Elîyo Xozatij’

Cemîlî nebi awda bi. Doli peysê bî. Weyna ki Werdega hêgay mîyan deya, veynda: “Werdeg, Werdegêê! Şima fekê doli bigîrê u şewra zerzewatê xo awdê. Ez ha şina keye.” Hewna Werdegi nêvat bi ‘e’, Cemîlî wesarê qatiri ant. Şiyarî kiştê ra ardê pantolandê xo roşanayê, kiştê bîn ra persî kerdê rêz:

“Bao, Koyseri kotîyo?”

“Ez nêzana.”

“Dîmdarî kamîê?”

“Qeçekê wendeyê.”

“Ê ki wanenê, benê dîmdarî?”

“E.”

“Bao, dîmdarî çi kar kenê?”

“Ze ki Xidirî vatê, perrinan ra gînê, danê niçaran...”

Soqî sero, raştê pîriki amey. Mîyaney pîriki bi bi qozix, qoti hetê cêrî'a namîyê bî. Germê amnanî bi, labirê ay fina barê çina da bi xo ra. Destên'a şaleki, desto bîn'a qaluçi şîyê dikta Sîda Qiznawêri di unce biçîno. Serê çila guna ci çim ro se, xo aliskna soqî u veng kerd Şîyarî:

“Lajê mi, serê çiler beri teqada wedî di roni.”

“Beno, ez bena.”

“Mevindi! Hima beri. Şikîno mîkîno! Ez fina tari di manena.”

“Ma arîş!”

“Ez dest erzana ci, ti beri wa nêşîkyo.”

“Aldûş ra heta tîya çiyê nêbî, a do tîya di bişîkyo?”

“Qelaşey meki, beri...”

Cemîlî qatir ant hewş, Şîyar vazda key pîriki. Cemîlî, hurna telizî eşti merwanî ser tepeya, Xezal ra şaleki waşti. Hetana şaleki amê, Şîyar zî ageyra. Cemîlî, çuwalê ardan eşti xo mîyane u berdî ban do peyênî di kulîn sero ronay. Şîyar zî veng nêvînderd: Resenî arêday, qatir berdi tiwêr bin di girêdê... Cemîlî çuwalo peyên zî berd rona, ame ki maya ciya şina, veng kerd ci:

“Dayê tîya sera şina?”

“Mî va şira desteyê unce biçîna.”

Pîriki, hetana çengedê banî şî. Verê xo kerd hetê Tiwêreka se, veyndayişê Tutî amê ci vîrî; peydi ageyrê u Cemîlî ra kerd pers:

“Bîşewka Tutî qandê çiçi veynda?”

“Qe dayê.”

Piriki weynê ki Cemîlo ay çiyê nêhesibneno, qozixê xo kerd raşt u vero denişyê:

“Wexto ki pî şima kişiya, şima heme zey kirtan’a bî. Mi remdox; xet ra, mîyanedê xo’ya ardê. A ki mi nê rayan ra anti, jew ez zana, jew zî Heq. Mi wexto ki remdox rotê, ez hewna veyva newî bîya. Mî, cencyda xo’ya şima kerdî gird ew ney; na dewi tenêka nê, Aldûş heme zano. Newe zî tiyê mi çiyê nêhesibenê! To het ki ez pîrê da xînta! Hele bew! O mi rê vano: “Qe!”

Cemîl weyna ki cay remî nêmend, ca’êlamat ra kerd eşkera:

“Dayê, bişew Tutê key Ferşatan veynda. Va to rê mektubi amêya. Ewro zî Şiyar şî, ardî. Embazê minê eskerey ‘Elî rišta. Ey u dîna emzan’a pîya bar kerdo, şiyê Sembol. O vano, mayê kenim xorê banî virazimi, şenê se, ti zî bê.”

“Xora embazê to kok ra nêqedînê! Ne ti bê ne embazê to bê! Di biray toyê pîlê hepis di; ti mehkume ew şiyayiş! Hele şo, şo ki ez qena to bivîna! Qeçê mi pêro axmaxê! Kam vano kirê mi xeyaro se, vanê sol ki bidî mi! Nika ti bîyê xînt? To aqil kerdo pêtewr! Merdimo camêrd qînta xo veradano...”

Werdê şanî tîrş u pirparî’a bî; xora hetana ki şamikî, balcanî, îsotî estî bî, Aldûşî hemî hirg şan tîrş werdê. Pirpar, ekserey ê ki doy ci u hêgay ciyê awî bî, înan viraştê. Xezali, pirpar weş degrotê. Çend teney zî îsotê tunî eştê dori mîyan. Ê îsotan zî thamê do fodîl dayê pirparî.

Bahdê werdî, qeçî hewna şan ra mînderan sero şî hewna. Xezali, firaqî sitê tepeya; sifte çay nê ser, bahdo cay ardî ortmî sero rakerdî u qeçî kerdî aya. Qeçî bî aya nêbî, bî bex bexa ci. Cemîl qarxîya Xezal ro: “La! To keyro, to çi qeçekî kerdî aya?” Xezali kiştê ra Delîla roşanayê, kiştê bîn ra qisey resnayê Cemîlî: “Tiyê şew u roc gema; xemê toyo ki qeçan mîzî kerda...” Cemîl weyna ki lejo ray ra, verpers nêda...

Xezali çay ardi; bardaxî kerdî pir tepeya, mesela mektubi akerdi:

“Tiyê na meselda Sembolî rê se vanê?”

“Vatena marda mi, dew hemî aşnawiti. Niheq zî nîya; biray minê pîlê hewna hepis di.”

“Hepsê birarrandê to, serrê ra thayn mendo. Qay nê ki hukmat do hepsê

ci derg kero! Qenêkêna no mabên di şo ma rê pagi ca ki. Vistiriwa mi pîrên'a, ti meweyni qisandê ay. 'Erdê ki pêrdê to ra mendî, bî hîrê cay ew şewra zî pay ma do hîrê cay bo. Qeçî dê çiçi bûrê, çiçi bişmê?"

"Rašto, hima hewna kergey, velg, cita payîzî esta. Key Keko Bekirî mehesibni, karê hîrê keyano. Ez şira se, kam do nê karan bikero?"

"Eza to rê nêvana ki hima werzi şo? Kar Çimhal qedyeno, uxtan'a şo."

"Hele wa nê karî finê biqedyê, qay ma çiyê kenim..."

Engûri bî bî biyayî. Wextê kergan bi. Wertedê rezî dî çend teney darî bî. Cemilî rocê veror ra binê ê daran kerd bi pak ki çî xoyê werd u şimiteni wijadi ronê. Sersîya daran, qandê çî ronayişîrê biyê, labirê weriştiş u ronîştîşîrê nêbiyê, çiki rez kaşa bi ew en cayo çetin zî wija bi.

Çaxdê nimacî ra amey rezî mîyan. Şaleka nanî u qûwa awi, sersîda daran di ronê. Qû. pîrê awa honik bî. Çapitê do hî eşî bi ser ki germ nêbo.

Cemil u Xezal'a bixşî'a engûri çinayê, Şîyar u Zelal'a sîtilê ki biyê pir, kerdê vengê teştan. A serr, enguri zehf bî. Mewî heme pîrî bî; kes dûrî ra weynayê se, şerponan sero; engura sipî, ê şîrî, sîa, sûrî zey rezandê Babîlî xasek asayê. Hele ki engura sûr u sîya asayîşe do delal dayê çorşmedê xo, kes weynayê pira se, engurheşekê cadê nîmtî ameyê kesî çiman ver... A roc hetana şan, zor enguri çînê.

Roca bîni, hewna şefak ra şî rezî mîyan. Cemilî cîzmey kerdî xo pay u vijîya kurn ser. Kîştê ra enguri piloxnayê, kîştê bîn ra mesela rezî vatê: "Şîyar, wexto ki ma no rez rona, herunda na kurn di siyê da sipîa girdî bî. Mi hetana a kerd lete u rezî mîyan ra veti, destê mi bî lete lete..." Şîyarî; him kar kerdê him pî xo tenêka nêverdayê: "To na kurnî, a sîyer ra viraştî?" Cemilî, telîz kerd pir tepeya, verpers da: "Na kurnî, na quçi, sî percînî pêro a sîyer ra vijîyay..."

Şanî ser; kalekda rezîya rašta, va ra dalde di, di teney adirganê girdî viraştî u lînê kergî eşî ser... Goz u încîlê wişkî layan'a piya cinayê lîn ro u kerdê dardî. Pastêx, şîredê engûrda sipî ra; kesmey şîredê engûrda sîay ra viraştê. Cemil, şewi kergî sero rakewtê. Engura xo kerd beşe tepeya, dest eşî rezandê biraran u marda xo. Hetana kergey nêqedîyay, ey ra mês u zerqetî dûrî nêkewtî...

Hela şanî bî. Cemil nişt bi qatiri, kerdê şîro Hêgadê Dehli. Tiwêr bin ra bex bexa tişkan amê se, veynda Xezali:

“La, şima awi daya nê tişkan?”

“Mi hewna gamkekê veror dê ci.”

“Nê çi wina bex bexi kenê?”

“Qay bîyê veşanî...”

Perê çinayêran him heray bî him zî dewarî nêwerdê, coka dewijan komî velgdê çinayêran ra viraştê. Koma Cemîl înan tiwêr bin di bî. Qandê qormî, di tişkê xesênayey girê day bî. Tişkî; belûwan'a, cew'a, velg do kiho'ya kerdê warî; bî bî qelawî, kerdê goşt ra biteqo...

Dewijan zey morcilan'a texmînê zimistanî kerdê. Banan sero; eşkijî, încilê wişkî, qaxê balacanan, ê îsotan, ê quwande werdî bî. Soqî veng nêmendê. Tim şênî bî. Na şeney; jew roşanan di bîyê, jew zî wextê bulxulan di. Xeleyo sûr kerdê bulxul, xeleyo sipê kerdê dogme. Bulxul, keynan u xortan'a pê di qereza kûwitê. Wahêranê xelî, înan rê çi werdî dayê... Wextê distarî, keyan ra vengê deyran aneyê: “Xum Xumi şina distarî...”

Bulxulo wişk, şamîa hîrg keyî bi, labirê ê ki diligê ci rind bi, kişt'a do zî ronayê. Ze ki vatê: Wextê di dewijê bîyo nêweş, embiryanê ci şîyê se.. Qal ra qal, qisey aneyê nêweşî ser. Jewî vato german rayo, jewî vato serdan rayo... Şêligî kerdo werzo se, niçarê dewî fersend nêremnayo: “Ez zana embiryanê mi qandê çiçi bîyo nêweş.” Şêligî vato: “Qandê çiçi?” Ey zî zey zanayeyê do gird'a qot hewadaya u verpers dayo: “Embiryanê mino, bulxulî kişt'a do zî şimeno, ey rayo...”

Şîyar înan qorme kerd bi, do roca bîni bişyayê velg. Xezali, şan ra qesebe u zerrê tişkan kerdî sûr ki berê gemî, labirê şefaqê weriştî ki varano vareno, a roci nêşî. Roca bîni, Xezali şan ra kele peyşna ki berê gemî, labirê şefaqê weriştî ki fina varano vareno, fina nêşî. Roca hîrini, Cemîl çaxdê nimacî ra werişt, qeç u qul kerd aya... Îşig ra vijiyaye se, kulfet kerd tembe: “Pêta qisey mekerê, la ra ew sîya bin ra harê; bokarê ma nêvîno...”

Cemîlî velg cinayê, Zelal u Şîyar'ya kerdê girze; mara ci zî piştê. Nezdî dihîri, Xezali adirganê do werkek viraşt, çarî wekerdî u sero bimbarî kerdî germ. Lên salê sero rona, girzey velgî antî xo bin u bimbara vero vinderdî. Thamê şamî, gema di qatî diha bîyê weş... Şanî ser; velg dar sero kerd dêz, gilê qalinê ki kerdî bî pur, kerdî barê qatir u ageyray dewî...

Tiwêreki sero kaşî, kaşa pey di Rezê Dunganana, înan'a cor fina kaşî ew pey e kaşan zî ko bi. Rezê Dunganan bî bî xirabey, jew namey ci mend

bi; xora corê Gozêreki zî kok kaşî bî. Raya koy; bandê Lokoy pey ra, ciwênan kalek ra, sinordê baxçedê wendexanî ra zey marî'ya ta deyayê u kewtê dîyar. Tiwêrekijî, îni ser ra şiyê ko. Raya hurna dewa îni'ya cor, Dolda Zulîyan di resayê pê. Awa Dolda Zulîyan, hetana amnan nêpeysayê. Zulî ci, kûlandê dest u lingan rê; tiwêra ki sero bî, theyrandê gemi rê; awa ci, raywan u sheydwanan rê zey dermanî bî, çiki na dola cor ne îni, ne bîr bi; heme ca wişk u war bi. Raya koy; kaşan ra tadeyeyê, winî kewtî ser. Çorşmey rayer kok sî, ray ra zî herri nê, wela siya bi ew a zî varan u vay berdê. Her u qatirê ki bënaley bî na ray ra hetana şiyê ameyê ganê ci vijiyayê, çimî ci biyê sipêy. Kes hirga ki kewtê dîyar, Kemerê Hesenî biyê gird, mirfey ameyê nezdi. Kemerê Hesenî kişta raş'a, mirfey kişta çep'a mendê. Mabêndê gaban u mirfan di, gabanna diha bî. Ey rê vatê gabano çetîn, labirê ey ra merdim bile ters'a ameyê war...

Gabanî sero, lejê 'eyaman biye. Vayo ki cor ra ameyê babetê, o ki cêr ra ameyê babetna bi. Kesî verê xo kerdê hetê zime'ya se, rî kesî biyê honik, miyaney kesî biyê germ, xo destî weriştê pay; kesî verê xo kerdê hetê veroc'ya se, rî kesî veşayê, miyaney kesî qelşiyayê, virî biyê raya dûri...

Keyney resayey u xortê hurna dewa tari ra weriştê, her u qatirî girotê u şiyê ko. Hukmatî eşte dewi ser se, Cemil ko'ya mendê. Qandê kolîyan torzîn wija di nimitê ew hirga ki ko'ya mendê, kolî birnayê u kerdê êxin. Kolî wişkî him barî rê him zî heywanan rê rihati bî. Cemil înan qandê kolî'ya çend her u qatirî diha di. Bendkey, Şiyar u pê ra nayê pa, Zelal tepîştê. Birar u wara piya berdê keye. Barî dîm dayê, resenî kerdê qat u qûlpandê cilan'a girê dayê, pêrdê xo rê nan u aw girotê u fina ageyrayê ko. Xezal înan zî kolî berdê ortmî bin di kerdê êxin... Kolîya hîrê rocî ramit.

Payîz qediyayê; rocê germê heray şiyê, rocê serd u tengî, rocê derd u qarxî, rocê bêbextey u dergî ameyê. Cemilî cita xo, ê Key Lokoy, ê marda xo kerd bî. Toximê Key Bekirî eşt bi; xora karo bîn zî înan xo kerdê... Panc laj u di keyney Bekirî bî. En girdê ci 'Evdila bi. Ey eskerey kerd bî. Cinîya ci kirdasîyan ra bî ew di lajekê ci bî. 'Evdila hewna ca nêbi bi... 'Evdilay dima Dilşa u Êmika ameyê ew ê zî bî bi veyvî. Çihar lajê bînî 'ezebî bî. Tewr werdî ci zî çaxdê Zerrweşî ra bi...

Dewanê corî, ridê 'alefî ra dewaro vêşî payîzî rotê. Cemil qayil bi şiro alvêr, hima Xezali fermanê ci vet bi. Keye di esto çinyo Sembol, qalna çinê bi. Xezali qayil bî, Cemil qayil nêbi...

Gem'a qeçek nêmend bi. Ne dewarî vero, ne çarwan vero. Ê ki çaxdê wendîn ra bî şiyê wendexane, ê ki werkekî bî dew miyan ra doç biyê.

Şîyar, ravêrd bi hîrê. Zelali şîyê didi. Mabêndê dersan di veng kewtê dewî ser. Jû jû fin qeçanê Tiwêreki dayê qeçandê Gozêrek ro, jû jû fin zî qeçanê Gozêreki kutikî verdayê qeçandê Tiwêrek ro. Ge şarê dewi şîyê wendexane gere, ge qeçî bermiya ameyê keye... Di çîyo xeyr bi bi: Sîaterî wedexane qedîna bi, mehlîmo verên şî bi ew o ki newe amê bi zî bêveng u bêhes bi. Qeçandê dew ser ra barê do giran hewadeya bi, hima Şîyaro feqîr qarxîyayê, çiki embaza eya sirî şî bi...

Payizê Aldûşî; serd ra vêşî viraney, ters ra vêşî bêmikuney, qarx ra vêşî bêkesey bi. Mîyandê qezay u çorşmedê ci'ya; çinayêrî, vilahêrî, tiwêrî, gozêrî, mewşêrî, qubaxêrî bî. Hirga ki payiz ameyê; ê zî qelfiyayê, ê zî tersayê, ê zî lertzayê, ê zî bermayê. Qayîl nêbiyê; peranê xo, çinay xo, qeçanê xo bidê vay, hima vay koyan; pêt bi, har bi; ca'elamat mendê, qed nêbiyê...

Şefaqê rew werişî bî. Tîjî; ne kaşan'a, ne koyan'a, ne koyan pey di asayê. Serdê şodirî; goşê ci, zinciyê ci, gumê ci, lewê ci kerdî bî sip u sûr. Lingê xo dayê 'erd ro, destê xo sawitê pê... Labirê jewî zî nêzanayê, ne Cemilî ne Şîyarî: Serd u ters'ya nênimyayê...

Cemilî doş'a werxanê peşmî: Peşmî şeniki, peşmî germi, peşmî sipî... Cemilî dest'a telîzê çinay: Çina pak, çina pîneyîn, çina kihan... Hurnan çimana ters: Ters serdin, ters sîa, ters newe... Şîyar hewna piranê qeç; çimê ci hewtay serrey... Şîyar vergî koyan; çimê ci zerra awrêşî...

Laj u pî'ya Aldûşî bin di niştî minîbusî se, payîz qedîyayê. Lejê verênî, qarxê verênî, hes kerdenê verênî, zewtê verênî... Xo pey di verday u şî Xerîbey, şî bêkesey, şî tarîyey, şî nêzanayey...

Letey Çiharin

Mînfibusi; rayda Gabandê Kanya teng u çetin ra tepeya, kewti rayda rihat ser. Na ray; hetana ki çimandê kesî ra asayê, bîyê derg u şîyê. Çorşmey ray; dewî, banî, gemî, yazî, deştî bî ew heme zî zey pêya bî. Şîyarî tersê xo hewna newe newe eşt bi, hima şerm hewna ci riya bi. Çimî nay bî cama, dinî'ya piya ray şîyê...

Nezdî dihîrî resay Koliki. Tîya, girdeya hima hima hendê Sêwregi bi. Raywanê ki qeraj di bî înan u wahêrandê yazixanan'a Kirdasî'ya qisey kerdê...

Otoboza ki ê do ci niştê: Farandê ayê verên'a werte dî, estareyê do hîrê qol, keyberdê ciyê verî het di zî: "302 Mercedes Benz" nuşnaye bi. Renga ci sipî, sipî sero zî çend xetê kewey antî bî. Niştî ci u hetê sūkda dûri, Sembolyî'a kewtî ray.

Wesaîtan, werazîda Gavur Daxî ra nêşayê raşt ser kewo, coka ray zey marî'a ta deyyayê. Qamyonandê bargiranan dima, wesaitê binî ca' elemata bîyê rêz...

Weraziya Gawir Daxî qedîyê se; ramitoxî otobozi restoranê vero vindarnê ki him motorê otobozi, him zî raywanî 'edzê xo bigîrê. Çorşmedê restoranê di; darê bejnqilorê kihoy, vero îni, mîyan di zî xeylê raywanî bî.

Restoranî vero; bê otobozda înan hîrê çiharar teney diha otobozî, şeş hewt teney qamyonî ew di hîrê teney zî wesaitê werdî bî, labirê raywananê zehfa restoran di nê, tebera werd werdê, çiki înan xo di; hakê xaşênayey, şamîkî, îsofî, xeyarî ardî bî; kerdê nandê firuñ mîyan u werdê. Restoranî vero, îniyê bi ew ci ra hendê di çiranêkia awa zey cemedî ameyê. Ge raywanî şîyê îni ser ge gurwekaran sitilî eştê ver u pa wesaitî şitê...

Çorşmey restoranî, kok koy bî. Kîştê ra serd, kîştâ bîni ra qarx ew theyran zî zanayê ki ê hurna piya nêkenê! Çimandê raywanan'a; ters u qaxu'ya asayê, rî jewî zî nêhuwayê, piruz vijîya bi text, ca'elametyê bî bî qeder... Thayn thaynini destê xo vilênayê, thayn thaynini otoboz çorşme ra qorî eştê, thayn thaynini xo eşt bi otobozi mîyan...

Nîm sihati tepeya, otobozi fina kewti ray. Hirga ki şîyê, him koy qedîyayê him zî 'eyam virîyayê. Ray bî bî pehn, coka otobozi rihat şîyê. Şîyarî fina çimî nay bî cam'a u merax'a teber kerdê temaşe. Ray kîşt'a nuştêy Adna dî se, hima erzîya:

"Bao, otoboza ma do Adna di vindero?"

"E, a do vindero."

“Ma nanê xo key Zeynik înan di bûmi?”

“Zeyniki kama?”

“Keynay Fetadê Ehmedêkîa.”

“Êyê Meymandar di roşenê. Wîja zî qeraj ra dûrî kewno; xora otoboz zî vêşî nêvindena...”

Kêfê Şîyarî rema; xora pay ra zî ‘edizîya bi. Vêşî nêramit, mabêndê qoltixan di bi derg u şî hewna.

Cemîlî kişt’a, jew do Kolikij ronîştê. Ey u Cemîl’ya xeylê heykatî kerdî. Cemîlî, Kirdasî da xo’ya delala; Kolikij ge bardê Mirun ge berdê Sêwregî; winî ki mesela hewna nêqedyayê, jûna akerdê. Ew înan tenêka nê, raywana bînan zî qîsey kerdê. Otobozi, otoboz ra vêşî zey werdê qahwîya bî. Hirg fek ra vengê vijîyayê ew kesî kes nêaşnawitê... Meselê Cemîlî bî sistî; Kolikijî va: “Raywanê lajeki ser ra şîne yenê, ma bigimî saqandê xo ser...”

Şîyar, ge biyê aya ge şîyê hewna... Jû fin otoboz ra ame war, o zî qandê mîzî. Ray tepîşt bi, bi bi sews, bi bi miz miz. Hirga ki biyê aya vatê: “Bao ma ma ameymi Sembol?” Ew Cemîlî zî ey hirga ki kerdê pers tim ‘eynî verpers dayê: “Thayn mend.”

Otobozi Pirdê Boxazî ser ra şîyê se; Cemîlî, Şîyar kerd aya. Werîşt çimî vilênay u kerd fina pers kero, hima dengiz dî se, çimî rind nay cam’a u pers kerd xo vîra. Estûnandê bêteran sero, pirdê do berz girê da bi ew bin ra zî kişta zimî ra hetê veroci’a awê da kew kewî şîyê. Pird qedîya se, kerd pers:

“Bao, ma ameymi?”

“E lajê mi, tîya Sembolo.”

“O pirdo ki to vatê zehf girdo, noyo?”

“E.”

“O ki bin ra şîno, roy mayo?”

“O ro nîyo, dengizo.”

“Roy ma şîno kotî?”

“Qay o şîno cana kî...”

Şiyar demeyê weyna otoboz mîyan; raywanî kerdî temaşe. Heme zî; ze ki hewn ra nîme nîmçe weriştî bî, ze ki ê palî ra ameyê.

Amey Topqapî se, ê zî zey raywanandê bînan'a; giran giran, sews sews amey cêr. Merdimê thayn thayn raywanan amey bî vera ci, labirê kes nîyame bi vera înan; xora kesî nêzanayê ê do bîrê zî! Baxaj ra çî xo girot tepeya, Qolikişî ra xatir waşt u hetê Qumqapî'ya kewtî ray. Mînîbusan het ra ravêrdê se, vengê şagirtan ameyê: "Aqsaray, Aqsaray..."

Ne qamyoneti, ne textsî, ne dolmişi; xo pay şiyê. Ray dergi bî; ge vinderdê, ge şiyê... Şaristanişî tomet'a weynayê ci... Labirê xemdê înan di nêbi, çiki ê kewtî bî derdê xo.

Cayo ki sifte şî, qahweyê bi. Dêsê nê qahwî pîrketan'a kerd bi ew kiştâ teberî ra zî nêdawit bi. Dês, dês nêbi; zey êrdo bêwahêrî asayê. Jew jew ca'ya lanî akêrdî bî, jew jew ca'ya nuştey nuşnay bî, jew jew ca'ya resmê zerrî viraştî bi... Serê qahwî sac'a, verê ci cam'a girot bi. Vero sandelî çinê bî, labirê fina zî verê ci pirê îsan bi. Qahwî kişt'a sînemeyê dê amnanî bi. Şiyar, xof'a weynayê afîşandê ey! Mîyanê qahwî pirê îsan bi. Thayn thaynini xumar, thayn thaynini timbela, thayn thaynini vateni kerdê. Roc dihîr bî, hima dûndê cixarî ra çimî çim nêdiyê. Boya tiunî kewt bî qahwî ser... Titun; Niranijan, malborayê boçiksûrê remdoxi zî timbeletoxan rotê... Aldûş ew dewê Sêwreg u Çêrmugê ki Aldûş ra nezdi bî, welat ra amyayîş di sifte ameyê tîya di silasnayey diyê, bahdo bîyê vila. Cemilî çî tebera rona u Şiyarî rê va: "Ti çî ma qayte ki, ez şira key Adirî pers kera..." Adirî overij bi. Pî ci êganê Cemil înan bi ew mabênê ci zî zehf weş bi. Kulfet'a şiyê, ameyê. Ze ki pêrê ci valê: Adir u dezadê xo Feratî'a wertaxîna Îskelada İpçîyan di arxe herîna bi. Şeş mengî Ferat, şeş mengî zî Adir gurweyayê. Cemilî qahwî mîyan di key Adirî kerd pers ame tepeya, fina çî eşt xo doşan ser u kewtî ray...

Kûçeyo ki ci ra şiyê, hera u derg bi. Çep u raştê ci'ya banê textênê diqatînî bî. Qatandê didin'a balqonê ver akêrdey, çorşmedê înan'a zî qûtîyandê zerdan mîyan di babet babet vilikî ronay bî ew nê vilikan, him asayêna banan, him zî asayena kûçî kerdê weş. Qûtîyandê zehfan sero, nuşandê sûrana: "Vîta" nuşnaye bi. Ban ra ban lay ratinay bî ew qay roca çina şitişî bî ki kûçe di ser ra ser çina avist bi... Kiştâ teberî ra caxê asnênî şanay bî teqandê nimzan. Şiyar; ge weynayê teqan ra, ge weynayê çina ra...

Aşmî banî vero ronîşt bî, caxan'a patikî mundê. Sata ki Şiyar u pêr'a dî; orlon xo pêş ra rona, cax u patikan'a eştî teqer ver u qîrê: "Wiiîşşş! Xal Cemil, Şiyar..." Sifte; Şiyar kerd xo virar; lewî nay pa, bahdo destê Cemilî kerd maç; Şiyarî dest ra çî girot u va: "Harê!"

Bahdê persan, ravêrdê qalandê welatî, labirê qalî, qalî nêbî; estanikê bêpeynî bî, filimê dergî bî, meselê bêver u bêpey bî. Qal abiyayê, fina gêriyayê... Şiyarî hendi ki goştarey kerdî; êdizya. Înan het ra werişt şî teqer ver.

Aşmî ê; qatdê binî di, wahêra banî qatdê serî di ronîştê. Wahêra banî pîrkekê da Rumi bî. Ze ki vatê qeç u qulê ci kok şî bi Yunanistan, ay terkê mal u milktê xo nêkerdê.

Verê teqeri, kişta kûçî ra kerd bi caxê asnênî; zey qefesî'a asayê. Şiyar sifte cam ra dûri bi, labirê weyna ki o kûçî rind nêvînenê, qota xo rind kerd derg. Mislebada raştî sero, hîrê çihar teney pîrê Ruma ronîştî bî; xo tîjîda payîzî vero kerdê germ. Kûçe di qeçkan qudi kay kerdê. Nezdî nîm sihati kûçe kerd temaşê, hima hewîna ci vijadi zî nîyamê; ageyra pêrdê xo: "Bao, ez ha vijîna keyberî yer." Cemilî heyqatî vîndernay: "dûri mekew! Benê vin dî min dî..."

Şiyar vijîya teber u teqer vero ronîşt. No kûçe zî zey kûçandê bînan'a bi. Rocakewteni ra hetê rocawanî'a bîyê derg, labirê cehdey zime ra hetê verocî'a bî. Kûçe di hewt teney qeçekî bî, jew dê ci pawitox bi, ê bînan hîrê hîrê jû qela gudi kay kerdê. Kûçe ra hend wesatî nêşîyê nîyameyê. coka bêqaxu, gudi dima şîyê u ameyê...

Şanî ser bî. Tîjî bînan ser ra şîyê war. Rocawandê kûçî ra vengê ame. Veng ame, hima no veng babetna bi ew hîrga ki şîyê ameyê nezdi. Şiyar weyna ki çorşmey vengî pîrê qeçekê tersa; şî zerre. Cemil u Aşmî'a hewa heyqatî kerdê. Şiyarî veng u hesê xo nêvet, raşt ravêrd teqer ver. Veng rind ame nezdi se, veynda Aşmî:

"Nîyaj nîyaj, ze ki kûçe di lej esto!"

"Nê nê, tê meweyni vatenda înan."

Şiyar, cam ra nîyabirya. Goş u çîmana nay bî kûçeya. Hengame ame teqer ver se, fina veynda:

"Nîyaj no çerçîyo?"

"Nê nê."

"Delalo?"

"E."

"Qeçekê çi ey dima geyrenê?"

Aşmî, qayîl nêbî ki qalanê welatî nîmçe verdo, hima weynê ki Şîyar do pey di nîyancîyo, ca'elemat ra verpers da:

“Qahweyo ki welatîjê ma şinê, ey kişt'a sînemeyê do amnanî esto. Ewro zî 'eyam weşo, qay ê kenê filîm kay kerdiş dê.”

“Filîm çîço?”

“Zeno ze sersîya îsanî...”

Wextê mirxubî Adir kar ra ame. Fina persî, fina heyqatî... Bahdê werdî, Cemil u Adirî'a weriştî şî qahwe. Şîyar demeye weyna hetê teberyâ, hima him kûçe di kes çinê bi, him zî 'edizyaye bi; mînderê sero şî hewn'a...

Şefaqê werişt ki pî ci u Adirî'a şiyê. Ara kerd nêkerd, rema kûçe. Sifte Guda qeçkan leyrê cêrî biyê se, şiyê ardê, bahdo ravêrd qela... Hirgi roc, tewr rind misayê kûçe u qeçkan...

Şîyarî ê; roca yêni welat ra vijîyay bî, bahdêyênî amey bî Sembol ew hefteyê ra vêşî bi ki Adirî, Cemil berd bi Koysêr, labirê hewna ne xo ame bi, ne zî xeber rişt bî.

Roca bazarî bî. Şarê kûçî, bê qeçkan u pîran pêro hewna hewn di bi. Şîyarî mîyanîkî'ya keyber akêrd u vijîya kûçe. Vêşî nêramit, qeçekî pêro arêbîyay. Hetî weçînay, nêweçînay, gudi dest pey kerd. Şîyarî pawitoxey qeçbul nêkerd bî. Gudi dima zey qîrşunya şiyê, ameyê. Kûçe vengdê qeçkan'a lertzayê. Ge lej kerdê ge qîrayê... Kay zehf weş şiyê. Kîştâ Şîyar înan ver bî. Qeçkan xo gudi dima kiştê. Hetana ki Adir asa! Pijemey qeni ra kewtê. Zey gangêrî'a qeçkan vero denişya. Qeçkan ters ra verda xo ro. Hirg jew hetên'a rema...

A roc, 'eyam zehf weş bi. Tîjîa zimistanî, şaristanî sero zey pitda şeş mengîya huwayê. Şîyar u Aşmî'a bî jew het, nêverda Adir şiro qahwe... Werazîda Gedîkpaşay ra kewtî ser; şî Beyazit. Verê camêrê, verê unîversitî, binê çinayêri hend şên nêbi. Tîyaney cay karî bi. Roca bazar bî, coka hend silxetey çinê bî. Beyazit di vêşî nêmendî, da piro şî Siltanehmed...

Darê kihoy, mînarey, babet babet vilikî... Şîyar heyran heyran weynayê pira. Turîstan ardê fersend se, resmê Şîyarî zî antê, paa kay kerdê... Siltanehmed di xeylê geyray tepeya, tewleyê ra simitî herînay u xo verada hetê Gulxane Parqî'ya...

Gulxane Parqî, gorey cayandê bînan diha şên bî. Şarê şaristanîo ki dewan ra ame bi, kok wijîa di bi. Qando ki bewnê heywana, pê dima bî bî rêz. Awrêşî, marî, heşî, meymunî...

Gulxane ra vijîyay bî, hetê keyî'ya şîyê. Aqilê Şîyarî hewna parq di bi; vêşî damîş nêbi:

“Dedo, ê heywanê kêyê?”

“Ê hukmatîê.”

“Kam înan keno warî?”

“Gurwekarê hukmatî...”

Hewna hend tari nêbi bi, ageyray keye. Werdê şanî werd, nêwerd, Adirî kerd biremo, hima Aşmî keybera tepîşt:

“Sera?”

“Ez ha hetê qahwî'ya şîna.”

“Mîn u Şîyarî'a do zî şîmî sîneme, wa xebera to bibo.”

“Wîja hema silasnayeyê, şîma dê senî tenêka şîrê?”

“Wînf se, ti ma beri...”

Adir ca'elemat mend, keyber ra ageyra...

Hemini çinayo qalîn da xora u keye ra vijîyay... Sinemî vero, Şîyar u Aşmî'a kîşt çep'a pawit, Adir şî camê bin ra perey kerdî derg u bîlatî girotî... Gurwekarê kewt înan ver; pîya ravêrdî zerre...

Sandelê textênî pêkişt'a ronay bî. Çimê temaşekerdoxan perdedo sipêy'a bî... Şîyarî qay vatê ki kaykerdoxê yenê ci ser; tersayê, xo disknayê Adirî ro... Zehf nêramit, o zî bi tewrdê filîmî u pa şî...

Roca Şîyarî; kêfîni, weşî ew pîr ravêrd bî, hima xeylê zî 'edizîya bi, coka şî keye, nêşî, hima rakewt. Hewn di; şî welat, deyan ser ra vazda, koyan ra geyra, gozî tîrîlî, Zeynik'a pêkişt'a ronîştî ew tewr weşê ci zî hewnî pêro Zazakî bî...

Şefaqê rew bi aya. Dest u rî xo şit tepeya, Adirî'a pîya ara kerd. Bahdê ara; Adir şî kar, Şîyar vijîya kûçe. Kûçedi kes çînê bi, çiki wendexane akerde bi. Qeçekî şî bî mekteb. Piruzin piruzin ageyra keye. Aşmî qalîn bî; no fin zî êlegi mundê. Şîyarî orlon tepîşt, ay gindiriki...

Nezdî dihîrî Cemîl ame. Şîyarî pî xo dî, nêdf bi şa u şî virari. Aşmî înan zî qaxu kerd bi, coka huran çorşmey Cemîlî girot. Ze ki Cemîlî vatê,

heme ca pêtewr bi, heme ca lej bi... Aşmî werd rona. Laj u pera vero vinderdî... Nezdî êrî, çî xo girot u Aşmî ra xatir waşt...

Wera zî zor bela kewtî dîyar. Unîversitî ver ra, ravêrdî Veznecîler. Reca mineta çîya pîya niştî minîbusî. Bêqeda, bêla resay Edîrneqapî. Wîja di hend silxetey çinê bî; rihath rihath niştî a ci u verê xo kerd hetê Çaxlayana...

Kiştâ raşt'a, dêstê wendexanî vero vinderdî bî, raya minîbusda Koyseri pawitê. Hirga ki wext şîyê, raywanî biyê vêşî ew hewna minîbusî zî nîyasayê. Nezdî sihatê pawit tepeya, minîbusê da ximbilik mimbilîki dûrî ra asê, labirê a hewna nêresê bî raywanan hetî, înan xarê ci kerd. Thayn raywanî keybera, thaynî tebera... Ramitox damîş nêbi; qîra: "Hooopp hopp! No çîço wîna? Şîmayê zey dewarî'a nişenê ci! Rew ravêrê rêz..."

'Are u rezîley'a niştî minîbusî. Înan qay vatê ki niştî ci besoy, hima wîni nêbi, çiki belayo gird hewna newe ameyê. Qebraxîna ramitoxî tepîşt bî; vinderdê vinderdê, vatê: "Ê ki heqê xo nêdayo, wa birîşê..." Jû, didî, hîrê... Nê zilimî bes nêkerd, qoltixdê ramitoxî pey ra zî hengame qîleneya. Wîja di, dîde raywanî ronîştî bî ew ê zî qandê heqdê ray kewtî bî pê gan. Jewî vatê 'eda bîda' ê bîni vatê 'ne, eda bîda...' Ramitox weyna ki ê dê xo xo aqîl nêbê, minîbusî anti kişt u qîra: "O ki dewa xo di, ma u pêrdê xo rê nêbiyo, werîştô ameyo Sembol. Nîka toltajîno! Heqê ray kamo dano wa o bîdo! Şîmayê çî zey kirtana erzînê pe? Bêrê war la qebraxêno..."

Hîma hîma resay bî Kaxitxane, labirê ramitox hewna qîrayê: "Ê ki heqê xo nêdayo, wa birîşê..." Ramitoxî hendi ki va, Cemîl damîş nêbi: "Nîka biray mî, hemîn heqê xo da. Tîyê çî qîrenê? To ma'ya goş nêwerda!" Ramitox geyrayê lej, o zî ame bi keyber; fersend nêremna: "Tî hesê xo meki dewîjo cinabet. Ez ha lîlik ra weynena; ê ki keyberî pey di pay rayê, înan ra jewî heqê xo nêrişt ew werxanê toyo zî mî ra aseno..."

Ramitoxî, Cemîlî rê qoqîbo wend bi. Remayîş, Cemîlî rê umîş nêbiyê; ageyra Şîyarî: "Lajê mî, bokarê Heq kesî rê heskerdîş u lejî'a medaî nêkero, labirê finê kerdî medaî se, kes do vajo şîma xeyr amey, sere u çîman ser. Homay eşq kerd medaî se, kes do; aşîqî ra vêşî hes bikero, dayik ra vêşî qîmet bizano, keyberê zerrîda xo hetana peynî akero. Homay lej kerd medaî se, kes do; zey camêrdî'a lejê xo bikero, zey şêrî'a bêters bo ew xora merg zî 'emrê Homayo!"

Ramitox hewna vajîyayê. Ge vatê 'bêarêno', ge vatê 'tooltajîno...' Cemîlî şewqa xo qot ra ronê u teslîmê Şîyarî kerd... Mabênê weyna xo çorşme. Çîmê raywana heme ey sero bî. Lej ame bi hewş ew wextê camêrdey bi. Vengê Îmxanda Hestê Gulîki ame ci goş: "Ez' da biberma se, wa may şarî bîbermê!"

Qoti hewadê, çimî degrotî, nuncikî qirpnay u o ki amê ci fek va: "Ramitoxek ramitoxek! Pêzvanko pêzvank! Hela na çilikmara xo vindarn u bê cêr. Ya ez do kisanê marda to telî kera, ya tidê ê marda mi..." Ramitoxî mînbûsi vindarnê, nêvindarnê, cêr di zey kutkan'a erziyay pê... Nengan u nuncikan'a azmên'a perayê... Mabênê ramitoxî kerd asin bigîro, labirê Cemîlî fersend nêda ci... Hewna vêşî pê nêtewna bi, raywanî kewtî mabên; pê ra abirnay u Cemîl kerd tembe: Hetana tiya pirê mînbûsi nêbiyo, biremi şo..."

Kaxitxane ra ata werazî bî. Kûçey; tengî, barî, bêkesî... Banê şewronayey, jewqatinî, bêdawtey... Barê ci giran bi ew werazî zî çetin bî; hetana resay deyî ser, ariq di mendî.

Deyî'ya ata şaristan çinê bi; hendik asayê, gema îsîz bî. Hêgay vengî, 'erdê salmey, kûtikê bêwahêrî... Wijaney, şaristanî kişta bi. Sînorê ci pêya bî, hima a kişt bêkes u bêkus asayê...

Hewna nêresay bî key Derg înan, kûçedi raştê cinêrda ci amey. Şîlanî; jûk da bejnqilor, sereakerdî, porsîa ew esmer bî. Şîyar kerd xo virar, lewî nay gumandê ci'ya, çî ci dest ra girot u piya şî keye...

Kewtî zerre, nêkewtî, Cemîlî va: "Waka mi, marê çilkê awi biya." Hurnan mirdî aw şimîti tepeya, Şîlanî silhe u tasa masî sero ronay u merax ra kerd pers: "Xeyro, şima çî wîna ariq di mendê?" Cemîl 'edizîya bi, coka derg nêkerd: "Qe wayê, qe!"

Wedê ze ki veng bi; 'erdo cilê da kihani, destê pey vero maseyê do textên, çorşme'ya hîrê çihar sandelî, di dîwanê şeşlinginî, sero mînderê singerinê barî, kişta verî'a teqeyê da textêni, teqaya perdeyê do vilikin... Cemîl dîwandê kişta raştî sero bi derg. Hewîna Şîyarî nîyamê; werişt şî teqer ver, hima teqa ra zî bê qubaxêrandê zûray çîyê nîyasayê.

Ban; jewqatin bi ew serê ci zî kiremîtandê sûran'a girot bi. Herunda maxandî, darê antey; herunda çarandi zî textî ronay bî. Verê ci hetê rocawanî'a bi. Kişta verî'a di wedey, înan pey di banê keyî u teberî'a, mabên di zî heyatê da tengi bî. Verê banî hewş bi ew çorşmey hewşî zî pîrketan'a kerd bi dês u qaplixê do şikate na bi pa; xora hewş di zî bê qubaxêrandê zûrayan çîna nêrona bi.

Şîyar, wedê di vêşî damîş nêbi; vijîya hewş. Hebekê çerx bi tepeya, qaplixê hewşî kişt'a, dêsî sero ronîşt u çorşme kerd tamaşe. Banî vero ray, ray'a ata zî 'erdê vengî bî. 'Erdan mîyan di jew jew kutik, jû jû kergi ew hebekê dûrî di zî thayn dewar asayê. Şîyar, xeylê wext weyna çorşme. Bi serd se, ageyra keye.

Keyber ra kewtê zerre se, Şîlan veng kerd ci:

“Tîya weşo, mîyanê Sembolî?”

“Tîya weşo.”

“Tîya zey dew’ayo, winî nê?”

“E nîyaj. Zeno ze dewi. No banê şimayo?”

“Nê, ê ma nîyo. Ma tepîşt...”

Şanî ser keyber deya piro se, Şîlani wededê keyî ra veynda Şiyarî: “Şiyar! Şo keyberî aki...” Şiyarî keyber akerd ki jew do zey dewî’ayo keyberî vero. Têrsê ci ravêrd tepeya, kerd pers:

“Ti kamê?”

“Ez Derga. Ti Şiyarê?”

“E...”

Dergî; Şiyar kerd xo virar, hewa di çend qorî çerx kerd, lewî nay pa, hewna rona ‘erd.Derg zî embazê Cemîlî’ê eskerey bi. O sûkta Erzînganî ra bi. Ey u Şîlan’a zî Zazay bî, hima hend Zazakî qisey nêkerdê. Dergî, wendexanedê verên di karê pakey kerdê. Karê ci him nezdi bi, him zî tim u tim bi...

Derg, kewt zerre ,nêkewt, Cemîl werzana... Şiyar, pêrdê xo kişt’a ronîşt bi, Derg dîwandê bînî sero bi. Ge qalê pagan, ge qalê dîmdaran kerdê. Mabênê qisey ci bî sistî; Şiyarî fersend nêremna:

“Dedo, namey to çi Derg nayo pa?”

“Kalikê mi; jew do derg, xoser, pêt, seydarê do namdar, camêrdê do bêters bîyo. Koti di gabanê do çetin, kemerê do thuj bîyo se, pa geyrayo. Namey ey nayo min’a...”

Cemîl u Dergî’a şî bî Key Xidir înan. Şîlani şamîa şanî kerdê. Zerre di hewîna Şiyarî nîyamê; qaplixê hewşî akerd u vijîya teber. Roc şî bi war; serd bi. Zehf damîş nêbi, fina ageyra keye...

Bandê keyî ra boya şamî ameyê. Kiştê ra bi bi veyşan, kiştê bîn ra hewîna ci nîyameyê. Wedî mîyan di ge çerx bîyê, ge ronîştê hetana ki bandê keyî ra vengê Şîlani ame:

“Şiyar şo veyndi pêrdê xo înan.”

“Ez nêzana ki ê şî koti?”

“Hewş ra bivijî, kişta raşt’a keyberê didino.”

“Ci rê se vaja?”

“Vaji, bêrê werdê şanî bûrê...”

Werdê şanî di; kartolê awinî, bulxulê rizî ew kişta zî pîyazo wişk bi. Şiyar misayey sirfedê ‘erdî bî, coka hebê çetney ant. Jû jû çilk rişnê xo ser, hima fina zî xo kerd mird...

Bahdê werddê şanî; sifte ‘El u Cemîla’ya, bahdo Xidir u Bes’a amey. Cemîla; bejnqilor, wişk u sîa; ‘El; esmer, derg u bari ew zimbêlzerî bi. Besî; him Şilan ra, him zî Cem ra terw derg ew tewr xasek bi. Xidir; jewk do sîa, porgijikin, qelafatin ew zimbêlfek bi. Xidir zî zey ‘Elî, Zazayandê Dêsmanî ra bi. Xidirî, qandê qisandê dîmdarey Zazakî qisey nêkerdê...

Qal ra qal, qise ra qise geyrayê. Şiyarî; ge aw ardê, ge wela cixaran kerdê veng. Xeylê wext ravêrd bi. Heyqatê girdan bî sist se, Şiyar şî ‘Elî kişt’a ronîşt u bêvengîna kerd pers:

“Dedo ‘Elî, şima çi vanê meso meso?”

“Nuşay ‘ş’ey, ma het ra firar kerdo...”

Xidir weyna ki Şiyar u ‘Elîyayê qisey kenê, kewt mabên: “Tîyê çi lajekî xapênenê? Verpersê raştî bîdî.” ‘Elî, Xidirî ver nêkewt: “Ez ha rind nêzana; şo dedo Xidirî hetî, wa o to rê raştê ci vajo...”

Xidir, kitabana ra çerd teney qisey marksîstî misa bi. Nê qisana zî gurwey xo heme diyê. Dîmdarey kerdê, zanayîn kerdê, şarî rê aqil dayê... Ey u ‘Elî’a jew pawulke di gurweyayê. ‘Elî xu ci rind zanayê; coka ver nêkewtê. Şiyar bi bi poşman, hima ca’elemat mend şî Xidirî hetî. Xidirî xo degrot bik i qalê naşada “ş” bikero, hima Şiyarî behs virna:

“Dedo Xid, Koysar kotîyo?”

“Koysar tîyayo. Ma wexto ki ameymî, tîyaney bêkes u bêkus bi; ma zî tîyay rê va Koysar...”

Şiyar, siloganandê Xidirî vero gîdfî kewt; vêşî nêramit, ci kişt’a şî hewna. Xidirî eşq do berza qisey kerdê ew jû jû fin zî vengê xo kerdê berz ki ê bîni zî biasnawê. Bî xur xura Şiyarî se, hemin xo fek di va ‘Homa ti girdê!’

Şilani, Şiyar wegrot, berd wededo bîn di kerd ca u serê ci girot. Cemîl înan rê şewi hewna newe newe dest pey kerdê, çunke meselê eskerey abîyay bî ew rew rew zî nêqediyayê...

Şiyar bi aya ki bê ey kes wede di çinyo. Wedeyo ki tey rakewt bi, ê bînî ra diha veng bi. Destê çepî vero; dîwanê do gird u hera... Sero; doşegê, werxanê, di balişney... Dês'a zî teqwîmê kerd bi darda. 'Erdo, mînderî sero kerd bi hewn'a. Werîşt xo ser... Kerdê wede ra bivijyo se, weyna teqwîmî: 07. 12. 1976 misnayê...

Weyna ki kes keye di çinyo, vijîya hewş. Mîyanê 'erdandê vengî pirê îsanî bi. Şilan qaplix'a ronîşt bî, ê kerdê temaşe. Şiyar dî se, veng do fodil'a va:

"Rocroşn!"

"Rocroşn!"

"Ti tersayê qeday!"

"Nê nê nîyaj."

"Hadê to rê ara rona."

"Nîyaj, êyê ê 'erdan mîyan di se kenê?"

"Ê peymenê."

"Qandê çiçî?"

"Qandê bana."

"Ê kamê?"

"Dîmdarîê."

"Keyney zî?"

"E..."

Hela şanî bî. Karê peymiteni qedîya bi. Dîmdarî key Derg înan di bîbî kop. Masî sero thayn kaXitî akerdî bî. Weynayê pira u qisey kerdê. Şilan rê vinderdiş çinê bi. Kîştê ra werd ronayê, kîştê bîn ra çay. Şiyar; jû jû fin werte ra biyê vinî, jû jû fin Şilan rê ardim kerdê...

Dîmdaran mîyan di, dide teney zî keynekî bî. Jû da ci; bejndergi,

porgijikini; a bînî kilmek u dildanhebeş bî. Hurna zî siakî, wişkî ew rutî bî. Wîni xasekiyê da cîya erciyayî zî çinê bî. Şîyar keynekan ra nêanciya; şî het, nêşî kerd pers:

“Şimayê, ê kaxitan’a çiçi nuşnenê?”

Bejnderga ci bêhewn asayê, bejn kilma ci verpers da:

“Mayê pîlanê ‘erddê vengî vejenimi.”

“Şimadê wija di çiçî virazê?”

“Banî, wendexane, parqî, qooperatfî...”

“Qoperatfî çiçîya?”

“Qoperatfî zena ze beqal, hima çî ci gorey beqalî tewr ercano.”

“Şimayê nêtersenê?”

“Ti qe şiyê dewarî ver?”

“Zehfff!”

“Ez çaxdê to ra bîya se, xeylê şîya ver. Yazî ma gird u hera bi. Miyan di îniyê do barêkek, îni sero zî remtuwêrê bî. Remtuwêri; theyran rê, dewaran rê, şiwanan rê biyê embâzray. Sersîda xo’ya honikey, werddê xo’ya tham dayê. Remtuwê ki kewtê ‘erd, dewarî kerdê mindar; ê gilandê binî zî welinî bî. Remtu tewr weşî gilandê tewr serênan’a bî, hima hirg qeçî nêşayê înan bûro, çiki cay ci him berz, him zî çetin bi. Werdişê înan; zerrî waştê, ters nê. Ge gil şikiyayê; ez gunayê ‘ero, ge zî nêşikiyayê mi mirdî werdê. Ez gunayê ‘ero se; serey mi şikiyayê, fek u zincîya mi biyê pirê gonî ew mi mirdî werdê se zî; çinay mi biyê ber u berbat; mara mi barê kotekî antê mi, labirê ne ‘ero gunayeni, ne zî kotekan, jewî zî ganê mi nêewnayê.”

“Çi nêewnayê?”

“Çîyo weş, kesî ne tersaneno ne zî tewneno.”

Şandi Koyserijan u dîmdaran’a key Derg înan di arêbîyay pêser. Înan do qomîte ronayê. Rey dayiş miyanî, amortiş eşkera bi. Ge qîsey kerdê, ge pêvero vijiyayê... Nezdî nîmedê şewî ravêrdî weçinayiş... Destê şefaqî rey amordî. Di camêrd u di cinî dîmdaran ra, hîrê mêrdekî zî şardê Koyserî ra weçîneyay bî...

Xidirî weçînayîş kerd bi vinî; hêrsa hewş di şiyê, ameyê. 'Elî fersend nêremna, şî ci het u rind kerd xînt: "Ti dê tim u tim vinî kerê..."

Bahdê weçînayîşî qomite xo mabên di arêbîya u nê qerarî giroftî:

1. Şewronayan di, wahêrê ci dê roşê.
2. Qandê rişnayîşî bîrê se, wahêrê şewronayan hemedê pîya vero bivijyê.
3. Çî ban viraştên do pêsero ew pîya bigêrîyo.
4. Qoperatîf do abîyo ew wahêrê banandê tey rêz'a bigurweyê.
5. Kala ra komîteyê do weçîneyo ew ê dê mabêndê ma u hukmatî kewê.

Roca ênî bî. Çorşmey bandê key Derg înan u serê ray bi bi pirê îsan. Kîştê ra wahêrê pagan do ca bîyayê, kîştê bîn ra qandê cadê pagan pişk do bancîyayê. Qomîtecîyê kaXitê xo tunik ra vet u sifte senî etud kerdî, senî day pers kerdenî derg derg va, bahdo zî ê ki pagî kewtê ci, jew jew wendî. Wahêrê pagan bî ca, nêbî keynekê da qomîtecî qûtîyê kerd xo dest u çerx kerdî. Quter mîyan di, kaxitandê werkekan'a amorî nuşnay bî...

Roca bîni dihîr ra tepeya qamyonê şiyê, jûna ameyê. Mîyanê 'erddê vengî bi bi zey serdê ciwênan'a. Tenêkayêna, bêkeseya, bêpaştîyeya Koyserî bîyê lete lete. Çihar hetandê şariştanî ra, unîversitan ra, pawulkan ra dîmdarî varayê Koyser. Destan'a; qum, pîrketî, xerc... Fekan'a; deyrî rocandê roşna...

Letey Pancin

Koyser di roca camêrdey bî. Çorşmey şewronaya çihar kiştan ra; zabitân, polisân, eskeran, faşîstan girot bi. Thayn thayn wahêrê pagan ravêrdî bî a kiştâ ray u kerdê temaşe. Dîmdaran mîyan di zî sistey asayê. Qandê terstê tepîştî, thayn thayni zexeley kerdê. Dîmdarê, bêters'a xo eşt ver. No dîmdar; Jew do kilm, ver ra porrişyaye, verçimikin, çim sîa ew winî zî kelhan bi. Zey şêrî'a gurra: "Ma 'Enteb di dest na 'erdan ser se, dewijan zî wina kerd. Înan qay va ki ma tersokê; ma remdoxê, destbera ma lej nîna, hima ma nêtersaymî, nêremaymî! Ma xo ver da, vero vijîyaymî... Dewijan; 'erdan sero 'emeleya ma nêkerdi, ma bêbawer di; paştî ma nêdî, hima bahdê camêrdeyda ma se bi şîma zanê? Bê'erdî heme; herandê xo'ya, cinîyandê xo'ya, qeçandê xo'ya, kutikandê xo'ya amey qonaXdê hukmatî vero denîşyay u ma hukmatî dest ra girotî. Ca yeno a ci se, ma vanimî; şîmî Kuba, Nîkaragua, Efxanistan... Lejê sosyalîzmî u dîmdareyo; nê azmêni bin di, tîyadi! Xo vîra mekerê, tewr bahdo omid mireno ew bê omidî çîyê dê nê bêbanan çinyo..."

Cemi; tupê werdî berdî bî Kaxitxane di virnay bî, hewna newe ata ra ameyê. Çimê ci gunay şewronayan ro, nêgunay, bî xint... Kiştê ra vaz dayê, kiştâ bîni ra cinî u qeçê ki teberdê pagan'a bî bî kop, înan rê nengî çînayê: "Linganê xo şîma çilik parna! Mêrdey ma bimirê ma dê çi gî bumu? Ma dê kerxane de qena xo bidimî..." Tupî eştî hukmatî ser u zey virsik'a barîqat ra ravêrdî. 'Elî kerd vindarno; ey zî pay xo giroti: "To ez kerda pîr! Kamî ez waştâ; ti vero vijîyayê, to va dedkeynay mina kewna mi, to va ez aşîqa. Ê heme zûrî bî? Ti çînê bê se; dinî bigeyro do se bo, nêgeyro do sebo? Tîyê bawerê Heqî nêkenê, ti qomînîstê, ti dîmdarê nêza' tîyê adirdê cahnimî ra tersenê! Kê vato ki cahnim na dinî ra diha 'arro..."

Qisanê dîmdarî u xintîna Cemi, gan da xoverdayîşî. Wahêrê paganê ki remay bî a kiştâ ray, cinî u qeçê ki tebera bî, ravêrdî kiştâ xoverdayîşî. Hendi ki asayê; bulldozerî, qamyonî, panzerî... Qîr qîrda sîrenan ra, theyrî heme azmên'a bî... Banandê berzan sero, destana tîfingê girdî, merdimê hukmatî asayê...

Dîmdaran u şardê Koyserî'a no pagurotiş pawitê; veror ra texmînê xo kerd bi. Koyser do qandê dîmdara, letey 'erddê reyayeno sîtekên bîyayê. Xoverdayoxan; sîyan'a, hûwan'a, zengenan'a, çîwan'a ramit panzeran ser...

Merdimê hukmatî weynay ki ê dê nêşê xoverdayîşî bişiknê, merdimê çiyê ki vijîyay bî bana ser, înan tîfingî eştî... Qeçekê do panc serre, di dîmdarî, hîrê camêrd u cinîyê da Koyserî kişîyay. Xeylê zî dirbetinî bî ew dirbetinan ra jew zî Xidir bi. Xoverdayîşî hetana şan ramit. Şanî ser, qomîte xo mabên di kop bi u qerarê pey di ancîyayîşî girot. Merdimê hukmatî zî weynay ki xoverdayoxî pey di ancîyay, kewtî şewronayan mîyan, ser ra ser hema xilnay u kerdî loxi...

Hezaran'a merdimî arêbîyay bî. Koyserî, meytê xo hewadayê. Nûncikê ciyê çepî hewadi, girîyanan'a resmê şehîdandê ci sloganê heyfî eştê. Jewî çim'a ne ters, ne zî merg asayê...

Hewna gonîa şehîdandê ci wişk nêbî bî, hewt cayandê şaristanî ra dîmdar u çî vara Koyser. Vîst rocan mîyan de mehla fina viraşti. Winî ki thayn thayn banan vero, jû dîde qubaxêrê zûray bile asayê...

Bano ki key Derg înan tepîşt bi, ey ver ra; kiştâ zimî ra, hetê verocî'a rayê şiyê ew a raya ata sûki qedîyayê, 'erdanê venga dest pey kerdê. Ê 'erdî bêbana rê bî bî banî. Kûçey Şiyar înan rayda sûki werte ra hetê rocawanî'a bîyê derg. Binîda kûçî di, kiştâ çep'a, banê didin banê înan bi. Kûçan mabên ra, zime ra, hetê verocî'a cehdeyê bîyê derg. Ê cehdî, kûçey heme pê'ya girêdayê...

Sereştişê hukmatî bî bî sist; şarê şewronayan rihata rihata gurweyayê. Thaynin dawte kerdê, thaynin dêsê hewşan kerd. Pîlanê banan; bê bandê Key Mehmedî, heme jewî bî. Di wedey, mabên di heyatê da tengî, wededê çepî pey di banê keyî, wededê raştî pey di zî banyo u teberî'a bî...

Bazar ra bazar, Adir u Aşmî'a zî ameyê înan rê ardim. Roc bi roc, hefte ra hefte, kemeya ci bîyê thayn. Dawtey bandê ci, dawitoxê do silasnayî kerd. Ze ki pêrê ci vatê; Kerwa Bênam, mesîhîyandê welatî ra bi...

Şiyarî rê vinderdiş çinê bî. Ge pêrdê xo di qeyret kerdê, ge embiryanandê xo rê şiyê beqqal. Beqqal u firun'a, a kişt ray'a mendê. Soxey kûçan zî heme lhincî'a sûr bî. Şiyar hetana şiyê ameyê, çina pa bîyê ze herşiki...

Roca bazari bî. Adir u Aşmî'a çî keyîyo ki silasneyan u embiryanan ra arêda bi, kerd bi qamyonet u ard bi. Firaqî, mînderî, borî soberî, cilî... Şiyar zehf meraxlî wesaîtan bi, coka çî ra vêşî weynayê qamyonet ra. Na model hewna newe diyê. Rengda azmênî ra bî. Camê ciyê verî, mîyan ra di hetana abirneyê bî. Qasay ci çiwandê asnênan'a agiroto bî. Tern ra cêrê ci helisîyay bî. Farê ciyê verî, hetê teberî'a namîyayey bî. Serê motordê ci, zey hîrêkiştî'a bi. Çihar lastikini bî, labirê çihar hemin zî manqirê do kor nêkerdê. Şiyarî, debrîyajî kiştâ pedalê do werkek dî, nêdî, kerd pers:

“Dedo, o pedalo werkeko ki debrîyajî kişt'ayo çiçîyo?”

“Awa besterman erzeno.”

“Na çend modela?”

“1963.”

“Namey nay çiçîya?”

“Warszawa (Varşova)

Meraxê Şiyarî, weşdê wahêrdê qamyoneti şî, coka sebr'a verpersî dayê. Bar rona tepeya; ramitox ravêrd dîreksiyon. Visti kar, kerd ray kewo se, tekeran va cizzzz! Ramitoxî hetana fahm kerd ki a patînaj kena, qamyoneterî qeni eşti... Vêşî nêramit, qolo raşt mil'a, Xidir asa. Xeylê şar arêbiya bi ew hîrg jewî fek ra çiyê vijiyayê. Xidir weyna ki na têtewrey rê serokê lazimo, hima erzîya werte: “Rew cilî bîyarê ma berzimi tekeran ver!” Cemîl damîş nêbi: “Xidir, kiştâ maya vanê goza puçî xiş xiş kena, ê to a mesela. Nezdî çîhar sey metro ray esta ew hemî lhincya sûra, ay zî vera di, cil çînya ma sero roşimi...”

Nê haylemî mîyan di kûçî ser ra motorê asa. Şewronayan, hendi ki qamyoneti kerd bî lex, lhincî mîyan de mendî bî. Ramitox, qamyonetda xo rê, şarê şewronayan çînadê xo rê qarxîyayê. Motor herga ki ameye nezdi, qarxê hurna hetan zî biyê sist. Ramitoxî do fodila xo lhincî ra bireynayê, ê do zî lhincî mîyan de lex ra bireyayê; hemini feki akerdî u weynay fekdê ramitoxdê motorî. Motor, qamyoneti kiştâ vînderd. Naylonda ci sero; qum, fayans, alçi ew çîmanto asayê. Wahêrê çî, ramitoxî kiştâ ronîşt bî. Ramitoxdê motorî ra zî asayê ki se bîyo, hima ey fina zî êdet nêvirna: “Xeyro, se bi?” Xidirî xo eşt verhîma ver: “Na soxîya nêşena banco!” Ramitox, lewan bîn ra hûwa: “Senî banco, to ra lhincîya sûra nîyasena? Destê xo pa menê, ez ha yena...”

Wahêranê şewronayan, hewna hend rind pê nêsilasnayê, coka kesî ne wahêrê çî silasna, ne zî zana ki o beno kancîn keye. Motor hetena nêwînderd, hemîn çîmana kerd taqîp. Xaskê Elay bi ki motor hend dûrî nêşî; bandê Şiyar înan'a cêr vînderd. Qamyoneti, Adirî zor bela tepîşt bî. Wahêrê ci zî vit viti kerdê. Adir weyna ki o do hewna derg kero, Ageyra Cemîlî: “Xalo no qebraxo vit vit keno. Harê ma şîmi ê çî ronimi ki wa no kutîk na soxêra xo bigîro, şîro...”

Hewna wahêrî çî, naylon ser nêşî bi, çorşmey ci pirê îsan. Jewî hewdayê, jewî ronayê... Heyra, vîstê ra naylon kerd veng. Ramitoxê motor îzî fehîm kerd ki ê qandê qamyoneti rew kenê, hima nişt motorî u verê ci tada hetê qamyoneta...

Ze ki asayê, ramitoxê motorî misayey nê karî bî, çiki ame, nîyame, asinandê naylon ra zincîrî ci kerdî; sereyê di ci kerd naylon'a, o bîn kerd peydê qamyonet'a u ravêrd dîreksiyon. Motor vîst kar tepeya, veynda ramitoxdê bînî:

“To qe vewri di ‘ereba ramita?’”

“Nê, mi nêramita.”

“Mewind! Ravêr dîreksîyon. Şîma zî dest berzê ci...”

Xeylê şewronayeyijî amey bî temaşe. Ze ki veyve kerdê raşt. Verê motorî hetê şaristani’ a, verê motorî hetê şewronayan’ a, labirê hurna hetê jew cay’ a şîyê...

Cemilî hewna karê do tim tim nêdî bî. Şîyê Adirî hetî. Ê ki karê ci vijiyayê ya zî ê ki şîyê welat, herunda înan di gurweyayê. Îskela di hend kar çinê bi; hemalî nan u pîzey’ a gurweyayê. Ban, nîme nîmçe mend bi. Zimistani, rî xo yo sîa kerd bi eşkera. Pereyê ki dew ra ardi bî, qedîyay bî ew kar zî çinê bi...

Banê Şîyar înan weynayê hetê zimî’ ya. Verê hewşî pîrketan’ a kerd bi dês u kîştî kûçî’ ya, duşdê keyberdê îşîg’ a qaplixê do asnên na bi pa. Qaplix ra hetana keyberdê îşîgî, sî ronay bî ki postalê ci lhîncîya nêbê. Wededê kîştî raştî vero dide teney qubaqxêrê zûray u mewê ronê bî. Kalekda wededê çepî’ a, qandê komir u kolîyan pungê viraşt bi, labirê ne serê nê pungî gorit bi ne zî keyber na bi pa. Ban; mîyan ra dawit bi, labirê hewna mele nêda bi destê teberî ro. Wedey kîştî raştî veng bi. Çi ban viraşteno vêşî eşt bi wîja...

Teber u banyo’ ya pêtewr bî. Kerwa Bênam u Cemilî’ a banî pey di çali aşanê bî; awa teberî şîyê ay mîyan. Keyberê banyoy zî zey ê binan’ a textên u bêboye bî. Banyoy mîyan di; kursîyê do werkek, lifê, qalibê sabuno kiho, helkeyê do bin betonin, tasê da sûra naylonêni, di hirê teney bîdonê awi bî...

Bandê keyîya refî çinê bî. Dezge tenêka viraşt bi. Dêsi kok rûti bî. Dezgî bin di; di çaydanê kihani, çend teney firaqî, tupê da werdî; dêsi vero; telîzê kortêlan, pîyazo wişk, awa şamka, bulxul ew ronê vîta bi ew no çî zî Aşmî xeyrdê xo ard bi...

Wede do çep di ronîştê. Kîştî dêstê îşîga, sobeyê da kihani ronê bî. Borî na soberi babet babetî ew jew jew ca’ ya zî teqayey bî. Di dîwanê ci bî. Jew eşt bi dêstê pey ver, o bîn eşt bi dêstê kîştî raştî ver u di singerê tenikî eştî bî ser. Hirê çîhar teney zî sandelî kihanê textênî eştî bî zere...

Jondesê mengda zimistaniya peyên bi. Serd, pug, kutik tebera nêhewîyayê. Dîmdaran, qandê ceyranî estûnî di bî. Keyan hemin rê xeber riştî bî, kerdê şîrê bîyarê. Thaynî niştî qamyonan, thaynî şî çalan ser... Pêro serd ra lertzayê, hima fina zî heme zerrî ra gurweyayê. Remdox mendox bananê ci do ceyran bîdiyayê... Dide rocan mîyan de hirg kûçî sero estûnê da asnêni denîşnê...

Cemil, şefakê rew werîşt. Text nextana soba wekerd tepeya, ara nêkerd

u keye ra vijîya. Şîyarî mabênê qot hewadê, hima serd ra nêwetard werxanî bin ra bivijîyo. Bahdê Cemilî, soba rind kewt ci; wede bi germ. Şîyar werişt xo ser. A ta weyna na ta weyna... Kûçey heme pîrî bî. Zere de hewîna ci nîyamê; da piro şi teber. Hewna ban ra dûrî nêkewt bi, desta; qablo, çiley, dezgeyo bîn Cemilî asa. Resay pê het se, Şîyar kerd pers:

“Bao nê çîçîyê?”

“Çî ceyranîê.”

“Ma dê zî ney’a tepeya çilay ceyranî biveşnîmi?”

“E.”

“Kam do banco?”

“Qomîtî merdimî dîyê, ê do rêz’a bancê...”

Cemil u lajî’a; çîya pîya kewtî zere, nêkewtî, vengê Cemi ame: “Şîyar! Şîyar!” Şîyarî, Cemil zere de verday u vazda keyber: “Çiço nîyaj?” Cemi, lêno werkek kerd derg u va: “Ha qeday, na şamî veng ki u lêni mi rê bîya.” Şîyarî, Cem dest ra lîn girot u berd zere...

Pêr u lajî’a, kortêlê awini şanay koçikan ver. Hurna zî rind bî mird. Cemil; werdî ser ra werişt, firaqî heweday bandê keyî, wede hebekê arêda tepeya, ravêrd wede do veng. Şîyar weynayê çîdê ceyranî ra, o weynayê Şîyarî ra. Amey pê çim se, Cemilî va:

“Lajê mi ti biyê mird?”

“E bao.”

“Ti yê veyşan nêmanenê winî nê?”

“Nê nê.”

“Rind ki; Şilani, Besi, Cemi esta. E zî nêbyayê se, ma do ‘ar u rezîlî bîyayê.”

“Bao, embiryanê mayê bînî zî zehf rindê. Ti çinê benê se, veyndanê mi...”

Cemil u Şîyarî’a, dîwandê dêtê pey sero, pîya rakewtê. A şew zehf serd bi. Cemil, şefaqê rew werişt. Fina text u rocnaman’a soba wekerdi. Dide qeley komir eşt ser. Soba hebekê bî sûr se, şi dor ra penîr vet, kerd dilimî, eşt sihani mîyan, serê ci kerd pêrê awi u sober sero rona. Keye di nan çine

bi; çaket eşt xo ser u qaplıxdê hewşî ra vijîya... Roca bazari bî, hewna şefağ bi, serd bi, zimistan bi, labirê fina zî kûçey şêni bî, çiki hewna karê banan nê qedya bi ew kiştê ra zî ding dinga ceyranî vijîyê bî. Firun ra di sominê germi girotî u ageyra. Penîr soberi sero bi bi nerm, rona 'erd u şî çaydan ard na sober ser...

Ara kerdî, firaqî hewaday, solixê ronîştî tepeya, ravêrdî wededo veng. Şiyarî elegi tepîştî. Cemilî qum eşt mîyan. Kopê do werkek kum da eleg ro, tepeya, Cemilî sifte xere viraşt, bahdo şî lingdîyari anti heyat u vijîya ser. Lana serdê banî akerd, mabên ra xeylê weyna tepeya, ama war; ravêrd xerçî ser. Huwe'ya legana werkek kerd pir u ageyra Şiyarî: "Lajê mî, ma qelişanê textan nêgîm se, ban germ nêbeno. To bîvîna! Qota xo bipawî. Daran ser ra bigeyrî. Aya bi! Textan pay meki. Dest'a ew rind rind mabênê texta bidawî ki wa ci ra ne awî ne zî serd biro." Xere qedîyayê se, Cemilî leganî fina kerdê pir u dayê ci...

Bahdê dihîri, karê Şiyarî qedîya; labirê dingî dinga dergi hewna newe dest pey kerdê, çiki Adir u Aşmî'a do bîyameyê, ceyranantoxî ray ra bî...

Keye bi bi pêtewr. Adirî, boyedo sûr'a asinê teqan, Cemilî, boyedo sipêya teqey u keyberî kerdê boye. Aşmî qalîn bî ew o hal'a vijîyê bî sandelî ser, perdey kerdê caman'a. Ceyranantoxî ge banî sero, ge cêr di asayê...

Remdoxey'a ceyran u awî vêşî nêramit. Komîteya kalan kewt mabêndê hukmat u dîmdaran, hevna zimistan nêqedîya bi; qanalizasyon, ceyranî, awî bî raşt, labirê kûçey şewronayan hendi ki kenîyay bî, tey hendê saqeyê lhincî bîyê ew ridê na lhincî ra şarê şewronayan nêwetardê ki bivîjiyo kûçe...

Şewronayan di, çî kar do bibîyayê se, qerarê ci qomîteciya girotê, coka hukmat şew u roc înan dima bi. Heqî vînayê, înan zî xo weş pawitê. Hirg şew cayê di arêbîyayê; gurwey xo heme mîyanî diyê. A şewî, key Şiyar înan di arêbîyay pêser. Kûçî sero, kûçî'ya cor, kûçan mabên di çîhar kiştan'a dîmdara nobet tepîştê. Kesî ne namey înanê raştî, ne zî kamiya ci zanayê...

Roca bîni nezdî dihîri, qamyonî kewtî kûçan mîyan. Lhincî sero çaxil rokerdê. Cemilî şî bi îskela. Vengê qamyona ame se, Şiyar şî temaşe. Hendê sihatê wext ravêrd bi ki qamyonetê şî qoperatîf ver. Qoperatîfî; wertedê şewronayan di, cehdî sero bî. Kes kûçedê Şiyar înan ra kewtê ser se, doşîda raştî'a mendê. Ay kiştê banê key Derg înan, bandê key Derg înan ra hirê banî, ata zî banê key 'Elî înan bi; xora pişko en 'ar zî Xidirî ant bi. Banê ci; binîda kûçedê Şiyar înan di, cor ra şiyayîş di kiştê raştî'a, derî vero, zey qoqoy'a tenêka manayê. Kûçey Şiyar înan qedîya se, qamyonî şî kûçedo bîni. Şiyarî zî kerd qamyonan dima şîro, hima a qamyoneti amê

ci vîrî se, da piro şî qoperatîfî hetî...

Qomîfî, pêsero çî da bi ardiş ki qoperatîfî akerê. Derg u çend merdîman' a qamyoneti kerdê veng. Dergî, Şîyar dî se, hewada qamyonet ser u va: "Ti çî hetê maya lexki..." Pîqap di; riwenê vîta, bulxul, qonserwe ew xeylê zî piskut miskutî bî. Çî qedîya se, Şîyarî xo eşt war u hetê keyî'ya kewt ray. Hewna çenge ra nê ta deya bi, dîmdarê veynda ci:

"Embaz! Namey to çiçîyo?"

"Şîyaro."

"Tiyê şînê wendexane?"

"Nê."

"Çî?"

"Maya mi, unligê mi, defterê mi dew di mendî."

Dîmdar weyna ki Şîyar qarxîya, hend derg nê kerd: "Mi nêzanayê embaz, ma tiyê nîka şînê kotî? Vîndi ma şelpeyê qîsey bikemi." Şîyar him qelfîya bi, him 'edizya bi; qayil nê bi bimano: "Eda şîra keye, nîka pî mi yeno." Şîyar, piruza şî hetê keyî'ya, dîmdar ageyra şewronayan: "No lajê kamî yo?" Dergî fersend nêda kesî:

"Embazray, Şîyar lajê Cemîlyo. Ti newe ameyê, coka tiyê nêsilasnenê. Ma heme ey rînd silasnenîmî."

"Ma bewnîmî xo çorşme. Lajekî rê; unlig, defter, çante bîvinîmî ew ti zî mudîrî ra reca bi ki wa qeyd kero, heyfo!"

Unligê do sîa pîra, defter u qelem'a dest'a, keyber ra vijîya se, hewna şewî tarî bî. Vîste di kûçe ra kewt ser. Resa keyberdê Derg înan ver se, hewna veng u hesê înan çînê bi. Nêwînderd. Xezeb'a keyber kuwa. Dergî nêweta vengê xo vejo. Şîlani ters'a keyberî pey ra veynda:

"Ti kamê?"

"Ez ha nîyaj, Şîyar."

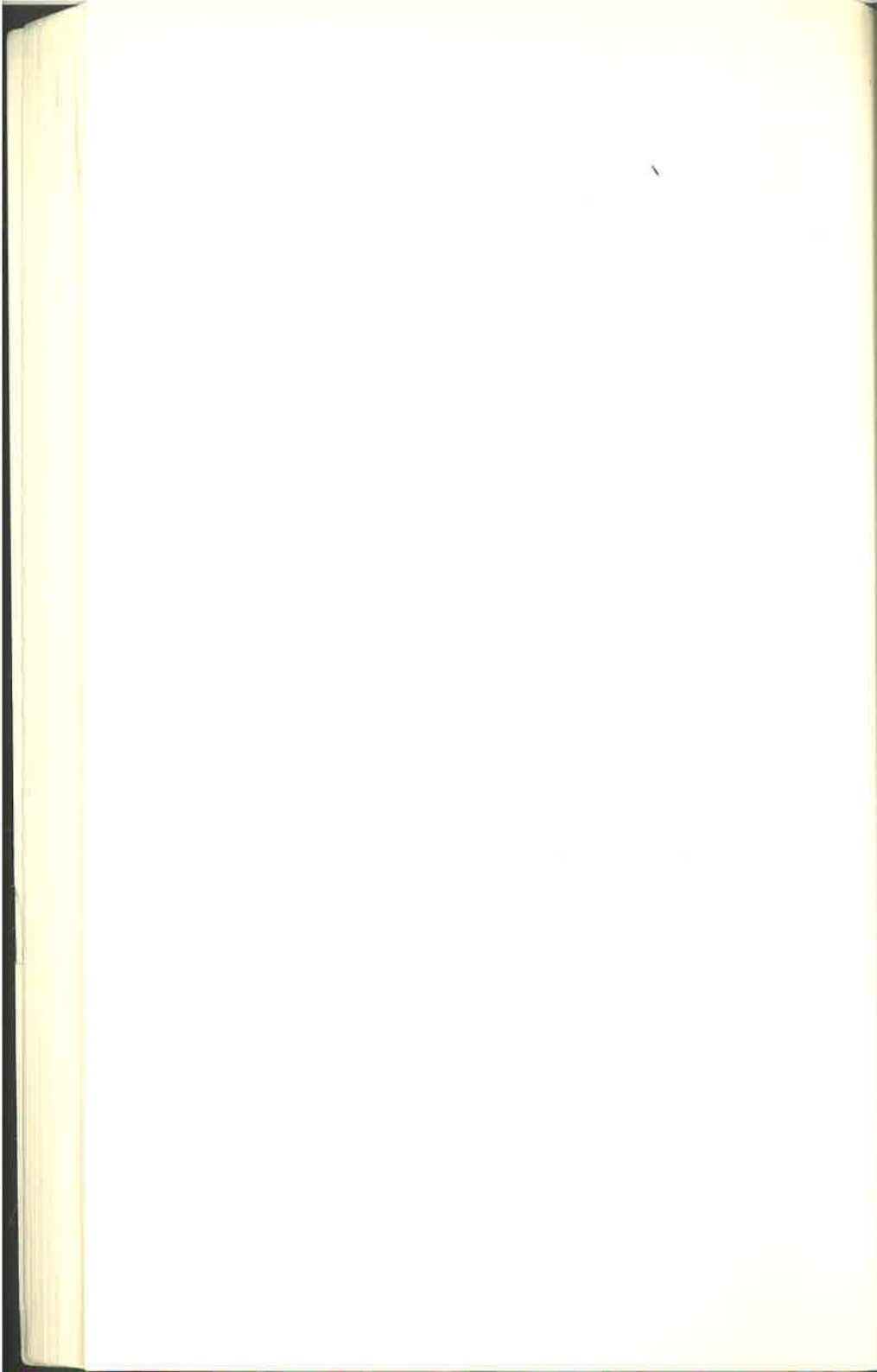
Şîlani keyber akerd; Şîyar ant zerre u tersa kerd pers:

"Şîyar, to no tari di xeyro? To zerra ma teqînê!"

"Ez do zî şîra wendexane..."

Derg, hewna tari ra weriştê şiyê wendexane akerdê. Mekteb gird bi ew bê ey zî gurwekarna çinê bi. Sobey sinifan, ê wededê mehîlman, ê wededê mudirî pêro ey vistê aci. Zimistan qediya bi, labirê hewna serd nêşikya bi. Keyberdê wendexanî ra kewtî zerre se, hûrna zî serd ra lertzayê. Dergî sobey şan ra kerdî bî pir, coka hend nêxapyayê. Jû fistê aci, ravêrdê juna... Şiyar kewt bi sinifê mîyan u weynayê; siran, dêsan... Mabênê çimê ci gunay textdê nuştişî ro. Cordê kiştâ raşt'a 06.03.1977 nuşnaye bi.

Letey Şeşin

Şîyar; hela şefaqî şîyê wendexane, hela şanî keye di mendê. Hewîna ci niyameyê se; ge şîyê key embiryanan, ge şîyê qoperatîfî hetî, ge zî şîyê wendexanî ver. Cemîlî, hewna karo tim u tim nêdî bi; rocê gurweyayê, rocê nêgurweyayê. Dilêgê ci çetin bi. Winî ki; ne şayê banî newe kero, ne şayê xeşlix birşo welat. Kêfê Şîyarî herun di bi. Him embazê newey dî bî, him zî kayê newey misa bi. Hirg roc, şodir ra biyê aya; fitika şîyê keyberdê Dergî ver...

Heştêse mengi bi. Nezdî di heftan bi ki Şîyar şîyê mekteb. Hirg roc; kêfa şîyê ,ameyê, labirê a roc ageyra ki pîrmîk'a 'era şîna. Raye di, ey u Cem'a koyay pêya, hima o qe Cem ri ra zî nêweyna. Qoperatîf het ra hetê keyî'ya şîyê. Cemîlî qoperatîf vero bi. Dima veynda veynda veynda, la ey fina peygoş kerd; nêaşnawit; da piro şî keye...

Şanê ser, Cemîl şî keye ki Şîyar rakewto. Loxmeyê werd rona tepeya, Şîyar kerd aya, hima se kerd, Şîyarî loxmeyê werd nêwerd...

Şefaqêrî, Cemîl rew werişt. Mekteb çînê bi. Şîyar bêqaxu bêqaxu rakewtê. Cemîlî piranê ara ronê u Şîyar kerd aya. Xînteya Şîyarî fina sero bî; ne ara kerd, ne pî xo ked goşdarey. Cemîl; vero geyra, sero geyra, teslay ci kewtî, hima nêşa vindarno; rema şî kûçe...

Cemîlî; keye kerd gezi, çinay xo virna. Ray kewtişî rê amade bi. Teqa ra weyna, la Şîyar ci çimro nêguna; vijîya hewş. A ta weyna, na ta weyna fina Şîyar nîyasa. Şî hetê qoperatîfa, hima wijaney ra zî nîyasa. Jew ca mend bi, mekteb...

Şeş hewt teney qeçekî arêbyay bî, gudî kay kerdê. Şîyar; dêsî vero, mislebera ronîşt bi, çimandê bermîya ê kerdê temaşa. Cemîlî raye ser ra veynda:

“Şîyar!”

“Efendîm.”

“Hadê m aşimi keye.”

“Ben gelmem.”

“Lajê mi, hadê keye. No gelmem çiçî yo?”

“Ben gelmem.”

“Bê ma şimi, çinakê xo bivirni.”

“Ben gelmem.”

“Bê ma şimi key Adir înan.”

“Ben gelmem.”

“Bê hêga! Bê!”

“Ben gelmem...”

Teslay Cemîlî kewti. Ne şa herun ra hewa do, ne zî fek ra bê “Ben gelmemî” çîna vijîya. Weyna ki o do tewr xînt bo, ci ser nêşi. Ey u qeçana mektebî vero verday, apey geyra... Mabênê keye de xapîya, mabênê qoperatîf vero vinderd... Weyna ke veng u hesê Şîyarî çînyo, ca’elameta tenêka şî...

Çayê de nêwinderd, raşt şî qahwe. Silasnayan ra persî kerdî tepeya, ravêrd kiştêna ronîşt. Çayê, dide, Adir zî kewt zerre... Qise ra qise amey gurwenayîşi ser. Cemîlî nêşa bi kar bivîno; bêkarey ra, Adir gurwayenda tinê ra lebayayê. Cemîlî vatê ‘mi karê do tim tím nêdî’, Adirî vatê ‘mayê nan u pîze’ya gurweyenê... Xeylê ronîştî. Adir bi veyşan. Werîşt heqê çayan da u va: “Xalo werzi ma şimi loxmeyê nan bûmi.” Cemîl zî bi bi veyşan; nêva nê...

Qeçan xo werdê. Veng u hesê ci kûçe rişinayê. Adirî tewrdê kay Şîyar nêdî se, ageyra Cemîlî:

“Şîyar nîyame ki!”

“Senên nîyame?”

“Êganê mi; ne ti pers ki, ne ez vaca.”

“Xalo ti kesî merax ra kişenê. Nika se bi lacekî? To bîyardê; qenê xo rê sihanê werdo germ werdê, tasê awa germ kerdê xo ro...”

“Êgan, ez zî qayil bîya; ez vero geyraya, sero geyraya, la mina nêşa bîyara.”

“Çi?”

“Ewro dîde yo ki virya. Piruz, hêrs, riki varaya ci ri. Bîyo xînt, bîyo asyê...”

“Wax! Wax!”

“Piruz, hêrs, rike çiyê niya; o Zazakî’ya qisey nêkeno!”

“Wînî senî beno, sî mî gunay sere ro?”

“Willî ez ha zî nêzana. O lewanê xo keno çewt u bê Tirkî qîsena nêvano.”

“Welat di vatê ‘sûk nêresa, Tirkî misa!’ mi ’emel nêkerdê...”

Aşmî u embiryanda xo’ya veraroc’a ronîşt bî. Cemîlî ê şî se, werîşt keyber akerd u pîya kewtî zerre. Bahdê xoş bêşî, Cemîlî meraxa kerd pers:

“Êgana mi, şîmayê ziwandê pê ra fehm kenê?”

“Xalo; embiryane ma, Rum u ‘Erebê. Ma pêroyê zî nîme nîmçe Tirkî zanîmi. Mayê pê rind fehm nekemi, hima neyrê zî şukir!”

“Rindo rindo. Pê fehm kerê beso!”

“Ma pê fehm nêkemi zî o do se bo? Ma heme nê lanandê bîyê ‘ar u rezîl.”

“Ê ma hemîni lanê.”

“Wa ê kesî bo, wa qe zî lan bo.”

“Heq girdo, qay ê şîma zî beno.”

“Beyno ki nêwero! Adiro hetana şan hemaley keno; paştîa vijîna; ariqo mîyane ra rodano... O yo zî tinê şîno. Hirga ki çend qurîşê yenê pêser, welat di dîngî dîngêna peyda bena.”

Qisey ta deyyê lejî ser. Fina vit viti keybera bî. O ki asayê, fina dewe rap erey waştî bî. Adirî, zey kaybazî’a qal vîma:

“Xalo, ez Şîyarî rê zehf qarxîyaya. Bokarê rew ravêrno.”

“Êganê mi, qay na tewî nîya ki rew ravêrno!”

“Êcêba o çi wîna keno?”

“Ez ha zî nêzana ki.”

Kaybazeya Adirî, rind bî. Vatene keye ra kerd teber. Aşmî damîş nêbî, hima erziyê:

“Xalo se bîyo Şîyarî?”

“Qe waka mi, qe. Hebêkê piruzino.”

“Çi puzino?”

“Ez ha zî nêzana.”

Adirî fina weli kerd kil:

“Piruz teba nîyo; ze ki xalo yo vano, o Zazakî qisey nêkeno!”

Aşmî rind bî xînt:

“Wişşş! Na çiser nêweşîya...”

Cemîlî; werd, werd tepeya, xatir waşt u keyber ra kerd teber. Aqilê ci Şiyarî di bi; ne weynayê xo çorşme, ne zî çîna şik biyê. Gamandê herayana resa Beyazît. Nezdî dadesê deqan pawit tepeya, otooza beledî asê. Silxetey çînê b. Rihata rihata nişt otobozi. Ray him derg bî, him zî otoboza beledî vêşî geyrayê... Qotê ne cama u çimî girotî. Barê derdê ci bî. Kewtî rêz, kewtî rêz... Jew şîyê, jewna ameyê... Vinderge do tewr peyên di ramitoxî ke. J aya. Giran giran ame war u rayda mînîbus ra kewt dîyar...

Werazî qedînê, nêqedînê şî wendexanî ver. Mektebî vero tek tuk çeçak asayê, hima mîyan di Şiyar çînê bi. Qaxuy ci berz, eşkera eşkera gamî kerdî pêt... Ariqa şî qoperatîf ver, la şêrê ma vica de zî çînê bi. Cemîlo feqîr rind tersa; vazdayîşa şî keye...

Çilay ceyranî nêweşayê. Ters do girda keyberî akerdî. Şiyar, diwanî sero şî bi hewna. Giran giran kişta ronîşt u porrê ci vilêna. Xeylê kerd temaşe tepeya, kerd aya. Şiyarî çimî akerdî, niyakerdî qîra:

“Gît la!”

“To werdê xo werd?”

“Sana ne la!”

To rê werd rona?”

“Yok!”

Nefesê Cemîlî bi teng. Werîşt ki çend şepalî pirodo, la qîmiş nêbi... Şewa bazari bi, qoperatîf di pakey bî. Cemîlî, Şiyar u rika keye di verday; şî qoperatîfî. Xidir bi, ‘Elî bi, hirê dîmdarî bî; dest da bi pê pakey kerdê. Cemîlî zî bi tewrdê înan u hemin pîya pakey qedînê. Wextê vilabîyayeni bi. Piruzê Cemîlî, Xidirî çim ra nêrema:

“Cemîl, ti çi piruzinê?”

“Qe, çiyê çinyo.”

Xidir, dûrî ra xînt mînt asayê, hima zehf zerrîtenik bi. Ey Cemîl rind silasnayê; boçika ci nêveradê:

“Embazray, çiyê esto. Ha! Mîyanîyo se, mevaji.”

“Mîyanî nîyo.”

“Winî se vaji embazray. Keso xerîb çinyo.”

“Şîyar hebekê bîyo 'ekis. O goş mi nênano. Bîyo asye. Ez ha tersena ki xînt mînt bo!”

“Qay dewi kewta ci vîrî.”

“Vîrî tenêka bo qeto. O Zazakî'ya qisey zî nêkeno.”

Dîmdaran u 'Elîya zî ê kerdê goşdarey. 'Elî rê Şîyar zehf qedir bi; damîş nêbi, kewt mabên:

“Çi mehal ra yo ki winayo?”

“Roca ênî ra yo ki winayo.”

“Tiyê vanê qeç meça dapiro?”

“Pa cay kotekano nîyaseno; xora dest zî beno xo. Winî tersok mersok nîyo. Dewi di mi çend finî xo çimana dî. Fermanê qeçkan vejeno.”

“Belkî qeçanê girda mirda dayo piro.”

Qisey înan zî dîmdarê derg u barî bimay:

“Ziwanê îsanêno. Kes çend ziwani bizano se; hend beno vêşî, hend beno gird, hend beno zanaye. Ma 'Erebîmi, mara mi ma di tim u tim 'Erebî qisey kerdê, coka ma ziwane marda xo, xo vîr ra nêkerd ew ewro, o ziwani mi rê zey rextêdê didino! Meşermayê, 'eyb nîyo ziwane xo'ya qisey bikerê. Dîmdarey; zerrî wazenê, zerrî ra yena; welatê dîmdaran dinî hemîya ew ziwane dîmdan zî ziwane dinî hemeyê.”

Cemîlî şewqa ronê u kewt mabên:

“Bira, vatişê to raşto. Hetana no hefte çiyêdê ci çinê bi. Kêfa şîya mekteb

u ameyê, labirê ewro didiyo ki; o ne Zazakî qisey keno, ne zî mirdî werd weno. Ma, xo mabên di tim u tim Zazakî qisey kerdê. Ma ziwandê xo ra; ne 'ar kerdê, nê şermayayê; xora ma hend Tirkî zî nêzanimi."

"Beno ki o şermayîno, beno ki o 'ar keno, beno ki qeçkan pa tirm kerdo... Kes do roşo pa qisêy bikero, ci goştarey kero, ci fehmi kero..."

Qisanê ci derg ramit. Cemil ageyra keye se, wextê rakewteni bi. Şiyar şi bi hewna. Cemilî zî hend nexapîya, Şiyarî kişta bi derg...

Şefak di hûrna pîya bî aya. Cemilî ara ronayê, Şiyar şi firuni. Cemil weyna ki Şiyar hebekê biyo nerm, hend ci ser nêşi. Cemilî qay vatê ki Şiyaro meraxtê dew ra wina keno; bahdê ara behsê dewi akerd:

"Mi silasnayan'a xeber rişti welat. Maya to ê, ewro meşti yenê."

"Bana ne!"

Cemil ver nêkewt. Hurna pîya keyber ra vijîyay. Şiyar hetê wendexanî'a, Cemil hetê qoperatîf'a şi. Pê ra kewtê dûri se, Cemilî dima kerd tembe:

"Hend berey mekew, e!"

"Tamam tamam."

Nezdî dihîri, Şiyarî çenge ra goşî vetî, hima hend nêmend, şi key Cemînan di werdê dihîr werd u fina bi vînî...

Ageyra keye se, bi bi şan. Ey u pêra çend loxmey werd, werd tepeya, Cemil diwanî sero bi derg, Şiyar dersi vero ronîşt. Mabênê kitabînan ser ra qot hewadê ki pî şiyo hewna, dersi veredê u şi camî ver. Xeylê weyna hewş u teber, hima fina zî hewîna ci niyamê; bêhes u bêveng'a vijîya kûçe. Şewî, sîa u tarî bî. Dûrî ra vengê kûtkan, keyan ra vengê telebzonan ameyê. Kiştê ra tersayê, kişta bîn ra hewîna ci niyameyê. Verê xo kerd hetê key 'Eli'ya. Qoperatîf ver ra ravêrdê se, zerre ra veng ame. Şi landê keyberî ra weyna ki dîmdarê zerre di. Tersê ci rema. Keyberdê qoperatîf vero ronîşt u ray dîmdaran pawit. Dîmdaran do bildîrî vila kerdê. Arêbîyay bî pêser ki kûçan u bildîrîna pê ra bar kerê... Keyber abîya niyabîya, Şiyar vero denîşîya:

"Ez do zî bîra?"

Dîmdaran ze ki xof dî. Him tersay him bî şaş! Jewdê ci, porrê Şiyarî vilêna u kerd pers:

"Pî to yo kotî di?"

“O keye di.”

“Ti na sihat di senî verdayê teber?”

“Mi xo tirit.”

“Qandê çiçî?”

“Hewîna mi nîyamê.”

“Na sihhat di?”

“E...”

Îşîgda qoperatîf vero, qandê ronîştîşî çend teney pîrketî ronay bî. Dîmdarê binî şî, ê hûrna pîrketan sero ronîştî. Newêsê mart bi. Şîyar qelfiyayê, hima camêrdeya ci tepîşt bî. Şîyarî no dîmdar silansa bi, coka rind diskîya piro. Dîmdar mabênê werîşt u qoperatîf çorşme ra geyra tepeya, fina ame pîrketî sero ronîşt. Weyna ki Şîyaro serd ra lerzeno tepîşt qisey:

“To dest pey kerd wendexane?”

“E.”

“Qeçekê tehda kenê to?”

“Nê.”

“Mabênê to u embazandê to se nîno?”

“Hewlo.”

“Ti qayîlê bîldîrî vila kerê?”

“E.”

Bîldîrîyan mîyan ra desteyê antî u kerdî derg tepeya:

“Ha tepêşi! Ti hetana resenê keye, banê ki ray seroyê, keyberandê înan hemîn bin ra berzi zerre. Veng meng yeno se, metersi! Ez ha to pawena...”

Keylê bi şa; desta bîldîrî zey tarî'ya çiman ra bi vinî...

Letey Hewtin

Menga wesarîa siftekêni qedîyayê; esparikan, kolbizan, veyvanê kemeran, nergizan welat xembelnayê; molcilan, lolikan, malmalokan welat kerdê aya; zerqetan, çarîngan, mozan, hingan welat kerdê veyv; qazî, werdegî, kesey, qirênciley rocîdihîr; heşî, vergî, lûwî şew geyrayê... Birrikan, biz u bizêkan'a; mergan, mî u kavrekan'a; qorîyan, mangan u golikan'a kerdê mird... Şitî, sitîlî; sitîlan, meşki; meşkan, teştî kerdê pir... Çorşmey fektê qeçkan mastin, ê resayan doyin, ê kal u pîran riwenin bi...

Dewijan, çarwey kerdî bi nobet. Rêzê nobet zî key Xalitî di bi. Hewna şodir ra dewijan fekê hewşan akerdî; mîyanê dewi, serê ciwina, verê wendexanî kok çarwey bî. Bizî ver, mî dima rayda koy ra kewtê ser...

Welat di nobeta kancî keyî ameyê se, qeçê ê keyî a roci nêşiyê wendexane. Mehlimo ki newe ameyê, sifte qarxîyayê, hima bahdo o zî misayê.

Nobeti, Sekmanê key Xalitî ramitê. Sekman, çaxdê Şîyarî'a bî ew mabênê ey u Şîyarî zî tim u tim weş bi. Dewijan, tersdê vergan ra nêwetardê nobeti destveng bero ko, labirê newe wextê pincarî bi ew cinî u keyney Aldûşî kok ko'ya bî. Kalî qandê wesarî, pîrî qandê pincarî nêmerdê. Thamê şamîda pincardê koy heta serrê kesî vira nêşiyê...

Qeçekê ki hewna dest pey nêkerd bi wendexane, wesarî şiyê kavrek u bizêkan ver. Varan u qeçkandê dew'a, bizêk u kavrekî berdî bî dewa cor cere. Bizêk u kavrekan'a, Dolda Zulîyan vero verday bî, deyana geyrayê kolbizey u esparikî...

Xezali, şaleka pincarî eşî bî xo doşî, ko ra ameyê. Bizêk u kavrekê ci kewtî ci çimse, veynda: "Qeçkêrênooo, qeçkêrênooo! Nê bizêk u kavrekê ma kê ardî?" Deyî pey ra vengê Varanî amê:

"Dayê mi ardî, miii!"

"Dewarê ma kê berdî?"

"Keko Zerrweşî berdî..."

Xezali; sifte şî key vistiruda xo ra Delîla ardi, bahdo zî ravêrd heyat di pincar weçîna u şit. Werdê a roc bi bi ca...

Zimistan, gorey mewsîmanê bînan him çetin bi, him zî çikos bi. Winî çikos bi ke; serd u pukê ci, çikoseya ci kişta zey merî mendê. Babetê werdî bîyê thaynî. Hîrê çihar dewan awreşê fetilnayê ew kiştê zî leteyê goşt nêkewtê herg keyî. Keyeyo ke qorme u penîrê ci bi, ara de kêf kerdê. Werdê germî thaynî bî. Şamikê wişkî kerdê bulxulî ver, şorbay maşiki nayê ser, şorbay mercuwan pewtê... Xora meywey zî heme wişk kerdey bî. Qaxê mişmişan, qaxê miroyan, eşkijî, încilê wişkî... Gozî, dewandê

corrî de biyê. Jew jew keyî herînayê; jew jew keyî încilandê wişkana
virmayê pê... Zimistanî; qeçan soberî sero qiznawî kerdê sur, kalan beluy
şavlêran kerdê adir...

Destirmay keyan qeçî bî; keyeyo ki qeçê ci çinê bî, ya zî thaynî bî, barê
ci biyê çewt. Karê ci nîmçe mendê. Giryaney ci pênerasayê...

Xezali, kardê keyî rê kevanî bî. Keynay ci zî; werdî, merdî bî hima,
destbera ci kar ameyê ew winî zî ciwanik bî, labirê karê gemi bê camêrd
nêbiyê...

Werddê şanî di; pincaro sûrkerde, kiştâ zî mast bi. Tamê pincarî zehf
weş bi. Rîng rînga sênêr bî... Pincar qedîya, hima Varan hewna mird nêbi
bi, payê dê sênêro u qîra: "Pincar heme keko Zerrweşî werd. Ey loxmey
girdî cinay sihanro. Dayê rew mi rê qêxane virazî. Ti nêvraza se, ez do
şira ortmî ser ra biqîra ki wa dewi hemî aşnawo." Xezali weynê ki o do
amoš nêbo, veng kerd Zelali: "Keynay mi werzi! No namevet do ma dew
rê 'ar u rezîl kero! Şo pungal ra hakî bîya..."

Xalitî rez kerdê pur. Xezal u Zelal'a dima hertot arêdayê, berdê quçi
sero kerdê dêz. Serrê Xalitî ravêrdî bî; mîyane bi bi qozix. O hala zî, xo
çîyê ra kemî nêwistê. Ne watê ez kala, ne watê ez nêşena; koy u kepirana
geyrayê... Xalitî pur kerdiş qedînê tepeya, qeleyê dê herri sero ronîşt u
qutîya titunî veti. Huner'a cixare pişt; boçika barî nê xo lewana; dest o
raştâ adirgey qazaxî tepîşt u vist aci. Dûno siftekên heme ant xo zere;
veradayîş di xori ra qîxa, qîxa... Şewqa xo qot ra ronê. Çend teney mû
sipey goşan pey'a mendî bî. Cay şikateni bî bî vinî. Serrê ci pa amiriyayê...
Xalit, dide finî jewjîya bi. Ciniya ciya siftekênî Guli bî. Ay ra hewt laj u
panc keynan'a bî bî. Guli bî bî rehmetî; 'Eysi ard bî. 'Eysi, dê bî dewandê
corî. Mêrdî cinî ard bî ser; werişt u amê bî key pêran. Biraran zî marey'a
dê bî Xalitî. 'Eysi zî; Sekman bi bi se, bî bî rehmetî. Qeçandê Guli ra
keso 'ezeb nêmend bi; pêro jewijîyay bîy u bî bî ca; xora Eysi ra zî jew
Sekman bi bi ew o zî hewna pîranê qeç bi. Qeçanê Xalitî kerdê bar kero,
şiro Adna. Xalit, qayîl nêbi şiro. Rocê weyşan bi, rocê mird bi, rocê şa
bi, rocê pîruzî bi, hima fina zî qayil nêbi herra xo ca verdo. Cixare bî bî
nîme. Çend dûnî diha antî tepeya, ageyra Xezali:

"Keynay mi ez ha tersena."

"Xeyro ded Xalit, tiyê çiçi ra tersenê?"

Cixare fina berd xo fek, xori xori ant, hewna verpers da:

"Ez do çolandê Adna de bimira. Leşa mi do wijaney ra 'ar u rezîl bo.
Mezelê khalik u pîrîkanê ma hemîno tîya de. Qe kam do meyîtê mi bîyaro,

tîya de hewa do ki?"

"Ded Xalî metersi, hewna 'emrê to dergo..."

Xalî; merg ra nê, welat ra dûrî di mergîş ra tersayê. Ey u Xezal'a hetana dew mîyan pîya şî ew bê çaldê Adna u arikdê ci çîna çînê bi. Xalî nêheq zî nêbî; ê serran'a tepeya, xerîbey çetin bî...

Roca bîni, Xezali tenkeyê qixse u toximdê zerzewat'îa girot u şî Dikta Serdê Ray. Sifte toximê zerzewatî karit u naylono parên eşt ser, bahdo zî cay qixsî kend u qixse rona. Hendo ki 'edizîyê bî, xo ra nêdî ki werzo şîro keye; xeylê wext dik mîyan di ronîşt u 'edzê xo girot, hewna werîşt u kewt ray...

Bahdê werddê şanî, Xezali ortmî ser ra him veynda 'Evdilay, him veynda Welatî. Do rez biramîtê ew mabêne mewan zî tenêka nêkenîyayê. Şan ra; ardê nebî vetî, mîr alawit, newsina u kerd teşî bin, hewna rakewti...

Verê nimacî werîşti. Qeçî heme hewna hewn di bî. Zehf teq u reqî nêkerdi. Sîtilê mastî girot u şî îni... Mast kerd beşe tepeya, adîrgandê heyat di adîr wekerd u qatmey nandê nebî eştî tewqî ser...

Cemilî dest pey kerd bi ban se, welat ra perey waştî bî. Xezali, vîştray cit u çend dewaran'a rotî bî, peray ci rişî bî Sembol. Key Lokoy zî bahdê citda payîzî vîştray xo rot bi. Gay Key Bekirî tenêka vinderde bî. Xezali; Gozêrek di, ne zî Tiwêrek di tekna nêdî bi, coka înan do ca'elamatî qatiri tekê gay kerdê...

Xezali karê xo arêda tepeya, veng kerd 'Evdila u Welatî... Halet u nîrî'ya kerdî barê qatirda key Cemil înan u kewtî ray...

Binîda rezî di vaş bi bi gird. Ga u qatir'a şînor'a çîranay... Binê pîzî u verê cilda qatiri kerd pêt tepeya, nîre eşt hûrnan ser... Welatî wesarê qatiri antê, 'Evdilay halefî tepîştê... Qatir ge hetê ata'ya ge hetê nata'ya ta deyayê. Welato feqîr pa bi înciraxî... Xezali mabênê mewan kendê, hima name kendiş bi!

'Are u rezîleya, nîme nîmçe rez ramit tepeya; 'Evdilay ga vereda, berd şînordê rezî, Welatî qatiri berdi binîda rezî di mewêna derg girêdê...

Xezali, şaleka werdî akerd, nîyakerd, veynda: " 'Evdila, Welat! Hele bêrê loxmeyê werd bûrê." 'Evdilay qelaşey'ya ver pers da:

"Qeday Eladê to ba nîyaj; xora ma zî veyşaney ra kerdê bimro!"

"Qelaşey meki!"

“Qelaşeya çiçî nîyaj! Qeşmery nîya, ma rez ramit him zî qatirda xint u ga do qor’a...”

Hirg jewî sîyê ant u sero ronîştî. Kîştê ra qatmey, kîştâ bin’a do... Welatî meraxê Şîyarî kerdê, coka hirga ki nîyaja xo dîyê ci ra kerdê pers, fina winî kerd:

“Nîyaj, Şîyar do nîro?”

“Hewna xeber çinya.”

“O do sinif di bimano ha!”

“Ey qay o vija di şino mekteb...”

‘Evdilay, halet u nîrî’ya kerdî barê qatiri; berdî rezdê xo de ronay u ame tepeya, heme piya ageyray dewi...

Xezali kewt bî ortmî ser, kerdê rawêro heyati, cer ra vengê ‘Evdilay ame:

“Nîyaj, şerpuney şima estê se, ez rocna bîra, pipêşa.”

“Heq razî bo qeday. Mi va, wa no vaşo zûray u gorcalî pakî bî. Şerpuney u piştîş qe lazim nîyo...”

‘Evdila; kilm u gidêkek bi, labirê gorey na kilm u gîdîyey destbera ci hirg kar ameyê. Cîniya ci Kirdasiyan ra bî. Jik da erciyayî bî. Ju da Werdegi, dide nêkerdê. Karê keyî, ê gemî, ê koy çiçî biyê se, hima vazdayê. Mabênê Kej u pîrik zehf rind bi; winî ki hirga ki serey pîrik kewtê teng vatê: “Kejê ha! Kejê...”

Mart qedîyê bî, hewna newe kewtî bî Nîsanî. Wextê hel bi. Nobeta çarwan u dewaran amê bî. Xezali, çarwey u mangan’a ditî bî, hima şit; ne kerd bi germ, ne zî kerd bi amîn. Winî eşt bi sel bin ki şittê şanî’a piya amîn kero.

Camêrdê dewi, hewna newe newe şiyê nimac. Xezali, qatir ant bî hews; sirxe kerd bi po; ray Zerrweşî pawitê. Zerrweş kewt berey se, Xezali qatiri kurn’a girêdê u wîjîyê ortmî ser ra veynda: “Zerrweşşş! Varannn!” Zelali, dihîra tepeya şiyê wendexane. Xezali; kîştê ra karê keyî, kîştâ bin ra karê gemî kerdê. Ge ata vazdayê, ge nata vazdayê. Winî ki karî dima bî bî letê letê. Dewî mîyan ra vengê Zerrweşî ame se, fina qîrê: “Zerrweşş! Bicahnimî bê keye...”

Zerweşî sirxe akêrdê, Xezali huweya kerdê pir. Pişka çarwan, qandê

sadîl u qixsî zehf rind bî. Xezali, kerdê bero Dikta Serdê Ray di sadîl u kixsî sera kero. Sirxe bi pir se, Xezali pêta pîşt u ageyrê Zerweşi:

“Lajê mi, ez ha barî bena dik di rokena, yena. Ti zî wara xo qayte ki. Wa ‘ero mero nêgino, e?’”

“Beno dayê...”

Keyberê hewşî teng bi; bar ge ame a kişt ro, ge ame na kişt ro, labirê nêdimdeya ravêrd. Xezali, wesarê qatiri bar’a girê da u va ‘ço!’ Bandê Key Bekoy ver ra ravêrdê se, cêr ra, sero telîyo wişk, herê Siltaneki asa. Xezali, hewna qatir nêresê bî, herê Siltaneki zirra. Qatiri ze ki gangêr aşnawit; ortmiş bî; a ver, o dima... Herî; kiştê ra tîzî eştê, kiştê bîn ra xo dimayê... Ze ki; tajîya, awrêşî fetilnena. Sirxe guna ‘ero; telî guna ‘ero; cilî vistî... Kutikê dewi dima, ê ver...

Siltaneki teli ardê ki pa gewî teli kero. Herê ci asiye bi. Şew u roc cew’a kerdê warî ew qîmiş nêbiyê ki bar kerê, coka bi bi ze xoz. Kotî di; herê, qatirê, estorê dîyê, vatê: “Zirtt u zirr...”

Siltaneki, dewandê deşti ra bî. Ju da bejn kilmi, qîlori ew beden sîa bî. Serre ci hima hima hendê Xezali bî. Ci ra panc keyney bî bî. Ze ki vatê, Abekir geyrayê cinî... Siltaneki, remê zerre, labirê Xezali boçika ci nêveradê; şî hewştê ci u o ki ame fek va: “To di hendê mereyê zerrî esta se, ti do bivijîyê teber. Kirê herî çiliktê marda to parna! Ti do nêşa bêmendey xo zept kera se, salme ki, wa vergî bûrê...”

Roca bîni, wextê heli bi. Çarwan u dewaran’a amêy, nîyamêy, Xezali, sitîl girot u şî gewî. Zerrweşi çarway tepîştê, ay ditê. Varan u Delîla’ya adirgandê ortmî vero ronîştî bî, çarana weli têvdayê, pêtewreni çinê bî; hetana ki rayda koy ra Hesê Heşi asa...

Hesê Heşi; dostê Cemîli bi. Jew do namdar, mehkumê do har, peyêyê do giran bi. Lej’a, koy’a, vengdê tîfing’a bi bi gird. Mayan, qeçî terstê ey’a kerdê hewna. Xortan, zimbêlê xo zey zimbêlandê ey’a ta dayê. Seyddaran, zey ey’a nişan girotê. Ze ki vatê; merdimê ki ey mîyanî kiştî bî, ê ki eşkera kiştî bî, înan ra diha vêşî bî. Rocê, eskeran ko’ya çorşmey ci giroto; ey zî xo veradayo çîngilosê. Çîngilos di heşê zî bîya. Mabênê, heşi weynaya ey ra, o weynayo heşra. Human zî fehm kerdo ki lana çîngilosî jewî kena sitar. Ca’elamat ra erzîyayê pê. Heşi ra, Hesî ra... Heyra senên biyo se, Hesî mîyaney xo alisknayo sî u lingan’a heşi fetisnaya. Esker biyo vila tepeya, xeber daya dewijan... Heşi resenan’a anta ser u wijadi kerda poste. Postey heşi zî cinêra ci ardo Aldûş di roto. Na mesel ra tepeya, şarê ê çorşmî ey rê vato ‘Hesê Heşi!’

Hesê Heşi, dewandê peydê koy ra bi. Fina verên ame bi se, Zerrweşi ci ra kirteyê waşt bi ew na mesel ra xeber'a qeçandê dewi hemin zî bî, coka Varanî ra Hesê Heşi asa, nêyasa, qîra:

“Keko Zerrweş! Keko Zerrweş! Mêrdey heşo yeno.”

“Vaji, Kejik ser bo!”

“Kekik ser bo.”

Zerweşi biza koli veradê u rema. Xezali mî u bizê bînî diti bî, a tenika mend bî. Biza qoli, baqil bî; Xezali vengê xo berz nêkerd, giran giran biza koli diti. Ditena çarwan qediyê tepeya, Xezali lepê vaş ard eşt kurnda hewşî miyan u manga veradê. Hewna golik şit ra nêkerd bi. Ata kerd, nata kerd; mangeri şit nêda; şî axur ra golik ard...

Qeçê dewi heme arêbyay bî. Zerrweş ver, ê bînî dima... Zehf nêramit, qeçanê dewi çorşmey qatirda Hesî girot. Qatiri; sûri, berzi ew zey estora bî. Vengê kirtî ameyê, hima kirte nîyasayê. Zerrweş vêşî damiş nêbi: “Xal Hes, ma to va eda to rê kirteyê do har biyara, ko?” Hesî; qedumê xo nêşikit u qulpê pey misna ci:

“Mi ard; o pêlek di.”

“Pêlek di nêfetisiya?”

“Nê...”

Kirte asa, nîyasa, qeçî pêfekî ra qîray: “Xalo mi rê zî, xalo mi rê zî...” Labirê Hesî înan rê jew cewab da: “No, şima hemin rê zî beso. Vero vinderê, wahêr bivijyê, gird kerê. Şima bişê gird kerê se, o delê vînenno; a delî şimarê barê kirtey ana. Ha! Kirtan sero lej mekerê e...”

Hesê Heşi, dewi miyan nêkewt. Dûri ra Xezal ra persî kerdî u ravêrd, şî. Zerrweş u qeçandê dew'a, kirtî'ya roc kerd şan. Jewî qalê delandê haran kerdê, jewî qalê kutkandê şîwanan; jewî vatê ma goşanê ci cikemi, jewî vatê ma nêcikemi; ge vatê wa namey ci ‘Har’ bo, ge vatê wa namey ci ‘Verg’ bo...

Letey Heştin

Cemîl şîyê îskele u ameyê, hima ters'a şîyêu ameyê, çiki kok silasnayey bî ew jewî gerre kerdê se, key ci veşayê. Barê cefa werd bi. Şewrona mewrona tey bîyê sitar, kesî ra mole nêkerdê, mihtacê kesî nêbiyê. Ridê tersî ra; silasnayan ra dûrî geşayê kar, labirê hewna ne kar dî bi, ne zî omîd bi...

Bahdêyenî bi. Cemîl cayê nêşî bi. Keye kerd bi gezi; çina şit bi; hewş di avistê. Şîyar fina rema bi. Cemîlî çina avist tepeya, dêtê hewşî sero ronîşt. Ge şikê dewi biyê, ge şikê şaristanî biyê; ge dewi ameyê ci çiman ver, ge çinay avistî ardê şaristan... Karê keyî kerdê, hima çend destbera ci bîyameyê zî hendê ciniya erbab nêbiyê... Xezali amê ci virî, qeçî amey ci virî, may amê ci virî... Niçarey kewt ci ri; piruz bi eşkera... Persê, nêverpersî amey ci zîwan: "Nika Xezala şena kardê dewa baş kero, qeçê zanê xerîbey, mehkumey'a dûriya, dayik hewna hêrsa..." Nezdî vîst deqa; şik bi, xo ra persî kerdê. O do qarx u persandê nêverpersan mîyan de biheniqayê ke cêr ra Xidir u Bes'a asay. Besi, çina dî, nêdî, qarxiyê:

"Wişş! Keko Cemîl no çina heme to şit?"

"E waka mi. Mi şit."

"Ma to çi nîyard ki ez bişîwa?"

"Heq razî bo waka mi. Ma rocê nîya ki ti bişîwa."

"Ez ha xora şîwena; ha jew, ha dide..."

Xidîrî zehf pawit bi; kewt mabên:

"Kulfetê to do key bîro?"

"Mi nêşa ki karê do tim tim bivîna ki!"

"Ti şenê şewi bigurweyê?"

"Şîyar do tenêka bimano, hima bibo se; ez do ca'elamat ra bigurwîya."

"Finê dest pey ki qay ti qeç u qulî anê."

"Tiyê raşt vanê embazray, la mi nêşa karê şewi zî bivîna ki!"

"Pawulkedê ma de pawitox lazimo."

"Tiyê vanê mi gînê kar?"

"Ez kewna mabên."

“Mehkumeye mi!”

“Ti bahdêbazari bê.Qay ma çiyê kenimi.”

“Bexudar bi embazray...”

Xidir u Bes'a wêşî nêvinderdî. Cemil zî hend tenêka nêhewîya; şî zerre di çinay xo virna, nezdî nim sihati wedan di xapîya, hima zerre di zî nêhewîya; fina vijîya hewş. Sereyê dê lay; asindê teqada raşt'a girêda bi, o bîn eşî bi asindê teqada çepî. Wertedê lay'a zî darê denîşnê bî. Vayê do barêkek ameyê ew ne vay: Çinayo hî; ge hetê verî'a, ge hetê pey'a berdê, ardê. Cemil xeylê wext, lejê vay u çinay kerd temaşe. Hirga ki çina qedê vay nêbiyê ver remayê, Cemil zî çinaya piya şiyê... Ge şiyê ko, ge şiyê dewî; ge awa kerkorî, boya govlegan, vengê zerrecan ameyê; ge lejê dewî, vatena dewî, boy barutî ameyê... Lay çinay hewada u bin ra ravêrd. Hewş ra vijîyayê se, xo xo de qisey kerdî: “Nê rocan rê zî şîkur!”

Kûçe di raştê Mehmedî ame. Mehmed, Erzirom ra bi. Banê ci pêvero bî. Jewk do; gidêk, kilm, sûr u sipê ew bêveng u mezbut bi. Ne dimdarey ra fehm kerdê ne polîtîqa ra. Şiyê kar u ameyê. Hunerkar bi; dest ra hîrg kar ameyê: Dês, dawtê, qalib... Banê xo ey viraşt bi. Kîştay pey'a hewşê do werkek, kîştay ray'a; cor ra, cêr ra di lingdîyarî îşîg di resayê pê. Keyber u teqeyê fodilî, dêsê dawitey, wedey heray, heyata hera... Banê xo beton u asindo qalîn'a viraşt bi. Betonê serdê banî kerd bi zift ki dalpey nêkero. Bandê ci sero des qatî viraştaya, fina nêxilîyayê. Şewronayan miyan di bano tewr rind banê ey bi. Ciniya ci; porzerdî, risûri, çimzengi, bejndergi, zerrîgermî ew xaseka xasekan bî. Ze ki vatê, Boşnaq bî. Pêranê ci Yugoslavya ra amey bî. Namey ci zî zey çiya xasek bi: ‘Feyza!’ Ay hîrg roca ênî sihanê şamî kerdê xo dest u îşîg ra veyndayê Şiyarî... Mehmedî çiman'a selami dê u gamî kerdî heray...

Cemilî; destî xo tunikan ra vetî, desto raştay selama Mehmedî girot, ci rê ray dê tepeya, fina destî kerdî xo tunikan u giran giran kûçe ra kewt ser. Bandê Key Tayir înan vero, vengê Şiyarî qılaneya: “Baooo! Baooo! Vindi! Ez ha zî yena.” Cemil, bandê Key Tayir înan vero, dêstê hewşî sero ronîşt, hewna verpers da: “Bê, bê. Ez ha pawena...”

Tayir, embiryanê înan bi. Banê ci bandê înan'a cor bi. Mabêndê banandê ci ra rayê da tengê ki şiyê kûçedê pey. Ey u cinêr'a kîştay Qeredengizî ra bî. Nêweşxane di gurwekarê pakey bi. Jew do; sia yo derg bi. Gorey merdimanê bînan; serdin u bêveng bi. Ridê ci'ya meymenet çinê bi. Ciniya ci Yasemîni, kilm u qelawî ew gorey ey zî zehf ziwanweşî bî...

Wahêrê pagan, ekserey hewna newe jewjîyay bi, coka ne kûçedê înan di, ne zî kûçandê bînan di tebera qeç u qul niyasayê; xora Şiyar zî qandê

coy, ge şiyê qoperatîf ver, ge şiyê wendexanî ver...

Şiyar ame, nîyame, pêr u lajî'ya pîya kewtî ray. Ray ra, xîrç xîrça dildanandê Şiyarî bî, Cemîl nêhewîya:

“O çîço tiyê wenê?”

“Piskutê.”

“Ê kê day to?”

“Ded Gawirî.”

“To waşfî?”

“Nê. ey ez hewadaya banî ser, mi kiremîtê şiktey vîrnay...”

Gawir ‘Elî, embiryane înano cêrên bi. Zazayanyandê Sêwasî ra bi. Jew do; kilm, meşkin ew zimbêfek bi. Belediyada Sembolî di eştox bi. Şewronayanijan wexto ki hîmî aşanayê, ey zengendê xo sero ‘Gawir ‘Elî’ nuşna bi, coka şewronayanijan ey rê vatê ‘Gawir ‘Elî!’ Ciniya ci; jû da gidêk u nîmçek bî, hima zî zey mêrdîa zehf kuşatweş bî. Songil veyndayê ‘Elî se, vatê: “Gawirrrr...”

Qoperatîfî vero xeylê merdimî arêbîyay bî. dûrî ra ca nêbîyê ki qandê çîçî arêbîyayê, hima ze ki asayê, çiyê do xeyr nêbî. Şiyar; ge weyna petewrî, ge weyna pêrdê xo. Fehm kerd ki pî ci do niyagey ro qoperatîf ver, erziya:

“Bao, bao! Qoperatîf vero çiyê esto!”

“O mi ra zî eseno.”

“Hadê ma zî şîmî.”

“Hema ca pêtewro. Mayê kesî zî nêsilasnemi. Kam dîmdaro, kam raştçîyo, kam merdimê hukmatîo...”

“Ez dîmdaran silasnena.”

“Hetana xeyr u şerê dinî ca nêbo, kes do koziktê xo ra nêvijîyo.”

“Bao dîmdar do ewro meşti biro.”

“Ame se, ma zî şînîmî vera ci...”

Wendexanedê Şîyarî het ra veradîyay hetê Qaxitxanî'ya... Jew jew ban kerd bi di qatin. Dêsan sero vilikî, dêsan'a nuştey dîmdarey ew jew jew keyî vero qeçekî asaye. Piskutê Şîyarî qedîyay, nêqedîyay fina erzîya:

“Bao mayê sera şinimi?”

“Mayê şinimi Emînônî.”

“Wija di dengiz esto?”

“Dengiz zî esto, bewranî zî.”

“Ma dê wija di se kemi?”

“Ma bewnîmi bewranan, dengizî, masan...”

“Zewbîna?”

“Ma, mi rê pantolî bigîmî.”

“Ti dê şewqera xo zî vejê?”

“ ‘Edetê tîyay winayo. Welat di şelwal u şewqa'ya, Sembol di pantolî.”

“Pantolan'a hemaley bena?”

“Ez ha qandê hemaley nêgîna.”

“Ma tiyê qandê çiçi gînê?”

“Xidirî va bahdê bazarî bê pawulkedê ma.”

“Wija di hemaley çinîya?”

“Va, ê geyrenê pawitox.”

“Pawitox çi kar keno?”

“Pawulkî paweno...”

Emînônî di otobozda beledîya ra amey war u lîngan'a şî Mehmudpaşa. Cehde pirê îsan bi, winî ki kesî herr bîyeştê, ‘ero nêgunayê. Sifte Cemilî rê pantolî, bahdo zî Şîyarî rê him pantolî, him sewlî girotî. Karê ci qedîya tepeya, şî îskela. Xeylê wext îskela di, silasnayan het di ronîştî; serweşey kerd, çay şimîti... E ki Şîyar çinêbyayê, Cemil do nêwerîştê. Ne bewranî, ne dengiz, ne zî masey jew xemdê ey di nêbi. Şîyar weyna ki Cemilî

geyrayişî peygoş keno, veng kerd berz: “Baoo, baooo...”

Verê camêri pirê bewranî bî. Şiyarî, kalkê ra tasê xele herîna; desta, zey toximê xeliya eşt xo ver. Hewna ey nêvat bi ‘cu’ çorşmey ci bi pirê bewranî. Ey bewranî kerdê temaşe, pêrê ci o...

Înan dima pîrkekê amê camêr ver. Hîrê çihar tasî xele herîna; vaydayişa eşt bewrana mîyan. Şiyarî demeyê pîrkeki kerd temaşe. Him heyran heyran weynayê, him pexîley kerdê. Ravêrdî dendizî ver hima aqilê Şiyarî hewna bewranan di bi:

“Bao ê bewranê gemê?”

“E.”

“E çi nêperenê?”

“Misayê îsanan.”

“Nê tîqlojikî erzenê?”

“Niyerzenê.”

“Çi?”

“Cinsê nînan babetnayo...”

Dengizî vero; Thayn thayn merdiman olta’ya masey tepîştê, thayn thayinan qayixan mîyan di masey peşnayê, thayn thayinan masey werdê, thayn thayinan çorşme kerdê temaşe... Cemîl u Şiyarî’a masey herînay u ancîyay kîştê... Astey masedê Şiyarî vet bi; bêqaxu bêqaxu gazî eştê nanî... Pîyazo wişk rew qedîya... Cemîlî nêpawit; dest di şî ard. Nanê somini, masey, pîyazo wişk...

Otoboza beledî wîja ra werîştê. Şî vinderge ki a kena werzo; nepawit, xo eşt mîyan... Şiyarî çimî nay bî teber’a. Ge xo xo de qisey kerdê, ge Cemîl tepîşte...

Letey Newin

Hîrêy Nîsane bi. Comirdeya kihoyey, hîrge ca de eşkera eşkera asayê. Koy, bê cayanê berzan; deyey, bê cayanê rutan; kaşî, bê cayanê sîyan kip kihoy bî... Geme, çinayo newe da bî xora; êrdî, postalê newey kerdî bî xo pay; asmênî, theyrê newey kerdê meyman; Roy Feratî, qot hewadê bî; deyrê jewray vatê... Nîsane, renga xo bêpere kerdê vila; omîd, eşq, sewda sernîya rêzî antê...

Roca bazarî bî. Şarê şarîstanî çihar çimana pawitê ki bazar bîro; rî qeç u qulî bivînê; 'ediz bigîrê; şîrê veyveyê; şîrê hetêna... Soxey bazarî welat de zî bî; şarê dewe zî 'edizyayê, ema hêgay, 'erdî, axurî, koy, gemî, çijey mangan; zey pawulkan, zey atölyeyan, zey butikan nêgêryayê. Şarîstan de; wendexanan, pawulkan, wesaitan wext de keyber akerdê, wext de keyber girotê. Ma dewe de? Dewe winî nêbî ke! Esto, çînyo jew wendexane, o zî hewna Nîsan ra bêtelabe mendê...

Hêl ravêrd bî. Zerrweş u qeçkandê dew'a kirte girot u şî hetê Dolda Zulîyan'a. Thaynin esparîkî vetê, thaynî geyrayê kolbizzey, thaynin pist kerdê... Zerrweş; derî kîşt'a ronîşt bi, ayrek viraştê. Varanî; ne boçika ey, ne ê kirtî veradayê; ê şîyê kotî, o zî dima şîyê. Zerrweşî; aw vero dolekê viraşt, bin ra kerd lan u vilika esparîki eşt mîyan. Awî, sifte dolekî mîyan de tadeyayê, bahdo lan ra şîyê war, coka herga ki tadeyayê, esparîki zî pa zey sî da ayrî tadeyayê. Ayrek hima derî kîşt'a bi. Kîştê ra vilika esparîki, kîşt'a bîn ra awa derî... Varanî hendî ki çimî nay pa, aqilê ci şî; va 'şelp' u guna dere ro. Zerrweş, hima werîşt u aw ra vet, ema pa çina nêmend bi. Heme bi bî hîyo honik. Him tersayê, him lerzayê, labirê ne ters, ne lerz, jew zî qedê meraxdê ey nêbi:

"Keko Zerrweş, o çiçîyo?"

"Ayreko."

"Kamo a esparîka tadano?"

"Awa."

"Senên?"

"Awa tadeyîna; esparîka zî pa tadeyîna."

"Sîya ayrî zî wina tadeyîna?"

"E. Ay zî awî tadana?"

"To namey kirtî na pa?"

"E."

“To çiçi na pa?”

“Bêters.”

“To çi Verg nêna pa?”

“Vergî tersokê...”

‘Eyam akerdê bi. Tijî, ge hewran bin ra goşî vetê, ge xo nimitê. Hurna biray, zey qeçkandê binana kewtî bî kay. Ma wesar? Wesar bêkay biyê? O zî nêvinderd. Hewran finêdi va “xurri”; çilkanê varanî xo finêdi vêrada... Biraran, hetana xo resna shîyan bin, him ê, him kirte bî zey lû’a...

Shîyan bin de hebekê bî wişk, nêbî, fina wesar kewt kay... Hewran bin ra tijî asê; azmên’a munda ‘Eysfatma akewti. Qeçekî bî şa; qîray; bî wel wela ci... Herge jewî çiyê vatê: “Vazdê, harê, ravêrd deyî pey...” Serê kay Bekirî ant. Viciya deyedê rutî ser u veynda:

“Zerweşş!”

“Heyyy!”

“Rew! Kirtî bîya tîya.”

“Çi?”

“Ma, mundîda ‘Eysfatma bin ra ravêrnimi.”

“Ravêro se, o do se bo?”

“Ti nêzanê?”

“Nê.”

“Mundîda ‘Eysfatma bin ra çîyo nerî ravêro se, beno makî; çîyo makî ravêro se, beno nerî. Ma kirtey to ravêrnimi, wa makî bo.”

“Çi?”

“Wa ma rê zî kirtey bîyaro...”

Lay kirtî, Zerweşî dest’a bi. Bekir, Pakîza, Rem, Guli, Varan... Kewtî bî mundîda ‘Eysfatma dimi. A ver, ê dima. Ê resayê deyeyê ser se, a remayê deyên’a... Dew ra xeylê kewtî dûrî, labirê fina zî nêşa kirtî mundîda ‘Eysfatma bin ra ravêrno...

Şanî ser bi. Nobeta çarwan Dolda Zulîyan ra, ê dewarî ciwênandê Tiwêreki ser ra ameyê. Zerrweşi; Bêters vet bi ortmî ser, lingdîyarda serdê banî'a girê da bi, qeçandê dewe rê çailm eştê. Xezali, sitîlî vetê... Zelalî kûy eştî bî xo doşi, wendexanî ver ra şiyê awi...

Vengê pîriki zey virsik'a guna dewi miyan ro... Çiti eşt bî 'erd, qarxî sero qarxîyayê: "Waxx mi rê! Waxx mi rê..." Qeçê qundaxî, hewn ra bî aya; tiwêran'a mirîçiki nêmendî; şan, şaneydê xo ra şermaya... Cim'ay Aldûşî ame bi... Wextê barkerdeni bi ew bê qarxî çiyê pere nekerdê...

Letey Desin

Heştê Nisane bi. Hewna tari ra bi aya. Pî ci fina kar di bi. Çimê xo vilênay; xo cay mîyan di ata, nata ta da, labirê se kerd, fina hewnê ci nîyame. Ca'elemat werişt, şî teqer ver. Teber'a kes u kus çinê bi; ne kirteyê, ne pîsingê, ne îsanê. Welat ame ci vîrî: "Nika; tîjî" a Kemerde Zakî ser ra akewna, nobeta çarwan resaya gabanî ver, nobeta dewarî'a ciwênanê Tiwêreki ser ra şîna hetê yazî'a, dayiki mast nîrdo..."

Xeyalê ci, Gawir 'Elî birnay. Zey xofi'ya kûçe ra ravêrd. Kûçedê înan di, tewr rew Gawir 'Elî weriştê. 'Erbay eşî ameyê o kûçî ser ra girotê. Eştovan, eştey şaristanî şefakê rew arêdayê, coka ê verê herkesî şîyê kar...

Teqer vero zehf nêpawit. Werîşt şî banyo. Cemilî qandê taştî, lîlikê do şikta dêsa kerd bi darda. Lîlik guna ci çimro, nêguna şî vero denîşya. Lîlik, çîharkîşeyin bi. Kîştâ corî ra, koşe do çep ra, hetê koşedê cerdê raştîya werte ra teqayê bi. Çorşmey ci nerm ra helîsya bi... Lîlikdê şikî de rî xo dî. Şa bi, huwayê, xasek bi... Ze ki ame bî Sembol; wina zerrî ra nêhuwa bi, wina kêfin nêbi... Xeylê wext xo lîlik de kerd temaşa; lewê xo kerdê thujî, zincîya xo kerdê çewt, mijê xo hewadayê... Lîlik, ci rê bi bi embaz ew xasekeya embazdê xo zî ridiyayê. Ey herga ke kay kerdê derg, teqay werkeka camini biyê roşn, hukmê çilada ceyranî biyê thayn. Tersa, qay wa ke mekteb ra pey mendo; hima nîme nîmçe rî xo şit, dest dismala wişk nêkerd u vazda çînadê mektebî ser...

Pantolana rakewt bi. Onlig, rew rew ant fanîla ser. Destanê ci makî vistê pê, çimê ci geyrayê kitab u defteran. Ne va ez ha teyšan, ne va ez ha veyşan; kitab u defteran eşî pêlekî mîyan, makê onligî cer u bazinana akerdey, zey virsika keyber ra vecîya...

Kûçe, hîrê gaman de qedîna. Derg, keye ra vecîya bi, bejna xo ya fodilê, kûçî ser ra raşanayê. Şîyar; 'erd ra nê, hewa ra şîyê... Derg, vadê ci ra tersa, hima xo rew arêda pêser:

"Şîyar to xeyro, kutikê nanê to dima?"

"Mi qay va ke ez berey menda."

"Hewna rewo. Wazenê ageyri keye."

"Waqê rew bo. Keye de hewîna mi nîna."

"Ti zanê..."

Gorey nîsane. hewna serd bi. Kîştâ zimî ra vayê do sisto serdin ameyê. Şaristan hewna newe newe biyê aya. Jû jû locin ra duno şîa vecîyayê... Şîyar. ge Dergî ver, ge ci dima... Lewî kerdî bî thujî, zey verdê dewarî

fitik çinayê. Dergî hetana newe Şiyar wina kêfin nêdî bi. Rind kerd temaşe.
Weyna ki no kêf babetnayo, damiş nêbi:

“Şiyar, ti ewro zehf şayê.”

“Maya mi êyê yenê.”

“Çe mehal?”

“Şewra.”

“Çimê to roşnî bê birak.”

“Heq razî bo dedo...”

Wendexane de sobey hewaday bî. Dergî pakey zî şan ra qedînayê, labirê fina zî o verê hemini şiyê mekteb. Ey u Şiyarîa pîya kewtî hewşê mektebî, tepeya pê ra abiryay. Ey keyberê mektebî akerd u kewt zere, Şiyar dêsa vero çerx bi. Dêsi heme pîrê nuştay bî. Herg franksiyonî çiyê nuşna bi. Koyser de, hend faşisîfî çinê bî, coka nuştay zehfî nîyasayê, labirê nuştay dîmdaran pê sero nuşnay bî ew herg nuştê çiyê vatê...

Şiyarî, nezdî dadesê deqan nuştay wendî. Hewna serdê şefaqî nêravêrd bi; qelefîya, şî Dergî hetî. Mîyanê meketebî gorey hewşî hewna germ bi. Mabênê meketebî mîyan ra doç bi, ema teber ra vengê qeçekan amese, damiş nêbi; fina vicîya hewşdê meketebî...

A roce, rew bi bi aya. Şewe rew bî bî şefaç, labirê roc rew rew şan nêbîyê. Dersî bîyê derg, mabênî bîyê derg, bil bila mehlîmî bîye derg...

Xemê Şiyarî; ne kay, ne zî dersî bî. Ey Homay ra jew çî waştê: Wa rew şan bîyayê! Xora kamî'ya qîsey kerdê se, vatê 'maya mi êyê yenê.' A roc babetna weş bî; Şiyar babetna bi. Babetna ray şiyê, babetna vazdayê, babetna huwayê... Ze ki perî nayayê pa, ze ki roşano, ze ki o şîno Sêwregî, ze ki Hesik ameyo dewe...

Wendexane ra vicîya tepeya, hima keye nêşi. Sifte şî qoperatîf ver, o ke dî ci rê va 'şewra maya mi êyê yenê' hewna şî keye...

Cemîl kar ra ame bi. Diwanî sero, xori xori rakewtê. Şiyarî, pêlekê mektebî eşt desî ver u şî xo eşt Cemîlî ser. Cemîlî xo ata tada, nata tada; weyna ke Şiyarî ra reyayiş çînyo, bêhers:

“Şiyar to xeyro?”

“Ez bîya veyşan.”

“Werdo bandê keyî di. Ron, bûri...”

Şîyar ravêd bi bandê keyî; hima fina zî rihat nêda Cemîlî:

“Bao, dayik îrandê key bîrê?”

“Şewra.”

“Hela şefaqî, hela şanî?”

“Nezdî dihîri.”

“Madê key şimi vera ci?”

“Şewra.”

“Şewra şefaqê rew ?”

“Nê”

“Ma çe mahal?”

“Bahdê ara.”

“Tidê emşo şîrê kar?”

“E.”

“Berey mekewi ha!”

“Ey di beso Şîyar! Roşî werdê xo bûri...”

Şanî ser bi. Cemîlî werdê şanî werd bi, şîyê pawulke. Qoperatîf vero Şîyar guna ci çimr; venyda:

“Şîyar!”

“Heyy!”

“Tari memani ha!”

“Nê, nê...”

Şîyarî roc hetana kerd şan, ganê ci vecîya! Ne kûçî, ne keyî, ne kayan, ne embazan jewî nêşa vîra ci amoş kero. Aqilê ci maya ci înan de bi, coka a roc heme çî nîme nîmçe ravêrd; nîme nîmçe nan werd, nîme nîmçe şî hewna, nîme nîmçe hewnî dî...

Şefaqê qijikan'a pîya bi werişt. Vecîya hewş, ame zerre, şi banyo...
Soxey wextî vinderd bi. Hewnê şaristanî bi bi giran. Deqayan gami
nîyeştê...

Cemîl kûçî ser ra asa se, sihat ameyê new. Şiyarî çinayo newe da bi xo
ra, hewş di pawitê. Cemilî keyberê hewşî akerd, nîyakerd, Şiyar hersa
erzîya:

“Bao, ti çi kewtê berey?”

“Berey nîyo lajê mi, ez tim na sihat di yena.”

“Nika dayik înan ameyê.”

“Nê lacê mi nê. Hewna rewo.”

“Zerre meşo. Hadê ma şimi.”

“Ma şimi, hima hewna rewo...”

Teslay Cemilî kewti, labirê nêşa Şiyarî vindarno. Ca'elamat mend. Zerre
nêşi. Ey u Şiyar'ya pîya kewtî raye...

Resay Topqapi se, hewna çihar sihatî bî ki otopoza Koliki biro. Cemil
damîş nêbi; kiştên'a ronîşt u şi hewn'a. Şiyar; Cemilî kişt'a ronîşt bi,
çimê raywana kerdê tamaşe. Çimê thayn thaynini weynayê vizêr, ê thayn
thaynin weynayê şewra. Thayn thayn çimî zûray ra, thayn thaynî zeri ra
bermayê...

Nezdî dihîri; sifte Aşmî u Adirîa, bahdo otopoza Koliki amê. Çimê Adirî,
ê Aşmî, ê Cemilî ew ê Şiyarî roşnî bi; huwayê, labirê çimandê Xezal'a,
ê Zelal'a ,ê Delîla'ya, ê Varanî'ya, ê Zerrweşi'ya Xerîbey bi; tersayê...
Xezali, Şiyar hesreta kerd xo virar, hesreta lewî nay pa... Cemil u qeçan'a
kerdê pê bûro... Hesret, hetana hesretna qedîya bi...

Zey vergan'a çî eşt qamyoneti ser. Cemil u Adirîa ramitxane de ê bînî
qamyonet sero bî. Herg fek ra qiseyê vecîyayê ew qisey jewî zî zey
qisandê Şiyarî nêaşnawîyayê, çunke qisey ey pêro Tirkîa bî ew nuşandê
girdana qisey kerdê...

Qamyoneti kewti kûçedê Şiyar înan, nêkewti, şewronayîjî vecîyay
işigan. Camêrdan ra Gawir 'Elî u Dergî'a keye di bî. Ê, cinî kûçî pêro
qamyoneti sero arêbyay. Hend çî nîyard bi: Telizê peme, telizê peşmî,
bulxul, çend geltî, çend cilî...

Çi eş teşt zerre tepeya, camêrdî bî vila. Aqilê Xezali şibi, coka ravêrd

diwanî sero bî derg. Aşmî bandê keyî di, Cemîl u Adirî'a wededo veng di gurweyayê. Qeçan, hewş de kay kerdê, labirê bî bî ze sewsî. Veng veng weynayê çorşme... Niheqî zî nêbî, çunke barkerdîş'a; ca tenêka nêvirayayê, herri tenêkan'a nêvirayayê, sûki tenêka nêvirayayê... Kayî viriyayê, hewnî viriyayê, xeyalî viriyayê, îsanî viriyayê... Çiyê zey verî'a nêmendê...

Zelali zî mektebdê Şiyar înan de kerd qeyd; xora nezdi ra bê mektebdê Şiyar înan zî mektebna çinebi. Wa u biraya pîya şiyê, ameyê. Ray de him hewîna ci ameyê, him zî pêrê wahêr veciyayê. Zelali sifte tersê; qayil nêbî şiro mekteb. Xezali zordê çiwîya riştê. Mabêne tersay, va a do nêmuso mekteb u embazan, hema tersê ci rew rawêrd. Herg roc hebekna musayê, herg roc bermî ci bîyê thay, giran giran musê embazan u mektebî, labirê no fin zî lebayê: "Tîya çetino, ma dew di çiyê nêmisayê..."

Wendexaney Şiyar înan weynayê hetê rocakewten'a. Di keyberê ci bî. Keyberdê raştî ra qeçekê çihar u pancî, ê çepî ra zî ê bîni şiyê, ameyê. Wendexanî vero heme pîya bîyê rêz, pîya vijiyayê... Zingilê ci jew bî. Wendexane hîrêqatin bî. Sinifa Şiyarî qattê hîrêyin di, ê Zelali qattê didin di bî...

Zelali, kişta cam'fa, sirê do tewr peyên di ronîştê. Mehlîma ci; jik da 'ezebi, derg u barî, verçimikini ew porrdergi bî. Dûrî ra serdin asayê, hima kesî pa qisey kerdê se, ziwanweşia ci zey lîjî'ya şanayê kesî ri. Ze ki Dergî vatê 'dîmdarandê Artwîni ra' bî...

Sinifa Zelal înan zî zey sinifda Şiyar înan'a hetana fek pir bî ew hirg qeçî fek ra çiyê vijiyayê, coka kesî nêzanayê, kamo sevanê. Zelalî; ne rind Tirkî nayê, ne zî dersan rê çiyê fahm kerdê, coka çimî nayê cama, ge weynayê şewronayan, ge şiyê welat...

Vîst u jewê Nîsane, dersa peyêni bî. Zingilî cina bi; qeçekî bîyê vila. Zelali xo arêda pê ser ki sinif ra biveçiyoy, mehlîmi veng kerd ci:

"Zelal hebekê bipawî."

"Beno."

Zelali tersê; anciyê kişti, mehlîmi pawiti. Mehlîmi, kaxidên'a çiyê nuşna tepeya, kerd derg:

"Ha! Ney beri bidi pêrdê xo."

"Beno..."

Zelali vijiyê hewş ki Şiyaro keyberî vero paweno. Wa u biray'a pîya kewtî ray. Hewştê wendexanî ra vijiyay bî, kerdê ravêro kişta şewronayan.

Şiyar weyna ki bê înan kes nêmend do, kerd pers:

“Zelal ti çi kewta berey?”

“Mehlîmi va bipawi.”

“Qandê çiçi?”

“Kaxidê di tay çi nuşna u da mi.”

“Çiyê nêva?”

“Va, ‘ney bidi pêrdê xo’...”

Şi keye ki pî ci şiyar kar; xora înan rî pêrdê xo vêştî nêdîyê, çiki Cemîl sandî şiyê kar, şefaqî ameyê. Zelali kaxid da marda xo u va:

“Dayê mehlîma mi va ney bidi pêrdê xo.”

“No çiçiyoy?”

“Ez nêweynaya pira.”

Şefaqêrî, Zelal u Şiyarî’a şî mekteb. Cemîl fina berey ame. Sihat ameyê new. Him veyşan bi, him bêhewn bi; ara kerd, nêkerd, bi derg. Xezali weynê ki zehf ‘edizyayo, ci nêveynda...

Nezdî dihîri; Xezali, Cemîl kerd aya. Kîştê ra tersayê, kîştê bîn ra merax kerdê, coka nêverda Cemîl bixapyo, hima qaxit da dest u va ‘mevînd...’

Keyberdê hewştê wendexanî ra kewt zerre se, zingilê teberî da piro. Zingilî da piro, hima qeçekî heme zey pê’ya bî; onligê sîay, yaxey sipêy. Ata weyna, nata weyna; ne Şiyar dî, ne zî Zelali. Caêlatmend; şî Dergî bivîno. Keyberdê mektebî’ya raştê Şiyarî ame. Şiyarî pî xo pawitê, coka hend şaş nêbi. Cemîlî, Şiyar kerd xo virar u kerd pers:

“Ka Zelali?”

“Mi nêdî.”

“No hendayê qeç, nînan kotî ra arêdayoy?”

“Bao, hewna hendan’a zî hela şanî yenê!”

“Wişş!”

“Ti dê kar nêşirê?”

“Mehlîma Zelali veyndayo mi.”

“Bao sinifi veşî; ê mi: 3/D’ ya, ê Zelali: 2/D’ ya, pêtewr meki...”

Cemîlî him mehlîmda Zelal’a, him mehlîmdê Şîyarî’a qisey kerdî tepeya, şelpeyê zî Dergî het ronîşt, hewna wendexane ra abirîya...

Qoperatîfî, dîmdê bî dîmdaran ser; ê zî xo mabên di rêz’a gurweyaye. Verê qoperatîfî, bi bi qînta dîmdaran. Ne şewronayan mîyan de, ne zî çorşme de qahwe bi; o ki karê ci çinê bîyê, o ki ci rê qalê dîmdarey weşî bi, o ki qayîl bi deyrê dîmdaran goştarey kero şiyê qoperatîf ver. Cemîl ageyrayê keye, hima weyna ki verê qoperatîfî fina pirrê îsano, o zî şî hetê wijaya...

Cemîlî çend teney dîmdarî silasnayê, hima ê ki ey silasnayê, înan ra kes niyasayê; xora qando ki eşkera nêbê, rew virîyayê. Cemîlî silam dê u ravêrd, pîrketê sero ronîşt. Gawir ‘Elî zî wîja di bi. Cemîl dî ser weşî kerd tepeya, kerd pers:

“Cemîl to xeyro, tîyê kotî ra yenê?”

“Ez şîya wendexane.”

“Qandê çiçî?”

“Mahlîma keynerda ma veynda bi.”

“Se va?”

“Embazray, Cinîya mi ne Tirkî zana, ne wendeni! Ez; nîme nîmçe Tirkî zana, la wendeni nêzana ew mehlîmê humanê zî vanê: ‘Nînan heme çî kerdo xo vîra!’”

“Eyma o do se bo?”

“Va, ‘madê sinif di verdimi’.”

Dîmdaran, Cemîlî ra vêşî Şîyar silasnayê; jew kewt mabên:

“Embazray, ti pî Şîyarîê?”

“E.”

“Wa bahdê wendexanî bîrê tîya. Hendi ki ma dest ra yeno, ma zî ci rê benîm ardîmdoxî...”

Bahdê bazarî wendexane ra vijîyay se, sifte şî keye di çinay xo vîrnay, werdê dihîri werd, bahdo defterî girotî, şî qoperatîfî ver...

Zelali, matematîk kok ra nêzanayê. A u keynekê da dîmdara zere di, Şîyar u dîmdarên'a zî tebera ronîştî bî... Vengî bîyê pêtewr:

“Panc qanêkê to estê. Didin zî ez bi da to, qanêkê to benê vêşî, benê kemî?”

“Benê vêşî.”

“Vêşî be; kes arêdano, vejeno?”

“Arêdano.”

“Panc giştanê xo hewadi.”

“Mi hewaday.”

“Amori.”

“Jû, dide, hîrê, çihar, panc”

“Pancî xo aqildi tepêşî.”

“Mi tepîşt.”

“Dide giştanê xo hewadi, panc'a tepeya amori.”

“Şeş, hewt”

“panc, dide diha?”

“hewt...”

“Çihar teney desî?”

“Çewres.”

“Şeş teney desî?”

“Şeşî...”

Letey Jondessin

Wendexaney gêriyay bî. Zelal u Şîyar'îa, reca mînetâ ravêrdî bî. Ê ravêrdî bî, hima tersê înan hewna nêravêrd bî. Bêwey mektebî serrê nêbî ki! Serra bîn ê do fina bişîyayê. Derdan hemin do fina dest pey kerdê. Heme derg derg şik bî bî. Cemil, Xezali, mehlîmî, dîmdarî... Gunakar vîneya bî. Sebebê înan Zazakî bî. Ridê Zazakî ra dersê înan gidî bî. Nêvînderdî, hima ferman vet: Qeçan do; keye di, kûçe di, ray ra, pay ra, ronîştîş di, werîştîş di... Zazakî qîsey nêkerdê.

Tirkîya Şîyarî hewl bî. Xo rê embazî zî dî bî. Zilim qeçanê werdiyan ant. Feqîran, welat ra xo de jew Zazakî ard bî. A zî dest ra gêriyê bî. Ziwanê maya, ser şaristanê qeçkîn bi, coka înan; qay xo zî, hêwnê xo zî, xeyalê xo zî kerdî vînî...

Hîrisê Temmuzî, rocan ra zî bahdêyenî bi. Cemilî pawulke ra îzîn girot bi, kerdê şîro welat. Varan u Zerrweşî'a kewtî bî pêgan. Varanî vatê 'eda şîra', Zerrweşî vatê 'eda şîra!' Xezali weynê ki lejo do nêqedîyo. Varan xapêna, berd key Gawir 'Elî înan, Cemil u Zerrweşî'a zî zey dizdî'a, keyber ra veciyay...

Cemilî ê hewna kûçe ra neveciyay bî. Varanî qeyamî qilânê. Fehm kerd bi; nengî çînay, xo'ya çîna nêverda, kûçe heme xo sero arêda. Xezali hetana eşt zerre kotekan ra kişt. Varanî xo kerd bi eşkera. Fersendê ê bînan bibîyayê se, înan do zî xo dima bîyantayê. çiki anman bi, herayî bî, wext engur u encîlan ameyê... Labirê soxey diligî çetin bi. Kulfeta şîyayîş, aymayîş barê perana biyê mal, coka kesî hend hesê xo nêkerdê; xora Cemil zî ca'elamat ra şîyê; biray ciyê pîlî hepis ra veciyay bî; nêşîyayê se, nêbîyê. Şarî do qîsey bikerdê, qeybet bikerdê, do hewtna panayê...

Cemil u Zerweş'îa, resay rayer ser, nêresay, mînîbusî amê. Mînîbusî di bê înan, jew raywan diha bi. Cemil ravêrd qoltixdê peyênî di kiştâ raştâ carhî vero ronîşt. Ray 'arî bî. Heme ca de hukmatî areme kerdê. Lej, herg roc biyê sûr. Heme ca bi bi pêtewr... Zerrweş, camî vero payra denîşya bi; şaristan kerdê temaşa. Cemilî, dest eşt ci, ant, xo kiştâ da roşanayîş. Zerrweş nêvînder. Fina kerd werzo. Cemilî fina ant se, bi hêrs:

"Bao, tiyê çî nêverdanê ez cam ra bewna?"

"Heme ca pêtewro. Çiyê miyê yeno toro..."

Mînîbusî, kaş ra hetê Qaxitxanî'ya şîyê. Zerweşî ray kiştâ hîrê çîhar teney kirtay dî, nêdî, hima ageyra pêr:

"Bao, nika Bêters bîyo gird?"

"Bêters?"

“Kirtey mi.”

“Nika bîyo gird.”

“Tor ê ki çend bîyo gird?”

“Mi rê ki bicewê bîyo gird...”

Çaxlayan di minîbusi virnê. Cemilî, Zerrweş ker xo virar u pêta diskîya piro. Ne weynayê minîbusi miyan, ne weynayê teber. Porrê Zerweşî vilênayê, pa qisey kerdê, mesela kirtî goşdarey kerdê...

Bêqeda u bêbela resay Topqapi. Yazixane ra bilati girot tepeya, kerd pers ki hewna çewres deqa esta. Hurna piya ancîyay kiştê ser u fina heyqatê welatî akerdî... Zerrweşî qisey tadayê, tadayê, fina ardê Bêtersî ser. Cemil weyna ki Zerweşî rê kirtî ra qedir çiyê çinyo, fersend nêremna:iyê pers kera?”

“Pers ki bao.”

“To, tewr vêşî vîra çiçî kerda?”

“Bêtersî.”

“Ti qayilê ey bivînê?”

“Zehffffff!”

“Winî se mi rind goşdarey ki.”

“Beno.”

“Şiyayiş di hukmat do zehf cayan di areme bikero. Ti zî zanê ki ez hewna mehkuma. Ez kamîya xo bimusna hukmatî se, ê do mi berzê hepis. Dîmdaran mi rê kamîya newî vetî.”

“Bao namey toyo zuray çiçîyo?”

“Cemil Qoço.”

“Hend çî nêvirayyo.”

“Qaya şîyo, Qoç ameyo.”

“Mi fehm kerd. Ez zî Zerrweş Qoça.”

“Eferîm...”

Otobozi, Sembol ra veciyê bî. Kıştê ra germ, kışta bîn ra raya derg... Ne qisan bes kerdê, ne tan. Qeşmery nêbî. Raya şew u rocê bi. Şo, şo, soxî nêqediyayê. Otobozi zî şikitiyê bî. Ge a e mendê, ge hukmatî vindarnayê...

Roca bîni, şanî ser resay Kolike. İnsanî; giran giran ancîyayê keyan. Çorşmey yazixanan veng bi. Her kes xo ra tersayê. Lej, lej ra veciya bi. İnsanî heyfî dima vazdaya... Rocnaman de bê mergî çîna çînê bi. Xortê merdê, xortê ercîyay ew qalê kancîni abiyayê se, herg fekê jew çî vatê: “Heyfê ey! Çi xort bi...”

Amnan bi, hewna roşn bî, labirê kes wertelîx de nîyasayê. Cemîl tersa. Qaxu ci bi giran. Desto raştâ pêlek tepişt tepeya, ageyra Zerrewêşî:

“O ke aseno, wesaîtê Aldûşî çînyo. No lec de kes kesî meyman zî nêkeno. Hadê ma hetê mîyanê suka şinimi, qe belkîna jew ma keno meyman.”

“Bao, ma do çe mehal dewe resimi?”

“Heq bizano lacê mi, Heq...”

Sembol ra hetana resay bî Kolike, bî bî ‘ar u rezîl, hima hewna rezîleya ci nêqedî bî. Mabênê Kolike u Aldûşî raywanî xo’ya kerdê înciraxî. Roqrey raywanan ardê ci fek...

Kêrdê yazixanan heti ra dûrî kewê, sîmsarê raştê ci ame. No sîmr; jew do erdîş pêtewr, gidêk ew sîyayek bi. Dûrî ra zey parsencî asayê. Şaristanan de kesî nêwetardê ci het ra ravêro. Dewe de kesî heran dê xo ver nêriştê... Cemîlî desta pêlek di bî; înan het de vinderd, nêvenderd Kirdasîya kerd pers: “Şîmayê şînê kotî?” Cemîlî, pêlek xo dest ra rona hewna, verpers da:

“Ma va ma şîmi Aldûş, hima o ke aseno wesaît çînyo.”

“Mehmedo Derg tîya de bi. Aldûş ra nêweş ard bi. O do ageyrayê. No çay ocaxî ra pers kerê.”

“Heq razî bo. Bokarê ma bivînimî, zewbîna ma do kûçan ra ‘ar u rezîli bîmi.”

“Bewnê, e ke çînyo, m aşîmi key ma. Şukir ke him wedey ma, him wertî ma esto...”

Mehmedo Derg, Kirdasîyandê verdê cemî ra bi. Cîpda xo’ya raywanî

berdê ardê. Cemîlî, Mem hend rind nêsilasnayê, hima namey ci aşnawit bi. Çayocaxî de kerd pers, nêkerd werişt pay u veynda Cemîlî înan:

“Kerway mi ez ha. Bêrê ma çayê bişimi.”

“Kerwa Mehmed e ke madê şimi, ma roşimi; e ke ma do nêşimi, ma xo rê bewnimi ca...”

Kolike ra veciyay se, roc şibi war. Çetineya raye, Zerrweş tewna; vêşî damîş nêbî, pêr kişta şî hewna. Cemîl u Mehmedîa kewîî qisan, jû ey ra, jû ey ra... Qalî ge ameyê dîmdarey ser, ge ameyê telaban u Sêwrege ser... Mehmedî se vatêse, Cemîlî vatê e... Dîmdarî kerdê Rusî, kerde bêhoma, kerdê dişmenê mislimaney, kerdê îsanê asmênî...

Ze ke Mehmedî vatê: Hukmatî şewe areme nêkerdê. Aldûş de rihafî bî, labirê over veşayê... Cemîl, musa ke areme çînyo, bêqaxu bêqaxu raye kerd temaşe...

Cemîlî, Zerrweş înidê Çivangtoy sero kerd aya. Mehmedê Dergî ê hetan vija berdî bî. Şewe biyê nîme, aşmî hewna newe newe biyê berz. Boya welatî, zey boya dayike bî. Dûrî ra vengê kutikan ameyê. Zerrweşî, goşî kerdî bî thuji... Zey vadê şewa bî tewrdê tarî...

Letey Diwêsin

Bahdêbazari bi. Hewna xeyr u şerê dinyay ca nêbibî. Hukmê tarî, newe newe şikiyayê; roşnê roca newî xo newe newe şidênayê. Wextê hewnanê tewr qedirberzan bi. Hewnê dergî, wext do kilm de vineyayê...

Sifte 'erebeyê şewronayî vero vinderdi, bahdo bî req reqa keyberî. Xezale va 'bimillâh' u tilo bi. Mabênê keyber u ay gamê ca bî, labirê a game bî raye şew u rocê. Hetana resê keyber, hezar şikî ci aqil ra ravêrdî: "Kamo, se bi, çi wesaît... Cemil tepêşya, ma Zerrweş, kaşka mi nêriştayê..." Renga ci eşî, ariqo honik kewt ser, şî a dinî u amê... Lerzayîşa veynda: "Kamê?" Hetana verpers ame, hezar fin gan da u girot. Senên ke Adirî va 'xalcinî ez ha'; zerrî ra va şukur u keyber akerd. Tersê ci şî bî; merax ame bi, coka keyberd akera, nîyakerd:

"Wişşş! Adirr! To nî seat de xeyro? Na çi 'erebaya?"

"Xalcinî xalcinî! Mevind! Rew rew! Hade m aşimi!"

"Se bi? Ma şim kotî?"

"Aşmî kewt sancî ver."

"To tenêka verdê."

"Nê nê, mi xeber dê embiryanan..."

Xezale hima kewt zerre u veynda Şiyarî: "Lacê mi werzi! Ti zî maya bê. Çî mîyê lazim beno." Şiyar, hima tilo bi... Xezale, kiştê ra keyber ra vecîyayê, kiştê bîn ra Zelale kerdê tembe: "Keynay mi keye u qeçanayê pawey to. Rind muqayteki..."

Bandê key Adir înan kiştê silasnayey çinê bî. O zî ca'elamat ra ame bî Xezale bero. Embiryanan, 'erabada xo ya ard bi. Adirî, hendi ke rew rew kerdê, ramitox aw u adirî mîyan de verda bi. Winî ke; persî kerdî xo vîr ra, selam ekerdî xo vîr ra, qeçî kerdî xo vîr ra...

Resay keyberî ver, nêresay Adir verê hemin ame war u vazda hetê keyîya, hima vazdayîşê ci tinê şî, çiki embiryanan hewadê bî nêweşxane. Fina niştî 'ereba u şî Silêmanî.

Nêweşxaney Silêmanî, weynayê qeç ardeni; nêweşê bînî nêgîrotê. Keyberê ci kiştê rocakewteni ra bi ew nêweşxaneyê do kihan bi...

Adir ver, ê bînî dima; keyber ra kewtê zerre, nêkewtî, ebeyê amê vera ci:

“Aşmî Berz nêweşa şimaya?” Adirî ters’a verpers da: “E, nêweşa maya.” Eberi, destê xoyo raşt mîyanikî ra kerd derg u akerd tepeya: “Çimê şima roşnî bê; şimarê keyneyê bi.” Va keynaye se, Adir qe eber ri ra zî nêweyna. Xezali xo pitsin ra çend kaxidî vetî, day cinêkeri, hewna şî Aşmî heti...

Roca bîni şanê ser, Aşmî nêweşxane ra veti. Piti rê, Adirî ra vêşî, Xezale u Şiyarî’a şa biyê. Adirî piruz kerd bi. Lewê ci êrd ra şiyê. Ze ki pî ci merd bi! Ci rê pit u Aşmî’a bî bî zey gangêrî’a. Aşmî u pita resay keye, nêresay, ey da piro şî qahwe...

Xezale kewt bî banê keyî mîyan, kerdê pilole virazo. Şiyar; ge şî teber, ge ame zerre, la hewîna ci niyamê; damîş nêbi veynda maya xo: “Dayê, dayê” Xezale dest ra firaqê guna ‘ero, firaqna... Bî rîng rînga firakan. Winî xezeba cewab da ke bîna hemî lertzê: “Nê ti bê, ne daye bo! Cahnimaye! Se bi fina?” Şiyarî fehm kerd ke leco keyber’a, hima peydi nîanciya:

“Ez ha kena şira sîneme.”

“To ra halê dinîyo aseno. Veradi halê dinî, halê mayo aseno. Ê jewî da piro şî qahve. Ti mendê? Ma dide cinîdê keye de tenêka se kerê? Tîya bi genê çî mîyo lazim beno ti şinê anê.”

“Mi rê çiçi ez do şira.”

“Şiyar tidê şîrê cahnim...”

Aşmî weynê ke leco beno sûr, ca ra kewt mabên:

“Xalcinî veradi wa şiro. Wija de silasnayey vêşiyê. Çîyo bi bi; him qahwe nezdiyo, him embiryane ma ziwanweşê.”

“Keynay mi kes şino qahwe zî kes şino sîneme zî, labirê ewro roca sîneme u qahwî nîya ke! Hele Adirî! A pîrn kerd derg, ze ke key ci veşayo, ze kit i dişmena ciya. Mas e beno? Waqe keyna bo. Ewlado bêxeyr nê, ewlado xeyr lazimo. Adirî pêrdê xo rê se kerd, lecê Adirî do ci rê se kero? Kes do vaco wa xeyr bo, wa weş bo, wa kemî nêbo...”

Xezale u Aşmîa kewtî qisey. Şiyar, keyber ra zey marê korîa vecîya. Ne va şewa, ne va wext xira bo... Cayê de nêxapîa, raşt şî qahwî ver. Mewsîmi anman bi. Verê sînemî fina pirê îsan bi. Ata tadeya, nata tadeya, labirê nêhewîya; kewt qahwî mîyan...

Adir u çend merdimana jew mase de ronîştî bî, qaxit kaykerdê. Ey Şiyar

nêdî, labirê Şîyar cana nêşî; hima kişta sandelî sero ronîşt. Merdeko ke Adirî duşa bi, sifte ey Şîyar dî; feкто dildan keftal kerd hera: “Kewra Adirî çimê to roşnî bê.” Adirî sifte şaş bi, çiki ey hewna kesî rê nêwat bi ke mi rê keyna biya. Bi zerd u kerd verpers bido se, Merdeko ke doşîda ciya raşt de bi kewt mabên: “Na kay bê peye qezenç nêbena; wazenê ti zî veynd çendini. Êgan ti xeyr ameyê?” Adirî: Şîyar dî tepeya, sifet xo arêda pê ser, bahdo namîya Şîyarî goş:

“Se bi?”

“Qe hewîna mi nîyamê.”

“Xalcinî se kerdê?”

“Pilole viraştê.”

“Çiyê şimenê?”

“Nê.”

“Thayn roşî ma pîya şimi. Kaya qedîna.”

“Nê.”

“Çi?”

“Ez do şira sîneme.”

“Filimî nika des pê kerdo?”

“Wa qe...”

Adirî zî qayil bi ke Şîyarî xo ser ra berzo, coka hima veynda şagirtî... Şagirtî, Şîyar berd quncêna da ronîştîş u peydi ageyra. Filimê Yılmaz Güney kaykerdê; mîyan de hîssî heme bî: Virî, tem, hes kerdîş, eşq... Fina kewt filimî mîyan u pa şî welatê xeyalan; o welat do bêsinor

e
r
i
t
d
s

Letey Hîrêsin

Serre, hezar u newse u heştay bî. Menga payizîa siftekênî bî. Şîyarî wendexanedê wertî de, sinifta didin de wendê. Bejni dê bî. Tirkîyê da fodil musa bi. Bi bi peyeyê do ercîyaye. Kitavê dîmdaran wendê, deyrê dîmdaran kerdê, dêsan'a siloganî nuşnayê, bildîrî kerdê vila... Zelalî; panc qedîna bi; dest pey kerd bi wendexanedê wertî, labirê ne bejne dê bî, ne zî bî bî qelawî. Embazanê xo het di zey qeçek'a asayê. Zerrweş şîyê hîrê. Varanî hewna newe dest pey kerd bi. Delîla kewt bi panc...

Cemîl, hewna o pawulke di pawitox bi. Ey zî dîmdareya xo avêr berd bî. Kotî de; mitînge, boyqotê, grewê biyê xo resnayê ci. Xezalê, gorey welatî bî bî genci. Çîta xo nêronê bî. Çînadê welatîa bî... Cemîl; musa bi rihafî, nando bêpera, toraq u riweno teze, coka barkerdişî ra razî nêbi, hima Xezalî kok ra poşman nêbî ew ca ameyê ci se, eşkera eşkera vatê 'xas ke ma ê kerdê zûray ra reyay mi! Ma kerdê, nêkerde, tim pîzey ma veyşan, lingê ma werway bî...'

Adir înan hewna a lan di bî. Viliki dima, dîde keynekê ci diha bî bî. Viliki kewt bî çîhar, Zîlda dîde serrî, xora Zerrî zî hewna şit'a nêkerd bî. Adirî, qandê keynan kerdê xo bikşo. Ze ki Aşmî vatê, key ci ra vateni kemî nêbîyê...

Adirî qeçî ardî bî key Cemîl înan, Aldûşî ser şî bi dewe. Ze ke vatê Sêwrege ser şîyayîş, hima hima bêmikum bi. Lec winî bi bi sûr ke herg roc nezdfî davîstê keyî suka Sewrege ra barkerdê... Îskela hewna başqî nêkerd bî, dezay ci Ferat tey gurweyayê. Ey do him maye u pî xo bidîyayê, him zî xo rê çî werdfî bîyardayê. Çî; Sembol de zî bi, hima çî Sembolî him vay bi, him zî tamê ci zey tamdê çîdê welatî weş nêbi. O ke şayê; qorme, bulxul, awa şamikan, pîrparo wişk, dogime... Welat ra dayê ardiş...

Roca bazarî bî. Sihat ameyê des. Cemîl hewna kar ra nîyame bi. Xezal u Aşmîa zî ara hewadê bî, vecîyay bî hewş. Qeçî heme telebzoni vero bî bî kop, çîhar çîmana raya filimê kowboyan pawitê. Zehf nêramit, filimî dest pêy kerd. Fina Çermûsûran; kowboy ca do teng de tepştî, çorşmey ci girot, kerdê hemin bikşo se; fina eskerê hukmatî po vecîyay, fina kiştî, fina kerdî vila, fina Çermûsûrî qedê înan nêbî, fina, fina, fina... Ew Şîyar zî fina qîra: "Qebraxêno! Wa rocê zî nê lingwerway, nê bêpirênî şa bê..."

Şîyar hêrs'a vecîya hewş. Hefteyê pawit bi ew fina sihudê ci nigurya bi. Ci derst ra bîyameyê se, ey do xo destana kowboy heme bifetisnayê. Ci rê kowboy bî bî zey gangêriya. Faşîstê tewr girdî ê bî; dîmdaran do sifte ê werte ra hewadayê...

Zerrî, Aşmî virar de hendike rindek huwayê; Şîyar damîş nêbi, Aşmî ra girot u pa kewt kay. Ge gumê ci kerdê gaz, ge zincîya ci antê... Zerrî zî thayn nêbi. Babet babet kay vetê, lewê xo kerdê thuj u lele kerde, wîki

wîka huwayê... Na germeya Zerrî, Şîyar kerd amoş, vindarna; zewbîna ey do hetana şan qalê Postsûr u kowboyan bikerdê...

Şîyar, xeylê wext Zerrîa xapîya. Him a, him o 'edizya bi; teslimê mar kerd, keyberê hewşî akerd, dide hîrê gamî eştî, Xezali dima veynda:

“Şîyar fina sera?”

“Qe dayê mi va qorê berza.”

“Xo rê keyek de roşî, na çi qora?”

“Dayê to rê bimano se, ti da ma kesî hewş ra nêveca! To rê ke hema ronîştê ê raye ma pawenê. Dinî hemini ma rê mişore kerdo. Dişmeneya ma bîya newe!”

“Winî mevace lacê mi; dişmeno camêrd, dosttê nankorî ra, dişmeneya eşkera, mişore ra verîya. Ewro; ne dosto ca beno, ne dişmeno. Keso nêzano kam çiçîyo. Ti hewna piranê qeçê lacê mi. Şukor bo ke dişmeneya ma vinderda, keso ke ma dima geyreno zî çînyo, hima qırşun korro, nêvano no qeço, no kalo, na pîra, no dosto, no dişmeno... Lec beno, teşqele beno, kes mabên de maneno ew mabên de merdiş zî 'aro, çiki kes maye u pêrê xo kîsîk ra şîno. Ti dûrî mekewi! Bew! O to ra zî aseno, ê zey kutkan'a pê kişenê...”

“Ez ha tîyaney raya...”

Mîyanê şewronayan, gorey cayanê bînan hewna sitare bi, çiki şarê şewronayan pê sero merdê, paştî dayê pê; faşîstan nêşayê mîyan kewo...

Kes kotî de beno gird se, wica beno welatê kesî. Şîyar, nîme ra nîme şewronayan de biyê gird. Kûçey ciyê nîmîtey, lanê ciyê tengî zey mîyanê destanê xo'ya zanayê. Şewronayey ci rê bî bî welato didin. Bêqaxu, bêters, bawer'a geyrayê...

Xezale zî zanayê ke şewronayan mîyan de çiyê qeçanê ci nêbeno. Cayo sitareyo, labirê fina zî texmîn xo dest ra nêverdayê. Qeçî berdê mekteb, şiyê ardê. Wendexane de hend lecî biyê, qeçê girdî kewtê pêmiyan, teber ra merdimî ameyê teleban ser, boyqotî biyê, labirê jû koteki qeçanê ayro nîyameye, çiki zey vergîa bî ew çimê ci tim u tim qeçano bi...

Pancşeme şanê ser, Adir ame. Thayn cî zî Cemîl înan rê ard bi. Cemîl do a şewe kar nêşiyayê. Xeylê ronîştî, qalê welatî kerd... Sêwrege ra, Aldûş ra, dewe ra, lecê telîban ra...

Heme ronîştî werdê şanî werd, tepeya Adir înan werîştî. Xezale u

Cemîlia ê hetana kûçî ser kerdî raşt. Roc hewna newe newe perayê. Vayê do vilnê ameyê... Cemîl ver, Xezale dima xo kûçî ser ra verada hetê keyîya...

A roc zî zey rocanê bînan bî şan; o şan zî nîme nîmçe bî mirdî; Xezale, a şewe zî qeçî estanikan'a kerdî hewna, labirê a şewe zey şewanê bînan şefağ nêbî; qîrîyê gunê piro, zey qirşundê çapliya...

Letey Çiharêsin

Şewi tarî bî. Cemsê şîyê, jûna ameyê. Bî bî fir fîra fitîkta eskeran. Bêvengeya şewi, qîr qîra îsanan birmê. Ze ki; vergî kewtî bî gewi mîyan...

Sifte Cemîl şî teqer ver. Mabênê perdî bin ra teber kerd temaşe. Hema ca ekser bi. Rêza keyberê şikitê. Xezali, şî Cemîlî het, nêşî nuşanê werdiyan'a kerd pers:

“To çiyê fehm kerd?”

“Mîrfezî eşto şewronayan ser. Kûçey heme tebiştê.”

“Madê se kemi?”

“Teber pêtewrîya. Madê roşimi, duay bikemi.”

“Duayan'a bibiyayê se, xocayan ra cennet nêmendê.”

“Nêza tiya tersena?”

“Nê.”

“Ti keynay cadê belîa. Wahêra kok u binyatîa, cinîya mehkumîa...”

“Ey di besê, besê; hendayê zixtî besê...”

Înan nêşa hend derg kero; eskeran keyberê hewşî payana da 'ero, kewtî hewş. Wext ame bi. Zey mirîçîka kewt bi feqî. Xo çend tadayê, do hend rew bifetusayê. Ageyra Xezali:

“Şo keyberî pey. Danê keyberî ro, nêdanê vacê bipawê ez çinay xo, xorada. Nika qeçî zî benê aya. Metersi, merbemi. Wa qeçê mi: ne pêrê xo, ne zî maya xo tersok nêvînê. Fekanê ci tepeşî wa mi dima nêbermê. Bê şik qeraranê xo medî. Qeçan rind muqayteki.”

“Ey di hişî! Qay êdê ganê ma nêgîrê!”

Xezali, hukmat rind silasnayê. Cîgerê ci zanayê. Welat de pê ri nîyamey bî. Cemîlî ra vêrî camêrd bî. Bêtersa şî keyberî ver. Hewna eskeran nêvat bi kayberî akerê a qîrê: “E ke şîma keyberê bişiknê, ez da kûçî hemî şîma sero arêda. Bipawê çinay xo, xora da. Maye u waye şîma zî estê...”

Cemîl teqada bandê keyî ra weyna, ê banyo ra weyna... Heme ca ekser bi. Ca'elamat mend. Çimana Xezal rê va 'keyberî aki!' Bolê ekser kewt

zerre. Bî wîl wîla qeçan. Keyî mîyan de çî, çî sero nêverdê. Ser u binê keyî vet, labirê ne tifingê, ne kitabê, nê bildiriyê çiyê nêdî. Kewtî Cemilî qol u va 'hadê!'

Qeçî heme keybera bî rêz. Pî ci zey patîla eşt cems pey... Şaristan bi, Xeribey bî ew heme hewna zey kirtana bî. Xezali, cems dima qîrayê; Cemi, cems dima qîrayê; Şîlani, cems dima qîrayê, Îsanetey cemsan dima qîrayê...

Eskeran nêverda kûçe ra biviciyê. Zorê jopan'a qeç u qulî heme kerdî zerran. Do se bîyayê? Do se kerdê? Raya dîmdarey kiştêna, Cemil mehkum bi! Xezala feqîrî ne şaristan zanayê, ne ziwane şaristanî. Estuna keydê ci şikiyê. Omidê ci bi vinî... Fina zî ters u qaxu nêda teber. Çimê qeçan nêtersanay. Heme ardêday pê ser u zey sereskerîa vero denîşyê: "Mehkumeya pêrdê şima u hukmat, çîyo newe nîyo. Ze ki şima çimê xo akerdê, hukmato yeno; pî şimayo remeno. Mele finê erzîno, dide erzîno, hima ê pêrdê şima bî se..."

Qeçekî, cayandê ver akerdan ra hes kenê, coka deyan sero kay kenê; kaşana geyrenê; daldan ra remene... Ganinî heme winîyê; mirîçêkî, kesey, qerkuşî... Kamcîn ganin verê xo nivîno; xeyalê ci qedînê, omidê ci mireno. Xezal u qeçan'a gamê verê xo nêdiyê; dirbetin dirbetin, sevs sevs weynayê pêra...

Qeçî, zey leyrekanê zerecan diskyay pêro. Jewî vatê 'bava eşt cems, jewî vatê 'no fin nêşeno biremo', jûwer vatê 'ma bêkes mendî...' Vêrê hemin bi bi tari. Jewî ra şewra nîyaseyê...

Thayn thayn rocî weşîa kesî de cay serrê gînê. Thayn thayn rocan, kes xo vîr ra kero zî ê giryaney kesî nêveradanê. Thayn thayn rocî kesî rê cahnimî kenê teng... A roce zî ê rocan ra bî. Sîa, limêni, pêtweri, tari...

Herg keyberî vero eskerê denîşya bi. Nêverdaê va biluwo. Xezale, çimî nay bî keyber'a fersend pawitê. Bimerdê zî do xo bîyestayê kûçe. Sihatê, dide, hîrê... Damiş nê bî; keyber verada, ageyrê qeçan hetî, heme jew jew kerdî tembe: "Şiyar; zey toyayê des keyan kenê warî, karê dewê kenê, merdim kişenê, kewnê hepis... Zelal; ti pitê nîya! Keyney şaristanîyê ke çaxdê to de, barê boye sawenê xo, karê nêzanê zî barê hendê barê wenê... Zerweş;... Keye de roşê siftê pêrê wahêr biveciye, bahdo pê gan kewê. Ez ha kena şîra. Hele bewna pî şima berd kamcîn qeraqol, esto çinyo..."

Xezale, qeçî pêro jew jew kerdî tembe tepeya, keyber akerd u xo da kûçero. Eskeran ata kerd, nata kerd, hima nêşa pa baş kero. Xo kerd xînt, qîrê, nengî çinay... 'Arey u rezîle'ya xo resna cehdî ser, labirê raye ci

hetana wija bî, çiki wijaya ata esker zehf bî ew ravêrdiş bênikum bi.
Ca'elamat mendi; fina ageyrê keye...

Letey Pancêsin

Bahdêyênî bî. Derbî ser ra hefteyê ravêrd bî. Pîriki, verê milay weriştî; awdaz girot, nîmacê şefaqî kerd, loxmeyê ara werd... Ata şî, nata şî; nêhewiyê sornî ser ra veynda: "Bekir, Bekirooo! Loko, Lokooo! Şîma xeber nêgirotî? Cemîlê mi esto, çînyo..." Pîriki, kerdê xo bikêşo. Cemîlê rê zehf qarxîyayê. Rocê de hezar fin veyndayê qeç u torinan, labirê cewabî heme jewî bî: "Nê dayê nê. Sembol ra xeber çînyal!" A roc zî o cewabî girot. Qarxê a roc zî neya qarxdê ci ser. Dêza qarxî, herg roc hebekna biyê gird; hebekna biyê berz...

Pawitene, qederê eşqandê ca'elametan, sebir kerdene, karê soffiyano. Îsanê normalî; nêşenê bê omîd bipawê, bê omîd sebir kerê, çiki pawitişo bêomîd, sebiro bêpeynî serey kesî weno; kesî keno xînt...

Pîriki nêverda pawitiş u sebirîa serey ci bûrê. Qandê lefendê xo, çend teney altunu hewaday bî. Keyberê bandê pey, nermeka akerd; giran giran şî qulîn ver u perde hewada. Roşnê teqerî, banê peyênîrê besnêkerdê. Ne tari bî, ne roşn. Şaleki sandîqda kihani ser ra hewadê tepeya, pêlekê altunano werkek vet u kerd xo pistin...

Ne keye, ne dewar jew zî xemdê ci de nêbi. Raya dîrî, pîrey, merg pawitiş u qarxî ra vêrî bî. Xo rind şidêna u keyberdê qeçan vero denîşyê: "Bekir, Loko! Helê rew! Qay nika Cemîlê mi kişt." Dew hemêri aşnawit; qeç u qul pêro mektebî verî bî kop. Bekir, sifte qîra qeçanro, kerdî vila; bahdo ageyra pîriki:

"Dayê to fina xeyro?"

"Xeyr u şerê dinî nêmend. Werzê maê şînim Sembol. Xezali, qeçî nika bêwaher bî perîşan. Şo ki Cemîlê mi kişt u eşt kancîn dere? Pawitişî rê 'emrê mi bes nêkeno. Şî. ayê yenê harê..."

"Dayê ewro meştî xeber yena. Ma hebekna bipawime, hewna şîmi."

"Şîmayê yenê bêrê, labirê mi girêdê zî ez da ewro şîra..."

Pîrikê thayn serewîşki nêbî. Rika ci rikda kutikî ra 'ar bî. Serey xo çiyê rê hend nêtewnatê, labirê finê qerar dayê se, qot cikerdê peydi gamê niyestê. Qeçan maya xo rind silasnayê, coka hend nêxapîyay. Şî vîstê ra çînay vîmay u verê xo kerd hetê Aldûş'ya...

Bekirî qatiri antê, Welat u Loko'ya dima vazdayê. Pîriki, qatir sero mîyane kerd bi raşt, zey camêrdana qotê hewdê bî, weynayê hetê Gabandê Kanî'ya...

Hewna eskero Xerîb nîyame bi qeza. Aldûş de rehatey bî. Ca nêbiyê ki derbe bîyo. Her kes kar u gurwedê xo di bî. Mîyanê qezay tenêka nê, hima

hima Aldüşî hemî pê rind silasnayê. Ne tehdar kesî gunayê kesîro, ne zî kesî kesîrê lome kerdê...

Resay Aldüş nê resay, kewtî minîbusi. Kes şikê ray nêbiyê. Aqilê hîrê hemine zî Sembol de bî. Zey merdimandê Xerîban pêkiştê ronîştî bî. Fekê xo piştî bî; kadri tey kar nêkerdê...

Pirike thayn niyant bi ki ê serana tepeya, qederi ci vero ray Sembolî ronê bî. Barkerdişdê Cemilî di finê merd bî, no mergê didin bî. Serey xo çîtda didina pêst pişt u çimî kerdî xori... Ci riya; serî nê qarx asayê. Çimana; hersî nê, piruz asayê ew ne 'erd, ne azmên, ne bext, ne wext; jew nêşermayayê...

Bekir înan sifte şî Adir dî, bahdo eya piya kewtî ray... Kûçe de raştê Zerrweşî amey. Embazana kewtî bi kay. Pîriki dî, nêdî qîra: "Dayika welatî, dayika welatî! Dayê dayê, keko Şîyar, keko Şîyar..." Him qeçî, him Xezalî heme him bî şaş, him bî şa. Xezalî hima erziyê: "Wişşş! Mi nêwn de bidîyayê zî mi bawer nêkerdê..."

Derg derg pêşyay pêro. Derg derg pêr ra persî kerdî. Derg deyr qarxiyay. Qeçî herê sero arêbyay. Embiryanî amey. Derbî ra, zilim ra, îşkencexanayan ra behs kerd. Gamkekan na pêdima; şew bî nîmçe, nîmçe bi şefağ...

Roca bîni şefağê rew heme piya bi aya... Bahdê ara; Şîyarî ê şî mekteb, Xezal u visîewran'a kewtî şopda Cemilî dim. Qeraçolan de merdimî nêtepiştê, ekserê berdê Gayretepe. Ê zî cayanê bînan neweynay, raştî şî wija...

Hûkmatî kes nêwerdayê çorşme. Ata geyray, nata geyray nêşa xeberê bigîrê. Çorşme de bînan ra xeylê merdimî resay bî pê ew heeme zî merdimê dîmdaran bî. Way ci bî, mayê ci bî, cenî ci bî... Mîyan de şerwronayan ra zî merdimî bî. Cemî, Xezalî dî, nê dî hima amê ci hetê. Kilma sere weşî kerd tepeya, Xezalî ant kişt ser:

"Wayê! Ma zerre ra xeber giroti. Cemsi, werazîda Çaxlayan ra kewta diyar se, nêşayo banco; biya giran. Cems mîyan de hengame vecîyayo ew Cemilî fersend nêremnayo; xo eşto, remayo. Şima tîyaney ra xo me'ediznê. Persê ci zî mekerê. Barê îsan ardo. Keso nêzano, kam kamo..."

"Hukmato nêzano Cemîl remayo?"

"Keso kesî nêsilaneno."

"Ma îmandê cemsi?"

“Hemine vato ma ey nêsilasnenê...”

Xezali ageyrê vistewran het u nermeka va ‘harê!’ Hemini rihat rihat nefes girot, labirê fina zî tersayê. Nuheqî zî nêbî, çiki madem ki Cemîl rema bi, çi hetana nika xeber nêresnê bî, çi bêveng mend bi, çi, çi...

Îmxanî ê dide rocî Sembol di mendî. Wextê karan bi. Zimistan ameyê, Bêhemd qılaneyay u amey bî. Ze ki vatê Cemîl zî rema bi. Qay ewro meşti cayê ra vengê ci vecîyayê. Îmxanî, qayil nêbî Xezal u qeçana Sembol de verde, labirê se kerd nêşa Xezali zey xo ya kero. Înan hirga ki va harê ma şimi welat, Xezali va nê! Nêşa cefay xo, xo destana vila kero. Dewî di heme çi xo rot bi. Dest di esto çînyo o şewronaye mend bi. Mektebê qeçan, dirimê Cemîlî...

Letey Şîyêsîn

Derbî ser ra di heftey ravêrdî bî. Hukmatî sûkan di karê xo qedîna bî, dest pey kerd bi dewan. Kîştâ Meletî ra eskero xerîb ame bi. Heme cay Aldûşî esker bi; koy, dewî, gemî... Fermanê dewijan vet bi. Hirg keyeyê ra tîfîngê waştê. Remdoxê eskerey arêdayê. Mayê, pîyê, qeçê, kulfetê mehkuman kerdê çîwe. Mektêbê dewan kerdî bî îşkenceaney. O ki remayê, gane xo reynayê; o ki kewtê dest binê mayaxo diyê...

Cemîlî xo resna bi welat. Ey, Hesê Heşî, 'Ezîzê Mîni, Qoçê Haman ew Salê Fatan xo Keredê Mirfan di nimitê. Kerey Mirfan; kok çîngolosî, kok çalî, kok lanî bî. Panc heme zî mehkumî bî ew nîyetê jewî zî çinê bi ki teslîm bo.

Bi tari nêbi, bî heft hefta kutkan. Cemîlî ê hetana ciwina pey amey. Vengdê kutkan ra bîyê ca ki hukmatî şan ra çorşmey Gozêreki girot bi. Mehkumê mehkuman Hesî boy mişorî giroti. Hima embazê xo areday pê ser u bêvenga kerdî tembe: "Dost u kerway minê delalî, hukmatî çorşmey dewi tepîşt; rayê, deyeyê, dereyê, çalê kok eskerî destti ew o ki aseno ê qayilê ki ma bancê mişorî mîyan; bêvenga, bêhesa, zey tarî, zey şewi peydi banciyê; zewbîna ekser do ma lete lete kero..." Qisey Hesî qedîyay, nêqedîyay, hemini fina verê xo tada hetê Mirfana...

Dinî bî roşn se, Cemîlî dûrbîna Hesî nê xo çîman'a. Heme ca esker bi. 'Emel nêkerd; piruncikê eşt xo, jewna jewna... Dûrbîni kerd dergê Hesî. Hesî dûrbîni ci dest ra girot tepya, kerd pers:

"Kerwa Cemîl wazîyet senîno?"

"Kerway mi; ne ti pers ki, ne ez vaca."

"Hend 'aro ha?"

"Mi êmrê xo de hendayê esker pê het de nêdî. Wazenê ti zî bewnî."

Hes, weyna weyna weyna... Dûrbîni giran giran xo çîman ra ronê u dê 'Ezîzdê Mîni... Heme zî fina fina weynay... Qeşmery nêbî; esker xeylê bi. Dûrbuni, Qoçdê Haman desta bî. Him weynayê, him qisey kerdê: "Ella vekîl bo nêdê dewijan seqet kerê; ê zey dişmenya dew mîyan di geyrenê; dewî nêveşne se, rindo..." Salê Fatan kewt mabên: "Ela nêkero! Fekê xo xeyr aki kewray mi..."

Gozêrekijî hewna newe newe bîyê aya. O ke vecîyayê artmî ser, ya ki zî vecîyayê kûçe bîyê şaş. Xofî diyê. Celebê eskerî çorşmey dewe girot bi ew giştê hemî zî ling sero bî... Tîjî, Kodê Zakî ra goşî vetî, nêvetî

esker kewt dew mîyan. Bî wel wela dewijan. Ze ki verg kewt bi kavrekan mîyan. Tersî, gurgizî cinayê; zilimî, deyrî kerdê...

Kışta Mirunî ra amey bî. Serdarê ci yüzbaşıyê do kilm u meşkin bi. Nezdî çiharsey tene bi. Thayin şarê dewî mektebî vero kerdê kop, thayini keyey têv dayê. Nêverda; kal u pîrê awdaz bigîrê, qeçî fekê gewan akerê, cinî mastî binîrê...

Nezdî heli verê wendexanî kerd pîrê îsan. Loko, Bekir, Beko, pîriki... Kotekî, feleqey, nengî... Azmên, azmeneyda xo ra, Tîjî, tîjîyeyda xo ra sermayê, labirê zilimî di ne dîn bi, ne îman...

Cemilî ê, sîyêda derga nimzi peydi bî. Çorşmey ci kok dar u ber bi. Vay koyê serdinî perê daran, qîrîya kal u pîran zî ganê înan qelînayê. Esker veşî bi. Hima merg vêşî nebi. Herg ganin jû fin merdê. Merg tim u tim nîyameyê... Ê zî hendê xo camêrdî bî. Înan zî hend xo ant bi. O mabên di mayan estanikandê înana qeçê xo kerdê hewna. Cematan di camêrdaya înan ameyê vatiş...

Sifte Hesê Heşî erzîya:

“Kerwa Cemîl, merg zî camêrdey wazeno. Na qîrîda kal u pîran di, no bermidê qeç u qulî di; ma weşîbê do sebo, bimrimi do se bo?”

“Merg ney ra vêriyo.”

Bahdo Salê Fatan teqa:

“Nê kerî mîyan di; esker ne şeno ma tepêşo, ne şeno ma bikişo. No eskero xerîbo; serdarê ci nêwatano eskerî biramo tîya. Nê tenêka ne, wa qe desna henday esker bîro. No kere di qedî ma nêbenê ew xo vîra mekerê: Tîya di tîfingî tenêka nîya; sî, kemerî, çîngilosî, marî zî estê ew hemeyê tay ma...”

Tapanê qisan ‘Ezîzê Mîni kerd:

“Pîrodê hukmat çînyo!”

Tewr şenikê ci ‘Ezîz bi. Bêjnêda fodili sero bî. Zincîya barîya kilmi, riyoy sur u sipe, çimê sîyay, porro pihano sîya... Mendê zerredê qefesî...

Cemîl u Hesî di keleşî bî. Ê nêresayê dewe, labirê ê bînan di çaplı bi ew çaplıyan dûrî rê qaçibo wendê. Hes weyna ki ‘Ezîzî çimo çehp girot, çimo

raşt degrot veng kerd ci: “Kewray mi ê mergî meyerzi..”

Vengê çaplîda siftekêni guna mirfan ro se, wextê helî bi. Juna juna juna Nê kemerî misayey vengdê çaplîyan bî, nê çingilosî misayey mehkuman bî, nê sî misayey ê lingan bî Ew no fin eskerî nê, înan fermanê ekserî vet bi. Hirg jew hetena remayê

Nezdî sihatê, eskerî sero adir wekerd; nêverda xo bilunê. Eskerî fehîm kerd ki tifingê qandê dewijan erzînê ci, coka sifte cinî u qeçana bahdo kalî veraday. Xortî zî kerdî mektebî mîyan u sero çend teney eskerî denîşnay, tepeya ramit Cemîl înan ser...

Ê kaşana, veradê eskerî, bizî zor geyrayê. Kîştê ra werazî, kîştê bîn ra çetîney... Herga ki gamî eştê; werazî diha biyê çetin, kaşî diha biyê berz. Cemîl înan, tifing eştiş verada, eskerî kerdî temaşe. Mabênê ‘Ezîzî nîyet vîna: “Nika mayê çi pawenimi? Êyê zey leyrekandê zerecan ma veroyê...” Hima Hesî qisey ci birnay: “Kerwa ‘Ezîz, Ma şenimî înan ra vîst hîrisin bikişimi ew ma şenimi xo vînî kemi zî, labirê ma çiyê do winî bikem se, ê dewan hemini veşnenê; sî sîyer sero nêverdanê. Ma çiwî çalda zerqetan nêkemi. Mêrdekan cinî u kalana veraday, wa xortî zî qe dihîrê çîwey burê. Nika ê qayvanê ki ma remaymî. Wa nê kaşana hetana şan bigeyrê. Teslay ci kewt se, ê do ca’elmat ageyrê...”

Ze ki Hesî texmîn kerd, winî bi. Eskerî hetana şan ê kaşan ra geyray, bi şan se peydi ancîyay. Cemîl înan a roc nêşa dewî ra xeber bigîro, labirê roca bîni nobeta çarwan ê Key Lokoy înan bî. Welatî ci rê him werd, him xeberî ardî. Eskerî, xortî zî veraday bî. Hirg dewî rê hîrê rocî wext da bî. Hirg keyî do tifingê teslîm kerdê...

Ê ki tifingê ciyê kihanî bî, înan ê day hukmafî; ê ki tifingê ciyê kihanî çinê bî, înan zî herînay. Eskero xerîb Aldûş di zehf nêmend. Cerîmeyê derbî dewijanê fiqaran ant: Gay xo rotî, qatîrê xo rotî, bî deyandarî tifingî herînay...

Letey Hewtêsin

Derbî ser ra, hima hima di serrî ravêrdî bî. Cemîl, bahdê derbî şeş mengî tepeya ageyra bi Sembol ew xo rê cana di karê pawitoxey dî bi; fina şanê ser şiyê, nezdî heli ameyê. Destê xo kardê dîmdarey ra ant bi. Ne şiyê, ne ameyê; xora nîyantê zî ne dîmdarey mend bî, ne zî dîmdarî. A şênayeya şewronayayn, a paştî pê dayeyena verî, a pêsero merdeni qediyê bî. Tersî hukum ramitê. Tersokey bî bî mode...

Diligê ci bîyê. Mehtacê kesî zî nebîyê. Nan u awa qeç u qulî vijîyayê. Kilmeya ci: Ne veyşan mendê ne bîyê mirdî. Teq u reqda dinî di, 'emir roc bi roc kerdê kihan...

Amnan qedîyayê. Roca bazarî bî. Cemîl hewna newe kar ra ame bi. Qeçan ara kerdê. O zî kiştinê ronîşt u Xezal ra bardaxi waştî. Bardax ardişê Xezal u vengê keyberî pîya ame. Xezali bardaxi kerd derg tepeya, vazdê keyberî ver...

Adirî ê amey bî. Xezali senî kerd, sirfedê ara sero nêronîştî. Bardaxna ardî, Adirî çayêda wişki şimit. Cemîlî kiştê ra ara kerdê, kiştê bîn rap ersî kerdê. Kar ra, îskela ra qisey amey welatî ser se, ame Adirî vîrî:

“Xalo to rê xelati rişta.”

“Kê rişta?”

“Tiwêreki ra ameyê.”

“Tirêma veyveyo, sineto?”

“Xalo ey ez zî nêzana. Qahwe di ronê bî.”

“Aldûş ra Sembol xelati! Na dostey! Hele ka xelata qotî di?”

Xelati, topê qumaşo nêercîyayê bi. Adirî dergê Xezali kerd, nêkerd fina kewtî heyqatandê dewî. Felenekî wina kerdo, bêwanê kî wina vato...

Şanê ser Adirî ê kerdî raşt tepeya, Xezali hewştî Cemîl tepîşt:

“Ti dê welat melat nêşirê winî nê?”

“Nê la! Welatê çiçî! Ma xo di kewtê...”

Hefteyo bîn, Cemîl kar ra vecîya, nêvecîya, şî Qumqapi. Roci wija di kerd şan. Hendi ki kewt dingî dingda welatî dim, keye kerd xo vîr ra; wica

ra şî kar...

Şefaqêrî kûçe ra kewt hewş, nêkewt veynda Xezali: "La! Çinay mi arêdi; ez do şewra şîra welat." Xezali, hewş di kortêlî kerdê pur. Kortêla peyên zî kerd pur, hewna ageyrê Cemîlî:

"Xeyro? Kes mes merdo?"

"Nê nê."

"Qandê kerwayîni?"

"E."

Xezali bî hêrs. Kortêl u şaleka 'erdo verday u werişt xo ser. Ay do zey welatî fina fekê xo bişahtnayê, hima weynê ki şar do pa tirmê xo bikero, fekê xo arêda:

"Nika no çi welato, na çi kerwayîna? Nan çînyo ma bûmi! No çalim qandê çîçi? Xeber birşî vajê karê mi esto, eza nêweş... Çiyê umiş ki!"

"Kes nêşro, 'eyb beno. Mirdeka ma kerdê kerwa..."

Cemîl zeki şî bî Sembol, zehf bi bi 'ekis; Xezal se vatê, ey ê xo'ya kerdê. Cinêki vero geyrê, sero geyrê; va heyran, va qurban jewî pere nêkerd...

Cemîl roca çarşemî dewi di bi. Kerwayên do êne bibîyayê. Tifinga xo emanet dêbî dewandê Kirdasîyan. Bahdê ser weşî, 'Evdilay ra qatir waştî...

Şanê ser da piro şî hetê Kirdasîyana. A şewi nîyame. Roca bînî hewna çaxê nimacî bî asa. Keleşa destedari doşîya zey mardê sîyay birqayê. Carcuran, dûrî ra vatê mayê piri...

Roca ênî; Cemîl, biray, birarzay bahdê ara weriştî şî. Kerway heme arêbyay bî. Panc şeş teney gewendey ardî bî, hima çi gewendey bî! Fekê nikara u zirna dimayê! Vengê niqara u vengdê tifingana pê di qerez kerdê. Kalan u pîran serê govend nêveradayê. Kîştê ra bizî biriyayê, kîştâ bîn ra qilfeyê îsan sirfe ra weriştê, qilfena ronîştê...

Esker, Hêgayandê Qubaxêran mîyan ra, lingan'a ame. Sero bêbextî kerd bî. Tifing'a piya tepişt. Gerey ci bi bi; mukunê veradayîşî çinebi. Kelepçey eştî destan u va 'hadê!' Şêligî nêverda; eskerî ra reca kerd, va

“wa finê maya xo bivîno hewna berê...”

Cemîl ver, eskerî dima ortmî vero asay, nîyasay; Îmxani amê sornî ser, destî eşî qulemekan u qoti raşanê:

“Kes; ‘emelê hewrî bikero, yaxerdo siftekên di guneno ‘ero; ‘emelê roy bikero, dengizdo siftekên di fetisîno; ‘emelê vay bikero, sîda siftekêna beno lete; serê ci vewri, zimey ci serd bo zî ko, koyo...”

Letey Heştêsin

Diwêsê Gulan bi. Derbî ser ra panc serrî ravêrdî bî. Bê Cemilî heme keye di bî; xora heftedi jû roci rî pê dîyê, a zî roca bazari bî, çiki a roci keye ra kes ne şiyê wendexane, ne zî şiyê kar. Heme ronîştî bî ara kerdê. En werdiya ci Delîla bî ew a zî bî bî new serrî. Şiyarî ê, şaristan di xo xo bî bî gird; Cemil hepis di bi; Xezal zî gurweyayê. Ellay ra bi ki qeçî heme hela şefaqi şiyê wendexane; o zî nêbîyayê se, ê do 'ar u rezîl bîyayê.

Şiyarî ze ki dest pey kerd bi lîse; hela şefaqi şiyê wendexane, hela şanî şiyê kar. Wendexaney ci wertedê Çaxlayan di, mabêndê rayan di zey qoqoy'a asayê. Çorşmey ci dêtê sîyan'a agirot bi u ser ra zî asin denîşna bi ki qeçekî nêremê, labirê o ki do biremayê, fina remayê... Keyberê çiyê teberî weynayê hetê rocakewten'a. Wendexaneyê do xeylê gird u hera bi. Xidirî ci rê çayocaxîyê di kar di bi, heftelix'a gurweyayê. Cay kardê ci, wendexane ra nezdi hesibîyayê. Kes wendexane ra vijîyayê se, kişta raşti şiyê Şişlî, kişta çepi şiyê Kaxitxane. Vindergedê Koyserî pey ra, rayna hetê zimedê rocakewten'a şiyê. Cay Çaxlayano en şên çorşmey a ray bi. Çayocaxîyo ki Şiyar tey gurweyayê, ê cehdî sero, pasajî mîyan di, kalekta dukandê key Harun înan'a bi.

Cemilî hepisdê Semsûrî di cezay xo pawitê ew hewna serrê da ci mend bî. Xezal u qeçandê werdiyan'a çend qorî şî bî ci heti, labirê Şiyarî; zeki pî kewt bi hepis, hewna rî ci nêdî bi. Hirg şiyayîştî çiyê vecîya bi; raya Semsûrî qismet nêbî bî. Xezal kewt bî kar. Pawulkeyo ki tey gurweyayê, ban ra nezdi hesibîyayê; deredê Kaxitxanî'ya ata bi.

Şiyarî heftelix girot bi; thayn perey zî Xezal day bî ci; do xo rê pa çina biherînayê. Çinayo ki pira bi; him bi bi khan, him zî çinay wendexanî bî. Mektebî do ê, o heftê biberdê gemi geyrayîş. Embazanê ci pêroyin qalê çina u postalandê newan kerdê. Înan hend qira xo vetê, wazîyetê ci rind nêbi, hima nêgirotayê zî Şiyar do bişermayayê, qedumê ci do bişikyayê...

Şiyarî ara kerd tepeya, ravêrd banyo. Nezdî nîm sihati banyo ra nêvecîya. Zerre ra req reqa doran amê se, Xezali veynda:

“Şiyar! Boka to dorî heme nêşikîfî.”

“Nê nê dayê. Dorî gunay mi lingro.”

“Ê bêterbîyan rê vacê wa bicahnimiyê kiştêna roşê!”

Şiyar, banyo ra vecîya ki xo zey zamaya xembilnayo. Çiçî kewt bi dest sawit bi xo ri; leymuni, qiremê desta, qolonya.. Ame wede, nîyame:

“Dayê ez ha şina.”

“Ti dê bizanê xo rê çî biherînê?”

“Dayê mi to rê hezar fini va ki madê embazana pîya şimi...”

Keyberê hewşîo zengin ant se, zenga keyberdê îşig u asinandê verdê teqan zî amê ci çîman ver. Şewronayey ci bi bi kihan; heme cay ci rişiyayê. Banandê binan mîyandi zey kaycixî'a asayê. Şarî banê xo kerdî bî di hirê qatî, day bî kirî... Ê înan bi bi xirabe. Banî tenêka nêvirayay bî; merdimî viriyay bî, xeyalî viriyay bî, rocî viriyay bî, şewî viriyay bî... Çiyê zey verî'a nêbi; ne embazîni, ne dostîni, ne hes kerdenî... Merdimî pê ra tersayê; gerre u mişore'ya bî bî mode... Ters, zilim, gerre, bêbextey çiyê nêbi; xeyalî, şewray omid merd bi. Rocê verî, qedrê verî, persê verî... Pê sero merdiş, pê pers kerdiş, pê sero lertzayîş çînê bi; qedîya bi; bi bi vinî... Piruzê do esmera verê xo kerd hetê corî'a u gamî kerdî heray...

Resa ray ser nêresa, mînîbusî amê. Ey u embazan'a do wendexanî vero ray pê bipawitê. Embazê ci Çaxlayan di ronîştê, o tenêka mînîbus'a şiyê, ameyê. Roca bazarî ew hewna şefaç bi; mînîbusî veng amê. Ramitoxî fehm kerd ki o raywano, hima ey fina zî dest hewada. Nişt minubusî nênişt, perey werdî kerdî dergê ramitoxî u ravêrd tewr peydi camîa kiştâ ronîşt u çîmî nay şaristan'ya...

Wendexane di hirg şaristan ra, hirg şar ra, hirg ray ra telebey bî ew her kesî zî gorey xo embazî diyê. Şiyarî zî hendê xo, xo rê embazî di bî; ne vêşî bî, nê zî kemî. Hirê embazê çiyê pêti bî: Embazê çiyê tewr rind Harun bi. 'Eslî Harunî, Ermenîyandê sûkta Xarpêti ra bi. Werdî keyî bi. Maya ci nêgurweyayê; pî ci bi bi rehmetî, hukmatî mayîşa pêr dayê Harunî. Jewk do porrgîjîkin, zinçera, wende u entel bi. Di biray çiyê girdî bî. Hemini pêtewr dukanê kitabân dayê gurwenayîş; dukanê ci zî çayocaxîyo ki Şiyar tey gurweyayê, ey kiştâ bi. Namey birardê çiyê pîlî Mizafêr, ê werdî Ehmed bi. Hurna biray ci zî zerrîtenik u zuwanweşî bî... Nurî, Kirdasandê Qirşehîrî ra bi. Camê verçîmandê ci zehf qalînî bî, ay ra qeçkan ey rê yatê doxtor. O, qandê nê namî; ne kesî ra biyê hêrs, ne zî qarxîyayê. Bejnê da derga fodilî pa bî. Jew qisurê Nurî bi: Nêweşê pakey bî. Embazî pîya şiyê kotî se, îlam ki ê do teber ra nezdi ronîştayê, çiki panc deqey ra finê şiyê teber, panc deqey ra finê destî şitê... Ma u pî Nurî dew di bî. O ame bi birardê xoyê pîlî hetî. Him ey rê qahwe di biyê destirma, him zî wendê... Seyd, gorey înan serrê werkek bi. Pî ci mehlîm bi, coka rew da bi wendexane. Hoday qelefatê do bêtero zuray da bi ci, labirê aqilê ci hewna qeçek bi. 'Elewîyandê Sêwasî ra bi, labirê ne Kirdasî, ne Zazakî zanayê; xora bizanayê zî qisey nêkerdê...

Wendexane di; harey, şemate, lej nêkerdê, hima ne kitabê ci, ne defterê ci, ne çantey ci, ne çinay ci raşt bi. Nurî jû jû fin heme çî bêkemî ardê, zewbîna kok destveng şiyê, ameyê. Mehlîmanê ci, ci ra omid birna bi;

kesî 'emel nêkerdê ki ê do unîversitî qezenc kerê...

'Eyam namîyayê amnanî ser, tîjî azmên'a pir kay kerdê, keynekan xasekeya xo cerbinayê. Tewr dûrî ra Şiyar şiyê. Fina zî verê hemini o resa wendexanî ver. Ata tadeya, nata tadeya, hewna hêrs nêbi bi, embazan goşî vetî. Nurfî, Harun ew en bahdo zî Seyd...

Qerarê xo verî ra da bi. Hemin do jew babet çina biherînayê, çiki lîse qedîyayê; wextê abiryayîşi bi; herg jew do hetêna vila bîyayê; jew o çina do înan mezg di bimendayê...

Ê seran di, Polat Pasajî mode bi. Gencan hemini çî wijay dayê xora. Cayê do namdar bi. Wînî ki; kamî wîja ra çina herînayê, serrê fors eştê. Hele ki qot u lacostê ci gencan hemin aşnawitî bî...

'Eyam zehf weş bi; nêniştî wesait, lingan'a kewtî ray. Kîştê ra qîsey eştê keynan, kîştâ bîn ra qalê dîmdarey kerdê...

Pasajî pirê îsan bi ew zehfê ci xort u keyney resayey bî. Şiyarî înan zanayê ê do çiçi bigirê, coka vêşî tinê nêgayray. Qotî, laqostî, postalî, çantey mîyanî girotî tepeya; ne va benê lêmîni, ne va 'eybo, hima qotî antî xo qenan; laqostî ser ra verday; lay postalan pêta girêday; kihanê xo eştî çantan mîyan, çantey mîyanî eştî xo doşan u xo eştî kûçe. Embazî dûrî ra zey hîrêleta asayê. Heme çî ci jû rengi, jew babet bi. Sênan sero resmê keşîşan, fek'a deyrê dîmdaran, rîyandê ci'ya huwatê... Wahêrê dinî ê bî.

Xeylê geyray; Şîşlî, Nişantaşî, Osmanbey... Bî bî veyşanî. Hirg jewî çiyê va. Na şamî weşa, no panaye weşo, werdê felan cay werîno, ê felan cay lhêmino... Şiyarî fekê hemin zî girêda: "Harê şîma bera Xal Abuzerî hetî ki şîma tam bivînê!" Doxtor qayil nêbi, çiki ray dûrî bî, ray ra otoboz zî nêvînderdê! Verçîmê xo, kerdî pak tepeya, behney amor dî: "Tîya ra Silêmanî werd u tam! Canayo diha dûrî çînyo! Madê heqdê werdî ra vêşî zî bîdi mi otobozî." Ê hemin zî pasoy ci bî ew aşmî ra aşmî kerdê pir ew hemin zî Nurfî zehf rînd silasnayê, coka behnane ci pera nêkerd, ey ata kerd, nata kerd zî nêşa înan vindamo; ca'elemat ra va 'e'; xora Harun u waştêra do zî pê Çinaraltî di bidîyayê ew Seydî zî aşnawit bi ki a do embazanê xo'ya piya bîro; hezar resena'a girêdayê zî nêvînderdê, çiki Seyd goşluwate bi ew ney ra zî nêşermayayê.

Abuzer, Aldûş ra bi ew dostê Cemîlî bi. Jew do; porrişyaye, meşkin, qiseweş bi, labirê ze ki vatê xumar kay kerdê; hetana şan zey herî'a gurweyayê; şandî zî berdê dayê xumar. Cay ci Silêmanî di bi. Silêmanî, cay bêkaran bî. Wahêranê banan wedey zey pungan'a viraştî bî, day bi bêkaran kirî. Teber u banyoy pungan jewî bî. Hele ki roca bazarî feqîrî

qandê çina u banyoy biyê 'ar u rezilî. Şamî ê lanan di ew tupandê werkekan sero viraştê; lanan ra, çina ra, wertî ra boya melemî ameyê.

Abuzerî pagê sero çay werdî viraşt bi. Kes dūrî ra weynayê se, zey komda bizan'a asayê. Sero tay şalekî, darê wişkî; bin di kursî, masey werkekî... Çay ci hend lukis nêbi, hima fasiley, riz, doyo tun! No tam cana di çinê bi, coka tim u tim serê ci pir bi; tim u tim şamîa ci rew qedîyayê. Pê ra persî kerdî tepeya, ronîştî. Şiyar weyna ki çimê doxtoriê çorşme ra geyrenê, ageyra Abuzerî:

“Xalo! Aw çinya wa no fodil destanê xo bişîwo?”

Abuzerî zî da kuşat ro:

“Êgan awî esta, hima ze ki o aseno, embazdê şîmarê Roy Feratî zî bes nêkeno...”

Doriyê do gird kerd bi pirê awî, mislixê da werkeki zî kerd bi cêrdê ci'ya u sandeliyê sero rona bi. Doxtori sifte destê xo kerdî hî, bahdo kerdî sabun... Labirê destdismali nêwaştî, çiki ci tunik di tim u tim dismali bî, çiki dismalda kesîya destê xo wişk nêkerdê, çiki nêweşê nêweşî bî...

Abuzerî rocnamêyê do kihan eşt masî ser u wertedê ci di silhey doy u tasan'a ronay. Îsotê kihoyê ki doy miyan di bî, welat ra day bî ardiş. Kîştê ra doyo tun, kîştê bin ra werdo germ; ariq kewt bi çîhar hemin ser...

Bahdê nanî, usulê Almanî'a heqî day u weriştî. Embaza Harunî şiyê sosyolojî, înan do şanî ser, pê Çinaraltî di bidîyayê. Dêstê unîversitî ver ra şî Çinaraltî. Keyney niyasayê. Maseyê do veng di ronîştî u çay waştî...

Hewna çay niyamey bi. Selîn u embazan'a asay. Selînî, Harunî ra çîhar serrî gird bî, labirê jewî qal akerdê se, hurna pîya erzîyayê: “Eşq heme çî ra girdo.” Selînî; jû da porrdergi, çimsîa u esmerî bî. Giran giran ew jew jew qisey kerdê; hetana ki vatê: “Awi...” Şagirtî biyê teyşanî. Sosyolojî ra zî hes nêkerdê; hirga ki qal abîyayê vatê: “Tarîxê hunerî...” Harunî; sifte Selînî kerd xo virar, lewî nay pa, ci rê va: “Ti xeyr ameya, gana mi...” Bahdo zî embazandê Selînî rê va: “No Şiyar, no...” Denizî; jû da gijikini, dîldanhebeşî, fekhera bi; bê feki xasek hesibîyayê. Bedirya; hendê bêterê bî, zincîyê pa bî, zincî nê borîya sober bî, kesî nêberdê, ma u pêr rê medalî bî... Labirê Sude zebî ze çilka altunî, kes qîmiş nêbiyê ki bewno pira...

Letey Newêsin

'Eyam roc bi roc diha biyê germ, diha biyê weş. Xezal înan wedey kişta raştî kerd bi wedey meymanan, telebzon zî wija di rona bi. Ze ki soba hewadê bî, Şiyar a kişta tenêka rakewtê. Bi aya se, sihat heşt bî. Keye veng bi. Xezali şî bî kar, wa u biray ci şî bî wendexane. Hewna erdîşa ci nêvîjyê bî, di hîrê mû kiştan'a, çend teney zî pîrnîk'a amey bî. Şî cilatê pêrdê xo vetî u erdîşa xo taştî. Rî xo thayn kerd gonî, hima gorey ecemîyey hewl asayê. Bahdê taştî; awda honik'a qota xo şiti, qotê newey kerdî xo pay, bandê keyî ra leymunê kerd lete u şî liliki ver... Rî ci zey kil'a kewt a ci, porr weyna azmên ra... Keyberdê hewşî ra vijîya u şî se, tarîx 15.05. 1985 bi. Çinayo newe, çanteyo newe, postalê newey, erdîşa taştî, porro limonin... Jew solix di resa ray ser. Nezdî des deqey pawit tepeya, mînbûsi amê...

Wendexanî verç şeş teney otobozî vinderdî bî. Şiyar şî nezdî se, rind weyna pira: Mîyan di jû da newî çinê bî; jû jûwer ra kihan bî. Verê otobozan, pey ci, kiştê ci kok wendekarî bî. Ê ki wendexane qedînayê, heme wija di bî ew hemînan zî xo xembilna bi. Otoboza ki sinifa Şiyar înan do a ci niştayê, en peynî di bî. Şiyar keyberdê pey vero raştê Nuri ame. Nuri, derg derg weyna Şiyarî tepeya, liwa bin ra huwa u pa tirmê xo kerd:

“Şiyar, no çî halê toyo?”

“Haldê mi di çiçî esto?”

“No ri, no porr...”

“Mi kerd şane.”

“No şane nîyo.”

“Ma çiçîyo?”

“Mangeri listo...”

Nuri do qisey hewna derg kerdê, hima Harun u Selîn a amey; ca'elamata fekê xo girot. Ca'elamata fekê xo girot, çiki Nuri keynan het di rew şermayayê; rî ci biyê sûr, ziwane ci biyê kekej, ariq kewtê ser...

Bahdê ser weşî, Harunî qal ard Seydî Ser:

“No hunarkarê ma kotî di mend?”

Şiyarî huwatey'a verpers da:

“Qay şandî vijîya telebzon...”

Hewna qeybetê Seydî nêqedîya bî, gîtari zey keleşî qol'a, dûrî ra asa. O asa, ma Şiyar vindeno: "Qiseyê da ma Zazayan esta, ma vanê: Kesî qalê kutikî kerd se, çiwe do kesî dest'a bo..."

Çimê Seydî hewna hewn di bî. Porrê ci virt u vîla, rî ci nêşite ew tenêka bî. Pif pif'a ame. Jewo ki Seyd nêsilasnayê; do qay bivatayê ki; waştera ci giştane pey di kerdo! Verê hemîni Şiyar erziya:

"Xeyro! Se bi to, to çi xo wina kerdo vîla?"

"Ma şandi şî bar."

"Bejna to ya tepşena?"

"Him bejna mina, him serrê minê tepşenê. Nêtepişê zî ez şina lokê mi! Hunerê mi esto. Gîtar di ez xo ser ra kesî nêsilasnena. Ti bewnî vejde xo dewij!"

Sinif di, hemîn dehway Harun u Selîni zanayê, coka kê Selîn dîyê se, ameyê, ci ra persî kerdî. Seydî zî vat bi 'mi jû dîya, a şina unîversite, wina winaya' hima tenêka ame bi; fina zûrê ci bîyê eşkera. Ey u Nuri'a zey dîkana erziyay pê:

"Ti u bar! Berzi gewende, berzi!"

"Hiş la! Koro cinabet..."

Sihat des di wendexanî ver ra kewtî ray. Hirg otoboz di, di hîrê teney mehlîmî bî. Deyran'a, çepikan'a, kay'a şî...

Wendexane di şeş sinif'a lîse qedînayê. Qandê hirg sinifi otobozê tepişt bî. Sinifta Şiyar înan di hîris u hewt teney wendekarî bî. Vîst u panc teneydê ci lajekî, ê bîni keynekî bî. Keynekî him thaynî bî, him zî nêrcîyayey bî. Qandê Elay; mîyan di jûkda xaseki, jûkda hewli çinê bî. Pêro çewtî, pêro sîyay, pêro wişkî... Xora wendexane di roca ki lej çinê bî, çene bi. Herg roc lej, herg roc şemate ew lec heme zî ridê keynekan ra vecîyayê. Sinifda Şiyarî înan di keyney çine bî, lajekena sinifandê bînan zî pawitoxeya namusî kerdê...

Tekirdax ra nezdi, dengizî vero vinderdî. Otobozî vinderdî, nêvinderdî, herg wendekar hetêna rema. Thayn thaynî hetê dengizîa, thayn thaynî hetê darana... Thayn thaynan guda linga, thayn thaynan guda desta, thayn thaynan lay ser ra eştiş kay kerdê. Seydî gîtar kerd bî xo dest u keyney arêday bî xo. Kêfê ci weş bi. Vaşo kiho, sersîya dari, deyrê hes kerdişî ew keyney...

Şiyarî demeyê guda destî kay kerdi. Demene tepeya a veradê, ravêrd gud da veşnenî. Şiyarî guda veşnenî weş kay kerdê, çiki ha guda veşnenî, ha şî eştîş; ey xora nişan giroştîş u çareya çişanayîş zî karê ey bi. Feqîrê mi rî gudi nêdî bi ki; guda ligan u guda destan bimuso. Ne wextê ci bi, ne guda ci bî...

Şiyarî gud da veşetî di xo werdê. Wini ki fermanê hemînî vet. Ravêrdê wertê, kesî nêşayê biveşno; ravêrdê kiştî kesî nêşayê xo ci ra bireyno. Çimê keynan Şiyarî sero bî. O zî thay xoz nêbi. Çima bin ra keybey birnayê. Çimê ci jûkta esmeri sero bî. Keyneki hend xasek nêbî, hima gorey keynandê sinifta Şiyarî înan hewl bî. Çimê şîay, porro derg... Goşê Şiyarî luwayê, hima fersend çinê bi...

Kay qediyê, nêqediyê, Şiyar bi qanik u diskîya piro. A şiyê kotî, Şiyar dima. Heyra senîn bi se, mabênê ard fersend: "Tî zehf şîrina." Keyneki thayn nêbî: "Ez zana; pî mi şîriney roşeno!" Şiyar xo di şikya, reng menga ci eşt; zey luwe ra boçiki dê xo qenro u va kurt...

Bahdê werdî, Şiyar u Nurî'ya şî dengizî ver. Demeye dengiz kerd temaşe. Kiştê ra vengê tilojikandê dengizî, kiştâ bîn ra awa zey uncî... Nezdî dadesê deqan jewî zî fekê xo nîyakerd u dûrî kerdî temaşe. Hurma zî awa pîya şî qeçkîn da xo, çiki qeçkîni herra kesî bî, çiki rîçik geyreno herr da xo...

Mabênna tepeya; postal u puçikina vetî kerdî xo dest, qotî cêr ra raşênay u sînordê dengizî di kewt ray. Ge aw mîyan ra, ge qum ra hetê rocawan'îa şî. Nurî, gorey Şiyarî diha qelafatin bi, hima dengizî vero hima hima hendê pê asayê, çiki Şiyar kiştâ corîa, Nurî kiştâ cêrîa bi. Nezdî diseş metroy şî bî ki Nurî fina weyna porrdê Şiyarî ew fina pa tirmê xo kerd:

"Şiyar, porrê to şa çiyê bikero?"

"To rê çiçî, ti bewnî xo."

"Goşê toyê luwenê, ê mi nê."

"Lokê mi, polis meki! Vaci destbera mina nîna. To dest ra biro, ti fekê ci dimenê. Ma ez to nêzana!"

Nurî hima behs vîna:

"Ti min u to veradi. Kêfê Seydî zehf weşo."

"Çi nêbo! Gîtara ci esta, diligê pêrdê ci rindo, o şino dersxane, o şino qursdê gîtarî. Kêfe ey weş nêbo, ê kamî weş bo? Bew tîya di barê wendekarî estê. Perski! Çend teneydê ci zana, çend fêlê gîtarî estê. Ma

çendin rî dersxanî dîyo? Ma çend teney tamê bîra zanê? Ti zanê malboraya boçik sûri çend qaxilfa...

Nurî hendê herê bi bi poşman, coka fina behs vîrna:

“Ti dê amnanî şîrê cayê?”

“Nê, maya mi nêverdana. Ti dê şîrê?”

“Mi vîra embazandê xo kerda, e da şîra hetê dewa.”

“Tiyê şenê embazandê x ora xeber bigîrê?”

“E.”

“Senî?”

“Mektub’a.”

“Ez ha pêrdê xo teneka rê mektubî rişena. Mi hewna embazandê xo ra kesî rê nêrişta; xora o ki ez zana, jew embazê mino şîno wendexane, oyo zî kîsikê hukmatî ra yatili di waneno.”

“Embazê mi pêroyê yatili di wanene. Ze ki ê vanê xeylo çetino. Ma rê hezar fin şukir. Bêterê bêteran estê. Ma veyşanî niyê, vîranî niyê. Ê jû jû fin nan nêvînenê; jû jû fin awa germi nêvînenê... Dirimê ci eskerey ra çetino. Mektubê ci wanîne, perey ci gêrinê, tehda, kotekî...”

“Mektubê hepisîê zî wanîne...”

Şîyar u Nurî’ya nêşîyê dersxane. Jew jew dergîdo kihan u kitavandê wendexanî’ya kerdê îdare. Rocê ci hema zey pê’ya bî: Hela şefaqî wendexane, hela şanî kar...

Tîjî şî awan hewna niştî otobozan. Fina deyran’a, çepikan’a tamê ray vet. Şîyayîş di wendekaran, amyayîş di mehlîman verê deyran akêrdê...

Resay wendexanî ver se, hima hima nîmey şewan bi. Maye u pî thayn thaynin amey bî vera qeçandê xo, labirê kes u kusê Şîyar înan nîyame bi; xora bîyameyê zî înan nêverdayê. Embazan pê ra xatir waşt u bî vila...

Bê Xezal u Zelali heme rakewtî bî. Keyber, Zelali akêrd. Kewt zerre, hima Xezali nêverda roşo:

“Wişşş! Lacê mi no çi halê toyo?”

“Haldê mi di çiçî esto?”

“To ra nîyaseno? Bew çina to sero bîyo zey hersîk da!”

“Ma gema bî dayê. Qay do lhêmin bo.”

“Mevind mevind! Şo veci, pîjemananê xo banci xo...”

Şiyar şî banyo di çina vet, dest u rî xo şit, pîjemey kerdî xo pay u ageyra wede. Xezali meraxa ray ci pawitê; kewt zerre, nekewt persî kerdî rêz:

“Tiyê veyşan?”

“Nê nê dayê. Werd zehf bi.”

“Cayo ki şîma şî, dûrî bi?”

“Tekîrdaxî kişt’a bi.”

“Şîma se kerd?”

“Kay may... “

Letey Vîstin

Wendexane hewna newe gêriya bi. Hirg embazê ci hetên'a şî bi. Şîyar şîyê kar u ameyê, hima çayocaxî di zî hend kar çinê bi. Wahêrê çayocaxî, Erzîngan ra bi. Him bejna ci kilm bî him zî gidêkek bi, coka şarî ci rê vatê 'Heydero Kilmek!' Heyder; kilmek bi, gidêk bi, hima zerrîa ci zey koya bî. Ne lej ra remayê, ne comirdey ra ew wîni zî qedr u qîmetê Şîyarî zanayê; 'emelêya ci kerdê; ocax bêqaxu kerdê teslîmê ci ew cara çimê ci pey di nêmendê...

Çayocaxî, gorey çayocaxîyandê xana qîdî kewtê, çiki sero hend dukanî çinê bî. Serê pasajî banê ronîştîşî bî. Esto çinyo, mîyanê pasajî u serê cehdî bi. Cehdî sero zî dukanê mobilyey u panqaya ew ekserey zî panqa çay waştê. Şîyarî; hirg bahdêbazarî marqey kerdê vila, bahdêyenî zî heqê ci arêdayê. Panqa, roca yenî gêriyayê, coka heqê marqandê ay yene ra yene arêdayê. Panqa nêbîyayê se, karê çayocaxî merdê; nêşayê xo vejô...

Bahdêyenî bi. Heyder rew şî bi. Şîyar tenêka bi. Sifte hesabî arêday, bahdo zî gezi kerd xo dest u pasaj kerd gezi. Eşte eştîş di raştê postekarî ame. Postekar, kalê do kuşatweş bi. Hirga ki ameyê, hetana ki çayê nêşimitê, nêşiyê. Mabênê ey u Şîyarî zehf weş bi. Hewna ey fekê xo nîyakerd bi, Şîyarî qîsey kerdî ber:

"Xalo, ti ewro kewtê berey ha!"

"To ocax girot?"

"Ey ma na sihata ocaxîa!"

"Ey ma ti nêzanê ki xalê to do bîro?"

"Senîn nêzana? Mi kerdo xetim."

"Ko çaya mi?"

"Xalo ti hadê, to rê demligê viraza..."

Pîya kewtî zerre, nêkewtî, Şîyarî kursiyê ant u postekar da roşanayîş tepeya, dolab ra qolayê veti, hima fekê ci akerd u kerd derg:

"Ha xalê mi. To rê çaya honiki. Nîyettê çaya bişimi."

"Nîyeta beno?"

"Xalê kes do sifte nîyet kero."

“Zey kardê Elay?”

“Hemeçi karê Elayo.”

“Beno êganê mi. Ez hetana na qola nîyeta şimena, ti zî beri nê mektuban keyberan bin ra berzi.”

“Bidê xalê mi. Tiyê kamî tersanenê?”

Edresê keyan rind ca nêbîyê, coka mileti edresê ki rind biyê ca ê dayê silasnayandê xo. Telefoni him vay bî, him zî nêvînyayê; feq u fiqarî ekserey mektuba pê ra xeber girotê. Fina desteyê mektubî amey bî ew fina herg jû cayê ra bî. Hima hima zerfandê hemin sero, ‘felanekî ra, felanekî rê; destandê felanîa’ nuşnaye bi...

Şiyarî mektuba siftekêni kerd xo dest se, bi şaş! Fina fina wendi. Desto raşt hewadê kerd hetê tîjîa, kerd hêl... Postekar damiş nêbi:

“Êgan xeyro! Mîyan di altun maltunî estê?”

“Nê nê xalo. Altunê çiçi?”

“Ez ha raşt vana êgan. Mileta peray kena mîyan, altunî kena mîyan. Xerîbey çetina. Eskerî estê, wendekarî estê. Ma u pî ciyê feqîrî, caêlamata jew jew çi kenê mektuban mîyan. Zehf raştê mi yenê, labirê ez kok ra destê xo pa nênana. Gunayo! Kes nêşenay ci xo mil kero.”

“Tiyê raşt vanê xalo. Çiyo wini gunayo. Ez ba, ez zî destê xo pa nênana. Na mektub di; ne perey estê, ne altunî.”

“Ey ma xeyro? To çimî nayê pa!”

“Na mektubi mi rê ameya xalo.”

“Beno zî êganê mi. Ma tiyê xo merdim nêhesibnenê?”

“Xalo naya hepis ra nîna.”

“Êganê mi, merdimo tewr feqîr, merdimo bêdosto. Dostey di xo niçar meverdi.”

“Şukir dostey di êganê to dengizo. Mektubi mi rê embazê mi riştâ.”

“A kotî ra yena?”

“Adna ra...”

Şiyarî mektuba xo, kerd tunikta xoya pey; ê bînî vîstê ra keyberan bin ra eştî tepeya, zey virsika ageyra postekarî hetî. Postekarî qola şimiti bî. Venga ci eşt qasa u huma pîya weriştî. Derabey pasajî pîya antî, kilfî pîya şanay ci...

Mînîbusi nênişt. Xo serbicêr ra verada hetê cêrî'a. Him şiyê, him mektubi wendê. Mektuba pîya şî welat, coka qe nêzana senî resa Kaxitxane. Rihê ci welat di bi; bedenê ci werazî da Kaxitxanîa. Tim u tim kemî bi. Ya rihi ci, ya ki zî zerrîa ci. Rih u zerrîa kesî kotî di bimano; wîja beno welatê kesî, wîja kewno kesî vîr rî, weynayîšo veng weyneno wîja...

Sekmanî mektubi hend derg nênuşnê bî, kilmeya vat bi: ‘Ez ha şîna welat...’ Labirê o, verê Sekmanî şî welat, verê ey şî înî ser, verê ey qota xo nê çiranikan vera...

Xezali, bahdê ênî hetana dihirê gurweyayê. A roc fina verê Şiyarî şî bî keye. Gezi desta, hewş kerdê gezi. Şiyar xeylê ariqya bi. Dî, nêdî, gezi verada:

“Şiyarê mi ti fina xo pay ameyê?”

“E dayê.”

“Xo rê minîbusa bê lacê mi.”

“‘Eyam weşo dayê. Ez ha geyrayîşa yena.’”

“Wîna zî toyê ariq di manenê!”

“Wextê cîyo dayê. Ti tim u tim nêvanê? ‘Herg çî wextê xo di!’”

“Pêrdê to ra xeber çînya?”

“Nê.”

“Ya şîmayê mektuban nêrişenê, ya ki zî ê ey nêresenê.”

“Nêriştîşê çîçî! Mektuba Zelali, mi xo destan’a berd postexane. Pî mino cewab nêdano.”

“Jûwer zî ti binuşni. Beno ki ê Zelali bî vinî.”

“Beno. Ez nuşnena.”

Xezali çend mînderî ardî eştî ‘erd. Şî zerre ra sihanê riz ard. Mînderê sero ronîştî. Kiştê ra riz weçînayê kiştê bîn ra qîsey resnayê embiryanan. Şîyar hend **tebera** nêvînderd. Bahdê persandê Xezali, şî wede di çinay xo vîna, hebekê zerre di xapîya tepeya, fina ame hewş. Çina vetiş di mektubi gunê bî çimro, coka ame Xezali het, nîyame, xeber resnê ay zî:

“Dayê to va mektubi, ame mi vîrî. Mi Sekmandê Key Ded Xalitî rê mektubê rişt bî, ewro cewabê ci ame..”

“Qe se vato?”

“Vato ‘ez ha no tatîl di şîna dewî.’”

“Ze ki vanê: Xalito kokim, serra ki şîyê merdo ew ê toltajîyan ra jewî nêşayo pêro xo bero welat di hewado. Lacan nêşa ê kokimî beşekero; şo ki biracînî Sekmanê feqîrî beşekerê. Bokarê Heq qeçkan bêmaye u bêpî nêverdo.”

“Amîn. Xora êyê beşe nêkenê. O ‘Enteb di kîsiktê hukmatî ra waneno.”

“Qay ê zirtoyan nêşa wendiş do.”

“Qay ki. Dayê, ez zî qayîla şîra welat.”

“Çî?”

“Welat zehf kewto mi vîrî.”

“Welat kewto ma hemî vîrî, la hukmê ma çînyo.”

“Dedê mi hepis ra vijîyay, ez nêşîya; pî mi tepêşîya, ez nêşîya.”

“Lajê mi, e ki ti zehf qayîlê; Heyderî rê vaji, wa xo rê şagirtna bivîno. Qenê kar u gurwey mêrdekî nêşahtîno.”

“Ez qayîla dayê; xora no mabên ocaxdi zî hend kar çînyo.”

“Ti zanê lacê mi. Bew wazîyet ra. E ki Heydar musade keno, şorî...”

Ze ki wendexane gêrîya bî, ocax Şîyarî akerdê. Bahdê bazarî fina tari ra verişt. Siftê şî dest u rî xo şit, destdîsmal’a kerd wişk, bahdo zî çîna da xo

ra u bê ara keye ra vecîya. Xezali, hewna newe newe bîyê aya. Şî weynê ki Şîyar şîyo, bêqaxu ravêrd bandê keyê...

Pasaj akêrd, ocax vist a ci... Sihat des ra tepeya nêşa nefes bigîro. Kîştê ra bahdê bazarî bi, kîştê bîn ra mifetişî amey bî panqa. Kar zehf bi ew ne ey, ne zî Heyderî tenêka şayê pa baş kero, coka Şîyarî a roc qalê welatî nêkerd.

Mifetişî, hîrê teney bî. Ê, gorey gurwekarandê bînan thaynekna diha berey ameyê kar. Hîrê heme zî camêrdî, hîrê heme zî hewna gencî bî. Ê zî pey hesiyay bî ki pî Şîyarîo hepis di. Heme zî ziwanweşî bî ew winî zî qedrê Şîyarî zanayê. Şîyar, hirga şîyê panqa, ci ra persî kerdê. Persê hemin zî mendê pê: "Îmtihanê to senîn ravêrd? To puanê xo hesabnay? Çend rastê to estê..."

Şîyar, bahdê îmtihanî weyna bi persan u verpersan, hima puanê xo nêhesibnay bî, labirê gorey embazan, îmtihanê ey diha weş ravêrd bi. Ey hend merax nêkerdê ki o do çend puanî bigîro, o do kancîn unîversîtî qezenç kero, hima müfetîşan kerdê merax ra biteqo, coka hirga ki Şîyar diyê, ci ra kerdê pers.

Mifetişî do roca yenî bişiyayê. Şanî ser Şîyar şî hesabê panqa arêday, ardî, day Heyderî. Dukanî giran giran gêriyayê. Ocax kerd bi hewn'a. Pakey zî qediyê se, Şîyarî mesela welatî akêrdi:

"Dedo Heyder, ez qayîla şîra welat."

"Bokarê xeyro!"

"Xeyro xeyro. Mi va finê şîra pêrê xo bivîna, dedanê xo bivîna."

"Ti zanê êganê mi; xora teftîşê panqa qedîa; kar beno sist. Ti şo ez îdare kena."

"Heq razî bo."

"Ma hemin r arazî bo..."

Heyderî xeşlig kerd Şîyarî tunik tepeya, human pîya pasaj girot u pê ra xatir waşt. Heyder şî hetê keyî'a, Şîyarî verê xo kerd hetê Topqapî'a...

Bira u way ci zî qayîlî bî şîrê, hima destê ci teng bi. Şan ra; not defteriyê, kitavê, qelemê, destdismalê da werkeki, çinayê amnanî kerd çantedê

mîyanî, mîyan u fekê ci girot. A şew hewn çimandê ci ro nêguna. Cay
mîyan di; ge ata, ge nata, ta deya u vinder...

Letey Vîst u Jewin

Ara kerd, nêkerd, çante eşt xo mîyane u keye ra vijîya. A roj; tîjî qandê ey akewt bî; dinî qandê xatîrdê ey gerrayê; minîbusan ray ey pawitê... Resa qeraj se, sifte bîlati xo tunik ra veti, bahdo weyna sihati. Bîlat sero: '13.07.1985 Bahdêyenî, sihat 11:00' nuşna bi. Hewna hîris deqe wextê ci bi. Thayn çerx bi, ame ki raywanê binê çî xo erzenê baxaj. Ê ey, jew çantey mîyanî tenêka bi, o zî qoltixdê xo sero ref'a rona. Wendexaney gêriyay bî. Şaristan di dilig çetin bi. Cinîyan qeç u qul girotê, şîyê dewî, coka zehfê raywana qeçî bi. Hewna Topqapî ra nêvijiyay bî, bî qîr qîra qeçan. Qîr qîr bîyayê fina bes bî; boya fisan, boya virtî, boya postalan... Kiştê ra germ, kiştâ bîn ra boy; mîyanê otobozi zey cahnimîa bi.

Ne germ, ne mîyanê otobozi, jew zî xemdê Şîyarî di nêbi. Zerrîa ey di vîrî bejn dêbî, meraxî adir wekerd bi... Qoltix di ronîşt, nê ronîşt, verê otobozi şî welat. Hêgay, îni, Sekman... Heme çî ci çîman vero bi...

Otobozi, Topkapî ra kewt ray tepeya, hima Sembol ra nêvijyê; sereyê zî da Harem ro. Nezdî sihatê zî wîja di xapîyê, hewna kewti ray. Sembol qedîyayê se, bahdê dihîr bi...

Şîyarî kiştâ, kalkê do Kirdasî ronîştê. Kalkekî Tirkî, Şîyarî Kirdasî nêzanayê; pê rind fehm nêkerd, hima o ki asayê, kalkek ame bi keyner da xo dima. Kokimî qandê aqilî barê hebî şimitî bî, coka bi bi zey gêj'îa. Kes weynayê çîmandê ci ra se, kes vera ci qarxîyayê, çiki çîmandê ci ra biyê da ki o zilim anceno...

Otobozi, Sembol ra vijiyê bî. Gorey mîyandê Sembolî, qeçkan ra hend veng zî nêvijyayê. Şîyarî fersend nêremna. Hima çante ra kitavi veti... Kitav, Şîyar girot, berd. Zerrîa ci bî bî Ernesto, çîmê ci bî bî Fîdel. Vîramayenê Lejdê Ernestoy wendê; boyeri, vengî, rayeri, şewi, rocî.. Çîyê nêşa çîmanê ci kitavi ra abirno!

Nezdî Semsûrî kitavi qedîyê. Kerd çante, nêneker, di çîmî nay pêya. Kolik di şagirtî o kerd aya. Nezdî dihîr bi ew; mil, ri, fek kok bi bi çewt. Çantey xo girot u ame war. Sersî bî bî kilm, germî vero hak peyşayê. Rî cini u camêrdan tîjî vero bi bi sip u sîa. Thayn thayn qeçkan sênî'ya şîrinî nê bî xo serî ser; thayn thayna zî sîtil kerd bi xo bazin'a, qîrayê: "Şîrin, şîrin, eskîmo, eskîmo..."

Nezdî dadesê raywanan'a pîya niştî minîbusê da sipî u kewtî ray. Lada Kolik ra ata, kewtî rayda Aldûşî ser. Na ray, ray ra vêşî zey filhanî'a bî; weli, sî, çaxil, çalî... Req reqa keyberan, xirç xirça caman... Ze ki wesafîta cehnimî şîyê...

Kewtî Narincî mîyan se, welat ame ci vîrî. Kergî, dewar, banê herrinî, ortmey, gemê îsîzî, deştê wişkî... Narince'ya a kişt; ray diha 'ari, diha

çetini, diha tengi bî, labirê ze ki germ şikîya, 'eyam dîmdeya...

Gabanê Kanî qedîya, ray Kodê Nemrutî abiriyê, duzê tirbda Îzêr Peyxamberî ra ravêrdî... Kemerê Hesenî, gaban, kaşî, Dola Zulîyan... Hirga ki şiyê heme ca biyê welat. Germ merm, wişk mişk, ko mo welat welat bi ew zerrî sero lerzayê.

Minîbusi panqa vero vinderdi. Şiyarî heqê ci da tepeya, çante eşî xo doşî. Çarşî mîyan ra qorê eşî. Çarşî zehf virya bi. Dukanê betoninî, banê diqatinî, herunda hepsî di dukani, panqa'ya cor ew kişta rocakewtena qulixê da çiharqatinî viraşt bî. Çarşî di hend şêlig çinê bi; xora ê ki bî zî, zehfê ci silasnay, hima înan o nêsilasna, çiki wexto ki ê şî bi, o hewna piranê qeç bi. Bi bi veyşan. Firun ra di nanî, dukandê Tutî ra helawi girot u hetê Çivangktoy'a kewt ray...

Qeçkan, hewna newe newe dewar berdê gemi. Thayn thaynî niştî bî herandê virana, thayn thaynî zî xo pay şiyê. Dewar; gidêk, thaynek ew ekserêy zî mangey şitî bî. Mîyan di jû jû mî asayê, hima bizî kok ra çinê bî. Qeçkan sero ne kepî, ne zî dismalê hîkerdey bî. Tîjî vero bî bî sip u siay.

Hirga ki şiyê, gamê ci biyê heray. Kişta corî ra vay koy şanayê ci ri. Kiştê ra vayo germ, kişta bîni ra ariq. Ray wesaitî pehn u dergi, ê mêşî hetana dolekan bêserî bî, coka Înidê Çivangktoy di dest u rî xo şit tepeya, hima misleber ra kewt ser...

Çivangktoy pey di, çend teney hêgay awî bî. Di hîrindê ci mîyan di unce, ê bînan di zî zerzewat karit bi. La çorşme'ya; çinayêrî, vilahêrî; hêgayan sînor'a; henarorî, encîrorî ronay bî. Sînordê hêgayan ra şî. Hêgayan'a ata, meşî dest pey kerdê ew no mêşe hetana Hêgayandê Dehl bin biyê derg...

Mêşî mîyan di, îniyêdo barîkeko honik bi. No îni hendi ki pak u zelal bî, kes qîmiş nêbiyê ki destanê xo mîyan kero. Seydwanî; na ray ra şiyê, ameye; nê îni sero werd werdê; nê îni sero ray pê pawitê. Coka nê îni rê vatê 'Îni Seydwana.'

Hêgay qedîyay, verê ci mêşe bi. Miyanê mişî pirê gorcalî bî. Vaşo wişk, hendê saqeyê biyê. Teli bî bî hendê daran. Vengê qijqijikan ca biyê, labirê ê darkutikan u ê kesan pê ra nîyabiryayê. Ariqî mîyanedê ci ra da teber. Pantol u postalê ci gorcalan mîyan di mendî.

Kaş ra rêçê da barêkeki şiyê îni ser. Şiyarî rêç di nêdî, teli u gorcalan mîyan ra vijîya rêç ser. Serê îni kok darî, daran bin di dêhli, dehl mîyan di zî xeylê tudirikî bî. Îni sêkêda werkeki bin ra zayê. Çimey ci kerd bî dolek u kişta salî ronay bî. Resa îni ser se, dara ki çimî sero bî, ay ra pepugê

perê. Çorşmedê çimî'a, kirgili u purtîya theyrandê gemi asayê...

Sifte çante xo mîyane ra vet, salî sero rona, bahdo lepan'a aw kerd; xo qot ro, rî ro, mil ro. Solixê nefes girot tepeya; saqey nay 'erda, hurna destî eştî aw mîyan, lewî nay çime'ya. Ey hirga ki awi lewan'a antê, a diha biyê pê. Çante ra nan u helaw'a veti se, qeçkina ci, amê ci vîrî... 'Edzê xo girot tepeya, fîna çante eşt xo mîyane u kewt mêşî mîyan...

Înî'ya ata ne rêçî bî, ne ray. Herr nîyasayê, heme ca palaxa wişk bî. Ze ki asayê, dewar mîyan nêkewt bî. Kaş qedîya, bindê deyî'ya rezî dest pey kerd. Çorşmey rezî kerd bi telî ew berzeyê telî hendê bejnê biyê. Şîyar, him kişt'a cêrî'a bi, him zî percîn berz bi; nêşa ravêro. Percînî vero şî, ame, hima ne şa gaban bivîno, ne zî şa cayo rihat. Teslay ci kewt se, sifte çante telî ser ra eşt rezî mîyan, bahdo vijîya darê ser u xo telî ser ra eşt.

Mewî, zey laya pê duşne di ronay bî. Winî ki: Kes dîrî ra weynayê se, kesî qay watê ki; rêzê ci la'ya ratinaê, peym'a ronayê. Mîyanê rezî pak, mewî kok piştêy bî. Hewna heruna sirsî asayê. Engûrî hewna nêbî bî, labirê mewan ra biyê ca ki mîyan di hirg babet engurî bî: Tehnebî, simorî, sûrî, siltanî... Rezi mîyan ra şîyayîş; him rihat bi, him zî tey marî çinê bî. Mîyanê mêşî; him çetin bi, him zî pirê marî bî ew palaxda wişki mîyan di; ne ê soxey asayê, ne zî kesî diyê...

Rez qedîya se, fîna percînî dest pey kerd, labirê no fin percînî ser ra erzîyayîş hend çetin nêbî, çiki percîn la vero ew nimza bi. Xo çantî'ya piya eşt la mîyan. Layerî; wesarî, hele ki zî wexto ki vewra koyan vilêşîyayê, vêr nêdayê, ravêrdîş bêmikun bî, labirê amnanî peysayê, hetana ki awî kerdê salme...

Çorşmedê la'ya çinayêr u gozêrî ronay bî. Gilan bin ra, sîyan ser ra, mîyane namte'ya resa gozêrda xo bin. Na gozêrî, rocawandê hêgadê ci di bî. Kokdê gozêr ra destî eştî sîyandê misleber u kewt dîyar.

Nê hêgayan rê watê 'Hegay Dehli' ew hêgay zî hêgay nêbî, ze bî ze baxçey cennetî. Binîda hêgadê Şîyar înan di; henarorî, encirorî, mişmişêrî, aluncêrî ew di teney zî xewxêrî ronay bî. Înan ser ra zî gilê mewandê; hewtmixelan, sîayan, belheşan biyê derg. Kişt la'ya zezewat, 'erdo bîn di zî unce karî bi. Unce bi bi hendê bicewê; va ameye se, zey porrdê keynekana biyê hêl. Hêga, Welatî karite, hewadayê. Hêgadê key Şîyar înan'a cor hêgay pîrîki, hêgadê ay'a cor zî hêgay Key Bekirî bi. Awa 'erdandê ci başqî bî ew hêgadê Key Bekirî sero zayê; xora dol zî wîja di viraşt bî. Awa dewî; hendê geverê bî, hêgayandê Dehli sero, la kişt'a zayê ew vero zî bêterê hêgay awî bî. Amnan ra amnan awa dewî kerdê bar, bejê Key Şîyar înan zî tey bi, hima gorey ê binan thayn bî, çiki awa înan'a başqî bî.

Qandê awi, ekserê yî ciniya zehf vatene kerdê, coka anman ameyê niyaneyê awi kerd bara, labirê fina zî sero vatene kemî nêbiyê...

Şiyar kewt hêgay mîyan nêkewt, şî zerzawati çorşme ra geyra. Lobiki, fasiley, kûyê werdî, encurî vijîyay bî; çiyô bin hewna newe newe kewtê vili. Winî asayê ki berey ronay bî. Kewt encuran mîyan u jew çîna. Ge encur kerdê gaz, ge lobiki eştê xo fek... Geverî feko kulbend guna ci çim ro se, damîş nêbi; girot u kewt mişala mîyan... Panc mişaley kendi bî ki hêgadê Key Ehmedekî ra vengê qixî ame. Qixe barêkeki bî; ya ê keynek bi, ya zî ê qeçî...

Hêgadê Key Şiyar înan bin di, hêgay Key Ehmedekî bi. Ehmedek kalikê Zeynik bi ew kamî qal kerdê se, vatê 'baxçey çiyô delal!' Çiki 'Ehmedekê rehmetî; bindê hêgay di, kişta raşt'a, la sînor'a baxçeyê do fodil resna bi. Giraney henarorî bî, hima mîyan di çinê çinê bi. Awa îniyandê corênan bat kerdê, 'erddê Şiyar înan bin di, hêgadê Key 'Ehmedekî sero dayê teber. Ey zî vero dolekê viraşt bî u çorşmey ci kerd bi qubaxêrî. Awa ci xora awda dew di bî, nakika zî xorê zerzewat awdayê. Di lajê Ehmedekî bî; Feta u Îboşî'a. Fetay bar kerd bi, şî bi Adna; hêga, Îboşekî hewadayê, ronayê. Îboşek; jewk do nîm merdim bi, lengayê nêşayê karê dewi bikero; şiyê 'Enteb di gurweyayê. Thayn thaynini vatê 'o wija di pawitoxey keno', thayn thaynini zî vatê o kure di gurweyeno.

Şiyarî kulbend mişela mîyan di rona, şî sînorê hêgay. Gilan mabên ra weyna. Dol vero zerzewat rona bi, 'erdo bin kerd bi nebîyo payize, ey zî hendê saqeyê bejni dê bî, labirê ne dol sero, ne dol vero, ne zî hêgay mîyan di kes niyasayê. Fina ageyra zerzewati mîyan.

Mişaley şamika qedîyay bî; kerdê ravêro îsota mîyan se, fina veng ame. No fin kulbend nêrona, kulbend dest'a şî sînor. Veng, baxçî mîyan ra ameyê. Kulbend misleber sero rona u xo dês ra verada cêr. Henarordê en cêrêni bin di dehli liwayê, ze ki kesan nayê pêdima, hima req reqî niyameyê. Hebekna şî nezdi se, çitê asê. Pey ci hetê Şiyarî'a bi; nêsilasnê. Şiyarî hebekê pawite tepeya, verê xo ta da hetê corî'a...

Çimê qerqaşî sero reqîsiyayê, porr çiti ra derg bi. Zincîda çewtî ra silasnê... Zerrîa ci pêta eştê; gonîa ci tamaran di pêdima moz kerdê... Na a bî; qeçkîna ci, xeyala ci... Xaseka xasekan, gula deştan, vilika henaran... zincêwta ci...

Keyberê zerrîda kesî akerde bo se, eşq tebera nêmaneno, çiki eşq maneno meymandê bêhemdî; kamecin sihat, kotî ra yeno kes nêzano, hima çiyê esto ki mîyanî niyo: Eşkê tewr dergî, jû gamkeka dest pê kenê; zerrî dide hîrê sanîyan mîyan di kewnê kili, gonî dide hîrê sanîyan mîyan di girîna pê ser... Eşk, weynayîşo siftekêno...

Şiyar, eşqî rê amade bi. Keyberê zerrîda ci akerde bi ew weynayiş zî o weynayiş bi. Kamcîn kitavi akerdê, namey nê hîssan eşq bi... Şopi rew ravêrnê; fina çimî taday mîyandê dehli...

Zeyniki tudirikî nêwerdî bî, sawitî bî xo ri, xo fek, xo zincî wîni ki gumê ci kok bî bî sûr. Henaroran mîyan ra vijiyê, şî doli ser se, Şiyarî zî şiyê da gird girot u şî, xo dol peydi nimit. Zeyniki; sifte dol fek' o dest u rî xo şit, bahdo ravêrd dol ser u saqan sero ronîşt tepeya, lepan'a awi şimîti, labirê hemne nêwerîşt bî xo ser, Şiyarî sî pêta dê dol ro. Doli, lhincîda sûr'a dawit bî; deriskîyê, gunê piro... Şiyar xo pey nêweyna...

Ray hegayandê Dehli, 'erdan sînora ra şiyê; hendi ki teng bî, her u qatirî ci ra berdê, ardê se, fekê ci piştê ki çî şarê nêwerê, labirê fina zî heywanî damişê kihoyî nêbiyê; wahêrê xo, xo'ya kerdê înciraxî...

Zeynik hetana vijiyê hêgadê Şiyar înan mîyan, o resa rez. Engûra tehnebî rew vijiyayê ew wextê ci bi. Şiyar percîndê binî ra kewt rezî mîyan. Pantolê ci xora bî bî pirê gorcal u telî. Mewê ki sînoran'a bî, qeçkan çînay bî, labirê ê ki rezî mîyan di mendê, hewna pîrî bî ew engûra ci zey şekerî'a bî. Kiştê ra goşey kerdê gilî, kiştê bîni ra temaşey Aldûşî kerdê. Aldûş hendi ki nezdi asayê, kesî qay vatê ki o kesî virar'a...

Rezi mîyan ra kewt hêgay ser. Xeleyo sipê çîna bi; qaluçî bin ra nê, ser ra eştî bî ci, coka kokê xelî hendê bicewê 'erdo mend bi. Hêga veng bi. Nebîyo payîze nêkarî bi. Rocê verî, Kerwa Xelîl, tapan ame ci virî... Sînordê rez u hêgay di mişmişêrê da şîrîni bî. Çante xo mîyane ra rona u sersîda ay di ronîşt. Ge rocê wendexanî, Zeyniki, Sîater, ge zî; pî, dedî, pîrîki ameyê ci virî. Xeyalê ci, qarxê ci, virî amîyayenê ci qediyay tepeya, werîşt ki ray kewo, Zeynik gunê ci çimro. Boxça mîyane'ya, rayda 'Erdandê Qubaxêran ra, hetê Tiwirek'a biyê hêl...

Resa ortmedê pîrik ser se, roc Kodê Nemrudî ser ra hewna newe newe şiyê war. Adirgan pak, serê ortmî zî gezi kerde bi. Heyatî hebêkê pêtewr bî. Wede gorey heyatî diha arêkerde bi. 'Erdo geltê pakî, sero mînder u balişney pakî ew heme zî xasek xasek ronay bî. Çante kulîni sero rona u fina vijîya ortmî ser. Pîrîki bandê key Şiyar înan vero, pay ra rêştê riştê. Şiyarî Aldûş ra fehmed bi ki keso ey nêsilaseno, coka tirma veynda:

"Pîrê, pîrêê!"

Jewî ci rê vatê 'pîrê' se, aqil qot ra şiyê; bîyê xînt. Sifte nengî kerd amede, bahdo qoti tadê:

"Dolê Şemi, ti kamê?"

“Ez lajê pêrdê xoya.”

“O ortme ra bê war, toltaj!”

“Tiya ê çaputa qandê çiçi rêsenay?”

“Mi va, to rê kefen kera! Cinabeto mindar, bê war!”

“Çi bîra war, ortmey pêrdê toyo?”

“Nê, ê pêrdê toyo!”

“Ê kaliktê mino.”

“Şiyar tiyê?”

“E.”

Pîriki, hendi ki tey esto qîrê: “Bekir, Loko, Welat, Evdila, Sekman... Bêrê ha, bêre! Şiyarê Key Cemîlî ameyo!” Dewi pêro arêbîyê. Serê ortmedê pîriki bi bi zey cadê veyvî’ya. Peynîya qisan u persan nîyameyê...

Letey Víst u Didin

Vengdê meşk u boyda nandê tezi'ya bi aya. Çina'ya rakewt bi. Werîşt, çerx di dest u rî xo şît, destdismal'a kerd pak, hewna vijîya ortmî ser. Pîriki meşka çermî lingdîyarda serdî banî'a kerd bî darda, mast nîrdê. Banê pîriki tewr cordê dewi di, deyî vero bi. O zî zey banandê bînan'a weynayê hettê veroci'a. Kesî ortmedê ci ser ra verê xo kerdê hettê veroci'a se, wedey ci kişta raşt'a mendê. Di teqey wedî bî; jû weynayê hetê rocawanî'a, a bîni weynayê hetê veroci'a. Ay da rocawanî ra tiwêra key Xanim u banê ci, êdê veroci ra; dewi, Roy Feratî, Aldûş, Diza Aldûşî asayê. Lingdîyara ortmî shîyan ra bî ew teqada veroci ver ra kewtê dîyar. Binê wedî u heyati axur bî. Wede u heyat pey di bano peyên bi. Teqay nê banî weynayê hetê rocakewteni ra, labirê ridê yaxdiranî ra na teqa girot bî, coka banê pey tari bi. Binê bandê pey, kerd bi mereki ew qandê simerî lanê cor di akerd bî. Xîrarê simerî wîja ra kerdê veng. Nîmey heyati çaran'a girot bi; lhincîda sûra dawit bi. Banê Şîyar înan hima kalekta ciya çep'a bi. Sornîyo ki kişta bandê Şîyar înan'a bi, serê ci hendê nîm bejni kerd bi dês u vero adirgan viraşt bi. Binê ortmî hewş, verê ci gew bî. Çorşmey ortmî u gew dêtê sîyan'a agirot bi.

Qîmeti mîrê xo ard bi, ay u Bedik'a pîya ortmedê key Şîyar înan sero pewtê. Şîyarî hewna çiyê nîyeşt bi xo fek. Şî pîrik het u va: "Dayê, ti bidî mi; ez to ra verî nîrena." Pîrik zî xora çiyê do wina waştê; qe nêva nê. Meşki dê ci dest, legana mîrî girot u şî. Bandê Şîyar înan di sifte 'Evdila ronîşt bi; ey xo rê ban viraşt bi se, vijîya bi. Newe Welat tey ronîştê. Bediki cinîya Welatî bî ew ze ki vatê, nezdi ra ard bî.

Înan pîriki rê se va se, Şîyarî nîyaşnawit, labirê vengê pîriki dew hemêri aşnawit: "Veyva mina newî çinya ki karê mi bikero, şîma Welatî rê na veyveka kevanî ardi; şîma rê bî destirma. Senî qelaşey kerd se, wa winî zî binîro..."

Pîriki nan pewt bi, lingdîyaran ra kewtê ser. Şîyarî; ne zanayê usul'a binîro, ne zî şayê vajo 'ez 'edizîyaya; kerd zexeley bikero:

"Dayê na nêvêro!"

"Nê, nê nêvêrena; ti thayna diha binîri..."

Pîriki; meşki kerd bî vengê sîtilî, kondêz'a riwenê ci arêdayê. Şîyarî nanê da nebî kerd xo dest u sîtilî vero ronîşt. Loxmeysê, didi, hîrê... Pîriki teqê:

"Lajê mi, di vindi ki ez riwenî arêda."

"Dayê, wina thamê ci zehf weşo."

"To sîtil di riwen nêverda."

“Çikosey meki...”

Hewna qisey înan nêqedîyay bî, kûçe ra vengê Sekmanî ame: “Şimayê çiçidê xo sero koyînê pê'ya, çiçi şima vêşîo?” Şiyar werişt xo ser, şi sorni ra nezdi u verpers da: “Deza bê cor, ma ara bikemi...” Doyo honiko riwenin, nanê nebîyo germ. No kêf, kewtê kamî dest? Vero ronîştî...

Gozêrekijî merdimê pê bi, jew kok ra ameyê, labirê zehfanê ci bar kerd bi, dew di heşt keyey mendî bî. Sekman ame bi key xaldê xo. Namey xaldê ci Beko bi. Banê ci bandê Şiyar înan'a cêr, rayda meşî sero bi. Bandê pîrik vero banê Key Abekirî bî ew ze ki vatê: Cinîya Abekirî'a siftekêni Siltanik bîya, ay ra panc keyney bî bî, lajî nêbî bî se, o fina jewjîya bi, labirê a ki newe ard bî, ay ra zî di keyney bî bî. 'Evdilay Key Bekirî bandê Key Lokoy kişt'a ban viraşt bi, hima o ki asayê banê ci hend gird nêbi. Jew wede, jû heyat bî. Banê 'emda ci Xanimi bandê pîrik'a ata, kişta rocawanî'a mendê. 'Ema ci înan keye di çinê bî. Ze ki pîriki vatê, Kolik ser wesaît'a şî bî Sêwregi. Hetana ki mêrdey Qudreti, Heqî nêmerd bi, çend finî qalê Heni kerd bi, hima Heqî ci nêdê bî. Fikrî, hend gird nêbi, Şiyarî ra serrê zî werdi bi; înan kerdê newe ra bijewjîno. Mêrdey Xanimi, Mehmedî: Alvêrê yeksimî kerdê, coka dost u embazê ci zehfî bî ew vêşê ci zî kişta Kirdasîyan ra bî. Hurna keyney ci veyvê Kirdasîyan bî. Zerîfa veyva Dînikanî, Mirweti veyva 'Elibekranî bî. Mehmedî vat bi, ma xo rê jûkta Kirdasî bîyami, hima Xanimi vero vijyê bî...

Bahdê ara human zî pîrik di qeyret kerd. Firaqî hewa day, ortme kerd gezî. Karo ki kewtê ci qedîya se, Sekman agyera Şiyarî:

“Dezay mi, ez verê to ameya dewi ew o ki ez misaya, şêligê dew'o kok kar u bardê xo di. Bê ma human kes dew di çinyo. Hadê ma zî hetê Deredê Cindîyan'a şimi.”

“Kulîni sero, qirmay ma gunê mi ci çim ro. Vînd ez ay bigîra ma hewna şimi.”

“Tidê qirma se kerê?”

“Ma kenim pak.”

“Winî se rextî zî bîya, ma jû jû fişengi teqnenimi.”

“Beno dezay mi. Çi nêbo?”

Şiyar şi kulîni ser ra qirma u rextî'a girot u ardî tepeya, venk kerd Sekmanî:

“Di hadê, dezay mi!”

“Ê maya zî key xaloy di. Ma ay zî bigîmî?”

“Ma bigîmî.”

“Hadê!”

“Hadê...”

Lingdîyaran ra amey bî war, hetê key Bekoy’a şiyê. Pîrriki ortmî ser ra fina kerdî tembe: “Qirmana kay may mekerê ha! Şeytan meytan keno pir...”

Rextî mê ra, qirmey doşî’a; lewan’a fitikî, çiman’a kêf; xo kaş ra verada Deredê ‘Elî. Gozêr bin ra kewtî dîyar u percîndê key Bekirî bin di vijîyay rayda Deredê Cindîyan ser. Ver di Şîyar, pey di Sekman bejnî kerdê hêl u şiyê. Dew ra hebekê kewtî dûrî se, Sekmanî verê qîsan akerd:

“Şîyar! mektubi mektubi, a Zazakî çiçi bî?”

“Mî va wa kes nêşo biwano.”

“Wa qe biwendayê.”

“Çi?”

“Xezebê to vêşio.”

“Çiyê bi?”

“Çiçi nêbi ki!”

“Tiyê erzenê!”

“Tewbo ki!”

“Se bi?”

“Ma dersta hîrin di bî. Nobetkar ame kaxidê do werkek da mehlîmî. Mehlîmî kaxit wend tepeya, weyna mi çiman mîyan u va: ‘Sekman miduro veyndano to.’ Min u nobetkarîa pîya şîmi wededê midurî. Va ‘Sekmen tiyê?’ Mî va e. Nobetkar rişt teber tepeya, dexîl da masî ra mektubê vetî.”

“Eyy!”

“Mektubi desto raşta raşanê u qîra!”

“Se va?”

“Va: ‘Na mektubi to rê ameya. Tiyê warway, tiyê veyşan, tiyê bêwahêr! Terorîstey to rê mendi? Ez ha veyndana polîsan!’”

“Tiyê kuşat kenê!”

“Kuşatê çiçî?”

“Eyyy!”

“Ez bermaya. Mi va ez terorîst nîya. Ez panc wextî nimac kena. Ne maya mina, ne pî mino.”

“Bawer kerd?”

“Tewbo ki! Hewna bi hêrs.”

“Senî?”

“Qîra mi ro: ‘Ti nankorê. Ti nankor nêbîyayê se, to wina nêkerdê.’”

“Kaşka mi nêriştayê!”

“Kaşka maşkay veradi, goştarey ki.”

“Eyyy!”

“Mi hezar fin sond werd; xo’ya pirên nêverda. Heyra senîn bi se midurî ‘emelaya mi kerd, kerd hima no fin zî o ki mektubi biwano çinyo.”

“Wendexanedê şimadi Zazay çinê bî?”

“Çend embazê Sêwregijî bî, hima înan zî nêwetard vajo ‘ma Zazaymi’.”

“Ey ma şima se kerd?”

“Mi tadê Tirkî ser.”

“Bokarê ‘emel kerd?”

“Gunay ci ame...”

“Dezay mi, bokarê ti qisurdê mi ra nêweynê. Ti vera di mektubi, ma ze ki welat ra bar kerd, mi Zazakî kok ra veradê. Embazê mi va: ‘Ez ha şina dewî, mi vîra embazandê xo kerda.’ Ez zî damîş nêbîya; mi va: Mi

zî vîra embazandê xo kerd, hima qe ez nêzana kamo kotî di? Ey zî va ki. 'Ey ra rihat çiçi esto? Mektubî rehma Ela ya...' Vatişê embazî raşt bi, la ez qayilnêbiya qisandê ci bindi bimana, coka mi va: Ez ha rişena hepisxane, hukmato waneno, şimayê senî çi mîyanî nuşnenê? Ey va: 'E mayê zî wanîne; xora çiyê do mayo mîyanî zî çînyo.' Qe nêzana kotî ra ame mi vîrî se, mi Zazakî'ya nuşnê..."

"Neya tepeya mi rê Zazakî mazakî'ya mektubi merişi."

"Beno dezay mi, beno. Xo meqarxni."

Awa îni, Deredê Cindîyan mîyan di zayê; coka nê 'erdî rê vatê: 'Erdê Deredê Cindîya. Na awa Key Ded Xalîfî'a başqî bî. Çime u dol'a hebekê pê ra dûrî kewtê. O zî ca'elamat ra bi, çiki derî mîyan di, derî fek'a, derî kişt'a dol nêvirazîyayê, viraştayê zî wesarî sêlî şanayê xo ver u berdê. Şiyar u Sekmanî'a şî çimî ser, nêşî, rext u qirman'a vetî u dehli sero ronay. Çime tengek bi. Ca'elamat ra qandê aw şimitişi ray pê pawit. Sifte Şiyarî lewî kerdî awi mîyan, bahdo Sekmanî. Çimî tîjî nêgirotê, çiki heme cay ci; beliwêrî, dehlêrî, telîyêrî, vilahêrî bî. Pêvero di merdima nêşayê roşo; pêkiştî ronîştî u 'ediz girot. Şiyarî tudirikî dî se, damîş nêbi; ramit ser. Vêşî nêramit, Sekman zî werişt. Xeylê wext, bêveng u bêhes tudirikî werdî. Hirga ki telî şiyê destandê ci ra, human zî ax antê. Tudirêkê nezdi qedîyay se, Sekmani va:

"Şiyar to dehla tudiriki nêverdê."

"Ey qay to kerd temaşe!"

"Bi bîyayê se, mi hendna werdê."

Dest u rî xo fina şîti tepeya, îni ser ra abiryay. Vay vero şiyê. Sekmanî fina verê qisan akerd:

"Deza to qe qalê wendeni nêkerd. Îmtihanê to senî ravêrd?"

"Deza, dîlig çetino. Him ez ha, him maya mina gurweyena, labirê o fina zî bes nêkeno, coka mi nêşa şira dersxane."

"Mi zî nêşa şira."

"'Enteb di dersxane bî?"

"E."

"Hukmatî şima nêriştî?"

“Nê. Ma wendekarê yatilî nêşiyê.”

“Çi?”

“Dersxane kîsiktê hukmatî ra nêbi.”

“Pîzey şima biyê mird?”

“ ‘Are u rezîley’a!”

“Senî?”

“Ne ti pers ki, ne ez vaja.”

“E ki do to nêqarxino, vaji.”

“Wendexaney gêrîyayê se, embazê mi heme şiyê keyandê xo. Mi rê kesî heqê ray nêriştê, ez wendexane di mendê.”

“Ti tenêka?”

“Zey mina çend embazê diha bî.”

“Wendekarî heme yatilî bî?”

“Nê, thayn thaynî keyandê xo ra ameyê.”

“Şima hemedê mehlîmî bê?”

“Ê ma zî zey şimayo. Ha îmtihandî melimîney rê nehfê ci esto, hima qîrantî nîyo.”

“Kotek motekî bî?”

“Jû jû fin bî.”

“Tarîqatkarî?”

“Estî bî, hima mi hend goş pa nêkuwayê.”

“Çi?”

“Ez weynayê nimacde xo.”

“Deza ez to ra çiyê pers kera, hima ti dê raşt verpers bidê, e?”

“Pers ki.”

“Ti qeçê xo rişenê yatili?”

“Nê dezay mi. Bokarê Homa kesî ca’elamat di nêverdo!”

Resay bî dol ser. Doli weynayê hetê verocî’ya. Deyî vero, dalde’ya mendê. Ne Gozêreki ra, ne zî Tiwêreki ra asayê. Hend gird u xorî nêbî, hima pak u zelal bî. Nezdî dihîr bî. Him bibî germ him zî cay doli weş bî. Şiyarî mabênê xasekey’a doli kerd temaşe tepeya, ageyra Sekmanî:

“Xeber’a to esta?”

“Çiçî ra?”

“Ewro kam do na doli verado?”

“Key Xal Bekoy înanê kok gem’ayê. Mi rê va: ‘Verad pa zerezewatî awdî.’”

“Sûkan di awa wina pak u zelali kesî dest nêkewnê.”

“Mi rê ki zî.”

“Him cay ci daldeyo, him zî a veroca.”

“Ma dekemî?”

“Sist meki!”

Aw, çime ra hetana resayê doli bîyê germ; xora dol zî veroc’a bî. Hurna embazan mîyaney xo şanay deyî u mîyan di ronîştî. Sekmanî qot kerd hî tepeya, bi şa:

“Deza tiyê vanê, awa wina fodili Sembol di esta?”

“Cayandê luksan di hewzî estê, hima wahêrê ci hend nêkewnê mîyan.”

“Qandê çiçî?”

“Vanê tey nêweşî bena vila.”

“Senî?”

“Amnanî germ ra lingê kesî wirînê. O wirtê nêweşî ra beno ew a nêweşî zî hewzan di bena vila.”

Embazan xeylê awa kay kerd. Ge pa dest u rî xo şitê, ge qota xo cinayê

piro... Xora, xoriye'ya doli çinê bî ki asnaw bikerê. En cay cî' o xori resayê naktê Şîyarî. Sekman kay ra bi mird se, fina dest pey kerd:

“Şîyar to nêva îmtihan senî ravêrd?”

“Deza, mi bahdê îmtihanî rocname girot u weynayê pira. Verpersê minê raştî xeylênê. Ze ki embazan vatê, ez kena qezenc.”

“Ê zî weynayê pira. Qay puanê mi mehlîmey rê bes kenê.”

Nezdî sihatê dol mîyan di mendî; mirdî kêf kerd, mirdî şa bî... Giran giran çinay day xora... Şîyar dik mîyan di ronîşt bî, weynayê qirma u fişenga, Sekmanî zerzewat awdayê. Diki hima 'erdî sero bî. Çorşmey cî zey qilorek'a ew werkeki bî, labirê fina zî Ded Xalîte rehmetî mîyan di bêterê dar u ber rona bi. Key Bekoy înan binê ci lhincî'a dawit bî u çorşmey cî kerd bî zey lîlikya. Bî bî ze qunca cennetî. Zerzewat dik'a nezdî rona bi. Hurna embazan; him karê xo diyê, him qîsey kerdê:

“Sekman, rext di jû fişenga pir çinya.”

“Tiyê vanê, hend serran ra tepeya, fişeng zî bimano?”

“Ey ma, wa qe jûki verdayê!”

“Lulî qirman senîne?”

“Zenginê.”

“E, bê riwendê makîna pak nêbenê.”

Sekmanî zerzewat awda tepeya, peysatey doli kerd lobikan ser u şî Şîyarî hetî. Şîyarî fişengî rextan ra kerdî bî veng. Kardîa werdî'ya azwey teqayey vetê. Hetana ki vetişê azwan nêqedîya, jewî ra zî veng nêvijîya, labirê azwey vetî nêvetî, Sekman fina erzîya:

“Şîyar, embaza to esta?”

“Çinya. Ê to esta?”

“Ê mi zî çinya. To Sembol di senî nêşa jûwerî bivîno?”

“Senî bivîna? Hela şefaqî wendexane, hela şanî çayocaxî.”

“Vanê Sembol di veşîê.”

“Pers meki dezay mi, rokerdê!”

“Qay to nêşa xo qeday kero!”

“Mi nêşa. Destbera to ameyê se, to jû bidiyayê.

“Ê ma zehfê ci lajekî bî; xora keyneyê ki bî zî, ri ma nêdayê.”

“Mi keynaya ki dî, jû Zeynik bî ew a zî qeçkînda mi di mendi.”

“Xebera to esta? Zeynik u marda xo’ya zî ameyê.”

“Mi Zeyniki dî.”

“Ti çimhal ameyê, to çimhal dî?”

“Ez vizêrka Aldûş ra ameya se, ‘erdandê Çiwangktoy mîyan ra kewta dîyar. Mi hêgadê Dehli mîyan di, dî.”

“Şima qisey kerd?”

“Nê.”

“Çi?”

“Mi a dî se, ay dehl mîyan di tudirikî werdê. Mi xo ci nêmisna.”

“To çi xo nimit?”

“Mi va bitersana.”

“To tersanê?”

“E.”

“Senî?”

“Ay dol sero aw şimêtê, mi cor ra sîyê da girdi eşt dol mîyan u remaya.”

“To çi winî kerd?”

“Mi va, wa mi xo vîra nêkero.”

“Ti zî thayn xînt nîyê.”

“Zeynik u marda xo’ya qandê çiçi ameyê?”

“Ze ki vanê, îboşeko lajê xo jewjineno. Qay ameyê veyve.”

Dihîr ravêrd bî. Him germ bi, him zî bî bî veyşanî. Fekê doli girot u şînorandê hêgayan ra hetê serdê îni'ya şî. Dola dewi 'ezan ra veradaya, zerqî eştê tiwêrandê îni ser se, girotê. Bî bî pîr; coka kîştâ corî'a resê bî encirorandê stayan bin. Dihîrê qeça; çiranikan vero çapitê giyinê şîwinê, nêşîwinê. Xem nêkerdê, tey aw kerdê xo ro. Qirmey alisknay sîyerda pehn u rêz'a şî îni sero aw şîmiti. Tiwêran bin di xeylê ronîştî; 'ediz girot, bî honikî... Kerdê werzo se, rayda Tiwêreki ra Zeynik u Tayra'ya asay. Hîrg jûweri dorê kerd bi xo dest'a, ameyê awî. Bejnê ci hendê pê, postalê ci lastikinî, lingê ci bêpuçikî bî. Fîstanê Zeyniki vilikin bi ew fîstanî sero; ne êlegî, ne zî qazaxi dê bî xo ra, coka verê ci pa reqîşiyayê. Tayra, xo zey pîran'a pişt bi; xora pîr asayê, xo rind kerd bi pîr. Amey nezdi se, Zeynik zîwan vet u Şîyarî rê lili kerd. Rî Şîyarî bi sûr, zîwanê ci tepêşîa, qira ci bi wişk... Sekmanî fersend nêremna:

“Lokê mi! To, a kerd hî, ay zî to rê lili kerd. Şima bî jew jew. Qarxîyayîş çînyo, werzi ma şîmi keye.”

“Hele vindi! Wa bîrê hewna.”

“Ze ki tiyê fina wirînê.”

“Roşî!”

Solixê ravêrd, dorî doşan'a keyney asay. Amey nezdi, nîyamey, Şîyarî qîsey eştî Zeyniki: “To ra xaseki sûkta Sembolî di zî çînyo. Ti; gula deştana, vilika wesarîa, vewra serdê koya...” Qîsey weşîda Sekmanî zî şî bî, coka keyney kewtî dûrî, nêkewtî va:

“Wişşş!”

“Se bi?”

“Ê çi qîsey bî winî?”

“Eşq xo bi xo nîno.”

“Mi rê ki zî.”

Rextî xo mê ra nêvetî bî. Werîştî, qîrmey eştî xo qol, kerdê ray kewê ki, no fin zî rayda Tiwêreki ra di qatir u mêrdekên'a asay. Şîyar weyna ridê Sekmanî u huwa:

“No kamo?”

“Qay çerçîyo.”

“Çerçî hewna estê?”

“Qay estê.”

Hirg qatir sero, di qasey textênî bî. Qatirê ci hurna zî xasekî bî. Jû sîa bî, jû sûreki. Lingê ciyê verî tenêka kerdî bî naley. Qatira sîa, naley lingda raştî vist bî. Sîa ver, sûreki dima bî. Mêrdek çewres pancas serre biyê. Çinay ci kihan, hima pak bî. Qatirî bî bî teyšanî, coka raşt şî vayer ser u pîrnî kerdî derg. Mêrdek zî bi bi teyšan, coka silam dê, nêdê ravêrd înfî ser...

Qatirî verê mêrdekî bî mird. Heywanî ‘edizyay bi; do solixê nefes bigrotayê, hima mêrdekî nêverda. Înfî ser ra ame nîyame va ‘ço!’ Mêrdekî nêverda qatirî ‘edzê xo bigîrê hima zey amyayîşî nêbi; ame bi xo, rî ci huwayê... Qatirî kerdî ray ser tepeya, veng kerd Şîyar înan:

“Xortêno! Awa înidê şîma zehf weşa. Ez hend cay geyraya, mi na aw ser ra awî nêdî. Şimîtişê ci, şenikeya ci, honikeya ci babetnaya.” Mêrdekî hewna qisey xo nêqedinay bî, Sekman kewt mabên:

“Xalo, mi hîrê serrî ‘Enteb di wend. Awa ci, ze bî ze mîza kutikî. Awa ma; ze na ze awa zemzemî, ze na ze awa ganî, ze na ze awa wendî.”

“Tiyê raşt vanê êgan. Werzê roşê, Homay rê diway bikerê ki şîma rê na awa fodilî daya.”

Qatirî ver, ê dima; him ray şîyê him qisey kerdê. Qalê awan u îniyan qedîyay tepeya, Şîyarî kerd pers:

“Xalo ti kotî rayê?”

“Ez Canbeg raya.”

“Canbeg hetê kotî’ayo?”

Di hîrê gamî diha şî, nêşî; daldey qubaxêrandê Key İbramî qedîya. Mêrdekî verê xo kerd hetê veroc’ya, qolê xoyo raşt kerd derg u verpers da:

“Ê kemerê to ra asenê?”

“E.”

“Canbego înan pey deyo.”

“A kişt’a zî Zazay estê?”

“E, çend dewî estê.”

“Tiyê çerçîni kenê?”

“Nê.”

“Ey ma o çîçîyo, to barê qatiran kerdo?”

“Ê şamikê.”

“To, ê qandê rotişî nîyardê?”

“E da înan xele’ya pêvirna.”

“A zî çerçîni nîya?”

“Ez ha qanikî, pindilikî, fitikî nêroşena. Ê mi tirompeyo.”

Hetana çengedê bandê key Şiyar înan piya şî. Ê çengî vero ronîştî, ey qatirî antî tiwêrda key Şiyar înan bin. Qeçkan xeber rew kerd vila, cinî sero arêbîyay. Pîriki zî sîtilê xela ard, şamikan’a virna pê. Sersî di Şiyarî ê dî se, veynda:

“Şiyar!”

“Hey dayê.”

“Lajê mi karê şima esto?”

“Mayê benê veyşanî, zewbîna karê ma çînyo.”

“Nika zerzewatekê mi teyşaney ra bîyo wişk. Şima rê xeyr zî lazim nîyo?”

“Senî lazim nîyo?”

“Şirê zerzewatekê mi awdê.”

“Beno dayê, ma şinimi.”

“Ey di harê keye loxmeyê werd burê; ‘edzê xo bigîrê; dol rê hewna rewo.”

“Dayê ti hadê, mayê to dima.”

Pîriki zerzewat, Hegadê Dehl di rona bî; xora Şiyarî rê zî weş bi ki şiro vîja, çiki îlam ki Zeynik do bîyameyê hêgadê xo, coka no silxedê pîriki rê,

ri do huwateya ew kêfa va 'e!'

Banê pîrîki; gorey banandê dewi, diha honik bi, çiki him teqada ci vero tiwêri bî ew sersiya a tiwêri hima hetana şan banî ser ra nêşiyê, him zî ban deyeya bi; bêva nêmendê.

Şiyarî ê wede di ronîştî, werdo bêwext werd tepeya, human pîya sirfe u firaqana hewaday, nêhewaday, mînderan sero bî derg...

Nezdî êrî keye ra vijiyay. Ge deyrî kerdê, ge fitikî cinayê. Des deqey di resay dol ser. Çiwey fekdê doli ant u na lanî fek'a ki awi qey nata bîro. Key Bekirî kulbend eşt bi enciroran bin, Şiyarî girot u şî zerzewatî mîyan. Sekmanî 'encurê Key Bekirî têv dayê. Hêgadê key 'Ehmedekî ra veng ame se, Şiyarî goşî lunay u hima veynda Sekmanî:

"Deza wextê xirxizey nîyo. Hele bê tîya."

"Dizdeya çiçî? Ez ha kalan kena!"

"Kuşati vera di, rew!"

Şiyar şî bînîda 'erdê xo ra weyna ki Zeynika nebî mîyan di kalan kena. Hima tunikta xoya pey ra not defterî u qelema vetî. Pelê do newe akerd u sifte çorşmey ci heme kerd pirê; vilikî, zerrî, perî, bahdo zî zerrîa hemin mîyan di nuşandê girdan'a "ZŞ" nuşna u zerrî heme pistan'a kerdî lan. Jew jew ca'ya xaseka xasekan, jew jew ca'ya vilika wesarî, jew jew ca'ya gula henara nuşnê u ravêrd şîrî:

Ders: Eşq

Behs: Ti + Ez =?

EZ TO RA XASEKÎN'A HES KENA

Ti:

Xaseka xasekana;

Awa zelali,

Sersîda to rê pexîley kena...

Ti:

Tudirika bîyayîya;

Dehli sero,

Halîngdê zerqetan kişt'a sîa kena...

Ti:

Vilika kemerana;

Pug di,

Qelişan mîyan di akena...

Ti:

Tîjîa zimistanîa;

Veroc'a,

Vewri sero akena...

Ti:

Hêrsa zerrîda mina;

Çewres serr ra finê,

Kêf'a yena...

Ti:

Adirê eşqîa;

Zerrî di bêdûn veşena...

Zey hewndê şodirî, zey 'emirdê perperiki;

Kilm u nêmirdey'a vaja:

Ez to ra xasekîn'a hes kena.

15. 07. 1985

Sekmanî zerzewat awda tepeya; doli giroti, geverê awi kerd uncedê Welatî ser, dest u rî xo şit, kulbend nimit, labirê hewna Şiyarî ra veng u hes çinê bi. Werîşt şi ci het ki Şiyaro şîr nuşneno. Giranek namîya ci goş u bêveng'a va:

“Di werzi! Roc pera.”

“Thayn mend.”

“Tiyê se kenê?”

“Ez to rê ray ra vana...”

Zeynik zî dî bi ki oyo çiyê nuşneno; karê ci qedîya bi zî hewna nêşî bî. Xo hêgay mîyan di xapênayê. Şiyarî kaxit pişt siyêro u eşt nebî mîyan se, Zeynik kaxit girot, nêgirot, kerd xo pitsin u boxça eşti xo mîyane...

Şiyar u Sekmanî'a zî zehf nêpawit. Ê zî hima Zeynik dima kewtî ray. Roc pera bi, Qeçkan dewarî vistîbî ray ser, dewijî rewnayo ki şîbî keye, keynan doy kerdî bî honik, mirîçiki ancîyay bî...

Hetana rezdê Şiyar înan bin, human zî fekê xo nîyakerd. Raya pehni

qediyê, werazî dest pey kerd se, Sekman rayer kışta sıyê sero ronışt u ageyra Şıyarî:

“Deza roşi, ma solixê nefes bigîmî.”

“Ti ‘edizyayê?”

“Mayê ray nêşinimi, vazdanimi!”

Şıyarî zî sıyê dî, nêdî sero ronışt. Sî hurna zî kışta cêrîya, telî sero ronay bî. Him sî, hîm teliyo wişk wel ra bi bi lhêmin. Human zî hebekê nefes girot tepeya, Şıyarî ters’ a kerd pers:

“Sekman bokarê to doli giroti!”

“Bêqaxu bi deza. Mi kerd ze sî.”

“Pîr u kal bi deza.”

“Boyaxî veradi! O çiçi bi to nuşna?”

“O şîir bi.”

“Elay ra bi ki no fin mi rê nêbi.”

“Çi?”

“Fina Zazakî bi.”

“Ha! A meseli!”

“To finda qandê çiçi Zazakîa nuşna?”

“Fodil! Yeno to vîrî se, to va wendexanedê ma di kesî nêşa biwano. Winî nê?”

“E, kesî nêşa biwano.”

“Zeynik do zî nêşo biwano. Qe biwano zî a do nêşo rind fehmedero.”

“Nêşo biwano se, o do se?”

“A do sifte şîro Tayra hetî; a do zî nêşo biwano.”

“Bahdo?”

“A do ca’elamat mi ra pers kero.”

“Şiyar, Ela vekîl bo kes to ra terseno! Ti no aqil’a; barê keyney vînenê, kewnê tibi, benê filozof...”

Kewtî ortmedê pîriki ser se, tîjî Kodê Homayn ra zî şî bî war. Pîriki u dewijan’a xo di kewtî bî. Barî ronîyayê, resenî arêdeyayê, dewarî doşyayê... Sekman, lingdiyarda serdê banîa; Şiyar, lox sero ronîşt. Mabênê dew u dewijî kerdî temaşe. Hewna rind tari nêbi bi, Şiyarî veng kerd Sekmanî:

“Fodil! Keso ki ma rê gelti bîyaro teber, balişney u mînderî berzo ser, sênî rono, çinyo. Werzi xo ser!”

“Ze ki tiyê vanê ma kesî rê şelagi nêbimi?”

“To rind fehm kerdo...”

Sifte gezidê çaran’a serê ortmî kerd gezi, bahdo zî gelti rakerdi. Şiyarî mînderî, Sekmanî balişney ardî. Sirfe ard gelti vero rakerd u sênî sero ronê. Pîriki; lênê tîrîşî welda adirî sero, şaleka nanî adirganî kişt’a, sîtilê doy zî sornî’ya rona bi. Werdê şanî werd tepeya; Şiyarî sênî, Sekmanî sirfe u şalekta nanî’a hewaday. Hewna tari nêbi bi, cay zî ardî. Kokimi heyat di, ê ortmî sero...

Letey Vîst u Hîrin

Hewna tari bi. Azmên'a jew jew estare asayê. Qor qor'a, bex bex'a, weh weh'a, ehcy ehcy'a, ço ço'ya bî aya. Roc, Tiwêreki sera ra, Kodê Zakî ra akewtê. Balişnan bin ra pantolê xo vetî; hima cadi kerdî xo pay. Şiyarî îrbîq kerd pirê aw u ard sornî ser. Sifte Sekmanî aw kerd ci dest, bahdo zî ey kerd Sekmanî dest. Dest u rî xo şiti tepeya, Şiyarî verê xo tada hetê Kodê Zakîa. Mabênê weyna hetê koya tepeya, ageyra Sekmanî:

“Deza, to ra Koy Zakîyo aseno?”

“E, o aseno.”

“Tiyê vanê nika ey peydi, roc akewto?”

“Nê la! Hewna tariyo.”

“Dew di heyat zehf çetino.”

“Çetinê çiçi? Hemeyê kêfê xo kenê.”

“Tiyê neyrê vanê kêf?”

“E.”

“Hele bew! Pêroyê na sihat di payra.”

“Edetê dewi winayo. Şan di rew rakewnê, şefaqê rew werzenê...”

Werxan u doşegan'a kerdî qat tepeya, hewaday kulîn ser. Sel bin ra sihanê qeymax vet; hîrê teney nanê tîri kerdî awi, tepeya sirfe rona... Înan sirfe arêdayê se, pîriki hewna newe newe îni ra ameyê. Lingdîyaran ra kewti dîyar, nêkewti, sîtilê mastê lingdîyarda banî kişt'a rona u lingdîyara ronîşti. Bî bî hilpi hilpa ci. Winî asayê ki zehf 'edizîyê bî; xora serrê ci zî ravêrdê. Şiyar xori xori weyna kokimi ri: Çimî kewtî bî xori, astey rî bî bî ca, lewî teqay bî... Damiş nêbi:

“Dayê ez meşki pakera?”

“Lajê mi, ti bandê pey ra meşk u mastêrî'a bîya, beso...”

Meşki kerd bî pa. Şiyar u Sekmanîa rêza nîrdê. Pîriki kiştê ra şa biyê, kiştê bîn ra karê înan nêridayê: “Şimayê nêzanê la...” A karê înan nêridayê; geyrayê lej, hima ne Şiyar kewtê ci ver, ne zî Sekman, çiki înan jewî zî meşk nîrdîş ra fehm nêkerdê. Şiyarî ê 'edizyay bî, coka sifte xo bi xo kewtî pê, bahdo geyray bahney: “No mast bîyo tirş, na meşki kihana, dayiki mast vêşî kerdo honik...”

Pîriki; keyê arêda tepeya, qozixe mîyandê xo kerd raşt u amê. Meşki, Şiyarî dest di bî. Lexê da Şiyarî ro u va: "Qay bî, xo bi di kiştî." Şiyarî xo da kişt ser se, Sekman kewt mabên: "Şiyar, to rê ki pîrika to seni kerd fehm ki meşk biya?" Şiyarî ronîşt, hewna verpers da:

"Qay wext ra fehm kerd."

"Mi rê ki veng ra fehm kerd..."

"Wazenê ma pîrik ra pers kemi?"

Hewna Sekmanî fekê xo nîyakerd bi, pîriki kewt mabên: "Qêçêno! E ke Şimadê do bişimê, ref ra tasî bîyarê." Şiyarî zî fersend nêda Sekmanî; şî ref ra di tasî girotî, ardî...

Cefay embazan meşk di zehf bi; do kerd bi heq, coka zey dodê pirdê xo ya şimîtê. Lewê hurnan zî do'ya bî bî sipe. Sekmanî no fersend nêremna:

"Deza no çi halê ma yo?"

"Haldê ma de çiçi esto?"

"Şar, ara de; çay, şit ya ke zî awa meywan şimeno, mayê do!"

"Nîyet muhimî dezo."

"Mayê doy nîyetê şitfa şimenimi."

Pîriki qisey ci birnay:

"Şiyarê mi, hemin simerê xo ard. Ê mi tenêka gem'a mend."

"To xelet zî karit?"

"Mi Hêgadê Mêşî di xeleyo sûr karit. Welat înan mi rê çina, da patoz ro, hima hewna simero herun di."

No waştîş, hurnan rê zî giran ame, çiki hurnan zî werkekey da xo ra simer rind silasnayê. Karê dewo, tewr 'ar simer bi; rî kesî, çime kesî, mijê kesî, fekê kesî kok simerdê mendê çiyê nêbi, soxe diskîyayê kesî gan ro. Razî nêbi şîrê simer, hima fîna zî nêşa vajo nê. Werîş xo ser, nêwerîştî Şiyarî veng kerd pîriki:

"Dayê xîrar u resenan'ayê kotî di?"

"xîrarê; bande pey di kulîn bin di, resenê zî; ortmî bin di, êxinda kolîyan

seroyê.”

Şîyar înan cil kerd bî herî' o, xirar u resenan'a eştî bî ser, şîyê Hêgadê Mêşî. Hewna dew mîyan ra nêvijîyay bî, pîriki dima veynda:

“Şîyarr! Sekmann! Her hebekê xînto; him pay erzeno, him kesî keno gaz; xo bipawê e qeday!”

“Beno dayê, beno. Ma him xo pawenimi, him zî ey kenim baqil.”

“Xo bipawê beso; o baqil nêbeno!”

Her; sîa, boçqol, goşdirate ew bênale bi, hima ze ki alusek'a çera bi. Sekman herî sero, ver; Şîyar xo pay, dima; ê zî ray'a pîya ta deyay u mêşî mîyan di çîman ra bî vinî.

Hêgay pîriki, hêgadê serdê rezî kişt'a, hebekê deye'ya mendê. Qando ki va simerî nêbero, patozi telîyan mîyan di dê bî piro, labirê fina zî vay xeylê simer berd bi. Linga herî telîyên'a girêdê u xirarî ronay. Ne tenke ard bi, ne pirocinî. Xeylê weynay çorşm, hima çîyê nêdî. xirarî vêşî ardî bî. Sifte kerdê jûwer mîyan, bahdo zî a kerdê vengê a bîn u dewsiknayê. Hewna honik bi. Ne germî goşî vetî bî, ne ariqî xo misna bi. Nîme nîmçe di xirarî kerdî pir, labirê no fin zî nêşa bar kero; xirarî ge a kişt'a kewtê, ge na kişt'a. 'Evdila hêga di xeftîyayê. Dî ki ê nêşenê barî bar kerê, digoşî doş'a ame ci hetî. Gastarî gunay ci çimro, nêgunay, pa tirm kerd:

“Şîma karê dewi kerdo xo vîra. Şîma misayê nando rihata, şîma bîyê sosyete çocixî! “

Şîyar bin di nêmend:

“Pers meki deza, ma bîmi birjuwa çocixî!”

“Deza birjuwa çiçîyo?”

“Axayanê şaristanîrê vanê birjuwa...”

Pîya bar kerd bar, pîşt tepeya, 'Evdilay va:

“Simer xora thayno, xo hend metewnê. Gastaran berzê jû kişt ew keye ra zî tenkeyê xo di bîyarê. Zewnîna şîma des rocî di nêşenê nê lêpê simerî hewadê. 'Efdila hewna zehf dûrî nêkewt bi, ageyra xo pey u digoşî hêtê înan'a eştî tepeya va: “Ha na digoşî zî barî vera nê.” Şîyar bi bi hêrs, coka hesê xo nêkerd, Sekmanî verpers da: “Deza, Homa to ra razî bo; cay to cenneto!”

‘Evdila kewî bi dûrî. Şîyarî kiştê ra her ramitê, kiştâ bîn ra qisey resnayê Sekmanî:

“Ti xiraran pîr ki, ez barî bera.”

“Ti dê bişê barî ronê?”

“Qay neki, mi nêşi veta.”

“Deza no karê nêşi nîyo. Ma humayê zî nêzanê. Bê ma pîya bemi, pîya bîmî.”

“Şar do nêhuwo ma?”

“Ne ti şenê tenêka xiraran veng kerê, ne ez şena degîra. Fekê şarî çîwal nîyo ki ma biderzimi; kam se vano, wa vajo.”

Herî dima pîya şî, amey. xirarî, landa wededê peyênî ra vengê merek kerdî. Simer heme panc barî bi. Baro peyîn bar kerd se, sersî şî bî kemerî kok. Hurna zî zehf ‘edizîyay bî. Ariq u welda simerî’a ganê ci wirênayê. Barî dima bî hêl biyê...

Nobeta çarwan u dewaran amê bî. Cinîyan u keynandê resayan’a, hewşan u gewan di; mangay, mî, bizî ditê. Gew u hewşan ra vengî ameyê: “Soxî ha! Ti bi warogina! Şarî mendî!” Şîyar înan, hewş di baro bahdokên ronayê, pîrik u mangê ra kewtî bî pêgan. İnan; xirarî kerdî veng, raşanay, resenî arêday, her girêda, labirê vengê kokimi hewna nêpeysa bi. Ge qîrayê manger ro, ge qîrayê golikî ro. Şîyar weyna ki a qed nêbena, veynda:

“Dayê to xeyro? To nêşa bidoşê?”

“Soxîya mêsi kena.”

Şîyar şî pîriki hetî. Sekman zî şî key xaldê xo di aw xo ro kero; çinay xo bivirno. Pîriki; manga diti, tasa peyên zî kerd vengê sîtilî tepeya, ageyrê Şîyarî:

“Lajê mi şo aw xo ro ki. Nika ti peyşayê.”

“Çiyê nêbeno dayê. Zewbîna kar esto se, vaji?”

“Nê nê qeday, dîyar kewî.”

“Dayê ez ha vana ma pîya şimi Semsûr. Tiya se vana?”

“Ez zî qayîla bîra, hima wesaît di aqilê mi şino.”

“Merg esto, pê nêdfyayîş esto! Ti zî hadê.”

“Lajê mi, aqile mi nêşfyayê se, nika ez hezar fin şî bîya!”

“Ma to rê hebê serî gînimi...”

Hunan zî aw kerd bî xo ro, çinay xo virna bi, wendexanî ver ra hetê înî'ya şiyê. Şiyarî pay di qofî, sero laqosta sûri; Sekmanî pay di pantolê qumaşî, sero îşliga qolkilmi bî. Wendexanî'ya ata, rezdê Key Xalitî pey di raştê Welatî amey:

“Şiyar şimayê sera şinê?”

“Deza mayê şinê Aldûş.”

“Ze ki ‘Evdilay va şima xora `edizfayê, no Aldûş kotî ra vijîya?”

“Ma va thayn bigeyrimi.”

“Şima çi rayda mêşî ra nêşî?”

“Ma va belkî wesaft raşt yeno.”

“Ez şima vêşî nêtepêşa. Ey di şî rê şimarê oxir bo.”

Human pîya verpers da: “To rê zî.”

Hewna pê ra hend dûrî nêkewtî bî, Şiyar ageyra:

“Deza tiyê Aldûş ra çiyê wazenê?”

“Ne ne deza! xeyr şirê, xeyr bîrê...”

Şî înî sero aw şimitî, dest u rî xo şit, solixê zî `ediz girot, hewna kewtî ray. Sîda sîay'a raştê Tayra amey. Fina xo zey pîran'a pişt bi, şiyê awî. Pê ra ravêrdî tepeya, Şiyarî desto raşt'a doşî'ya Sekmanî tepîşt u vindarna:

“Deza wazenê ma ageyrimi.”

“Çi?”

“Tem memê to Tayra di esto se vaji.”

“Nê la, temê çiçî?”

“Ti zanê; serê înîyo veng. Wazenê ma ageyrimi?”

Niyetê Sekmani bi peydi ageyrê, hima him şermaya, him zî tersa, çiki nêzanayê Tayra do ci rê se vajo, a do senî verpers bido? Niheq zî nêhesêbyayê, çiki bahdoy nê karî zî bi, 'ar u rezil biyayiş zî bi. Şiyarî fehm kerd ki o ancîno, zerrî dê ci: "Dezayo delal, heskerdiş di kesto nêterso, çiki çîyo ki kes do vinîkero çînyo; çînyo xora çînyo. Vajo e se; eşq do dest pey kerê, vajo nêse xora ne a esta, ne eşq. Goş nanê mi se, ma ageyrimi ew ti zî zanê ki: Kes hetana nêcerbino, nêmiseno!" Qisanê Şiyarî, Sekman ray ra vet: "Ey di ageyri..."

Sekman u Tayra'ya îni sero bî, Şiyarî zî tiwêran bin di înan rê pawitoxey kerdê. Sihudê hurnan zî ravêr şiyê, çiki ne kişta Tiwêreki ra ne zî kişta Gozêreki ra kes hêtê îniya niyemayê. Şiyar şî sida pehn sero ronîşt u çimî nay rayan'a. Nezdî dadesê deqan tepeya, Sekman ame. Ame, hima senî ame! Hema cay ci hî u holik bî. Bî bi ze hero şite. Şiyar lewan bin ra huwa ci:

"Deza no çî halê toyo?"

"Pêrê minê rehmetî vatê 'kes do goş her u kutikî nêno!' To va 'kes hetana nêcerbino, fehm nêkeno!' Mi cerbina mirazê to bi?"

"Hadê ma şimi dol pey. Wija daldeyo. Wa kes to wina nêvîno."

"Kam vînenno wa bivîno. Ez tiwêran bin ra gamê niyerzena."

Şiyar weyna ki Sekman zehf bîyo hêrs, vengê xo birna; hend ser nêşî. Hele ki Tayra amê ci het ra ravêrd se, bi zir xînt, çiki a înan het ra ravêrd se; eşkera eşkara huwê, eşkera eşkara pa tirm kerd. Winî ki nêşermayayê se, do gişt zî bîyêştê Sekmanî qeni!

Nezdî dadesê deqey tepeya hêrsê Sekmanî ravêrd. Şiyarî no fin bêtirma ew zerî ra kerd pers:

"Deza, ez bîya sebeb qisur meweyni. To ra reca kena ki ti heme çî mi rê jew jew vajê."

"Dezay mi, çîyo hend vêşî çînyo. A çiranikan vero bî, ez vay kişta bîya. Mabênê ma weynaymi pêra u huwaymi. Ay destê xo giran tepîştî. Dorî hima pir nêkerdî; him niyageyre. Dorî; ge taşanay, ge kerdî pir, ge fina kerdî veng. Mi zî qay va ki temê ay zî mi di esto. Ez hebekna şiya nezdidê ci u mi ci ra tasê awî waştî, labirê ay tasi nêdê; dorê awî mi qot ra kerd war u va 'Adnayij, tasê ma hebekê girdê.'"

"Ay tem kerdo to."

"Senî?"

“Kes jûwer ra hes keno se, sifte adir kewno ay zerî. Fodil, temê ay to di nêbyayê se; dorê xo kerdê pirî, ageyrayê ew ti zî wina hî u holik nêkerdê. No hibîyayîşe to xeyro; ti biyê xazî.”

“Kuşatî weradi.”

“Kuşatê çiçi? Ti xazî eşqyê...”

Çinay Sekmanî bi wişk tepeya, fina werîştî, kewtî ray. Sîda Sîa het ra ravêrdê se, Şîyarî, Sekman tersana: “Aha Tayraya fina yena!” Sekman weyna ki Tayra mayra çinya, bi hêrs: “Ti tirmê xo biki! Ey qay Heq girdo...”

Tayra keynay Emînî bî. Kes îni ra şiyê Tiwêrek se, doşîda çepa bano siftekên, banê înan bî. Rezê deddê ci Xalitî, Gozêreki kişt'a, rayda îni bin di bî. Tayra, jû jû fin zî ê rezî mîyan di asayê. Zeynik u mar'a key İboşekî di mendê. Banê Key İboşekî sermîda dew'a kaş'a bî. Tiwêrik mîyan di gamî kerdî sistî. Wertey dihîr bî ew Tiwêrikijî pêro sersîda çengan di ronîştî bî. Ê ki ray ra asayê, ci rê silam dayê, pê ra persî kerdî, hewna ravêrdê. Tiwêreki qedîyê: resay ciwênan ser, labirê ne wesait asa ne zî vengê ci ame. Rayda makîner ra abirîyay, kewtî rayda lingan ser u xo Rezandê Xopanî pey ra verada hetê Aldûş'ya...

Qal ra qal, qise ra qise, Amey kitavan ser se, Sekmanî va:

“Ma qe şik nêkerd ki xo di kitavî bîyami.”

“Mi jû ardi.”

“To rind kerdo. Tiyê vanê Aldûş di çinyê?”

“Beyno ki nêwero.”

“Çi?”

“Aldûş di keso ki kitav biherîno, çinyo; xora derbî zî kitavî nêverday. Arêday, veşnay...”

“Wendexanedê ma di kitavî bêpere kerdê vila.”

“Qay, kitavê xocayan bî.”

“Tiyê kotî ra zanê?”

“Tiyê destê xo erzenê çiçi se; sifte vanê bismîla, panc wextî nimac, tizbey...”

“Wendexanedê ma di kes kitavan rê nêqarxîyayê.”

“Çi biqarxîyê? Xora hukmato ê kitaba desta bin ra xo keno vila.”

“Kamo keno vila se, wa vila kero; mayê ci ra dînê xo misenimi.”

“O zî lazimo dezay mi. Ti bimisi; labirê ez ê kitavan ra hend hes nêkena.”

“Ti senînan ra hes kenê?”

“Kitava ki ez biwana, do mîyan de; koydê, deyeydê, laydê, roydê, vaydê bibê.”

“Kitaba ki to arda winîsîna?”

“E...”

Qisan'a resay bî mezlandê Aldûşî ser, Fatîheyê wend u ravêrdî. Şan ra qewlê xo kerd bî. Înan do werd, Kerakî sero biwerdê, coka cayê di nêxapîyay, raşt şî loqantedê Kerakî. Kerak, Teyêreki ra bî. Namey ciyo raşt Mistefa bî, labirê kerwayîn u veyvan di werd ey viraştê, coka hemin ci rê vatê Kerak.

Îşîga loqantî weynayê çarşi ra, labirê zey dukan'a hera nê, teng u barêkek bî; winî ki ci ra merdimê hend ravêrdê. Werdxane kiştê pey'a, îni sero bî. Verê camandê ci gîlanê tiwêran giroto bî. Kerak xo zî qatê binî di ronîştê. Him masey ci, him zî sandelî ci textênî bî. Şîyarî ê ronîştî, nêronîştî, Kerak ame: “Kerakêno, şîma xeyr amey.” Human pîya vewab da: “Xeyrî mîyan di.” Kerakî winî qîsey kerdê ki kesî qay vatê ki nan u awa çîya pêtewr. Mase ra kewt dûrî se, Şîyar namîya goşdê Sekmanî: “Ha taşttoxê Sembolî ha kerak! Kamî tepêşenê se, nanê di goşandê ci...”

Kerakî mişterîyandê xo rê nêvatê şîma çîçî wazenê, çiki ey bê quri u rizî; ne çîna viraştê, ne zî destbera ci ameyê...

Kerak ame se, Şîyarî înan qîsey birnay. Destên'a selêda werkeki, ê bîni'a koçikî bî. Di nanê firuni kardî'a kerdî bî di hetî, sel mîyan di ronay bî. Koçikî dest'a zey lîlik'ia birqayê. Sifte sela nan u koçikin'a masî sero ronay, bahdo şî herunda destdîsmal di çend teney kaxidê sipêy ardî masî sero ronay. Vêşî nêramit, kerakî mase xembilna: Sihanê îsotê kihoy, silheyê awî, di bardaxî, di sîhanî quri. Şîyarî kaxidê sero thayn solî rokerd, nêrokerd va 'deza mevind!'

Bahdê werdî, çarşi di hend nêmendî. Pîrik rê hebê serî, qîrman rê; azwey, barut, şaşmey herînay, tepeya fina verê xo kerd hetê dewa...

Letey Vîst u Çiharin

A şewi, Sekman şî bi key xaldê xo. Şîyar fina çaxdê nimacî ra bi aya. Hetana cay hewaday u ara kerdî, tîjî Qodê Zakî ra goşî vetî. Tîjî rew dayê ortmedê pîriki ro. Ey zî no rind zanayê, coka vêşî nêpawit. Çîyo ki vizêrka Alduş di herîna bî, kardî, mexî, şîşî... Eştî şalekê mîyan. Rext eşî xo mîl. Qırma kerd xo dest u ortme ra ame var. Hewna pîriki nêvat bi sera, ey verpers da:

“Dayê êda şinê hetê Deredê Cindîyan’a. Wija sersîyo, pako ew dew ra zî nezdîyo.”

“Wede zî honiko.”

“Madê qırnan pak kemi, wa wede lhêmin nêbo...”

Resa bandê Key Bekoy ver, nêresa, hewş ra veynda:

“Sekman! Sekman!”

Şayba sorni ra verpers da:

“To xeyro Şîyar?”

“Xalcinî Sekmano hewna hewn di?”

“E qeday, o hewna hewn di. Wazenê aya kera.”

“Aya ki.”

“Şimayê kenê şîrê sheyd?”

“Nê, ma va qırma pak kemi.”

“Bê cor, ez şîra aya kera...”

Şîyar lox sero ronîşt bi, ey u Şaybay’a qalê Sembolî kerdê. Sekamanî sihanê mast u tasê doy’a xo vero ronay bî pa ara kerdê. Mabênê Şayba şî zerre. Şîyarî zî caêlamat Sekman kerd temaşe. ‘Erdo ronîşt bi, thayn nano wişk nabi saqandê xo ser, zey parsencîyana ara kerdê. Sekman weyna ki Şîyaro ci keno temaşe, erzîya:

“To ara kerd?”

“E.”

“Ey ma xeyro tiyê zey filîmia mi kenê temaşe?”

“Aray to zey kitavana, coka ez ha weynena.”

“Senî?”

“Kitavî vanê mastî kişt’a do şimitiş zehf rindo!”

“Ti tirmê xo biki. Tiyê zî vînenê ki dewijî ma ra ganweşê!”

“Hewnê to zî zehf girano.”

“Ez ho hewnê giranî vînena, ayrayo.”

“Aw to goşan pey ra nêşro?”

Wengê awi, mezgê kesî keno honik...”

Sekmanî ara kerd tepeya, şî wede ra qırma u rextî’a bîyaro. Şayba sornî kişt’a firaqî şitê. Şiyarî qırma kerd xo qol’a se, Şayba ageyrê Şiyarî:

“Şimayê şinê qeday?”

“E xalcinî.”

“Qirman’a kay mekerê hêga! Şeytan meytan keno pîr!”

“Nê ne xalcinî; xora fişengê piri zî çinyê...”

Resay dik mîyan nêresay, şalek ‘erd’o akerti; çî sero rona. Kiştê ra azwey kerdê fişengan’a, kiştê bîn ra barut degrotê. Çapit u cax’a ge Şiyarî girotê, ge Sekmanî. Sifte azwey kerdê fişengan’a, bahdo barut, sero çapit, çapiti sero şaşmey ya ki zî qırşunî ew tewr sero fina çapit. Degrotena fişenga qediyê se, rêz ame qirman. Sifte riwenê makînerî lulîyan ra verada, bahdo firçe u çapitî’a kerdî xo dest. Renga riwenî bî bî renga zengi. Destê ci, rî ci, çinay ci bi bi ber u berbat. Karê ci qediya se, weriştî şî dol fek di lhincî da sûr’a destê xo pak şitî, tepeya fina ageyray dik mîyan. Çî arêda, nîyarêda, dawtî sero bî dergî, labirê hewna mirdî ‘edizê xo nêgirot bî, vengê Şayba qılaneya:

“Sekman! Sekmanooo!”

“Hey! Xalcinî heyyy!”

“Xalê to kewt berey; ti doli veradi qeday.”

“Beno, beno ez veradana...”

Doli veradê bî, evlega siftekêni awdayê. Hurna zî nebî miyan di bî ew fekê hurnan zî akerdey bî. Qal ra qal erzîyayê. Ge eşq, ge wendexane, ge karê dewî... Hetana ki sîda sîyay'a Tayra asê. Verê Sekmanî hetê verocî'ya bi; ey ra ray îni niyasayê, labirê Şiyarî ra ray îni asayê ew Tayra zî bejna xo'ya fodil kerdê hêl u hetê îni'ya şiyê. Şiyar geyrayê dingî dingî ew a zî amê bî keyber. Nîme kuşat, nîme raşt a veng kerd Sekmanî:

“Deza ê toya şina ha!”

“Ê mi kama?”

“Tayra!”

“Temê ay mi di çinyo.”

“Esto.”

“Çinyo.”

“Esto esto.”

“Her, herey da xo'ya finê kewno lhincî; bewnî kar u gurwedê xo.”

“Keynek do se kerdê? Do bîşyayê to rê keye ra tas bîyardayê? To çîna bivatayê!”

“Kes îni sero se vano? Mi bivatê mi rê şorbay doy bi di se, do diha weş biyayê?”

“Sekman ha ti ha sî. Qandê Elay ti şiyê kê? Na sere wişkeya ti vêşî beşe nêbenê.”

“Ti biyaye se, to do se vatê?”

“Kes vano; çimê to zehf xasekê, bejna to çi weşa, porrê to zeno ze girze, gumçalekê to çi xasekê...”

“A sati, o ame mi vîrî...”

Nezdî dihîr bi. Doli peyse bî. Pîya şî dol ser; Şiyarî peysatedê dol'a destê xo şitî, Sekmanî çapit kerd dol fek u lhîncîda sûr'a fekê ci girot. Di hîrê deqey doli sero payra denîşyay, labirê tîjî ci sere'ya bî ew anman bi; ageyray sersî. Hewna newe ronîştî bî, Tayra fina rayda îni ra asê. Sekman damîş nêbi:

“Deza to rê ki temê na keyneri mi di est o?”

“Mi rê ki esto.”

“Beyno ki nêwero!”

“Ma bicernimi.”

“Senî?”

“Hirga ki amê awi fişengê berzi; temê ci to di bibo se, a do şiro, bîro.”

“To di xîntey zî esta?”

“Baqılan se kerdo ki? Ey di hadê! Hetana ki dalde nêkewta...”

Sekmanî qirmeyê eştî. Hewna Tayra keye nêresê bî, no fin zî Zeynik asê; Şiyarî zî jû eştî. Keynan fehîm kerd bi ki ê qandê înan erzenê; jû şiyê, jû ameyê. Ze ki aw berdê hewş di rişnaye, ameyê. Ciringî'a qirman bî; hetana ki Tiwêrek ra veng qılaneya: “Şima kamê? Ez ha nêşena zerre ra bivijîya. Qirşunî hemeyê yenê camer ro! Qandê Homay beso...” No vengê milay bi ew ze ki asayê, zehf tersa bi.”

Şiyar înan vengê qirman birna, nêbirna, milay va ‘Allahu ekber!’ Sekman bê awdaz nêgeyrayê, hima verê xo kerd hetê qibli’ya u destî eştî xo goşan. Şiyar; kiştên’a ronîşt bi, çorşme kerdê temaşe. Simoreyê dar ra dar, gil ra gil çerx bîyê. Hend gird nêbi, hima boçikê da xaseki pa bî. Şiyarî çimî nay bî eya. O erzîyayê kancî gil se, o zî çiman’a ey dima erzîyayê. Finêdî qirmer va ciring. Sifte simore guna êro, bahdo perê daran. Boya barutî, perê daran, simore... Şiyar qîra Sekmanî ro:

“Qebraxo qebrax! To çiçi waşt nê heywanekî ra?”

“Ez damîş nêbîya.”

“To nimac kerdê. To senî simore dî?”

“Koya mi çim ro.”

“To qandê simorî nimac verada!”

“E.”

“Ew to kişt!”

“E.”

“Ti dê ney’a tepeya mi het di nimac nêkerê; xora nimacê to zî qebul nêbeno.”

“Mi goş na şeytanî.”

“Ne ti bê ne şeytan bo! Werzi, ma bi cahnîmi şimi keye...”

Letey Víst u Pancin

Nobeta dewarî berd bî yazi, ê çarwan berd bî ko; ê çarwan Dolda Zulîyan ra, ê dewarî dew bin ra ameyê. Pîriki ge weynayê hetê cêrî'a, ge weynayê hetê corî'a. Dest u lingê ci pêşyay bî pêro; nêzanayê ki se kero. Niheq zî nêbî, çiki Cemîl ze ki kewt bi hepis hewna nêdî bi.

Nobeta çarwan u dewaran pîya kewt dew mîyan. Him dewar u çarwey pîriki thaynî bî, him zî kewt bî, coka rêzdê nobetan di a çinê bî, labirê fina zî vatêna girdi ay kerdê: "Şimayê çarwan teyšan anê, dewaran veyşan anê..." Bizê, bizêkê, kiharikê, di mî, şîşegê ew di kavrekê pîrik bî. Mîyê da ci par ber eşt bi, labirê emser a zî zê bî ew bizer u mîyan di hendê tasê da werkeki şit bi. Ridê nê şitî ra; him şitê mangeri weş amîn tepîştê, him zî thamê mastî biyê weş. Manga; çarebeşi, golikê ci belekin bi. Naleki awri bî ew manger ra diha xasek bî. Pîriki, bizêk u kavrekan'a kerdî bî şit'a, labirê golik hewna lewtê, coka golik keye di kerdê warî ew pa bî bî înciraxî. Kokimi sifte şî hewş di biz u mîyan'a ditî, bahdo veynda Şîyarî: "Şîyarê mi, boxçaya lingdîyar kîşt'aya. Desteyê unce bîya berzi teştî mîyan ki ez mangeri bidoşa." Şîyar vijîya bi banî ser, çorşme kerdê temaşe. Pîrik veynda, nêveynda, lingdîyaran ra ame war u va: "Ez ha ana dayê."

Pîriki, golik verada manger bin; çijey ci kerdî nermî; golik teştî kîşt'a girêda u dest pey kerd ditenî, hima mangeri fina şit nimit se, teqê: "Soxî ha! Ne tîba ne rîka to bo!" Şîyar, manger kîşt'a ronîşt bi, a kerdê temaşe. Pîriki di hîrê tasî şepîrmay manger ro se, o zî bî tewr:

"Wişşş! Dayê kes to ra terseno!"

"To ra nîyaseno? Soxîya şitê xo nîminena..."

Manga 'ekis bi, labirê pîrik zî thayn nê bî. Manga guwan di çilkê şit nêverda. Otmî sero şit kerd perzun tepeya, veng kerd Şîyarî:

"Şîyarê mi, no Sekmano kotî di?"

"Dayê qay o key xaldê xo di."

"Şima pê ra bî hêrs?"

"Hêrsê çiçi?"

"Şima pê ra nîyabirîyayê."

"Ti merax meki, nîka kotî bo se, goşa vejeno."

Hewna şamîa şanî nêronê bi, kûçe ra vengê Sekmanî ame:

“Şiyar, şimayê hewna pay rayê?”

“Ey hewna kergê zî aya.”

“Şima dê şewra şîrê Semsûr?”

“E.”

Pîriki vengê Sekmanî aşnawit se, vijîyê sornî ser u veynda:

“Bê dîyar qeday! Şamîa ‘erdo...”

Şiyar u Sekmanî'a ortmî sero cay xo rakerdî; sero bî dergî, labirê pîriki hewna pay ra bî, çiki hewna karê mîyandê keyî nêqedîna bi. Heyat u wedan di, bî bî rîng rînga ci. Nezdî nîm sihati tepeya rîng rînga fieaqan biriyê, hima no fin zî vijîyê sornî ser u qîrê:

“Bekir! Bekirooo!”

Werdegi hewş ra verpers da:

“Heyy!”

“Werdeg, Bekiro keye di?”

“Nîyaj hewna gem ra nîyameyo.”

“Xanim ra xeber çinya? A do key bîro?”

“Nê wili! Xebera ma zî çinya.”

“Hele bewnî! Roca yenî şî ew ewro zî bahdêyenîyo; hewna xeber çinya! Kes key xo hendayê keno salme? Ne Fikrî bo, ne jewaj bo!”

Qisey pîrik qedîyay, nêqedîyay, Bediki veng kerd ci:

“Dayê! Ti qaxu keyî u dewarî megî, ez kena beşe.”

“Pita mi! Ti hend bewna dewardê xo u ê Key Xanimi, qay ne ki ti da hewt letey ba! Hele vindi ez veynda Keji!”

“Kejê! Kejêêêê!”

‘Evdila tebera bi; ey verpers da:

“Hey! Dayê to xeyro?”

“Hele veyndi Keji.”

“Dayê Keji şî îni; ti da se vaja se, mi rê vaji.”

“Nika na şewi, no çi îniyo?”

“Biza, awa maya şimitişî rişnê...”

Hewna qisey înan nêqedîyay bî, wendexanî ver ra Keji Zazakîda xo'ya fodil'a veng da:

“Çiço dapîr?”

“Keynay mi, ma dê şewra şimi Semsûr. Dewarê mi beşe ki, e qeday?”

“Beno dapîr, ti qaxu megî...”

Şîyar weyna ki pîrik do hewna derg kero, hêrs'a qisey ci birnay:

“Nika dayê to xeyro? To dew hemî werzanê pay. Esta çinya, jû mangay toya. Jewo ki nêzano, do vajo bola ci esta...”

“Ha jû ha didi! Kes do malê xo salmekero?”

“Mnagay toya şitê şêri dana!”

“A zî çinê bo, qirami do wişk bo.”

“Ey di beso dayê! Hiş ki ma çimanê xo pêyanimi...”

Letey vîst u Şeşin

Pîriki wextê nimacî bî aya. Sifte awdaz girot u nimac kerd, bahdo ara ronê u Şîyarî ê kerdî aya. Şîyarî, cila herî kerd po u pêta girê dê. Hurna dedê ci, nîyajê ci hewş di arêbîyay bî. Şîyarî her ant soqî ver u pîrik nê a ci. Dedanê ci ê hetana dew bin kerdî raşt, hewna agyera.

Şîyarî milê herî tepîşt bi, pîya ray şîyê. Ge lingê Şîyarî gunayê lingandê herî ro, ge lingê herî gunayê lingandê Şîyarî ro. Ray serbêcer u çetin bî. Ey zî zanayê ki na sat'a tepeya nêşeno çîyê bikero, hima fina zî wesar ame ci vîrî se, damîş nêbi; kerd pers:

“Dayê wesarê ney çînê bi?”

“Ey qay o çîyê do ercîyayeyo ki wesar ey'a kera...”

Ne rayda mêşî ra, ne zî rayda makînerî ra herî xînteyê nêkerd; xora ray ra bê înan kes zî çînê bi. Hetana Aldûş ray kok veng bî. Mînîbusî rew ra şîyê ki germ nêkewê. Solixê mînîbusî hetî pawit tepeya, ramitoxî va: “A ci nişê!” Sekmanî her girot, ageyra dewî, ê zî niştî mînîbus u kewtî ray.

Mînîbus di bê Şîyar u pîriki, hîrê merdimî diha bî, labirê ê raywanî nêbî. Amey bî mînîbusî berê banan ver. Mînîbusî, keyber keyber geyrê. Hetana ki raywanî heme arêday, roc bi berz; kewtî germ.

Pîriki hebi werd bî, hima înan fina zî çend teney torbey naylonî girotî bî xo hetî. Hetana Gabandê Kanî pîriki xo di bî, labirê wîja'ya ata sere tepîşt, xo'ya şî; bî ze laxî.

Kolik di amey war se, dihîr bî. Pîriki dest u rî xo şit tepeya, niştî wesaitta Semsûrî. Ray mabêndê Kolik u Semsûrî him kilmi bî, him zî gorey rayda Aldûşî hezar qat diha weş bî; ne hend teway ne hend 'edizîyay.

Semsûr, Kolik ra diha germ bi. Kûçey ci zey adirî'a veşayê. Hepis verocdê sûk'a mendê ew qeraj ra zî xeyle dûrî bi. Şîyarî se kerd, nêşa pîriki razî kero; nêniştî wesaitt lîngan'a şî, şî hima senî şî! Ge ronîştê, ge şîyê. Mesela kesa u hacî bî... Nezdî sihatê ramit. Him pîriki, him Şîyarî, hurnan zî zehf vîra Cemilî kerd bî. Mabên ra serrî ravêrdî bî; pîriki kewt bî; Şîyar bi bi xort. Cemilî da bi kişt akerdî. Şîyar u pîrik'a resay keyberdê asinênî ver se, tarîxî 21. 07. 1985 misnayê.

Cemilî sata ki pîrik u Şîyarî'a dî; rî ci huwa, zerrîa ci bî şa, perzaney neyay pa... Embazê Cemilî heme arêbîyay bî. Persê qedîyayê, ravêrdê jewnay; qalê gêriyayê, jewnâ abîyayê... Qise ra qise wext bi pir. Giran giran lewî nay pê'ya, giran giran pê ra xatir waşt. Pîriki, eşkera eşkera bermayê; xo kiştê. Cemilî hêrsî eştî xo zerî; qarx girot xo rî. Şîyarî, xo kerd pê; xo tepîşt; xo ver da; nê berma, nê pîrzî rê wahêrey kerd. Porrê Cemilî mû mû biyê sipê. Derdê ci thayn nêbi, şenik nêbi; qeç u qulê ci

şaristandê Sembolî di, şewronayeyê di mendî bi ew maya kokim zî ewro bî, şewra çinê bî. Zey meytî'a destî hewaday u kerdî hêl...

Germ zey dihîri nêbi, hebê şikiya bi, labirê hewna zî tîjî'a kutik nêhewiyayê. Ray werazî bî; gorey şiyayîşi diha giran kewtî ser. Ray ra ne pîrik fek ra, ne Şiyarî fek ra jew qise nêvijîya. Her kes hendê xo qarxîyayê, her kesî derdê xo antê...

Mînîbusê Koliki, qerajî ver ra weriştê. Şiyarî ê resay mînîbusan het se, hela şanî bî. Şî qerajî mîyan di dest u rî xo şit tepeya, mînîbus'a ravêrdî Koliki.

Qerajdê Kolik di amey war se, roc şiyê war. Şiyarî pîrik kiştên'a dê ronîştîş u şî wesaitan hetî. Ata pers kerd, nata pers kerd, hima wesaitê Aldûşî çinê bî. Teslay ci kewt tepeya, ame xeber dê pîriki:

"Dayê! Wesaitê Aldûşî çinyo."

"Wişş! No çi bexto sîayo?"

"Hadê ma şimi otel."

"Otelê çiçi? Key Mehmuddê Ded Zilfqarîo tîya di, ma şimi key ey."

"Ey ma, ma çi zanê key eyo kotî di! 'Tirêma esto, çinyo...'"

"Ze ki vanê, oyo çorşmedê qerajî di tewla çerx keno; hele şêligî ra pers ki."

"Se vaja, vaja kamo?"

"Vajî, şima Mehmudê ocaxkorî silasnenê?"

"Dayê hadê ma şimi otel, qe belkî merdo!"

"Nê nê, merdimo ocaxkor rew rew nêmireno!"

"Çi?"

"Lajê mi, merdimo ocaxkor rew rew nêmireno; terseno, vanê 'ez bimra se malê mi şar weno; ay ra; ne qîmiş beno ki malê xo, xo buro, ne zî qîmiş beno ki vila kero...'"

Şiyar weyna ki pîrik do nîro otel, ca'elamata werişt. Dukankaran ra, tewlakaran ra kerd pers, hima jewî zî nêsilasna. Teslay ci kewt; pey di ageyra. Hebekê bi bi hêrs. O hêrsa vengê xo kerd berz:

“Nika dayê, no Mehmudo ocaxkor kotî ra vijîya? Keso nêsilasneno, Hadê ma şîmi otel.”

“ ‘Eybo ki kes şîro otel.’ ”

“Ey ma, ma dê kûçe di bîmanîmi...”

Qeraj di bê înan kes nêmend bi. Raywanî, wahêrê yazixanan, tewlekarî kok bî bî vila. Ê tep u tenêka mendî bî. Ancîyay bî quncê, şikê şewi kerdê. Heyra senî bi se, kalkekê ame ci hetî. Kalkek dukankar bi. Dukan girot bi; derebey antî bî; şîyê keye. Ê dî bî se, ame bi hetî. Postalê kalkekî, zey teligan'a kiştan ra akerdey bî. Diratey puçikdê ciyê raştî, kiştan teberî ra asayê. Şelwalê ci boçikkilmî, pakî ew hewna newey bî. Şelwandîa ci sîa, şelwalê ci zey puçik u postalan'a borinî bî. Qolîkê da sipî'ya giryanê lhêmin sero, êlegê da sihatini dê bî xora. Paştîda ci'ya wela arda asayê. Erdîş taşte, ri piloznaye ew çim xorite bi. Zimbêlê ciyê sipêy dîndê cixarî ra bî bî zip u zerdî. Resa înan het se; sifte şewqa xo kot ser ra hewadê, bahdo çimê xo piloznay u Kirdasî'ya kerd pers:

“Şewa, şîmayê raya çiçî pawenê?”

Pîriki, nîme nimçe kirdasî zanayê; ay ver verpers da:

“Ma do bişîyayê Aldûş, hima wesaît çînyo.”

“Na sihata tepeya wesaît ne yeno, ne şîno; harê, ma şîmi key ma.”

“Ela razî bo. Key dezadê mino zî tîya di, hima ma nêşa key ci ca kero.”

“Namey ci çiço?”

“Ci rê vanê Mehmudo ocaxkor.”

“Şîmayê persê Mehmuddê Aldûşî kenê.”

“Eya, mayê persê ey kenim.”

“Tewla çerx keno.”

“E, e.”

“Ez silasnena.”

“Bokarê ti banê ci zanê!”

“Ez zana: Tîya ra bivijyê cehdî ser, hetana nêweşxanî ver şîrê; wîja ra zî çêrxê doşîda raşt bê; hetana binîda kûçî şîrê, binî da kûçî di zî fîna pers kerê.”

“Weş u war bi...”

Kalkek kewt bi dûrî, ê zî vijiyay bî cehdî ser, hetê rocakewten'a şîyê. Kêfê pîrîki ame bi heruni. Şîyar ver, a dima, kiştê ra ray şîyê, kiştâ bîn ra qîsey resnayê pê:

“Mi to rê nêva, merdimo ocaxkor rew rew nê mireno!”

“O ki aseno, o hewna weş.”

“Merdimo 'ar, 'ar mireno.”

“Rind u 'arê mergî zî esto.”

“Senîn çînyo? Thayn thyan merdîmî, desta ver nêkewnê, Heq Teala cir ê ezîyet nêkeno. Thayn thayn merdîmî zî kewnê destan ver, benê 'ar u rezil.”

“Tîya vana Mehmud do zî 'ar u rezil bo!”

“Lajê mi, Mehmudî rojê çîyê do raşt nêkerdo ki, leteyê nan nêdayo kesî, feqîrê mîrd nêkerdo; cay Mehmudî yo na dinî ra aseno...”

Resay nêweşxanî ver se, doşîda raşt ser tafeyay. Ray ra pers kerdê, şîyê. Sûki kerdê biqedîyo, raştê ray'a pîrê dêsî vero ronîşt bî, çimandê vengân'a weynayê çorşme u goşey engûrda şîrî kerdê gilî. Pîrîki solixê nefes girot tepeya, Kirdasî'ya kerd pers:

“Wayê, key Mehmuddê Aldûşî kancîno?”

Pîri; lingê xo ariday, mîyandê destana fekê xo kerd pak, hewna verpers da:

“No bano ki bandê ma verayo, banê eyo.”

“Ganweşî'ya bimani wayê...”

Ban weynayê veroc. Teqekêda werkeki kiştâ ray'a bî, labîrê a zî şîyan'a kerd bî dês. Lingdîyarêda, ling şîkyayê banî pey di bî ew ze ki asayê zhaf kihan bî; helîsyayeya darandê ci u kermîyayeya textandê ci dûrî ra asayê. Loxi, lingandê lingdîyar kişt'a bî ew qeyt zî pa verdê bî. Sornî banî salan'a viraştî bî. Çiranîka ci borî ra bî ew awa ci rişyayê ray ser. Verê

banî hêgayê do gird bi. Xeley hêgay hewna newe çîna bi. Firêzî mîyan di dewar çerayê. Wedeyê kişta raşt'a, wedeyê kişta çep'a, mabên zî heyat bi. Teber, wededê çepî vero bi. Ci ra boya pîs u viz viza vengdê mêsan ameyê. Verê heyati akerde bi. Adirgan, kişta raşt'a, çerx kişta çep'a viraşt bi. Maxê heyati dûn ra bi bî sip u sîa. Şiyarî, çerxî kişta kursî di, nêdî, hima girot u veynda pîriki:

“Dayê bê roşî.”

“Daya mirena! Hele bew, nê keye di?”

Vengdê înan ra zerre ra sifte pîrê vijîyê, bahdo kalê. Pîri qotpiştî bî ew fistanî sero êlegî dê bî xora. Çimê ci kewtî bî xori; astey ridê ci asayê. Tersê bî; Kirdasî'ya qîrê:

“Şîrê la! Çîyê dê ma çînyo!”

Pîriki dest di verpers da:

“Ma xalbuçî zî nîyê, parsekarî zî! Tîya key Mehmuddê Alduşî nîyo?”

Him çimê pîriki bî bî tarî, him ê Mehmuddî; hima vengê îsanî pîr nêbiyê:

“Îma Key Ded Hesî! Wişş! Ti hewna esta!”

Pîriki bindî nêmendî:

“Ti mi ra des serrî zî girdê; ti xo rê vaji...”

Şelwalandê Xal Mehmudî'a hezar pîne asayê; kesî qay vatê ki parsekaro. Kîlaw sero çînê bî. Porr jew qoti pey'a mend bi ew o zî lêm di şîyê...

Heyati bî bî honik, pîra ci geltê eşt 'erd, mînderî sero ronay. Xeylê qalê welat u lejandê verênan kerd: “Fîlanek kişt, bêvanekanî nêşa heyfê xo bigîro...”

Senî bi se, ame Mehmudî aqil ki ê veyşanî. Cinêrda xo rê Kirdasî'ya va: “Fatê hele bewnî, Îmxan înan rê nan ronî.” Ey va, hima pîriki nêverda a xo biluno: “Heyra kî ti nêwerza. Ê mi, aqîlo şîno; Şiyarî zî werd.”

Aqîlê pîriki şîyê; o raşt bi, hima mirdeya Şiyarî raşt nêbî, çiki Şiyarê feqîrî a roj hewna leteyê nan xo feka nêkerd bi; roqîranê ci deyrê veyşaney kerdê, labîrê lajêkî fina zî veng u hesê xo nêvet. Tebera nêmendî bî; weyşaney qet bî...

Cay ci wededê kışta ray'a rakerdî. Pîrika kokimi bî derg nêbî, şî hewn'a, hima çimê Şîyarî nêyamey pêro. Weyşaney, 'edizî ra diha giran ameyê. Ata tadeya, nata tadeya; maxî amordî... Şewi bî derg; zor bela bî şefağ...

Şefağê rew weriştî. Fati, adirgandê heyat di çaydan na bi kozan ser, awi kerdê girey kewo. Xal Mehmud şî bi firun ra nano germ bîyaro. Şîyarî, veyşaney ra şew kerd bî şefağ; sênêr sero zeytunê sîfay u peynîro solin di, nêdî, sênêr vero ronîşt...

Xal Mehmudî; tewla, rocakewtendê banî di, miraxada dêsî'a girê dê bî. Behdê ara, şî akerdî, ardi. Şîyarî zî tey qeyret kerd; çî rew eşt ser, xora çîyê do giran zî çinê bi: Dendikî, qanik, pindilikî...

Şîyar înan, xalcinîa Fat ra xatir waşt, Xal Mehmuddî dima kewtî ray. Xal Mehmud u tewler'a ver, ê dima...

Çend raywanî diha arêbîyay bî, hima pa wesaitê pir nêbîyê; qandê pîrbîyayeni raya otobozda Sembolî pawit...

Nezdî heli otoboza Sembolî amê. Rî raywanandê ci zerd u 'edizîyaye bi ew zehfê ci zî qeç u qul bi. Ramitox vijîya mînîbusi ser; raywana baxajê xo day ci, ey zî kerdî êxin u pêta piştî...

Deşta Kolik bejî bî; çep u raştdê ray di palax u firêzey, înan mîyan di zî dewar u şîwaneyê werkekî asayê. Tîjî resê bî Sêwregî ser; germî vatê ez ha yena. Nezdî davîstê kîlometre şî tepeya, rayda Sêwreg ra ta deyay rayda Aldûşî ser. Germî, anman ra nefret dayê kerdiş. Ariq u wel'a bî bî tay pê, boy kewt bî mînîbusi ser. Narince ra ravêrdî se, germ hebekê şikiya, hima no fin zî tenêkayey u bêkesey dest pey kerd...

Raya kodê Homayan u tirba Uzêr Peyxemberî xo dima verdê bî, kaşan ra ameyê war. Tîya ra Aldûş zey hepîstê serakerdîya asayê. Kîştê da ci Roy Feratî, kîştê bînî heme koyan girotî bî. Şîyayîş bî, vijîyayîş çinê bi... Qeçkan dewarî berdî bî keye; gemî, ray, hêgay bêkes u bêkus asayê...

Resay Aldûş se, wertey dihîr bi. Mînîbus ra amey war nêyamey, pîrik va:

“Şîyar, qira mi bî wişki; dukanê ra çîlkê awi biwazi.”

“Beno dayê. Ti na sersî'ya roşi, ez ha yena.”

Şîyar şî qahwe ra silheyê aw girot, ardi. Kokimi pa dest u rî xo şit, a ki mendi zî kerd xo qot ro. Şîyarî silheyo veng girot, kerd peydi pero se kerd pers:

“Dayê to awi nêşimiti, silhena bîyara?”

“Nê lajê mi, nê. Mî, qîra xo kerd hî, beso. Awa Aldûşî girana; nîna a mi. Hele bewnî keso silasnaye çinyo, ma pa şimi dewi.”

“Dayê ti roşî! Ez him ma rê nanê çarşî biherfîna, him zî bewna silasnayey estê çinyê...”

Şîyar şî firun ra hîrê çihar teney nanê çarşî girofî; cêr ra ameyê se, raştê Fikrî ame. Sifte şî pê virar ra u lewî nay pê'ya, bahdo pêya şî pîriki hetî. Fikrî, pîriki dî, nêdfî ci ra persî kerdî:

“Dayê ti xeyr ameya ha! Xalo senîn bi?”

“Xeyrî mîyan di lajê mi. Cemîlekê mi zî rind bi. Silamî vatê.”

“Eleykim selam.”

“Şîma key amey?”

“Vizêrka...”

Şîyar weyna ki ê dê derg kerê, kewt mabên: “Dayê di werzi, şîma qîsanê xo ray ra kenê...” Panqa kişt'a, pagê da vengi bî. Lingdîyara locmanî wîja ra kewtê dîyar. Fikrî qatiri anti a lingdîyar ver u kokimi nê a ci. Aldûşî mîyan ra wesarê qatiri Fikrî ant. Aldûş qedîya se, wesar da pîrik dest. Mezelandê Aldûşî het di pîriki amê xo u dest pey kerd:

“Xanimi şa veyv bivîno?”

“Ez nêzana.”

“Şîma des rocî wîja di mendî çiçî rê?”

“Ez nêzana...”

Fikrî zehf şermok bi. Kam îse vatê se, vatê ‘e’ Bêveng u bêhes bi. Qolikêda qolderg u pantolandê qumaşîna bin di, kondirey kerdî bî xo pay. O zî zey Şîyarî'a ne kilm ne, zî hend derg bî. Çimê sîay, porro sîayo gjîjîkin ew zincê da bêteri pa bî. Pîriki se vatê se, ey vatê: “Ez nêzana!” Labirê fina zî pîriki rîka xo ci ra nêgirotê: “Şîma senî key xo kerd salme, Aldûş di keyney nêmend bî? Keynay deşî ma rê bena...”

Vatenda pîrik'a resay Hêgadê Mêşî. Lokoy kerdê hêgay Serdê Ray awdo; rew ra ame bî, vay vetê. Rîngî rînga huwî kewt bî hêgay ser. Resay vay ser se, Şîyarî veynda ci:

“Dedooo! dedooo! No germ di to xeyro?”

“Şîyar şima amey?”

“E dedo.”

“Hele bipawê, ez ha yena.”

Fikrî wesarê qatiri tepîşt, anti sersîda dar di vindarnê. Loko ame ki ariqî mîyan di mendo. Misleba sero ronîşt. Sifte şewqa xo qot ra ronê, bahdo destan'a ariqê ridê xo kerd pak, hewna persî kerdî:

“Dayê şima çi kewtî berey?”

“Lajê mi, wesafî çinê bi.”

“Şima otel di mendî?”

“Nê, ma şîm key Mehmuddê Ded Zilfqarî.”

“O hewna esto?”

“Ey ma, merdimo ‘ar mireno!”

“Cemîl senîn bi, boka nêweş mêweş nêbi?”

“Nê nê, rind bi; va, kam pers keno se, silamî vajê.”

“Eleykim selam.”

“No germ di, to xeyro?”

“Mi va, nê kuncî ma awda.”

“Ey di werzi, kardê xo ra mebi...”

Loko hewna nêwrişt bi, Şîyar erzîya:

“Dedo, ma nanê firunu girot. To rê leteyê bida?”

“Nê nê. Şîrê, şima rê oxir bo...”

Resay dewi se, dewarî hewna nêveraday bî. Xanimi tiwêr bin di ronîşt bî, raya înan pawitê. Şîyarî pîriki qatir ra ronê, nêronê ageyra ‘emda xo:

“Ema mi! Na tiya, na zî maya toya. Mi weş berdi, weş ardi. Ney’a tepeya pawey toya.”

“To rind kerd hêga. Kokimi xeyrdê to lajê xo dî. Hele bê lewê to’ya na, ti zî xeyr ameyê...”

Şiyarî lay qaplixî akerd, şî ortmî ser. Kergan, serê ortmî kerd bi pirê kirgîli. Şî heyat ra gezî çaran ard u serê ortmî kerd gezî. Bediki, Şiyar ortmî sero dî se, veng kerd ci:

“Şiyar şima amey?”

“E waka mi, ma ameymi.”

“Ka dayiki?”

“A tiwêrda key ‘emik înan bin di ‘edzê xo gîna.”

“Şima rê awa honiki bîyara?”

“Esta se, sist meki...”

Bediki hewna piranê qeç bî, hima qedrê pîriki zehf zanayê. Ay awi ardi se, Şiyar zî şî cêr. Nezdî nîm sihat tepeya, Mehmed zî ame, labirê ey persî hend derg nêkerdî; va: “Fikrî qatir nişi mayê şini.” Ze ki asayê, nêşa bi Sêwreg di veyv bivîno. Nefesê Mehmedî bi bi teng; qatiri çihar pa’ya ramitê. Hetana Xanim kewt deyî ser, ê resay rayda dewandê corî. Mehmed nişt bi qatirda sûri ver, Fikrî qatirda sîa sero ey dima...”

Xanimi ageyrê amê se, Pîriki fina diskêyê piro: “To senî keyey xo kerd salme? Keynay deşti ko’ya nêbena! Jew lajê toyo, to nêşa ey zî beşe kero...”

Şiyarî, pîrik u ‘em’a pêvero verday, şî cor. Çinay xo virna, dest u rî xo şit tepeya, wede di bi derg...

Werîşt ki şano. Vijîya ortmî ser, weyna hetê dewa. Şayba banî sero bî. Veyg kerd ci:

“Xalcinî!”

“Hey qeday!”

“No Sekman sera şîyo?”

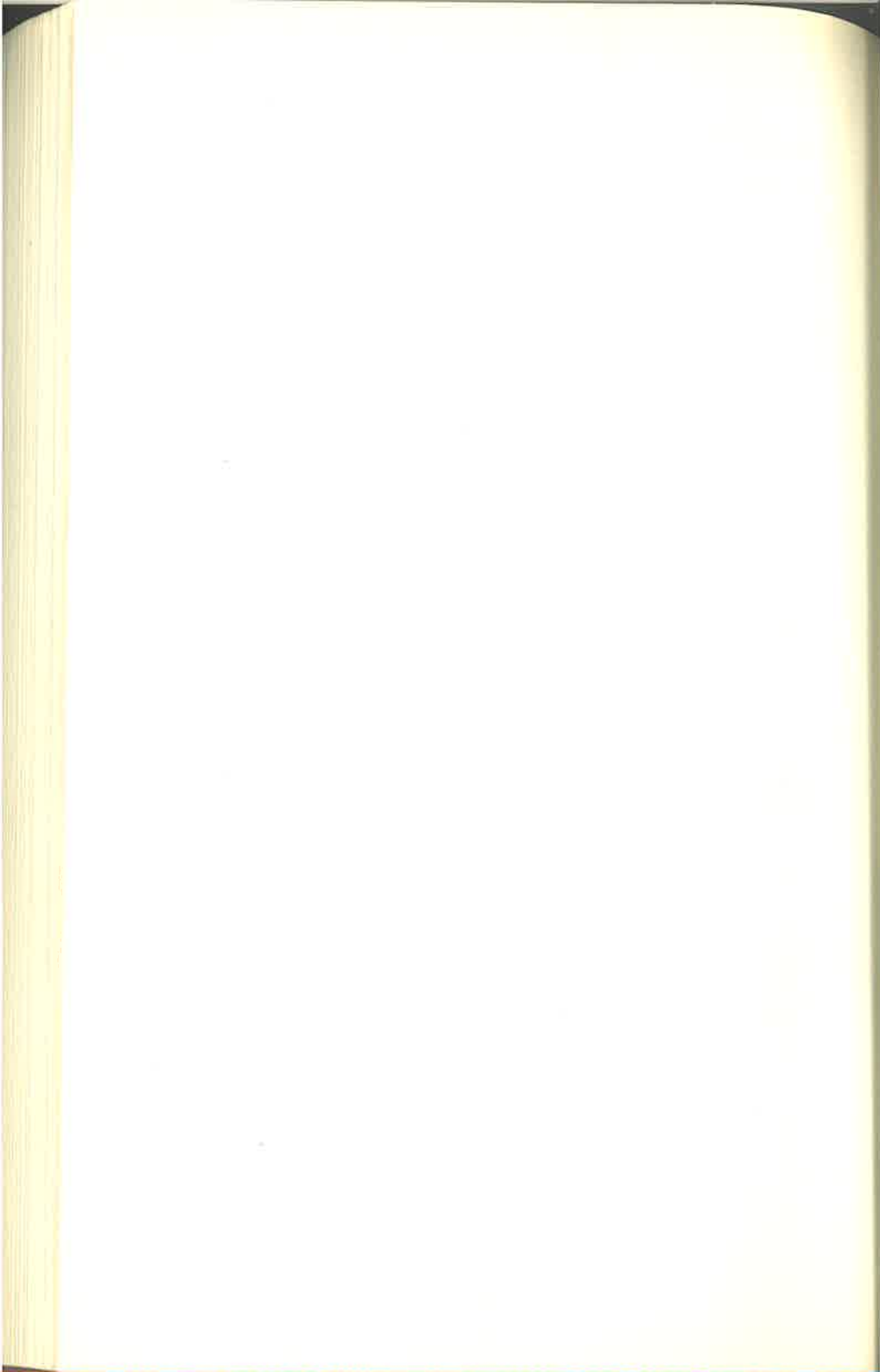
“Ey u xaldê xo’ya şî Bîrî Ser.”

“Qandê çiçî şî? Bokarê xeyro!”

“Xeyro xeyr, şî qandê qormî çarwey biherînê...”

Pîriki hewna şan ra rakewti. Şîyarî, werti vet banî ser. Cay mîyan di çend qorî eştî tepeya, çimî nay azmên'a. Ge estarey amordê, ge goştareya dinî kerdê. Jû jû fin namey nayê estaran'a, jû jû înan'a pîya şiyê... Aldûş di, amnanî serê banan kesî dest nêkewtê. Jewo ki hewna banî sero nêrakewt bi, merdê se, şêligî vatê: “Heyfê ci la! Qe nêşa banî sero zî rakewo!” Banî sero, azmên kesî rê bîyê werxan; estarey kesî virar di şiyê hewna...

Letey Vîst u Hewtin

Werişt ki dihîra. Ortmî sero dest u rî xo şit, sihanê mast'a aray xo kerd tepeya veynda pîriki:

“Dayê! Dayê! Tiya kotî di?”

“Hey, qeday!”

“Sekmanî persê mi nêkerd?”

“Lajê mi ame, hima ti hewna hewn di bîyê. Qîmiş nêbi to aya kero.”

“Çiyê va?”

“Va, ez ha şina Deredê Cindîya dol verada...”

Şiyarî; soli, kardî, adirge, nan, di qotî pîyaz kerd çantî mîyan u çante eşt xo mîyane. Lastik mil'a, qîmna doşî'a, rext mêr'a lingdîyar ra ameyê war se, kokimi dima veynda:

“Şiyarê mi, sera?”

“Ez ha şina hetê Deredê Cindîyan'a...”

Ne dew mîyan di, ne ray ra; cayê di zî nêxapîya, raşt şî dol ser. Peysatey doli ame bi, hima hewna nêgirot bî. Rawêrd dik mîyan u çante xo mîyane ra rona. Ata weyna, nata weyna; Sekman nêdî; vijîya deyî ser u fitik'a veynda. Na fitiki, muzîka filîmandê kowboyan bî ew bê ey u Sekmanî kesî fehm nêkerdê. Veşî nêramit, Sekman asa. Hewna Şiyarî het nêresa bi, kerd pers:

“Deza şima çi kewtî berey?”

“Wesaîta Aldûşî çinê bî.”

“Şima Semsûr di mendî?”

“Nê, ma Kolik di mendî.”

“Şima şî otel?”

“Nê nê, ma şimi key dezadê pîriki.”

“Dedo Cemîl senîn bi?”

“Rind bi; va, kam pers keno, silamî vajê.”

“Eleykim selam. Viryayo?”

“Porrê ci bîyo sipê ew hebekê zî bîyo kal...”

Persê Sekmanî bî sistî se, hurna pîya sersî di ronîştî u xo di kewtî. Sekmanî çimî nay bî rayda îniya, Şîyarî çarê kerd bî xo dest u pa “ZEYNIK” nuşnayê. Sekmanî nuşte dî se, pa tirm kerd:

“Ti Mecnunî ra ravêrdê!”

“Ti zî kemî niyê!”

“Mi se kerd do ki?”

“Qay o mi ra niyaseno! To çimî nayê rayda îniya...”

Şîyar weyna ki êdê pê gan kewê, behs vîrma:

“Şîma se kerd? Xalcineri va ‘şîyê Bîrî ser.’”

“Ma şî di bizê qormî ardî.”

“Bizê Key Xal Bekoy çinyê?”

“Bizê ci kok bizê şîfê. ‘Kelen ra zî boy yena. Ma şî bizê estewrinî ardî.”

Şîyarî, çante daldedê kokdê daran di rona bi. Kewt Sekmanî çim se, meselay bizan veradê:

“Şîyar no çi çanteyo, tiyê şinê?”

“Nê la! Mi çend letey çî eşt mîyan.”

“Kitava ki to qal kerd, aya zî mîyan di?”

“E, a çante di.”

“Hela ay bidi, ez bewna pîra.”

Şîyarî kitavi veti, dê ci u kerd tembe:

“Xo bipawi, e?”

“Çi?”

“Ray ra mevijî...”

Şiyarî not defteri di şîrî nuşnayê, Sekmanî kitavi wendê. Xeylê wext veng u hesê ci nêvijîya. Jewî şîrê eşqî nuşnayê, ê bîni dest pey kerd bi kitavi. Sekman bi bi veyşan; vêşî nêramit pîzey ci xura. Werîşt mişmişeri ra perê cikerd u kerd mabêndê kitaberi tepeya, girot u fina kerd çantê. Mabenê Şiyar kerd temaşe. Şiyar dînî ra şî bi dûrî. Xeyalan miyan di geyrayê. Sekman weyna ki veng hesê ci çinyo, kerd aya:

“Karê to nêqedîya?”

“Nê, karê mi derg rameno.”

“No çiçîyo wina, to sero çimî kerdî korî?”

“Karê hes kerdişîyo, karo girono, karê zerrîo!”

“Ez bîya veyşan, hadê ma hetê rezî’a şimi.”

“Kes engûrda tirş’a mird nêbeno.”

“Tirşî mirşî, eza gesti mirena.”

“To kitavi se kerdî?”

“Mi per kerd mabên u kerd çante.”

“Senîna?”

“A kesî xo di bena.”

“Xo bipawî, wa to dîmdar nêkero!”

“Wextê tirmî nîyo, ez bîya veyşan.”

“Hadê ma şimi sheyd.”

“Şarî kokê heywanandê gemi kerdo wişk, ma dê mirîçikî bikşimi?”

“Ti hadê, ez to rê vana...”

Dika Deredê Cindîya kerd bî qînti. Şiyarî çantê nimit u va: “Werzi!” Xo misleber ra verada mêşedê Werdi miyan. Key Werdi tiya kerd bi qori;

kesî dewar u çarwey nêyardê mêşî miyan. Inan zî; ne şayê rind bicino, ne zî biçîno; mêşe bî bi zey koy'a. Miyan di; gorcalî, telî, marî bêhesabî bî. Hetana resay hêgadê Altunek bin, porrê ci zî bî pirê gorcalî. Biniya nê hêgay, siyandê girdan'a kerd bî dês ew dêsê ci zî hendê di bejna berz bî. Mewê da sîa kerd bî axure, dês ra veradê bî. Çorşmedê hêgay'a henarê Qetînî ronay bî. Gilê henaroran giraney ra namîyay bî hetê cêrî, 'ya.

Xo siyan'a tepîşt u dês ra kewtî ser. Hêgayê do hîrêkişt u xasek bî. Tey nebî payîzî karîl bî. Lekatê ci; ze ki la ratna bî, winî kerd bî ew nebî miyandî lemê kalan çinê bî. Sinordo raşt ra şî semîda hêgay. Wija di; bê henaroran u tiwerên, erugêrê zî bî. Gabanê hêgay wija di viraçt bî. Resay gabanî het se, Sekmanî va: "La deza! Hele bewnî nê gabanîra. Hendê bejneno, ci ra leyrek fina nêşeno rawêro!" Şiyarî, Sekman goştarey nêkerdê; kiştê ra lastik xo mîl ra vetê, kiştê bin ra çimî verdey bî akiştê percînîro. Sekman weyna ki o ci goştarey nêkeno, dest eşî doşîda Şiyarî ser u va:

"Nika qandê Elayay ki ti vajê: Ma qandê çiçi ameym tîya?"

"Nê hêgay sero, hêgay unci esto. Kergê nê keyandê cêrêna heme yenê tey çerenê."

"Ma rê çiçi?"

"Ma dê dikê bikşimi."

"Ma dê Tiwêreki bin di qirma berzimi!"

"Ma dê sheydî lastika bikemi."

"Ma nîro qot ro se, ma dê se kemi?"

"Ti qaxu ey megî."

"Şiyar, ma hendayê cefa werd ki dikanê Tiwêreki bitirimi? Ez; ne tirena, ne zî wena!"

"Çi?"

"Heramo!"

"Ti heram nêwenê?"

"Nê."

“To nimacî sero simore kişt se, guna nêbi! Ti mewî, ez wena!”

“Ez destê xo pa nênanan.”

“Heyra ki ti panê.”

“Sera?”

“Ti roşi, ez ha yena.”

Qaplixê gabanî bêvenga akerd, xo namit u vay ra şî encirora mîyan. Dîkê do hendê seli uncî mîyan di çerayê. Darê lastikî henaror ra vet bi ew tey qisur çinê bi. Sî kerd mîyan u nişan girot. Veradê se, dîk herun di bi zey çîla'ya. Kerganê bînan, qe nêzana se bi. Şîyarî dîk girot u ageyra.

Sekman dik mîyan di ronîşt bi kitavi wendê, Şîyarî dehli mîyan di dîk kerdê pur. Karê Şîyarî qedîya se, veynda Sekmanî:

“Deza ti şenê çantû bîyarê?”

“Wîja ra bivijî; marî dê to burê.”

“Ti çantû bîya, vir viri meki...”

Cayo ki Şîyar ronîşt bi, çorşmey pindolê bi ew pindol di him aw bî, him zî çorşmey ci pak bi. Sifte gilê wişkî şikîti, eşti pêser, bahdo adirgeya vistî a ci. Dîk kerd çîwe do tern'a. Ray kozan pawitê. Di teney sî antî adirî kişt u dîk sero rona. Hewna çerx nêkerd bi, cor ra vengê Bekirî amê. Vijîya bi deyî ser, qirayê: “Mistooo! Mistooo! Golikî çinyê, hele rind bewnî xo çorşme...” Hima dîk adirî ser ra rona u cadê xo ra nêleqa. Kozî biyê vêşî, hima nêwetard dîkî berzo ser, çiki boy rew biyê vila ew va zî kişt cêrî ra ameyê...

Şîyar tersa. Va o do berey şîro, hima texmînê ey nêtepişt. Hewna panc deqey nêravêrdî bî, dew ra veynda ci: “Keko! kekooo! Golikî amey, amey...”

Adir bi bi kozî. Çara dîkî şîya sero ronê u kozî têwday. Boyê da weşi kewti Deredê Cindîya ser. Huner'a çari tadayê, huner'a kozî arêdayê pêser... Pîyaz, solî, dîk... Qe tewbo ki heram amê Sekmanî virî...

Letey Vîst u Heştin

Pîriki verê 'ezanî weriştî. Awdaz girot tepeya; nimaclix ortmî sero, lingdiyarda serdê banî het di rakerd u sero nimacê şifaqî kerd. Tizbey, Keko Hesenî day bî ci. Pa newa u new murey bî. Heme zî sebr'a antî tepeya, desto raşt eşî lingdiyar u werişt pay. Nimaclix roşana, kerd qat u tîzban'a piya berd sandiq di rona tepeya, solixê heyat di vinderdî, hima hend nêxapiyê. Ref ra sîtil u tasa girotî u şî cêr..

Welat di gem'a vaşo kiho qedîyayê se, şitê dewar u çarwan biyê thayn. Vaşê kihoy biyê wişk se, mangan u çarwana heldê nêditê; ya şefaqê, ya ki zî şan di; ekserey zî şan ra şan ditê. Çimê pîriki, hebekê bî bî tarî; ay mangan u çarwey xo, şefaq ra şefaq ditê u şitê ci kerdê beşe. Pîriki dewar dit tepeya, şit ard cor ki amîn kero, hima ata weynê, nata weynê şuşay amînî nêdî. Req reqî ra Şiyar u Sekmanî'a zî bî aya. Şiyar werişt xo ser u veng kerd pîriki:

“Dayê to xeyro, tîya geyrena çiçî?”

“Mi va şitî amîn kera, hima o mi vîrî nîno ki mi amînê penîrî kotî di rona.”

“To qefeso kihan, na teqa ra hewada kotî?”

“Mi hewada kulînda bandê pey bin.”

“Ey mîyandê çiyê koya bi mi çiman'a...”

Pîriki amîn dî bî; şitê xo kerd bî beşe. Ortmî sero adir wekerd bî, nan pewtê. Germê adir u boyda nandê tezi hetana wede amê. Boya nandê tezi hendi ki weş bî, kes mird biyayê zî zinciya kesî veşan mendê. Şiyarî ê veşî damiş nêbî. Huran piya ew finê di va: “Werzi!”

Weriştî dest u rî xo şit tepeya, ravêrdî adirganî ver. Pîriki qatmey virastê. Şiyarî sel bin ra qilorîgê riweno teze na sihanda toraqî ser u silhedê doya piya girotî ardî. Sekman weyna ki tasî çinyê, o zî şî ref ra di tasî ardî. Pîriki; qatmey sifte tewki sero pewtê, bahdo nayê adirî vera ki rind sûrî bê. A ki biyê sûrî, Şiyar înan kerdê riwen u werdê. Tamê qatma zehf weş bî. Sekmanî damiş nêbî; kerd pers:

“Niyaj, no çiço to kerdo toraqî mîyan?”

“Pûneyo.”

“To pûne kotî ra ard?”

“Mi Hêga di Dehl di, vay çorşme ra çîna.”

“Tamê qatman zehf kerdo weş.”

Şiyarî loxmey xo kerd war tepeya, o zî bi tewrdê qisan:

“Dayê qatmey mîrdê nebî weşê, ê mîrde xelî?”

“Dildanê mi çinyê. Mîrê xelî zey qanik’ayo. Mîrê nebi; him tam weşo, him zî rihat werîno...”

Bî mirdî se, sifte destê xoyê riweninî kerdî sabun u pak şitî, bahdo destdîsmal’a kerdî wişk u şidênayay. Kerdê lingdîyar ra bîro war se, pîriki tepîştî:

“Maşala! Şima hurna zî bîyê girdî. Ê ki çaxdê şima rayê jewjîyayê, bîyê wahêrê qeçan. Şimayê çi nêjewjînê?”

Şiyar hima erzîya:

“Dayê qederê ma giroteyo.”

“Lajê mi; ti meşo Sembol, ez to tîya di jewjinena.”

“Winî se, newe ra bewnî xo çorşme.”

“Qe mi kerd xo vîra. Şiyarê mi çarî qedîyayê. Şima nêşenê şîrê rez ra barê hertot bîyarê?”

Şiyar u Sekmanîa zanayê ki pîrik do fina ci rê silxeyê vejo, coka hurna zî hend şaş nêbî. Înan rind zanayê ki herga ki pîrik veng înan kero, silxeyê do peyda bo. Şiyarê feqîrî vengê xo nêvet. Zey torindê xeyrîa va: “Çi nêşenimi? Qay neki ma nêş veta...”

Heyat ra resenî girotî, şî hewş. Şiyarî, keyberê hewşî akerd u her vet teber; Sekmanî cili dêstê hewşî ser ra girot u kerd po. Cil sero thayn kirgili bi. Şiyarî lay bindê pîzî kerd pê tepeya, resenî day cilro u kirgili kerd pak. Karê ci qedîya se, resenî qulptê pey’a girêday u va:

“Deza a ci nişi. Ray şênê. Wa no soxe hetên’a nêremo.”

“Ez nêşena qedê ey ba, ti a ci nişi...”

Şiyar nişt bi herî, hewştê key Welat înan ver ra ravêrdê. Welatî ê dî, nêdî. veng kerd ci:

“Dezayno xeyro, şimayê şînê kotî?”

“Mayê şinê dayik rê barê hertot bîyami.”

“Rezê dayiko Hêgadê Mêşî di!”

“Deza a ray çetina, no soxey herî zî xînto; ma va şimi Xopan ra, rezdê Sekman înan ra bîyami. Him ray rihata, him hertot vêşîo.”

“Ey şima zanê, şîrê şima rê oxir bo.”

“Ela razî bo.”

Qeçkan dewarî veraday bî; thayn thayînan rayda mêşî ra, thayn thayînan zî rayda makîner ra berdê hetê yazîya. Dew ra vijîyay, resay wendexanî ver se, Sekmanî xo pistin ra kitavi veti u va:

“Deza ti bê war, e da a ci nişa.”

“To hewş di va ‘nê’.”

“E da kitavi biwana...”

“Herrî sero!”

“E.”

“Bokarê Heq kesî aqil do şîrîn ra nêkero...”

Sekman nişt herî nênişt, kitav akerd u fina diskîya piro... Resay îni ser se, Şîyar şî îni di aw şîmiti, dest u rî xo şit, labîrê Sekman poxta kitavi ra ne herî ra ame war, ne zî awî şîmiti; xora herî zî cêr di, ray sero vay di aw şîmiti.

Kewtî Tiwêreki mîyan, bandê Tayra înan verra ravêrdî, Tiwêreki qediyê, hima Sekmanî hewna kitav ser ra qot nêhewadê bî. Zey gimî'ya diskîya bi piro. Nêwendê kewt bi mîyan. Ciwênandê Tiwêrek sero zî Şîyarî her açarna rayda deyî ser. Deye qedîya, kaşî dest pey kerd. Sekmanî ca'elamat ra kitavi veradê. Çorşmey rezan kerd bi dês, dêsî sero zî percînê teli rona bi. Gaban çinê bi. Rezan'a cêr deyeyê bi. Şî ey ver ra ta deyay rezan mîyan.

Sîyê ki rezî mîyan di vijîyay bî, werte di kerdî bî quçî ew quç sero zî dêza hertotî ronê bî. Gastarî kişta corî'a, resenî pêvero hettê cêrî'a ratinay. Bendikey 'erd' o kerdî. Bendikay cêrên hewadê corên ser. Şîyarî, kişta corî'a bendikey tepîştê. Sekman şî bi herî bîyaro. A kişta derî'ya, rayda makîner bin di, dik mîyan di Zeynik asê se, Şîyarî veynda Sekmanî:

“Sekman herî meyaki, bê tîya.”

“Çi?”

“Karê to esto.”

“No zî kar nîyo?”

“Qelaşey meki, bê.”

“Kuşati veradi.”

“Kuşatê çiçi? Bew, Zeyniki dol veradaya, a zerezewatî awdana. Ez ha şina; ti ma bipawi.”

“Şo, eza to dima...”

Diki rayda makîner bin di, kaş'a bî. Binîya ci şîyan'a kerd bî dês u pey di encirofî ronay bî. Şîyarî xo namit u şî encirofan bin. Sekman zî hima ey dima şî vijîya rayda makîner ser u weyna hetê cêr'ya, hetê cor'ya kes niyase se, fina kitavî veti u çimî nay pa. Hirê çihar perî wendî bî ki cor ra vengê ame. Hima kitav wendiş verada u fitika mîyanî cinê. Amê nezdi ki Ema Key Hacikîa. Zibil kerd bi barê herî, şîyê Xidirşo. Ne Şîyarî, ne Sekmanî; jewî zî hewna Xidirşo nêdi bi, çiki him Xidirşo kîştâ çepa bi, him zî 'erdê înan wijaney di çinê bî. Sekman hetana ray ra ame cêr, Şîyar dere ra ravêrd...

Hertot bar kerd bi, deyî ser ra hetê Tiwêreka şîyê. Ray makîneri thayn mend bî. Ding dingda bar u herî ra Sekmanî nêşa bi çîyê pers kero. Ray bî rihat, nêbî, Şîyar tepîşt:

“Zeyniki şayo ê şîrfî biwano?”

“Nêşayo.”

“Nika ay zî zey midurdê ma'ya aqil kerdo pêtwr.”

“Pers meki! Va: ‘Ti nîyameyê se, e do bîyameyê.’”

“To tada tîrkî ser?”

“Mi ci rê sifte Dimlî'ya wend, bahdo Tîrkî'ya.”

“Se va?”

“Ma pê rê bîmi aşiq.”

“Behh! Şima zewbîna se kerd?”

“Heme çî zî mezani. Destbera to yena se, Tayraya xo wena.”

“To’ya zî qisey nêbenê...”

Sîda Sîa ra ravêrdî se, Tiwêreki mîyan ra vengê kutkan ame. Ageyray, weynay ki mêrdekê ništo estorêda rewan u kutikêno dima, ê Tiwêrek mîyan ra yenê. Kutkanê dew zî xarê kutikî kerdê. Vêşî nêramit, amey Şîyar înan ra ravêrdî. Hewna mêrdek hend dûrî nêkewt bi, no fin destan’a sîtilî Tayra asê. Şîyarî, Tayra dî, nêdî lewan bin ra huwa u verê qisan akerd:

“Deza! A kitaberi xo pistin ki. Metersi! A nêremena! Bew Tayraya yena! Xo qedayki!”

“Ez ha tersena!”

“Metersi! ‘Eşq, tersikan ra hes nêkono.”

Hewna dewarî gem’a, merdimî hêgayan di, çarwey ko’ya bî. Serê îni veng, serê îni bêkes, serê îni bêveng bi. Şîyar u herî’a tiwêra bin di pawitoxey kerdê, Sekman eşqî dima bi. Ne rayda Tiwêrek ra, ne rayda Gozêrek ra kes u kus niyasayê. Nezdî nîm sihati tepeya, Sekman asa. Şîyar nêvinder, her şana xo ver u va: “Ço...”

Dikda Key Remîkî ra, hêgadê Key İbramî ra ravêrdî. Resay teyêr het se, Şîyarî, Sekman vinarina:

“No çî halê toyo?”

“Haldê mi di çiçî esto?”

“Çimê toyê, rî toyo, zerrîa toya huwena. Qe nê fekê xo bigî, va mêsî nêkewê mîyan!”

“Pers meki, ma zî pê rê bîm aşiq!”

“Kes bêeşq nê mireno, hima bêeşq zî nêbeno...”

Bar berd hewş di rona; hertot hewada; resenî kerdî qat... Nîme nîmçe werdê dihîri werd, nêwerd, fina şî îni ser. Dihîri bî. Qeçan dewarî ardî bî, coka serê îni pirê qeç u qul bi, labirê Şîyar u Sekmanî’a mîyanî mîyanî heme vistî dûrî. Thayn thaynî xapênay riştî mirfan ver seyddê bilbilan; thayn thaynî xapênay riştî tiwêrda Dolda Zulîyan seyddê kerksîayan... Xo bi xo mendî...

Zeynik u Tayra'ya zî bî bî baqîlî; jû jû ameyê awî. Ze ki pê pawiti; Zeynik şiyê, Tayra ameyê. Şiyar şiyê îni ser, Sekman ameyê. Sekmani, sükandê girdan di tem nêda bi kesî, kesî ra hes nêkerd bi. Tamê çidê siftekên zî zehf weş bi... Şiyarî, finê qeç bi se, tem kerd bi; fina zî newe tem kerdê ew hurna temê ci zî kewtî bî jûwerî, jû keyneki: Zeyniki.

Letey Vîst u Newin

Cay, ortmî sero rakerdî bî. Hewna tîjî nîyeşt bî ser, dewi miyan di vaten qılaneyê. Key Xalittê Mîni rezdê xo bin di, serê hêgay kerd bi zerzewat. Ciniya Xalittê Xecxani, şefaqê rew amê bî dola Ibramî veradê bî ki zerzewatê xo awdo. Geverdê awa piya ame bî zerzawtî miyan ki bizê Key Bekirîê çidê ci miyan deyê. İsoî kok werdê, şamiki, balcanî, tuyê wişkî, nebi zî herîmnayo. Ay zî isot qılana bi, ard bi eşî bi keyberdê Key Bekirî ver. Bekir keye di çinê bi, Xecxan u Werdega pê'ya nenga saxi nêverdê. Banê Key Bekirî teberdê dew'a bi. Verê hewştê ci hêga ew him çorşmey hêgay, him zî gewi teli kerdî bî, labirê bizan fina zî xo resna bi zerzewattê key Xalittê ew no ê sifî zî nêbi. Pîriki weynê ki Werdega vêşî qeb qebi kena, şî sornî ser u kewt mabên:

“Tiya lejê çiçi kena? Kes do sifte xo ra dest pey kero, derzîni berzo en nezdi. Çend bitewo zî, çend gonî bo zî, çend çetin bo zî, kes do sifte dirbeta xo biderzo, biderzo ki şar zî ‘emel bikero, dirbeta xo akero!”

“İnan par qandê giliyê engûri serey lajdê mi şikit. Zerzewatê inan lajdi mi ra qedir nîyo!”

“Dirbeta germi nêtewena; hewna dirbeta to germ bî se, to do heyfê xo bigrotayê. Na sihata tepeya, tew dilo tew!”

Şiyar inan ara kerd bî, kerdê hetê Deredê Cindyan'a şiro. Lingdîyarandê ortmî ra ameyê war se, pîriki veng kerd ci:

“Şiyarê mi! Şimayê sera şinê?”

“Dayê, mayê hetê Deredê Cindyan'a şinimi.”

“Şîma nêşenê goliktê mi rê Hêgadê Sîda Qiznawêr ra lepê unce bîyarê?”

“Ma animi dayê, çiyê nîyo.”

“Ey di bipawê, ez qaluçi bîyara...”

Uncey pîriki Hêgadê Sîda Qiznawêr di bi. No hêga, Sînordê Deredê Cindyan'a bi. Hêga nê, dikê da werkeki bî. Awda İnidê Honikî'a awdayê ew nîm doli awa ci bî; a zî ci ra veşî mendê. Wertedê dik di sîyê da girdi, a sîyer sero zî qiznawêrê bî. Qandê a qiznawêri dik rê vatê: “Hêgay Sîda Qiznawêri.”

Unce hewna newe ame bi çînayeni. Mîyan di; vilîkî, perpirikî, zerqetî, meley, qatirekî asayê. Sî, dik werte di zey qînta denîşiyê bî; unce çorşme'ya zey qaycixî'a asayê. Sekmanî qaluç girot u şî unci mîyan, Şiyar vijîya sîyer ser. Sekmanî hendê di patîlan unce çîna tepeya, veynda Şiyarî:

“Deza tiyê fina nuşnenê, ha!”

“Eşq kesî keno şair, kesî keno xînt, kesî vejeno sîyan ser!”

“Ne ki to va, ma pê rê bîm aşiq? Na mesela şîrî çî nêqedîyê?”

“Eşq bes nêkeno, ez ha vana ma biveşimi.”

“Ey di bê, ma uncî ta dimi.”

“Qay ta danimi...”

Sîya Qiznawêri, o mabên di sîya tewr berz bî. Wertedê hurma dewan di ew hêgayan mîyan di mendê. Sekman weyna ki o do nîro, o zî vijîya ser. Şîyarî verê xo kerd bi hettê verocî'a. Cêr ra honikê helda şefaqî ameyê; qolika ci va ra bî bî zey pindilika. Aldûş çal di, diza ci roy kişt'a kemerî sero berz'a mendê. Overdê roy'a dewê Sêwreg u Çêrmugi asayê. Rocakewtenê sîyeri weynayê Tiwêreki, nîmey na dewi bi bi xirabe; sî pagan, leyra resay bî binîda dewi. Sornidê camî'ya darê denişnê bî, aparlo kerd bi pa. Zimedê sîyer ra; Înîyo Honik, mirfey, Kemerê Hesenî ew gabanê koy asayê. Sekmanî verê xo kerd bi hettê rocawanî'a. Gozêreki no rî'ya bî ew gorey Tiwêreki diha werkeki bî, labirê çorşmey ci pehney bî, coka hukmatî wendxane wîja di viraşt bi. Gozêrek ra ata Kurdek u Koy Homayan vatê ma mayê ha!

Human zî xeylê wext temaşey çorşmî kerd. Tîjî amê hêgay ser se, sîyer ra amey war u şî hêgay mîyan. Şîyarî na fek'a, Sekmanî ta da. Di patîla ra thayn veşî mend se, di hîrê destey diha çinay u o zî tada. Di patîlî Sekmanî, jû Şîyarî girot u dik ra vijîyay. 'Erd Tiwêreki kişt'a bi. Înan xo ra nêdî ki 'erdan mîyan ra ageyrê; Tiwêrek ra ageyray. Înî sero, raştê pîriki amey. Mîyanedo qozix'a amê bî awi. Şîyarî, him patîla xo dê Sekmanî, him zî kerd tembe: “Ti giran giran şo, ez resena to...”

Şîyar şî îm ser se; sifte dest u rî xo şit, bahdo fek na çiranik vera u mirdî awa honiki şimîti. Hewna pîriki çiyê nEwat bi; dest ra dorî girotî; pak taşawit; kerd pîr tepeya ageyra pîriki:

“Dayê diha hadê ma şimi.”

“Ey di şo ata ki ez zî çilkê awi bişima!”

“Ravêr ravêr...”

Pîriki aw şimit tepeya, veyda Şîyarî:

“Lacê mi, dorê werdî roni, ez wegîna.”

“Ti xo wegî beso! Dihadê rew ma Sekmanî resimi.”

Înî ra abirfayeyîş di raştê Zelo u Zeyniki amey. Çimê pîriki zey verî’ a nêbî; ê nêsilasnay; labirê mara Zeyniki a silasnê ew silasnê, nêsilasnê zî him bî şa, hî bî şaş:

“Wişş! Kerwa Îm, tiya?”

“Ez ha, keynay mi.”

“Tiya qe se kena? Boka ganê toyo nêteweno?”

“Heq razî bo keynay mi, ez ha beşe bena. Şiyar! Lacê mi na kama?”

“Dayê, na cinîya Fetadê Ehmedekî, Zeloya.”

“Zelo tiya?”

“E.”

“Şimayê se kenê, qeç u qul?”

“Lew to destanê, pêro rindê.”

“Şima amey veyve?”

“E.”

“Kerwa Îboşî zî şimayê feqîrî Adna ra day tiya ro, qe nê bipawê xorê tey çî berê.”

“Adna di hirgi çî esto, dîligê wijay welat ra diha rihato. Ma nêşenê zehf bimanê. Mayê vanim, roca bazari ageyrimi.”

“Key Kewra Îboşî nêşenê bewnê hêgadê şima; henarorê kok benê wişkî. Şimayê hetana ki tiya berê dolda ma’ya awdê. Wa cefay kewra Ehmedekdê rehmetî tinê nêşro.”

“Şewra dola kêya?”

“Ê Welat înana.”

“Kerwa Îm; ti ci rê vaji, wa Zeynik şewra pa dar u berê ma awdo.”

“Beno kewraya mi, ez xeber dana ci...”

Şiyarî dor rona bi, çimandê Zeynik di, bi bi vinî. Human zî çimî nay bî

pê'ya, hewran sero geyrayê. Zelo piruncikê eşti Zeynik, kerd aya tepeya, pê ra xatir waşt...

Sekman sersîda wendexanî vero ronîşt bi, raya înan pawitê. Şiyar u pîrik'a resay het se, o zî werîşt...

Şî keye se, patîlê akerd, eşt golikî ver; ê bînî berdi heyat di ronay. Pîriki gezî çaran girot, şî cêr. Kîştê ra vatene kerdê, kîştê bîn ra hewş kerde gezi. Kewt bî; qedê karî nêbiyê ew nêkerdê zî nêbiyê...

Şiyar u Sekman'ya ortmî sero ronîştî bî, heyqatê unîversîtî kerdê. Ey vatê felan unîversîte weşî, ê bînî vatê nê o rind nîyo. Piruzê Şiyarî da ci riro se, Sekmanî kerd pers:

“Deza se bi, bokarê çiyê do çewt çinyo?”

“Çewt raşt nêzana, labirê çiyê esto.”

“Vaji deza se bi?”

“Zeynik înanê roca bazari şinê.”

“Nê, la!”

“Welay bo.”

“Rocê xasekî rew qedînê, zey eşqî'a...”

“Mî rê ki zî...”

Qisey ci pîrik birnay:

“Şiyar! Şiyar!”

“Hey, dayê!”

“Heta mi vîra nêşîyo, veyndi Bediki. Wa şewra nêşrê dol ser.”

“Beno, dayê...”

Goşê pîriki rind bî bî giranî, coka zey xînta qîrayê. Şiyarî veng nêkerd Bediki, çiki ay verê Şiyarî aşnawit. Sekman pey hesîya ki doli key Fetay dê veradê, lewan bin ra huwa:

“Cay mayê şewray bi ca.”

“Kotîo?”

“Hêgay Dehli.”

“Ti zanayeyê.”

“Deza wazenê ma biremnimi?”

“Kuşatî veradi.”

“Kuşatê çiçi...”

Hela şanî qirmey girotî, werazîda koy ra kewtî ser. Dorê awi înidê Dolda Zulyan di kerd pir tepeya; mirdî aw şimiti, rî xo şitî, porrê xo kerdî hî. Giran giran kewtî a dîyar. Hirga ki kewtê cor; ‘eyam virîyayê, Kemerê Hesenî biyê berz. Kerredê Mirfan ra; vengê bilbilan, kaşan ra bex bexa bizan ameyê...

Gabando çetin ra kewtî ser. Vayê do honik cor ra ame ci ri ro. ‘Edizê ci qedîya, ariqê ci bi wişk. Sî koy zey kardî’a bî. Xo vêşî nêtewna. Kerkoro wişk, engûrheşakê wişkî... Kerdî pây u şî hettê serdê mirfan’a. Hirga ki gamî eştê, vaşî ra boya weşî qilaneyayê. Velgê koy babetna bi. Çorşmey perandê ci zey velgdê meşî’ya qilorek nê, dirate ew zey hîrêkiştî’a bi. Mirfan sero, kafêna ronîştî. Aldûş, Roy Feratî, over heme ca ci çîman vero bi. Xeyalî, eşq, omîd pêdîma bî rêz...

Letey Hirisin

Ortmî sero rakewtî bî. Vengdê meşk'a bî aya, hima xo ra nêdî ki werzê. Cay mîyan di; ge ata, ge nata ta deyay. Pîrik u golikî'a pê di kewtî bî qerez. Pîrik vatê ez hara, golikî vatê ez. Fermanê pê vet bi; pê vero denîşyay bî; pê cerbinayê ew ze ki asayê; ne pîriki şayê qedê golikî bo, ne zî golik sewda da xo ra bîyê. Şiyar weyna ki vengê pîrik do nêpeyso, veynda:

“Dayê to xeyro?”

“Nê soxî ez kerda înciraxî!”

“Cayên'a girêdi.”

“Ez ha qed nêbena ki.”

“Pipawi ez ha yena.”

“Tasê zî aw bîya.”

“Ti da aw se kera?”

“Nê şarî ra mendî awa koteldê kergan zî rişnê...”

Şiyar hima werişt, pantolî kerdî xo pay, nêkerdî, tasê awi giroti u lingdîyaran ra şî war. Pîriki, golik ard bi teqada wedî vero girê da bi u unceyo kiho eşt bi ver. Manga dit bî, kerd bî hewş. Kerdê golikî bero axur, hima qed nêbîyê. Şiyarî sifte tasa awi vengê kotelî kerdî, bahdo kendirê mildê golikî miraxada dêsî ra akerd u lexê axur kerd...

Hurna zî zehf 'edizyay bî, çiki raya koy çetini, werazî ew kok kaşî bî. Ne şa rakewo, ne şa werzo. Tîjî Kodê Zakî ra akewt bî. Dewijî pêro şî bî kar u berdê xo. Pîriki weynê ki tîjîa yena wertidê ci ser, veynda: “Peyeyno! Werzê xo ser! Tîjî amê şîma ser.” Sekmanî werxanî bin ra verpers da:

“Nîyaj ma zehf 'ediziyaymi.”

“Çi? Şîma sî mî kiriştî?”

“Ma şîm ko.”

“Awa tîyaney vijîyê bî?”

“Ma va, finê zî koy bivînimi...”

Vatişdê pîrik ser ra, ca ra weriştî. Sifte cay hewaday, bahdo dest u rî şitî u ara kerdî. Firaqî hewaday tepeya Şiyarî veynda pîriki:

“Dayê keye di aw esta ma xo ro kemi?”

“Qandê werdî esta, hima sere şitişî rê çinya. Şirê îni ra bîyarê.”

“Doş’îa?”

“Çi doş’îa? Sirxî berzê herî ser, dor’a kiştan’a nê...”

Şermîya şî îni ser. Serê îni veng bi. Nêvinderdî, hima dorî kerdî pir u eştî herî ser. Şîyarî her hendi ki pêta ramitê, Sekman ci nêresayê. Resay wendexanî ver se, Sekmanî veynda:

“Deza no çi ‘eceleyo?”

“Nika Zeynik dol veradaya.”

“Mi fehm kerd.”

“Ew ê do şewra nê, bîro zî şirê.”

“Ê şirê se, ti dê zî şirê?”

“Qe beno ki ez verê înan şira.”

“Şewra!”

“Hiş! Jew do ma aşnawo.”

Hetana adir wekerd, aw kerd germ, serey xo şitî roc bi berz. Çina da xo ra nêda, kewtî ray. Çihar pay’a şiyê. Ne vatê kaşê, ne vatê sîyê; vîstê di resay doli ser. Şîyar weyna ki nîmey doli bîyo veng, qarxîya:

“Ma kewtim berey.”

“Ey di mevindi!”

“Wa çim u goşê to akerdey bê.”

“Ti merax meki...”

Hêgay, dol ser ra zey nîm qiloreka asayê. Sinorandê ci ra vay, vayan vero zî; gozêrî, qubaxêrî, vilahêrî ronay bî. Binîda hêgayan di babet babet meywey, miyan di zî nebî payîzî, zerzewatî ew uncey karitî bî. Kes dol ser ra weynayê se, kesî r adi rengî asayê: Kiho u kewe. ‘Erd kiho, azmên kewe. Wertey amnanî bi, labirê wesarî amnan, honikî germ nêzanayê; xora xasekey zî bêqisur bî.

Di fekê doli bî: Jew kışta raşt'a, o bîn kışta çep'a bi. Zeyniki feko raşt akerd bi, Şîyar zî sinordo raşt ra aw'a pîya şî. Jew jew ca di puşî verê awi girot bi; tinê şîyê. Vinderd verê ci akerd, hewna ravêrd. Zerzewat u nebî pîriki bejn dê bî. Uncey Welatî ame bi çinayiş...

Awa pîya resa binîda 'erdan. Sifte ageyra hetê corîa; rind weyna çorşme, bahdo zî xo namit u mewşêr bin ra weyna hetê cêrîa. Perandê; henaroran, mewan, enciroran, miroyan, sayan mabên ra Zeyniki nîme nîmçe asê. Fîstanê do sûro vilikin da bi xora. Dismali xo qot ra ronê bî; porrê ci zey girzîya asayê. Ge vay dayê gilan u peran ro, ge dayê ci ri u çîman ro. Gever kerd bi henaroran ser u şîyer sero ronîşt bî...

Şîyarî kerd xo verado cêr se, doli u şîyer'a amey ci vîrî; bêhes u bêveng'a ageyra unci mîyan. Thayn vilikê unci, thayn vilikê pêçegi arêday u xo henaroran bin ra verada hêgadê Key Zeynik înan. Şîyarî xo namit namit, finê di po vijîya se, Zeynik ters ra tilo bî u qîrê Şîyarî ro:

"Eyfff! Ma lahnet biro to ro! Ti zî tim winayê. To zerrîya mi teqnê!"

"To ez nêpawitê?"

"Ma ti zî qandê Elay finê zî zey îsanana bê."

"Eşk bêhemd yeno!"

Şîyarî, vilikî desto raşta tepîştî bî ew xo pey di nimitê. Zeyniki destê ci nimitê dî, nêdf, rind bî xînt:

"A fina sîya to dest di? Şîyar e ki ti fina mi hî kerê, ez do na lhîncî hemêrê to ro şepirna!"

"Sî finê bî."

"Ey ma o çiçîyo?"

"E ki Sembol bîyayê, mi do to rê Siltan Ahmet ra tewr rindê ci bitiritayê."

"Ti qandê mi dizdey kenê?"

"E."

"Çi?"

"Ti eşqa..."

Şiyarî vilikî kerd derg, nêkerdî, qisey kerdî rêz:

“Dizdeya tewr girdi, zerrî tiritişa ew to zerrîya mi tiriti ew ez ha to rê hendê piranê zî nêqarxîna ew ez nêşermaya se, ez do vaja ki: Wa helal bo; wa şîrîn u şeker bo xesaka xasekan.”

Zeyniki vilikî girotî tepeya; sifte mirdî kerdî boy, bahdo ravêrd şiyer sero ronîştî. Zeki vilikê uncî, vilikê pêçegi ‘emirdê xo di nêdî bî, zeki ê çiçegê baxçedê eşqî bî... Qedir’a, qîmet’a, eşqa derg derg weynê pira, hewna ageyrê Şiyarî:

“Ez xaseka?”

“Zerrî kê ra hes kena se, xaseka dinî aya. Azmênî bin di, ‘erdî sero, xaseka xasekan tîya. Ne guli, ne nergizi; ne vilika kemeran, ne vilika vaman jû hendê to xasek nîya.”

“Mi hetana nika nêzanayê vilikî hendayê xasekê.”

“Vilika tewr xaseki tiya.”

“Tiyê mi ra hes kenê?”

“E.”

“Çend?”

“Berz.”

“Çend berz?”

“Hendê maxandê azmênî.”

Zeyniki şiyer sero, Şiyar ay vero payra bi. Zeynik serey xo hewada kerd hetê azmînîa, demeyê weynê azmên, hewna verpers da:

“Mi rê ki tiyê mi xapênenê.”

“Tewbo ki!”

“Kamî ser?”

“Kejik ser.

“Mayê şewra nê bîro şinimi.”

“Mi aşnawit...”

Zeyniki, vilî sîyer sero ronay; şî vay fek ra kulbend girot; gever virna tepeya, fina amê sîyer sero ronîştî. Şîyarî rê; him weş bi ki Zeynik kişta roşo, him zî payra ‘edizya bi, abiryayîş zî kerd bahne; Zeynik kişta ronîşt. Mabênê; ne ay, ne ey fek akerd. Zeyniki, perdê uncî’ya niyet antê: “Hes keno, hes nêkeno...” Şîyarî thayn kerd temaşe, hima zehf damîş nêbi:

“Nika tiya perdê uncî ra çiçi wazena? Ti hemin biruçikna zî az do to ra hes bikera.”

“Hes kerdişê to ca yo, fehli ca ya. Ez ha meraxê fehla xo kena.”

“Ti merax meki; pîrika mi weynê.”

“Se va?”

“Va qederê Zeynik akerde yo.”

“Tiyê nanê pa!”

“Ez ha winî omîd kena.”

“Qmîda beno?”

“Eşq, omîdî sero beno gird.”

“Omîd feqîreya.”

“Feqîre ya tewr gird, bêtoyeya.”

Zeyniki; destê Şîyarî tepiştî, çimî nay çimandê ci ya u zerrî ra waşt:

“Bokarê feqîrey ridê to nêkewo...”

Isan; pê het di ya ki zî ca beno se, qisey qedirberzî ci vîrî nînê, çiki heme çî rê hewna wext beno: Pê het di, rew rewê qisandê rinda çînyo, çiki biwajiyê se, rew qedînê. Pe ra ca di zî rew rewê qisandê rinda çînyo, çiki qisa ra rind qisena bena, la wextê abiryayîşî babetnayo; ne maneno pê hetî, ne maneno pê ra cay, çiki kotî di qiseyê da weşî esta a satî yena ziwan, cokaroyo ki wextê abiryayîşî, ‘emirdê kesî ra ‘emir beno...

Mabênê winî dest desta mendî. Ê dest desta mendî, hima wext nêvînderd. Dinî weynayê rayda xo... Şîyarî destê Zeyniki veraday; sîyer ra ame cêr; qeleyê hera wişki kerd xo dest u piloxnê piloxnê, kerdi zey wela tepeya

payê dê piro... Hurna zî qarxîyayê ew hurnan zî qarxê xo nimitê... Şîyarî
ata kerd, nata kerd behs ard dirbetta xo ser:

“Barkerdişê şima yena to vîrî?”

“Nê. Senî bîro ki? Ez hewna piranê qeç bîya.”

“Mi xo vîr ra nêkerd. O hewna zey vizêrî mi vîrî di. Wesar bi, ez yazîya
dewarî vero bîya. Şima, a qamyonda sûra şî.”

“O ki yeno mi vîrî, min u toya jew sire di ronîştê.”

“Ez to dima zehf qarxîyaya; mi a roc sîda yazî’ya, nuşandê girdan’a
namey to nuşna.”

“O hewna vinderdê?”

“Ez a roca tepeya, fina yazi nêşîya.”

“Çi?”

“Ganê mi nêwaşt...”

Geverê awi bi bi thayn. Peysatey doli ameyê. Şîyar weyna ki wexto
beno pir, dest eşt xo tuniki... Zeyniki, Şîyarî desta kaxit dî, nêdî erziyê:

“To fina şîr nuşna?”

“E.”

“Hele bidi!”

Kerd xo dest ki fina Zazakîya, bî hêrs:

“Tîyê çi Zazakî’ya nuşnenê?”

“Her zerrî, zuwandê xo ya hes kena...”

Zeyniki derg derg weynê şîrî ra tepeya ageyrê Şîyarî:

“Hebêkê pêtewro, hima o fehm beno. No çi edreso?”

“O edresê mino. Ti mektubanê xo birşo o edres.”

“Ti dê zî mi rê mektubî birşê?”

“E.”

“Qenê namedê ‘Ezîzî’ ya birişi.”

“ ‘Ezîz kamo?’”

“Biray mino werdîyo.”

“Ez do Zazakî’ya binuşna; xora resay to, resay; nêresay zî metersi; kes nêşeno biwano.”

“Ez ha zî rind fehm nêkena.”

“Dihîrê finî biwani, ti fehm kena.”

“Tidê namêdê kamîya birşê?”

“Namêdê kamî’ya birşa?”

“Namedê Va’ya birişi.”

“Çi?”

“Vayê ma ardî pêhet, vanayo ma pê ra abimeno. Wa namedê Va’ya bo ki, her va di, ti bîrê mi vîrî..”

Zeynik, fina fina weynê şîrî ra. Ge veng wend, ge. bêvenga. Tewr bahdo damîş nêbî; kaxit dergê Şiyarî kerd u pêlekê zerrîda xo akerd:

“Ez zehf şa bîya. Qisey mi bêzuwan u bêveng mendî. Ha! Ti biwani wa vengê to zerrî da mi di bimano...”

Ti Mi Di

Vilikê wesarî, gulê deştan...

Ti mi di;

Vilikandê henaran ra zî xaseka,

Hima wa kessek nêzano, e?

Behdê kergî, mewana thayn thayn goşey mîyanikî manenê...

Ti mi di;

Înan ra zî şîrina,

Hima wa kessek nêzano, e?

Awa Kirkirosî, Royê Feratî...

Ti mi di;

Çimedê Munzurî ra diha zelala,

Hima wa kessek nêzano, e?

Kolbiza, espariki...

Ti mi di;

Nergiz ra diha boyweşa,

Hima wa kessek nêzano, e?

Ded, nîmê pî; xali, nîmê may...

Ti mi di;

Dayik ra zî qedra,

Hima wa kessek nêzano, e?

25. 07. 1985 / Pancşeme

Zeyniki sifte lewê na gumda Şîyar ya raşt'a, bahdo kerd pers:

“To no şîr çimhal nuşna?”

“Vizêrka.”

“Kotî di?”

“Sîda Qiznawêr sero.”

“Zehf weşo, zerrîa mi kerd kili...”

Wextê abiryayîşî bi. Qarx u piruzî'a varayê piro. Zeyniki, Şîyarî dest ra kaxit giroto u kerd xo pistin, tepeya zey marî'ya pêşyay pêro... Siftê destê ci, bahdo çimê ci pê ra abiryay...

Şîyar, ageyra Sekmanî het, nîyagey ra va ‘werzi!’ Wertey dihîr bi. Kiştê ra germ, kiştê bîn ra veyşaney. Zey nîm merdima bî hêl u kewtî ser. Resay rezdê Şîyar înan bin se, Sekman ageyra Şîyarî:

“Deza wazenê ma çend gilî enguri bumi.”

“Qay to nêşa encurî bitiro.”

“Senî bitîra? Mi pawitoxeya şima kerd.”

“Beyno ki nêwero! Neyse, de hadê; ez zî bîya veyşan.”

“To u Zeynika se kerd?”

“Ma se kerd disey.”

“Kuşatî veradi.”

“Vit viti meki! Dîyar kewi...”

Şîyar u Sekmanî'a, Rezî mîyan di bî bî vila; hîrg jewî kiştên'a goşey kerdê gilî. Dihîr ra tepeya Vengê niqara ame se, Şîyarî veynda Sekmanî:

“Deza vengo yeno to?”

“E.”

“Key İboşekî repî vista dewi ser.”

“Pers meki.”

“Ze ki vanê, ê do tişkê ewro, jewna şewra bibirnê.”

“Qay werdî zî fina Kerwa Mist virazeno.”

“Qay ki.”

“Tiyê vanê, di hîrê tîkey ma zî nêkewnê?”

“Ma bipawimi se, nêkewnê.”

“Engur'a pîze mird nêbeno; hadê...”

Qeçanê hurna dewan, kar u barê xo verada bi, niqara çorşme'ya bî bî kop, kaya kal u pîran kerdê temaşe. Kaya tewr fodilî zî pîran kay kerdê, çiki inan vengdê niqara ra zanayê ki kancî kaya, çend lingîya...

Şiyarî înan solixê govend kerd temaşê, hima Sekman vêşî damiş nêbi; ageyra Şiyarî:

“Deza ti kay zanê?”

“O senî qiseyo! Awa ci vejena!”

“Govenda ki kes mîyan di nêbo, bêtam bena...”

Şamî peyşê se, şêlig qilfe qilfe şî. Sekman u Şiyarî’ a kewtî ding dingda kay, coka qilfe do tewr peyên di şî. Wedeyo ki tey werd rona bi, weynayê rocawan ew hela şanî bî. Zerqê tîjî, germê werdî, tuneya îsottê kihoy wede boy da ariqî di verda bi. Wedî werte di ew ser ra ser sirfe rakerd bi u sihanê fasulandê goştinî, bulxul, îsoto kiho, silhey doy sero ronay bî. Meymana hemin rew rew werdê, qay vatê ki ê do ver ra hewadê. Şiyar înan zî ariq ra, germ ra, tuney ra, werd ra bejê xo girot u verê hemini sirfî ser ra werişti. Behdê werdî fina şî niqara hetî, labirê no fin kay nêkewtî. Mabênê kay u niqara’ya kerdî temaşe tepeya, ageyray Gozêreki...

A şewî, Sekman şî key xaldê xo. Pîriki zî hewna şan ra şî hewn’a, labirê hewn nêguna çimandê Şiyarî ro. Ge vijîya banî ser; weyna çorşme, ge ame ortmî sero ronîşt, şik bi...

Destê şefaqî çante arêda u wede ra vijîya. Heyat di pîrik gunê ci çim ro. Fina doşegde kihanî sero şî bî hewn’a ew fina serê ci akerde bi. Pa piranê goşt nêmend bi, zey mirîçik’a asayê...

Resa ortmî ser nêresa, herî hewş ra goşî hewaday u zirra. Zirriya herî zey qirşunî’a amê bêvengeyda destê şefaqî ro. Sifte bî qeb qeba kergan, bahdo vengê kutikan qilaneya. Vêşî nêramit pîrik zî bî aya u amê ortmî ser. Kerdê vajo ‘soxe’ se, lingdîyar sero Şiyar dî:

“Wişşş! Şiyarê mi, no tiyê?”

“E daye, eza.”

“To no tari di xeyro?”

“Dayê ez ha şîna.”

“Wişşş! ‘Erbeftî dê bîrê ma ro! Çi şiyayiş?”

“Dayê ez vêşî menda. Maya mi êyê zî Sembol di tenêka.”

“Qay ne ki ê gem’a, ê key xo di. Wa zerzawitî, încîlî, henarî, engûri bivijyo; mirdî buri, mirdî beri... Wina finê di şiyayiş kotî ra vijîya?”

“Ez xo di çîyê bera.”

“Çi?”

“Kes Topqapî ra hetana beno keye, kesî ra vayda ci ra diha vêşî heq gînê; barkerdiş u ronayîşê ci zî veradi...”

“Lajê mi! Ma şima rê; qorme, kerge, bulxul bikerdê, ti hewna bişîyayê.”

“Dayê heme çî Sembol di esto.”

“Ez zî zana esto, hima tamê çîdê welatî cana di çinyo.”

“Şaristan hemeyo weno, ma zî wenimi.”

Teslay pîrik kewt se, va:

“Qenê xeber bidi ded u nîyajandê xo, wa to raşt kerê.”

“Dayê ez bêxeber ameya, ez do bêxeber şira.”

“Qeşmery meki!”

“Qeşmery nîya dayê. Zerrîa mi tenika; ez damîşê raşt kerdişî nêbena; qarxîna, pîruz kena, kemî kewna. Wext ame se, kes do werzo xo ser u ray kewo. Xatirê dergî, çîmanê kesî tersanenê...”

“Tî zanê peyey mi. Şo. Bokarê ray kilmî, rocê heray, merdimê xeyrî raştê to bîrê...”

Lew na pîrik dest'a; pêşîya pê ro, tepeya çante eşt xo mîyane u lingdîyaran ra ame war. Pîriki, tasê awa Înidê Honikî dima eşti... Zey şew'a, zey tarî'ya, zey vay'a çîman ra bi vinî. Ey finê Zeyniki kerd bî raşt; ê didin rê damîş nêbîyê...

Letey Hîris u Jewin

Key Iboşî do veyvi, Kihoyek ra bîyardayê. Qandê veyvî minîbusi tepîşt bî ew hewna şefaq ra, qeç u qulê dewi nişt bi a ci, şî bî veyveri bîyarê. Ê ki nêşî bî, fina rayda makîner sero kop bî bî; govend antê. Gewendan, vengê zompikî kerdê pêt se, kaykeran zî gamî kerdê pêt; heme cay xo pêta lerzanayê. Kewra Mistefay dismalêda sûri kerd bî xo dest, lëndandê verdî vero tenêka govendi antê...

Gozêreki ra hewna kes nêşibi. Inan raya minîbusi pawitê. Nezdî heli, Tiwêreki bin ra minîbusa veyvî asê se, Gozêrekijî zî kewtî ray. Vengê tilulu u vengê tifingan'a bî bî pêtewr. Dinî şiyê!

Sekmanî sere şit bi, porr kerd bi şane, ximbilnaye ximbilnaye ame ortmedê key pîrik ver, nîyame veynda: "Şiyar! Nîyaj!" Pîriki, vengê Sekmanî aşnawit se, vijiyê sornî ser. Qarx u bermî ra serey xo pişt bi. Sekmanî pîriki piruzun u bêtaqat dî se, hewna ay verpers nêda bi, ey kerd pers:

"Nîyaj tiya nêweşi?"

"Nê lajê mi, hebekê serey mino teweno."

"Bokarê rew ravêro."

"Bokarê."

"Nîyaj, Şiyaro hewna hewn dî?"

"Nê seyar Sekmanê mi, nê."

"Sera şî?"

"Şi Sembol."

"Vaji wili!"

"Şêrê mi şî, estûna keydê mi şî, şî u şî..."

Sekman zî bi bi şaş. Şiyarî qalê şiyayişi kerd bi, hima ey qay vat bi ki o kuşat keno. Şaşeya ci ravêrd, nêravêrd piruzî dest pey kerd. Mil kerd xo vel u hetê veyvî'ya kewt ray...

Nezdî dihîri bi. Vengê niqara peysa bi. Şêligî ortmedê Key Iboşekî sero werd werdê. Sekman, mabênê dewi mîyan de çerx bi, hima nêşa xo rê embaz bivîno; o zî şî bi tewrdê şêligî...

Bahdê nanî şêlig bi vila. Sekman, Gozêrekijan'a pîya werişt. Bekirî,

Sekman tenêka dî se, kerd pers:

“Sekman xeyro? Tiyê tenêka geyrenê! Ka embazê to?”

Xebera kesî çinê bî ki Şiyar şiyoy. Sewday ey zî çinê bî ki qisan derg kero:

“Qay hewn di mend...”

Hela şanî bî. Dewar u çarwana şî bi gemi. Şarê dewi şî bi hêgayan. Sekman dew mîyan di thayn çerx bi, hima hewîna ci nîyamê; werişt u şî îni ser.

Serê îni zî veng bi. Şî awi şimîti u ame tiwêran bin di zey sêkurî’ a ronîşt. Ey u Şiyarî’ a; pê rê bî bî biray, bî bî gan, bî bî embazray. Tenêka ne thamê dewi bî, ne thamê îni. Demeyê şiyayiş xo aqil ra ravêrna, hima berey bi, wesaît nêvîneyayê. Ata geyra, nata geyra; ge şî dol ser, ge şî îni ser, labirê fina zî hewîna ci nîyamê. Nezdî nîm sihati tepeya, rayda Tiwêreki ra ringî ringa sîtilan amê. Tayra u Zeynika ameyê awi. Resay Sekmanî het, nêresay, Tayra merax’ a kerd pers:

“Sekman tiyê çî tenêka geyrenê?”

“Şewra ti da zî tenika bigeyra.”

“Şiyar ewro veyve di zî nîyasa!”

“Şiyar şiyoy Sembol.”

Renga ridê Zeyniki viryê, qira ci bî wişk, hersê çimandê ci gunay ci zerrî ro, sîtilî dest ra gunay ’ero... Tayra namîyê sîtili ’erd ra giroti, kewti qol u berdi îni ser. Dest u rî ci şit tepeya, siyê sero dê ronîştîş. Mabênê îni sero ronîştî. Zeyniki xo hebekê aradê pêser se, ageyrê Tayra:

“Hadê ma şimi.”

“Ti da bişa sîtila wegîra?”

“Ê.”

“Şima lej kerd?”

“Nê.”

“Meqarxî; xora ti da zî şewra şira. Ha rocê veror, ha rocê peynî. Ez ha feqîra hirg mewsim tîya di.”

“O Sembol di, eza Adna di. Wa ma hurna dew di bîyayê; wa qe ma veyşanî bîyayê, viranî bîyayê, parsekarî bîyayê...”

Zelo; bulxul, dogme, toraq arêda bi pêser. Ê do şefaqê rew ray kewtê. Him key Îboşî veyvi ard bî, him zî banê înan rayda makîner ra dûrî bi; Zeynik resê keye, nêresê, mara ci veng kerd ci:

“Keynay mi, şo cil herî’o ki ma çî xo bemi Key Emîn înan.”

“Ma dê emşo wija di rakewmi?”

“E...”

Çî xo ortmedê Key Tayra înan sero rona se, hendê hîrê misasî roc mend bi. Ortme weynayê rocakewteni; sersî amê bî ser ew gorey wedan zehf honik bi. Kışta koy ra vayê do fodîl ameyê. Tayra sifte gelt ardi, dêsî vero rakerdî, bahdo şî mînder u balişnan’a ardî. Namey marda Tayra Siltani bî. Jûk da zıwanweş u zerrîteniki bî. Hima Zeloy ê day ronîşten u venyda Tayra: “Tayra tasê doyo honik bîya...”

Bahdê doy, qalî abîyay. Ge Zelo, ge Siltani; ge qalê rayan, mînfibusan, sihatan, ge qalê tengayînda, rezîleyda verî... Ortme weynayê Sîda Sîaya. Çimê Zeynik gunay sîyer ro se, Şîyar u sîya yazî amê ci vîrî. Nêdfiyayê se, o do ci zerrî di kul bîyayê. Xo ata tada, nata tada behne dî:

“Wişş! Dayê ma îsoto kiho xo vîr ra kerd.”

“Se kemi keynay mi? Ê hangî mîyan di ma vîrî nîyame.”

“Ez şira şalekê biçîna, bîyara.”

“Berey nîyo?”

“Nê nê, hewna roc berzo...”

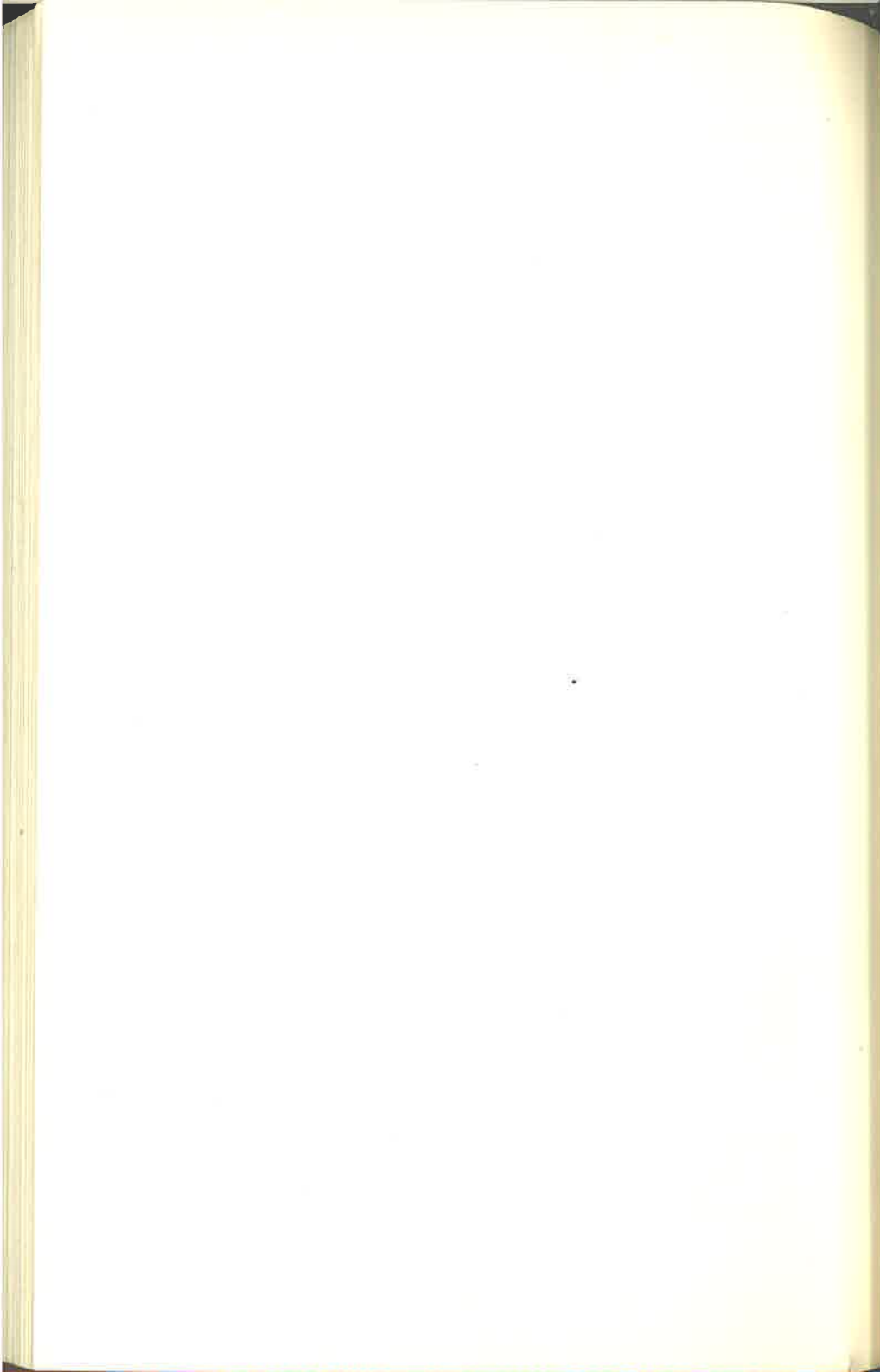
Zeyniki, şaleki kerd bî xo qolî bin’a, ortme ra şîyê war. Tayra dî ki a şîna, dima veynda: “Vindi! Ez ha zî yena” Hewna Zeyniki verpers nêda bi, Zelo kewt mabê: “Keynay mi ti roşê. Şaîmya ma çînya...” Hewna qisey înan nêqedîyay bî, Zeyniki zey telazik’a çîman ra bî vinî.

Dikta Tirbda Mistikî hetî ra şîyê se, xeyalê Şîyarî ame ci çîman ver; çimê ci bî pirî, mijê ci newsîyay, kili kewti ci zerrî...

‘Erdê Şîyar înan binîda yazî di bi. Zeyniki şîyê nêşîyê, ray nêqedîyayê. A vazdayê, yazi zî vazdayê; a vinderdê, yazi zî vinderdê...

Resê sîyer het se, roc Kodê Homayan ser ra şîyê war. Sifte ariqê xo besterna, bahdo weynê çorşme. Bê ay u sîyer, kes u kus nîyasayê. Çîta xo, xo qot ra veti tepeya, çorşmedê sîyer ra dihîrê finî geyrê. Şîyarî nuşte, kişta rocakewtenî'ya nuşna bi. Nuşte dî, nêdî, şî vero vinderdi. Derg derg weynê pîra tepeya, hurna destê xo nuşan sero ronay. Bermî'ya, hêrsan'a nuşey jû jû vilênay, vilênay, vilênay... Abiryayiş di; fotrafê nuştî ant u xo çimana kerd derg. Şîyarî, 'ZEYNÎKÎ' tenêka nuşnê bî, ay mîyanî çerçewî kerd pîr: 'ZEYNÎKÎ & ŞÎYAR'

Letey Hîris u Didin

Menga payizîa wertekêni qediyayê. Serd perrdê daran rê, va mirîçikan rê, varan viranan rê, lhincî werwayan rê bî bî medayî. Qij qija qijikan, xiş xişa daran, fit fita vayan, şelp şelpa varanan bî. Inan; ne şa bi komir biherîno, ne zî şa bi serê banî virazo; ne perey ci bî, ne zî omidê ci...

Werdê şanî rona bi. Tebera varanê do bêqisur varayê. Ze ki azmên bi bi lani, ze ki serad ra bîro war... Dalpan nêpawit ki pîzey xo mirdkerê; rişyay sirfî ser. Ê zî thayn rikinî nêbî; hetana binê sihanan nan'a nêlist, kesî xo nêluna, labirê sirfe hewada, nêhewada, Zelali vazdê bandê keyî ra firaqî girotî ardî eştî dalpan ver. Mabênê veng u hesê kesî nêvijîya. Anciyay quncandê zerrîandê xo u qarx ra bejê xo girot. Hewrê gurra, hewrna, hewrna... Xezali; dîwano ki keyberî pey di, dêsî vero bi, ey sero ronîşt bî. Dalpeyê gunê ci qot ro se; sifte çîti xo qot ra vet u raşanê, bahdo çîti dest'a şî teqer ver u perde hewada. Kîştê ra weynayê teber, kîştâ bîn ra çîti girê dayê. Fina hewr gurra se, perde ant u amê Delîla kîşt'a ronîştî. Va ra, varan ra, zimistan ra, dalpan ra qisey amey banî ser. Her fek ra çîyê vijîya. Rêz amê Xezali se, sifte destê xo porrdê Delîla ra nermek'a ant, bahdo ageyrê qeçan:

“Qeçêno! Ez zî zey şîma'ya misaya tîya, hima o şîma ra zî aseno ki; ne varanê Sembolî qedîno, ne zî ma şenimi serê banî virazimi; ma do ca'elemat ra banî biroşîmi.”

Qeçî heme pêfekî ra qîray:

“Dayê!”

“Quzilqurt...”

Xezali şefaqê rew werîştî. Sifte teqa ra weynê 'eyamî, bahdo loxmeyê ara kerd u bêveng'a keyber ra veciyê..

Şîyar bi aya se, sihati heşt bî. Şî banyo di dest u rî xo şit tepeya, destdîsmal'a kerd wişk u ravêrd wede; ravêrd hima wede di heñd nêxapîya, çîna da xora u bêara keyber ra kerd teber. Zelali vengê keyberî aşnawit, nêaşnawit, Şîyar hewna kûçe nêresa bi, qaplixdê hewşîa tepîşt:

“Keko Şîyar! Keko Şîyar! Vindi! Vindi! Ez ha zî yena.”

“Dayik şîya kar, ti keyî qayteki.”

“Ewro bahdêyenîyo, dayik nika solixna yena.”

“Çi karê to esto?”

“Ma pîya pers kemi, hele kitab u defterê mi çend perey tepêşenê.”

“Ey di vazdi...”

Şiyar; dêstê hewşî sero ronîşt, raya Zelali pawiti. Nezdî des deqan tepeya; pay di qotê kihani, lingan'a postalê sporê diratey, keyber ra asê. Amê Şiyarî hetî, niyamê, kûçe ra kewtî ser. Bejna Zelali, bî bî hendê bejnda Şiyarî. Porro sia, çimê qerqaşî, rîyo pak bî bî keynay resayî ew xasekeya mari girot bî. A niçarey miyan di minîbusi nişayê se, bext do bêşermayayê; rî bextî sîa nêkerd, lingana kewtî ray. Wedexanedê verênî vero, raştê Cemi amey. Hewna înan çiyê nÊvat bi, Cemi erziyê:

“Şiyar xeyrlî bo.”

“Ela razî bo niyaj.”

“Zelal! Boka ti zî qezenc kera waka mi.”

“Boka, niyaj...”

Nurî, Qirşehîr kerd bi qezenc. Unîversîteyo ki kerd bi qezenc; him qandê Nurî rind bi, him qandê ma u pêrdê ci, çiki şî bi înan ra nezdi ew do di serrî biwendê u mehlîm biyayê. Seydî nêşa bi cayê qezenc kero. Gîtari doşî'a geyrayê. Ze ki asayê, o do fina bişîyayê dersxane. Harunî, Sembol kerd bi qezenc. Ey do Arkeolojî biwendayê ew no zehf weşîda Selin şiyê. Embazan miyan di puanê tewr vêşî Şiyarî girotî bî. Unîversîtey Sembolî bi ew qandê gilî zî goş na bi mufetişan...

Cemi ci ra hebekê kewt dûrî se, Şiyarî, Zelal ra kerd pers:

“Waka mi, ma tiya di pers kemi, şimi Çaxlayan?”

“Ti zanê.”

“Ti şena xo pay bîra se, ma şimi Çaxlayan.”

“Hadê...”

Way u biray'a xo wendexanî ver ra verada hetê cêrî'a. 'Eyam weş bi. Tijîa payîzî; ne kes kerdê germ, ne qelfinayê. Serê deredê Kaxitxanî mijî girot bi. Thayn thayn locinan ra hewna dînê komirdê şiy hetê azmêni'a biyê derg. Serbicêr qedîya, serbicorî dest pey kerd. Pawulkeyo ki pêre ci tey pawitoxey kerd bî, kişta çep'a; o ki maya ci tey gurweyayê, kişta raşt'a bi. Ê; ne pawulkedê pêr ver ra, ne zî ê mar ver ra ravêrdî. Mabêndê hurna pawulkan ra kewtî dîyar...

Werazî qediyê tepeya; vindergedê minîbusandê Koyserî kişt ra, dêstê wendexanî ver ra, tadeyay hetê miyandê Çaxlayan'a. Hewna panqa

nêresay bî, ravêrdî a kîştâ ray u kewtî pasajî mîyan. Kes kewtê pasajî mîyan se, doşîda raşt'a dukanê hîrin ê Harun înan bi. Çayocaxîyo ki Şîyar tey gurweyayê, dukanê Harun înan kîştâ bi. Dukanê ci zey çiharkîştî'a bî. Verê camî vitrîn, verê dêsan refî ew vitrîn u refan di zî babet babet kitavî dêz kerdî bî. Reftê pey vero masayê do werkek rona bi u hîrê çihar teney kursî eştî bî çorşme. Şîyar u Zelal'a sifte şî dukanê Harun înan. Selîni, masî pey di ronîşt bî, rocname wendê. Şîyarî ê dî se, rocname masî sero rona, nêrona, dest di kerd pers:

“Şîyar na keyneka xaseki kama?”

“Keynay pêrdê mina.”

Selîni destê xoyo raşt kerd derg u va:

“Merheba ez Selîn.”

“Merheba ez Zelal.”

Hewna persî nêqedîyay bî, Selîn ageyrê Şîyarî:

“Şîyar menay Zelali çiçîya?”

“Awa paki, awa zey lîlikî.”

“No nameyo weş kê nayo pa?”

“Pêrê mi.”

“Tîrêma kotî ra ameyo ci aqil?”

“Qay demo ki mehkur bîyo, zehf awa lhêmini şîmita...”

Kursîyan sero ronîştî. Ata ra, nata ra qîsey kerdî tepeya, Zelal werîşt weynê kitabana, Şîyar şî çayocaxî.

Heyder hewna nîyame bi. Şagirtê do newe girot bi kar, ey ocax akêrd bi. Şîyarî sifte xo da silasnayîş, bahdo ronîştî, qalê karî kerd. Çaya tezî bî, nêbî, şagirtî bardaxê kerd pir u Şîyarî vero ronê. Şîyarî kîştê ra çay têv dayê, kîştâ bîn ra persî kerdê:

“Bira kar senîno?”

“Hewlo.”

“Ti kotî rayê?”

“Ez Erzingan raya.”

“Tiyê wanenê?”

“Nê. Ez bahdê wendexanedê verênî mekteb nêşîya...”

Şîyarî çay şimîti tepeya, werişt pay u usul’a xatir waşt:

“Bira ti kardê xo ra mebi. Ez do sereyê zî silasnayandê bînan’a kuwa. Thayn ‘emrê mi tîya di nêravêrd.’”

“Ti zanê bira...”

Şîyar şî silasnayan hemin ser ra geyra, ame ki; Zelal u Selîn’a sîmît u çay’a masî sero ronayêî zey vergana zî vero vinderdê. Kewt zerre nêkewt, Selîn veng kerd ci:

“Şîyar xo rê çayê vaji.”

“Ez do çay nêşîma.”

“Ma to rê zî sîmît girot.”

“Sîmît werdê zengînano; şîma burê.”

“O kotî ra vijîya? Sîmît u çay’a werdê niçarano...”

Bahdê sîmît u çay, Şîyar înan kerd werzo se, Selîn kewt mabên:

“Roşê. Nika Harun yeno.”

“Homa razî bo, hima ma dê hewna şîmi Sahaflar.”

“Sahaflar di çi karê şîma esto?”

“Ma dê bewnîmi kitabandê mi.”

“Ti kitabî megî; wendekarê ki notî tepîşenê zehfê, înan ra fotokopî banci.”

“Winî diha rind beno; kitabî barê perey tepîşenê.”

“Unîversite zey wendexanandê bînan nîyo. Çiyê megî. Dersan rind goştarey ki ew şenê se, notî tepîşi. Ha! To nêşa zî fotokopî banci.”

“Mi fehm kerd.”

Şiyar, thayn weyna kitabandê newan tepeya, ageyra Zelali:

“Şima weynay kitab u defterandê to?”

“E.”

“Çend tepêşenê?”

Hewna ay fekê xo nîyakerd bi, Selini cewab resna ci:

“Kitabê Zelali heme zî estê. Ma gorey dersan defterê ci zî kerdî ca. Çe mehal wazena wa bîro bero.”

“Mi fehîm kerd. To nêva çend perey tepêşenê?”

“Ez vaya ci nêzana...”

Şiyarî verê xo kerd hetê keyberîa, nêkerd, veng kerd Zelali: “Ey di werzi waka mi.” Selîn weynê ki ê dê nêpawê, finê di erziyê: “Hele thayn bipawê!” Şiyar, merax ra cadê xo di bi wişk. Selîni hima vazdê masî pey. Çekmece ant, hebekê têvda tepeya, veng kerd Şiyarî:

“Ha! Ha! Mi dî.”

“To çiçî dî?”

“Mektubi, muktubi!”

“Xeyro mektuba çiçî?”

“Selîni mektubi kerd derg u:

”Ha! Na mektubi to rê ameya. Hetana mi xo vîr ra nêkerda bigî...”

Merax u tersîa bî pêtewr; nêpawit, hima girot u serê zerfî vengâ wend:

“Rîşttox: ‘Ezîz Özkartal

Meymandar/Qeretaş/Adna”

Renga Şiyarî virîyê; eştîşê zerrî da ci bi pêt; aqîl qot ra şî. Zelali damîş nêbî:

“Keko Şiyar, ‘Ezîz kamo?”

“Tiwêrekijo. Ma no amnanî pê welat di silasna.”

Zelali; pey xo kerd hetê Şîyar'ya nêkerd, Şîyarî mektubi akerdi. Hend derg nebî, hima qarxê ci hendê 'emrê bi. Çetin, giran ew hetana merg... Mektubi fina wendi: "Şewray mi, hewrê sîayê eşqdê ma sero geyrenê. Pî mino, keno mi bi do kalê!" Ze ki awa honiki ci qot ro kerd war. Adir kewt ci gan. Zey meyîfa pasaj ra vecîya...

Nezdî davîstê gamî şî tepeya ame xo. Mektubi huner'a kerd qat u kerdi tunikta xo ya pey mîyan. Weyna ki Zelala hewna dûrî di, xo da kişt u raya ci pawitê. Dihîrê deqey tepeya Zelali resê ci. Şîyarî, dihîrê finî xori ra nefes girot u verada tepeya, ageyra Zelali:

"Waka mi ma şîmi keye?"

"Nê. Ma şîmi hetê Key Ded Adirînana."

"Tî zana."

"Keko se bi to? Xebera xirabi esta?"

"Nê nê. Embazî nêşayo cayê qezenç kero, ez eyrê qarxîyaya."

"Gunak!"

"Key Ded Adir înan di çi karê to esto?"

"Ma ci ra pers kemi, hele êyê na meselda banî rê se vanê."

"Ma şîmi, hima qalê banî meki. Dayik aşnawo se, qarxîna; xora barê derd u kulê ci estê..."

Dapancasê gamî şî tepeya; sifte cehdedo gird ra ravêrdî kiştâ raştî, bahdo wendexanê Zelal ver ra, şî vîndergêdê otobozandê beledîya. Heme cay vîndergî akerde bi. Estûnê denîşnê bî. Estuni sero zî namey vîndergî nuşna bi. Kes rind nêweynayê se, qe ca nebîyê ki vîndergeyo. Bê înan kes çînê bi. Şelpeyê pawit tepeya otoboza beledîya amê. Zelal ver, Şîyar dima keyberdo verorên ra niştê a ci. Niştî a ci, nêniştî, Şîyar namîya Zelali goş: "Waka, mi ti ravêri tewr pey, ez biletan erzena." Otoboz di hend raywanî çînê bî; xora ê ki bî zî kiştâ verî'a ronîştî bî. Ray ra tek tuk raywanî niştê a ci; thayn thaynî zî ameyê war. Vîndergêdê Taqsimî di raywanî vêşî bî; hima hima otobozi bî pir. Şîyarî ê en pey di, kiştâ raşt'a ronîştî bî. Zelali camî vero, Şîyar ci kişt'a bi. Tarlabaşî ra ata otobozî bî pê. Tekerî sero ronîştî bî; teker hirga ki gunayê çalan ro, ê zî ey'a pîya biyê tilo. Finê, dide, hîrê Zelal damîş nebî:

"Keko Şîyar, ma çi ameymi tewr peynî?"

“Kışta veri’ a kal u pîran’ a nêverdanê kes roşo, çimanê kesî vejenê.”

“Pay şîyayiş ney ra vêri bi...”

Beyazit di amay cêr se, bahdê dihîri bi. Vindergey heme pirê îsanî bî. Ê ki ameyê, ê ki şiyê; ê ki otobozan ra ameye war, ê ki niştê a ci. Thayn thayn welatijan dezgî sero, thayn thayna zî destan sero; qayîşî, parfum, laqostî rotê. Xo hendê qirneyê bî, hima turîstî finê tepîştê se, hetana çiyê nirotayê ci se, nêveredayê...

Şiyar înan, xo duşnedê vindergan ra verada hetê cêri’ a. Kûçey zey veri’ a nêbi. Banê textênî xilnay bî; herun da ci di banê betoninê berzî viraştî bî. Sînemay amnanî u qahwey welatijan çinê bi. Herunda ci di bînay PTT’ î bîyê berz...

Bandê Key Adir înan rê di hîrê kûçey mendî bî, Şiyarî, Zelali fina kerd tembe:

“Waka mi qalê çiyê mekî, wa kes sîrrê ma nêzano, e?”

“Ded Adirî ê xerîbî nîyê ki!”

“Wa qe xerîbî nêbê. Xeber resena welat, dedoy înan u pîrik’ a zî qarxînê.”

“Ma dedoy înan ra perey biwazimi.”

“Serdê banî rê xeyle perey şinê. Ê dê vajê ‘ageyrê welat!’ Dingi dingi bena derg.”

“Ma baoy rê zî xeber nêdimî?”

“Nê nê, qarxê ey zî, ey rê beso...”

Adirî îskela roti bî, perandê ci’ ya zî pirti girote, rotê, hima ze ki Aşmî vatê karê ci hend rind nêbi. Keyney ci bî bî panc ew hewna laj çinê bi. Qandê lajî key ci ra vateni kemî nêbiyê. Aşmî vatê ‘o to ra nêbeno!’ Adiri vatê ‘o to ra nêbeno!’ Zelali u Şiyarî’ a kûçî ser ra asay, niyasay, keynan çorşmey ci girot. Zelali, namey pêroyan zanayê; namandê ci’ ya veyndayê ci, labirê karê Şiyarî, gorey Zelali xeyle çetin bi, çiki ey nêşayê namanê ci xo aqil di tepêşo; tim u tim kerdê pêtewr; bê a roc, a roc çarey pêtewr kerdişî dî:

“Dedkeyneyno! Rew rêz bê! Ez do bewna kamê tîya di. Jû, dide, hîrê!

Şima amadeyê?"

Hemini pêfek'a verpers da:

"E."

"Ez kamcî amorî vaja se, a do namey xo vajo."

"Çihar!"

"Kolbiza!"

"Jew!"

"Viliki!"

"Hîrê!"

"Zerrîya!"

"Dide!"

"Zîlda!"

"Panc!"

"Besi..."

Şîyar u Zelala key Adîr înan di xeylê ronîştî. Bahdê pers u qalan, werdê şanî werd, hewna werîştî. Ne Şîyarî, ne Zelali, hurnan zî kok ra qalê; banî, komîrî, dalpan nêkerd. Keyber ra xatir waşt u kewtî ray...

Ageyray keye se, heme hewna aya bî. Îşîg ra kewtî zerre, nêkewtî, Xezali qarxîyê pira:

"Şimayê hetana na seati kotî deyê?"

Şîyarî fersend nêda Zelali:

"Dayê ma sifte şîmi Çaxlayan di weynaymi kitabandê Zelali, bahdo zî şîmî key Ded Adîr înan."

"Aşmî u keynan'a se kerdê?"

"Rindî bî, to rê silamî kerdî."

“Eleykim selam.”

“Karê Adirî senîno?”

“Ze ki nîyajiki vatê tamê ci çînyo...”

Xezali persê xo qedînay se, ravêrd wede do bîn. Wija di solixê çerx bî tepeya, ame ci vîrî ki werd bîyo honik; weynda Zelali:

“Zelal, şamî nika bîya honik; germ kerê, bûrê.”

“Dayê, ma veyşanî niyê...”

A şewi varan nêvarayê; nê ‘erdo qandê dalpan firaqî ronay bî, ne zî teqan’a qandê yaxdiranî çapitî bî. Qeçî keyî mîyan di bî bî vila. Her jew çiyêna xapîyayê. Wextê rakewtişî, Xezali heme wede di arêday pêser. Heme zî texmîn kerdê ki behs çiçîyo, coka kesî veng u hesê xo nêvet; goşê xo akerdî:

”Mi hefteyo verên Xidirî rê va bandê ma rê mişterî bivîni. Zehf qarxîya, hima mi halê ma ci rê va se, bi amoş. Şima zî zanê: Xidir winî xint aseno, hima ci pîze di çiyê çinyo. Him bandê ma rê mişterî dî, him zî ma rê ban dî.”

Hewna Xezali qisey xo nêqedînay bî, Şiyar kewt mabên:

“Dayê ma wina barê zerar kenimi.”

“Lajê mi, şarî banê xo kerdî di hîrê qatî. Banê mayo, banandê şarî mîyan di, zey pungal’ya maneno.”

“Maya mi, paga ney tenêka bêterê banî kena.”

“Ay, ez zî zana, hima kam do virazo? Bew, waya to bîya keynay resayî; a bêpuçik, bêkitabî, bêdefter şîna wendexane. To nêşa şîro dersxane; qe nê wa waya to şîro.”

“Ma dê çê mehal bar kemi?”

“Şewra.”

Fekê hemini akerde mend. Bêvengîya wedî, Zelali şikiti:

“Dayê bano neweyo kotî di?”

“O Gultepe di...”

Qarxê giranî, xoriyan di yenê ziwani; bê wahêrandê ci kes nêaşnaweno.
Qarxê Şiyarî zî giran bi; kesî nêaşnawit. Bahdê behsdê banî ravêrd wededo
bîn. Diwanî sero bi derg, nêbi, mektubi xo tunik ra veti. Fina, fina, fina
wendi. Qarx bêqisur bi; damiş nêbi; qelemi kerd xo dest:

EW WEXT ZÎ BÊNAMUS VECÎYA

Emşo:

Ne milîtanê keyberan bin ra bîldirî erzenê,

Ne zî pitê bermenê;

Bêvengey, tenyayey, qarx bêhesabo.

Şewi derga:

Ze ki zimistan ra menda.

Serdi, tarî, lhêmini...

Çimo çimî nêvînenno.

Va, şaristanî ra bîyo hêrs:

Bêvengey, tersî, mergî mişore kerdo;

Dara, gilo, pero nêliweno.

Ez bîya di letey:

Nîmey mi şî hegayandê pemî mîyan;

Nîmey mino bîn, lhincîda şewronayan mîyan di mend.

Ca'elametey, bêtoyey, vîrî eşt zerrî.

Rocê da mina hera çinya ki bîro mi vîrî.

Tim qarx,

Tim mixul,

Tim milçewtey...

Ma, xo bi xo mendî:

Ez, ti, bext.

Ew wext zî bênamus vecîya;

Peydi gamê nîyerzeno.

Letey Hîris u Hîrin

Xezali, Şîyar kerd aya se, sihat heşt bî. Her roc, zey dîkî'ya biyê aya; ca di nêxapîyayê, hima tilo biyê, labirê a roc, zey meytî'a bi, ze ki hewt qatî 'erdî bin ra ameyê. Xeylê cay miyan di tadeya tepeya, werişt şi dest u rî xo şit. Dest dismali kerdê darda se, lilik di rî ci guna ci çiman ro: O rîyo silasnaye şi bi, şaro xerîb ame bi. Fahmê caêlametey, qisebend ra verî ey rîya waniyayê...

Weşî; ray kesî nêpawena, şênê kesî nêkena, qarxdê kesî rê wertax nêbena... Dêrdê kesî çend giran bo zî, barê kesî çend çewt bo zî, zerrîa kesî zey kil'a biveşo zî roc fina akewno, fina şîno war; wesar fina yeno, amnan fina yeno ew jew, jewî nêpaweno...

Roca bazar bî. Şarê şaristanî, karandê giranan di gurweyayê; vêşî 'edizîyayê ew bê bazar zî roca 'ediz girotişî çînê bî, coka hewna heme hewn di bî. Kûçey, keyey, hewşî kok bêhes u bêvengî bî...

Xezali, a roc ara nêronê. Ay zî zanayê ki qarxî ê heme kerdî bî mird. Nan u awa înan, bextê het di bêsol bî. İnan se kerdê se, nêşayê sihudî çim kewo. Bextî finê vat bi 'nê!'

Gozêreki dima, Koy Ser bi bi welatê ciyo didin. Şîyayeni, barkerdeni, qılanayeni isanan tenêka rê nê, ganinan hemin rê çetin bî, labirê finê biyê medayî se, remayîş bêmikun bi...

Bermay, qarxîyay, xo kişt, hima jewî zî pere nêkerd; weriştî, çî arêda. Çî zî name çî bi: Firaqê wişkî, cilê kihanî...

Şewronayeyijî zey verî'a nêbî. Embazrayey u paştî dayena verî çînê bî. Ters, hewna newe newe erzîyayê; hewna newe newe tek tuk dîmdar asayê; hewna newe newe jû jû bildirî erzîyayê...

Xidir u qamyonet'a kûçî ser ra asay se, sihati ameyê des. Jû da sûr'a sergirotî bî. Qaplixdê hewşî vero vinderdi, nêvindedi, kûçe bi pirê îsan. Alfabay zerrî çihar herfî bî: "Q, A, R, X"

Xidir, ramitoxî kişt'a, ê pey di, fina bar kerdê. Embiryanan u embazandê ci çiman'a hêrsê miyanî, înan çiman'a ters... Rocê verî amey Şîyarî virî. 'Erdê vengî, pagî, dîmdarî, dîmdarey...

Letey Hîris u Çiharin

Mabên ra vîst u dide serrî ravêrdî bî. Bi bi çewres serre. Porî ver u werte ra rişîya bi, ey karit bi; dildanî kewtî bî, ey newey dekerdî bî; çimî herimîyay bî, ey kerdî bî xetî, labirê meşka ci çinê bî ew hewna şenik asayê. Hîrg ca ra, hîrg model, hîrg pîrti, hîrg marqe çîna; ne girotê ne, zî dayê xo ra. Kofî di çînayê do rind, çînayê do pak, çînayê do weş bi, fîyet ra nêweynayê, girotê ew winî zî çîna ci rê umuş biyê. Bahdêyenî u bazar keye di ara nêkerdê. Ya şîyê Ortaköy ya şîyê Bebek. Mabêndê heftî di hewna tarî ra weriştê, kewtê bandê keyî mîyan. Babet babet ara, babet babet çî şimiteni viraştê ew winî zî destbera ci ameyê. Nezdî se qolik u qîrawata ci bî. Ey do kancîni xo ra dayê se, a vetê kerdê utî. Dest ê bînan'a nênayê. Salonda sporî nêşîyê; şan ra şan hetana Ortaköy nîm vazdayen'a şîye u ameyê. Hîrg pancşeme şîyê sauna...

Nêweşê Beşiktaşî bi; winî ki gest bimerdê zî qombînay xo girotê. Maçê ki İnonî Stadî di biyê, jû nêremnayê. Des u jewê Beşiktaşî ey ra vêrî kesî nêzanayê. Hewna qal nêbî bî, erzîyayê tilo. Beşiktaşî teber'a kay kerdê se, forme dayê xo ra u şîyê Topxane: Kîştê ra kay kerdê temaşe, kîştâ bîn ra nargîleyo leyminin şimitê. Jewî kerdê pers ya zî çîyê vatê se, biyê ze milîtan u dest pet kerdê: "Beşiktaş hetê dîmdarano, hetkarê ci kok dîmdarê, gurwekarê, wendekarê... İngiltere di Lîverpool, İtalya di Lîvîrno, Tirkîye di Beşiktaş..."

Beşiktaş di ronîştê. Him cay bandê ci weş bi him bîna newî bî. Ban; çarşî pey di, qattê hîreyin'a ew veroc'a bi. Mîyanê ci kêftê xo'ya viraşt bi. Mîyan di çinê çinê bi: Dês'a telebzon, antenî uydî, hezaran'a qenali, wedey welatî... Hefte ra finê, cinêkê da gurwekari ameyê keye kerd pak, hewadê u ronayê. Ey zi hîrg fersend di vatê: "Nê hendayê karî mîyan di rihafî'ya keye nêbyayê se, ez biyê xint..."

Bahdêyenî bi. Rew ra werişt... Hewna keyber ra nêvîjîya bi, fina weyna lîlik ew fina va: "Tiyê ewro zî perenê, loko!" Sero çînayo spor, pay di postalê sporî, fek'a fitiki... Keyber racina tepeya cêr ra, cor ra kerd kilît u veynda asansorî... Kewt otoparq mîyan nêkewt, dûrî ra keyberê 'ereberi akerdî. Renga 'ereberda ci zey vanda kiho'ya bî. Acente ra newe ant bî ew hewna naylonê ci zî sero bî. Nişt ci tepeya, qerti kerd pa u start piloxna... 'Ereba sedan qasali, Renault Megan bî... 95.1 Özgür Radyo akerd u sahîl ra da pîro şî...

Şarê sûki, hewna newe newe biyê aya. Ray ra; tek tuk 'erebey, tek tuk îsanî asayê. Kîştâ deryay ra vayê do honik ameyê... Ortaköy mîyan di nêvînderd; pirdî bin ra ravêrd tepeya 'ereba antî kîşt u amê war. Nezdî se metroy xo pay şî tepeya, çerxê kîştâ raştî bi. Tîya verê gabanî bi ew beledîya vero parqê da weşî viraşt bî. Mîyan di him hacetê spori him zî cay vazdayeni bi. Kewt parq mîyan se, varanî werdi werdi çilki eştî. Raşt şî çadê vazdayenî. Kepî ant xo sere u dest pey kerd. Ge pêta, ge giran

giran. Kıştê ra gaban, vayo pak; kışta bîn ra vazdayen. Nezdî dadesê qorî vazda tepeya, ravêrd hacetan. Mîrdî 'edizîya; ageyra 'ereba het ra kewt dîyar u şî; kaşa, bandê polîsan di, gabanî duşney'a ara kerdî.

Bahdê ara xeylê ronîşt. Şagirtan, rocnamey newey masan rê kerdî vila. Ey zî jew waşt u hima perî spori akerd. Hewna çay nêqedyê bî, rocname'ya karê ci nêmend; çiki ey rê esto çinyo Beşiktaş bî ew xora ey bêqerquşî zî theyr nêsilasnayê! Çay şimit tepeya, hesap da u wrîşt...

Nîşt êreba u kewt ray se, kuçey hewna newe newe bîyê şên. Him spor kerd bî, him êdzê xo girot bi. Sere do rihata, giran giran, kêfa êreba ramiti. Ray dayê 'ereban, ray dayê raywanan...

Resa keye nêresa, hima kewt duş... Destdismala xo rind kerd wişk tepeya, makînay porrwişkerdeni vist a ci... Ey cara roca bahdêyenî u bazari taxim xo ra nêdayê, hima a roci; taximo sîa, îşliga sipî, qirewata sîa, qayîşo sîa, sewlê sîay vetî... Zey kavrekdê belekinya asayê... Asansor di fina weyna lîlik u va: "Wa keyney qurbanê to bê fodil!"

Otoparq ra vijîya, nêvijîya, dîreksîyon ta da hetê rayda sahîlî'a. Kêfê ci herun di bi. Ge fitik cinayê ge deyrê kerdê. Vîstê di şî meydanê teyara. Hecî, hac ra ameyê. Otoparqî pirê wesaît bî; cay pawitişî pirê îsan bi. Heme ca di pêtewrey, heme ca di hengame, heme ca ra veng ameyê ew kesî kes goştarey nêkerdê. Çimê pawitenan; ge weynayê amîyayîş ra, ge weynayê pano ra. O ki amîyayîş di raywanê xo nêdîyê, weynayê rotar ra ew teyareyê ki rotar kerd bi zî, xeylê bî. Cemîl u Xezal'a sernewe ra vîst roc veror şî bî hac. Menga zimistanya wertekêni qedîyayê. Cemîl u Xezala hac ra ameyê. Silasnayan ra, o ki kar ra vijîya bi ame bi. Telefonan'a pê dî. Qewmê ci, bê pîriki kok wîja di bi. Hurna dedî, 'emî, dezay... Pîriki, bahdê Şiyarî payîz di, bî rehmetî. Ze ki vatê: Wextê pozmişî, şî bî Hêgadê Sîda Qiznawêr ra patîlanê uncedê wişkî bîyaro. Resenî ratinay bî, bendikay kerdî bî... Welat, şî bi ki ci rê barî bar kero, bendika vero bîya rehmetî. Dedê ci hurna zî kewtî bî. Hurnan pay di şelwarî, human sero şewqey ew human zî qondirey kerdî bî xo pay. Êlega Bekirî kihan, siwetera Lokoy newî asayê. Sifte destê ded u 'emandê xo kerdî maç u pê ra persî kerdî, bahdo ê bînan'a...

Xezali rik kerd bî. 'Arê u rezîley'a bo zî qeçî heme day bî wendiş. Delîla u mêrdî'ya mendîsê komputerî bî. Mêrdey ci Zazayandê Dêsmanî ra bi ew mabênê Xezal u ey kok ra çinê bi. Hirga ki kewtê ci çim, vatê: "No porrderg, no goşareyin, no gewende ma ra kemî bi! Him o gurweyayê him Delîla. Hal u wextê ci herun di bi. Banê ci, di 'erdebey ci... Hewna qeç u qulê ci çinê bi ew ze ki înan vatê, nîyetê ci zî çinê bi.

Adir u Aşmî'a keyney keye di verday bî; hurna tenêka amey bî. Dîligê

ci rind bi. overdê gabanî'a bîna viraşt bî. Qatê en serî kerd bi dubleks; xo tey ronîştê. Banê bîni day bî kirî. Keyney ne riştî bî wendexane, ne zî day bî mêrde. Adir bi bi zengîn, hima nehfê ci qewmdê ci rê çinê bi. Zehf bi bi çikos. Qîmiş nêbîyê ki 'erebeyê da rindi bigîro. Dubloyê da ciya kihani bî. Jewî qal kerdê se, vatê: "Ma rê na zî vêşîa!"

Keyber ra Cemîl u Xezal'a çina do sipê'ya asay, nîyasay, hengame vijîya... Qewmî çorşmey ci girot; lewî, virarî, persî, fotrafi, qamerey... Cemîl u Xezal'a xo di barê çî ard bi. Awa zemzemî, tizbey, nimaclixî... Çî, Zelal u mêrdî'ya eşt 'erebada xo. Cemîl u Xezal'a zî niştî 'erabada Şiyarî...

Zelali huquq, mêrdey ci rocnamekarîni qedîné bî ew ay firmeyê da gird di awuqatey, mêrdey ci rocnameyê di nuştexey kerdê. Di çeçê ci bî. Girda ci keyna, werdî ci laj bi. Zelalî u mirdîya gurweyayê; hurna çeçî zî Xezal kerdî bî gird. Key Zelalî înan Şîşlî di bi. Xezalî înan ra tewr nezdi di ê ronîştê... Meydanê teyara ra vijîyay, nêvijîyay, Şiyarî kerd pers:

"Bao ti senî hendayê damîş bîyê?"

"Pers meki! Sifte mi kerd biteqo, heyra bahdo ez misaya."

"Ez to zana. Heyra ki ti vajê! Çewres u new rocî senî qedîyay?"

"Şew u roc nimac, şew u roc nimac... Mi qandê a dinî xeylê eskerey kerdi."

"Ma qe to nêşa xo rê embaz bivîno?"

Mi xo rê çend embazî dî. Embazê mi zî ca do xerîb ra nêbî, Kirdasê mayê kişta Mirunî bî..."

Cemîl hetana fek bi bi pir. Vatê, vatê... Kerdê pêtewr ya zî kerdê xo vîra se, Xezali xo resnayê ci. Pirdê Xelîcî ser ra ravêrdî se, Xezali qisey Cemîlî birnay:

"Şiyar boka keye pako."

"Xebera mi çinya."

"Destbera veyveri nîna. Delîla zî kar ra êtir nêkena; xora Zelali zî çeçê pa!"

"Qay kerdo pak. Wazena têl'a pers kera."

"Ne nê, qay jûweri xeyrdê xo gezîyê dayo piro."

“Ti zana.”

“To nêşa xorê jûweri bivîno?”

“Mi êtir nêkerd.”

“Nika ti bîyê xînt mînt; no çi halê toyo? Ma verê hacî xocay ra kerd pers va: ‘Kesê şimayo ‘ezeb esto se, hacê şima nêhesibnîno!’”

“Ez do emser bewno.”

“Lajê mi xo rê bijewjî. Bew ti bîyê kal. Ney a tepeya keyney şenikî to nêgînê.”

“Serrê mi hewna çendê ki!”

“Qay ne ki ti dê serê dinî bigîrê!”

“Newe keso rew nêjewjîno; mode winayo.”

“Ne ti bê ne mode bo!”

“Ez do bewno dayê.”

“Beyno ki nêwero!”

“Ê ki jewjîyay to rê se kerd?”

“Wa qe mi rê çiyê nêkerê. Ê xo rê pîya beşe benê.”

Zerrweşî, unîversite qedîna bî. Ey u cinêra tekstîl di gurweyayê. Sazê cinêrda ci u Xezali pê ro nîyameyê. Xezal înan ra dîrî ronîştê ew ne şiyê, ne ameyê. Hirga ki qalê ay u Zerrweşî abiyayê, Xezali vatê: “Keynay Sembolîa! Çi qeç bîyaro? Qeçî ci kenê pîr! Zerrweşî jûna nêdî, tem kerd a fekgirdi!”

Varan u cinêr’a mehlîmî bî. Cinîya ci zehf xasek bî ew vinî zî ziwanweş bî. Jû da Xezali, didi nêkerdê. Mabênê ci berz weş bî. Xezali hirga ki fekê xo akerdê, vatê Meltem u Meltem! Ê Zongildaq di gurweyayê. Xezali hirg serr hîrê çihar finî şiyê, ameyê ew hirga ki ameyê, kesî’a goşî nêverdayê: “Meltemî ez xo di berda wendexane, ez ‘ereba’ya geyranaya, keyna ci bibo se; a do namey ci Xezal pano...”

Banê ma u pêrdê ci bînda kûçedê qeraqolî di bî. Bînay ci panc qatî bî ew hirg qat di zî dide daîrey bî. Daîrey înan qattê çîharî di, kîşt a verocî’a bî. Bîna di asansor çînê bî; lingdîyaran’a bî bî înciraxî. Kûçe bi bi pîrê

'erebey; keye bi bi pirê merdimî. Thaynî şîyê, thayna ameyê. Şîyar xeylê ronîşt. Wexto ki werîşt, roc bi bi şan; şan bi bi şewe. Keso xerîb nêmend bi. Xatir waşt u bi tewrdê şewda şaristanî...

Letey Hîris u Pancin

Şiyarî, İşletmey Ünîversitedê Sembolî qedîna bi. Eskerey kilmey'a kerd bi. Bahdê eskerey, çend mengî veng geyra bi. Panqa îmtihanê ardîmkerdoxeya mifetişî akerd bi se, o zî kewt bi îmtihan u qezenc kerd bi. Nezdî des serra gurweya bi, bahdo zî bi bi midûrê şubî. Şube Nîşantaşî di bi ew him şarî him gurwekaran ci ra zehf hes kerdê...

Bi aya se, sihat ameyê heşt. Cay mîyan di ge ata, ge nata ta deya. Wedey rakewteni kişta pey'a bi. Teqay ci zî weynayê otoparqî. Dêstê raştî vero ca, ê çepî vero, dolabê çinay rona bi. Werîşt, nêwerîşt, teqa akerdî. Wedey meymana gorey wedandê bîna diha gird bi. Teqey ci, balqona ci weynayê gaban. Hurna teqey ey zî akerdî u ge gaban kerd temaşe, ge kûçey. Sihat ameyê; labirê kûçan di hewna tenêkayîya rocda bazarî bî...

'Eyam girote bi, hima ne varan çilkayê ne zî hewrî gurayê. Serê şarîstanî mîjo sia bi. Gaban ra; ver di qîlawiz'a jû jû gemîya girdi, jew jew motoro werkek ravêrdê. Hewnê ci rema bi, labirê o fina zî şî wededê welatî di bi derg u mînderan sero xo kerd maqley. Wedeyo en werkek, zey wedandê welatî viraşt bi: Dêsana çî welatî, teqana perdey welatyê vilîkinî, êrdo gelî, gelta sero mînderî, dêsan vero balişney... Şiyarî hirga ki xo eştê o wede; qeçkîna ci, dewî, welat ameyê ci vîrî, coka cirê o wede zehf qedir bi.

Bi veyşan; ravêrd bendê keyî. Heme cay bandê keyî pakey ra birqayê. Refê sia u sipeyê fodilî, masayo camin, sandelî nermî... Dolabê cemedî akerd; mîyan ra babet babet kihoyey, babet babet werdê ara vetî u zey hunerkarî'a masî sero ronay. Welat ra henarê Qetînî day bî ardiş. Balqoni akerd u jew girot. Verê ara henar kerd lete. Kiştê ra henar werdê, kişta bîn ra şî welat: Wextê enguri, încilan, zerzewatî bî. Fina keye ra bêara vîjya bi ew fina kewt bi rezî mîyan u engura sûrî kerdê gilî, şamikê nêşitey werdê, bostanan mîyan ra xeyarî tirawitê... Awa çaydanî girye se, xeyalê ci zî biryay. Werîşt u ref ra qewanoza çayda remdoxî girot, çay kerd dem u ara vero ronîşt... Giran giran ew kêf'a loxmey kerdê war...

Vengdê telefon'ya ara ser ra werîşt. Telefon, wededê rakewteni di bi. Hetana şî wede, veng u hesê telefonî birya. Hima girot, weyna ki Neyranî geyraya ci. Neyranî, vîst u heşt serrî bî. Jewna şube di gurweyayê. Ay u Şiyarî'a pê, vengandê pê ra silasnayê; labirê hewna pê nêdi bi. Ay hirga ki telefon akerdê, ya vatê: "Ganê mi!" ya vatê: "Emrê mi" ya vatê: "Şiyarê mi!" Ze ki mabênê înan bi bi weş, ay finê nêvat bi: "Elo, Şiyar ya zî çîna."

Şiyarî hes kerdîş; Hêgadê Dehli di henaroran bin di, Dikda Tirbda Mistik di enciroran kişta, İni do Honik di çiranikan vero verda bi. Kiştê ra ziwansîrineya Neyranî, kişta bîn ra hes kerdîş! Ey heskerdişî rê, tem dayişî rê, eşqî rê keyberê zerrîda xo racina bi. Hes kerdene, tem dayene

ey ra dûrî bî. Bêsihud bi... Bext nêhuwa bi ci ri... Hîssan ra; vîrî kerdene, hesret manene kewt bî ey...

Hewna 'ezeb bi, labirê çimê qewmî heme ey sero bî. Ma u pêrê ci, birayan u wayanê ci, dedan u nîyajanê ci, xalan u xalcinîyanê ci, embazan u embazrayanê ci hewt çiman'a pawitê ki o bijewjîyo. Hesnêkerdanê ci dima qeybet kerdê. Dişmenanê ci şarî mîyan di hezarna nayê pa!

Fekê şarî torbe nêbi; kê se vatê, ey goş panênayê. Xora ê ki qeybet kerdê, pêro fina welatîjî bî ew o welatîjan ra zî dûrî vinderdê. Hefte ra finê didi may u pî xo diyê se, înan ra aşnawitê, hima hend dim zî nêkewtê...

Wext zey sêxuranîya bi... Serrî zey ayrîya tahnayê... Embazê ey bî bî wahêrê torinan. O, eşq di nê, pêresayîş di berey mend bi...

Telefon girot u ageyra bandê keyî ki wîja ra ageyro Neyrani, labirê hewna nêronîşt bi, telefonî fina cina:

"Ganê mi!"

"Vengzelala mi!"

"Emrê mi!"

"Zerrîgerma mi!"

"Şiyarê mi..."

"Telefon mi ra dûri bi. Ez hetana resaya ci peysa ew to fersend nêda ki ez ageyra to."

"To verpers nêda se, ez tersaya."

"Çi?"

"Tiyê tenêka manenê!"

"Na qisay marda mina."

"Niheq niya. To va maya mi, maya to înan amey?"

"E, e vizêrka amey."

"Çimê to roşnî bê."

"Heq razî bo."

“Senîne?”

“Rindê.”

“Boka tim u tim rindî bê, weşî bê...”

“Boka...”

“Mî şandi to rê deyrê rişti. To goştarey kerdi?”

“Nê, ez berey ageyraya keye.”

“Tîyê MSN u Face’a zî nîyakenê!”

“Gmaîla mi rê bes kena.”

“To akerdê se, ma fotrafê pê dîyê!”

“Wextê mino nêmaneno ki bewna pira.”

“Ma hewna pê nêdîyo.”

“Vengê ma pê dîyo.”

“Veng tenêka bes keno?”

“Newkeke beso.”

“Vengê mi senîno?”

“Germo, weşo, zelalo...”

Şiyarî, pêlekê şekerîo werkek destto çep’a tepîşt u dildanandê xo’ya dirna tepeya, jewdê ci eşt fîncan mîyan, o bîn pêleka pîya masî sero rona nêrona, telefon girot destto çep u destto raşt’a çay têv dê. Neyrani hewna qalê vengdê Şiyarî kerdê. Weyna ki a do hewna derg kero, qultê çay şimit tepeya, kewt mabên:

“Ewro karê to esto?”

“Ma do embazan’a qahwe bişmimi.”

“Embazî cinîyê, camêrdê?”

“Nîme nîme.”

“Rindo rindo.”

“Pexîley esta?”

“Nêêe...”

“Embazê da ma ewro ameyâ dinî. Ma do rocîfîyayena ay bimbarek kemi.”

“Kotî di?”

“Ortaköy di.”

“Mi ra nezdîyo.”

“Mi ra dûrîyo.”

“Tiya koti di roşena?”

“Şîrînevler di.”

“Ti?”

“Beşîktaş.”

“To ra nezdîyo.”

“Qahwey şîma rew qedînê se, jewna ma bişmimi?”

“Ez newe nêşena çîyê vaja. Karê mi qedîya se, ez ageyrena to.”

“Newkeke oxir bo.”

“Newkeke xatirdê to.”

Çay bî bî zey vewr’a. Werîşt a ki mend bî rişnê u jûna kerd pir. Çay şîmit tepeya, keye arêda u şî gabanî ver. Xeyle wext; gaban, martî, gemî kerdî temaşê u hawayo pak girot tepeya, fina ageyra keye. Keye di nêxapîya, hima duş girot u telebzonî vero bi derg. Keye germ bi; vengê telebzonî bi estanîkê pîriki, germê doxalgazi bi verê adîrganî. Sifte çîmî gêrîyay, bahdî hewnî çorşmey ci girot...

Hewnanê kilman nayê pêdîma. Ge bîyê piranê qeç u deyan ser ra bizêkî fetilnayê, ge bîyê resayê u Zeynik dima qarxîyayê... Vengdê têlî’a bi aya:

“Ganê mi!”

“Gula mi!”

“Ti hewn di bîyê?”

“Hewnê awrêşî.”

“Hewnê awrêşî kilmo, hima weşo.”

“Mi rê ki zî.”

“Ma dê solixna vila bimi.”

“Hima bivijîya?”

“Bivijî...”

Werişt, telebzon kerd hewna tepeya, şî dolabdê çinay ver. Pantolandê qedîfan sero, qazaxa giryanemasetoxi dê xo ra u ravêrd lîlîki ver... Mont dest'a, keyber ra vijîya se; zey cînciqî'a berqayê...

Nêresa bi Ortaköy, têt'a geyra Neyrani:

“Tiya qotîdi?”

“Ez ha otoparqî vero pawena, ‘emrê mi.”

“Ez ha gamna wîja di.”

“Ez ha pawena.”

Sinyal da ki parq mîyan kewo, parqdayoxan ra jewî destan'a va ‘ca çinyo’; ey zî ‘ereba ant kişt u ame war. Ata weyna, nata weyna... Fina dest estê telefonî,

“Ez ha otoparqî vero.”

“Ez ha zî otoparqî vero.”

“Ez ha to nêvînena.”

“Ez ha zî to nêvînena.”

“To çîçî dayo xora?”

“Monto kilawin.”

“Mi ti dîya...”

Ey u Neyran'a pê ra nezdi bî, labirê ay kilaw ant bî xo qoti, Şîyarî zî şik nêkerd bi ki aya. Lewî nay pêya u ravêrdî 'ereba...

Neyrani; porrkilmi, gidêkeki ew vinî zî barêkeki bî, labirê bejna ci, hima hima hendê bejnda Şîyarî bî. Ridê ciyê qilorî ra huwate kemî nêbiyê. Çimê siay sero reqîşiyayê. Zincîya ciya werkeki zey murada çimênî asayê. Burey barî, huner'a viraştî bî. Otoparqî ver ra fina ageyray hetê cêrî'a u çengedo siftekên ra kewtî çarşî miyan. Doşda çep'a otoparqî asê se, hurna pêfekî ra va 'aha otoparqî...'

'Ereba kerd parq, nêkerd, parqdayox ame fiş kerd derg u va:

“Keko, wa kilîtî sero bê.”

“Mi sond werdo; ez kilîtanê xo kesî nêdana.”

“Winî se banci ê dêsî ver...”

Misleberda raşt ra hetê verdê dengizîa şîyê. Neyrani damîş nêbî:

“To çi kilîtî nêday?”

“Meselêda zehf derga. Ez pa serey to nêtewna.”

“Ti zanê, hima o ki mi fehm kerd, çîyê do xeyr nîyo.”

“Fehmê to berzo...”

Otoparq ra kewtî dûrî... Him ray şîyê him çiman bin ra pê birnayê. Mabênê Neyrani, Şîyar vindarna:

“Ray şîyayîşê to zehf weşo.”

“Senî?”

“Tiyê raştê min'ayê ew min'a pîya gamî erzenê.”

“No 'edetê ma nîyo.”

“ 'Edetê şîma senîno?”

“Camêrd des gamî ver şîno.”

“O filîman di mend.”

“Mi rê ki zî...”

Camêr vero thayn pay ra vinderdî, hima vêşî damîşê serdî nêbî; remay cado girote u di qahwey waştî... Roca bazarî bî, şan bi ew serd bi. Masey heme pêkişt’a bî. Jew jew mase di tewla, jew jewî di okey, jew jewî di werd... Weynay ki maseyo veng çinyo, peydi ageyray ki şîrê kişta bînî, maseyê bi veng. Nêvinderdî, hurna pîya tadeyay masî ser. Hebê bî germî tepeya, Şîyarî desta veynda şagirtî. Şagirt, xortekê do ziwan weş bi ew o ki asayê, erdîşa xo hewna o şafeqêrî taşt bî. Nermeka va: “Şîma xeyr amey!” Şîyar rind weyna pira u va: “Xeyrî mîyandi, bira.” Neyranî, nesqafeyo şîtin waşt. Şîyarî qandê xatirdê usulî va ‘mi rê zî...’ Xatîrê usulî nêbiyayê, ey do ya awa meyvî, ya zî soda biwaştê, çiki ekserêy ê şîmitê. Maseyo ki ronîştî bî, werte di mendê ew sero firaqê lhêminî u barê eşte bi. Qahwey ci amey se, Şîyarî qisey verday şagirtîro:

“Bira Sîno, gezîyê do vêşî çinyo?”

Neyran u Şagirtî’a pîya huway... Şagirtî qahwey ronay, hewna cewab da:

“Mi fehîm kerd, ez ha hima yena...”

Huwatey Neyrani ravêrd, nêravêrd erziyê:

“To namey ci senî texmîn kerd?”

“Mi texmîn nêkerd, wend”

“Kotî di nuşnaye bi?”

“Qartta gîryanîya.”

“To çîman ra çîyê nêremêno.”

“Weşîda ci şî.”

“Çi nêşro? Şaro şagirtî vînenê; to Sîn dî...”

Sînî mase kerd pak tepeya, zerrî ra ew veng do nerma va: “Keko qîsur meweynî. Ez ha êtir nêkena ki serê masan pak kera.” Şîyarî qedumê ci nêşikî: “Bira ewro bazaro, silxetey do bibo. Tis serey xo metevnî...”

Sifte şermayay; ge weynay çorşme, ge weynay fîncanan, bahdo ê zî bî tewrdê şematî... Qal ra qal, qise ra qise, cêr ra cor... Neyrani qisey ardî êşqî ser:

“Ma pê dî.”

“E.”

“Şikê do toyo newe esto?”

“Nê.”

“Çi?”

“Heme çî zey verî’ayo.”

“Ma verî pê nêdî bi.”

“Ti mi rê xerîb nîyameya. Ze ki çewres sero ki ez ha to silasnena!”

“Mi zî xerîbey nîyanti.”

“Şîma kotî rayê?”

“Ma u pê mi Arnawidê, ez Sembol di bîya gird.”

“Şîma çend wa u birayê?”

“Hîrê. Di keyney, jew laj.”

“Mi namey to verî nêaşnawit bi.”

“Namedê mi ra hend namey çinyê.”

“Namey to kê nayo pa?”

“Xalê mi.”

“Qandê çiçi Neyran naya pa?”

“Keynekê da ‘Erebi rê biyo aşiq, labirê nêşayo pêreso. Namey ay nayo mina...”

Neyran u Şîyarî’a têlêfon’a zehf qisey kerdî bî, coka hirg çî pê zanayê; pê rê xerîbî nêbî, labirê fina zî persî nêqedîyayê. Xeylê ronîştî. Qisey çerx bî, çerx bî, fina amey dirbetta Şîyarî ser:

“Ti çi heta newe nêjewjîyayê?”

“Mi verpersê nê persî da bi. Fina dirbeta mi meyaki, zerrîya mi gonî mekî!”

“Qandê a keyneki, winî nê?”

“E.”

“Şîyar!”

“Vaji.”

“Temê mi, a mesel ser ra kewt to.”

Şîyarî mesela xo u Zeyniki, Neyran rê wat bî. Na meseli; him weşîda Neyran şî bî, him zî nêşî bî. Şîyarî, eşqê Zeynik’a tepeya eşq tam nêkerd bi; zerrîya xo racinê bî. Na zerrî racinayeni, bawerê Şîyarî kerdê gird, hima kışta bîn ra zî nê qedir qîmetî, nê eşqî a tersanayê ew miyanî miyanî zî pexîley kerdê. Şîyar weyna ki êdê pê bitewnê va:

“Ma werzimi?”

“Jew pers.”

“Pers ki.”

“Çi ez?”

“Ez ‘emeleya qederî kena, ti qederê mina.”

“Zew bî?”

“Ez zana. Ez to rê heme çî rind nêwaja se, tida rihat nêkera. Winî se rind goştarey ki: Ti zî zana ki mabêndê ma di zey estanikana, zey filîmana, zey deyrana eşqê do gird çinyo ew xora nê serran ra tepeya çîyê do winî zî ne mi ra, ne zî to ra pawîno. Ha qandê jewajî; êşq, heskerdiş, tem dayiş muhîmo, hima kes vajo ilam ki nê hemedê bi bi zî nêbeno. Hebekê tem, hebekê tahamul, hebekê qedir u qîmet’a zî kes şeno pêya pîr bo ew o ki aseno: Ez qayila to’ya pîr ba, ez qayila to’ya ‘emîrê xo ravêma, çiki rî to tim u tum huweno, çiki zerrîya to tim u tim germa, çiki qedir u qîmetê to berzo... E, mi verê to tem da, mi verê to hes kerd, ez bîya aşiq, hima qîsmet nêbi. Ma qederê pê nebî ki ma abiryaymi. Nika raya min u to ame pêser: xora a qederê mi bîyayê se, ez nika tîya di nêbiyê... Ma vizêrdê pê dim kewim se, ma dirbetanê pê ber kemi se, ma şanêbenêmi . ma nêşenimi ray kewimî, coka bê wa vizêrê mi, ê mi bo; vizêrê to, ê to bo. Zewbîna ma nêşenimî gam berzimi. Xo vîra meki ki: Tîjî, hîrg roc newdere ra akewna; ro, hîrg roc newdera ra yeno; weşî, hîrg roc newdere ra dest pey kena. Bê ma zî newdere ra dest pey kemi.”

“Tiyê raşt vanê, hima hîrg zerrî wazena ki tepêşyo, hîrg zerrî wazena

ki biveşo ew hirg keyna wazena ki waştey ci, ê ci tenêka bo. Mi hewna hetana newe zerrîya xo kesîrê nîyakerda, tem nêdayo kesî. Mi fehî ki! Mi rê tomet mekî! Tem dayendi, ti siftekenê minê. Ez wazena ki; waştey mi, sifteken u peyênê mi bo; ez zî sifteken u peyêna ey ba...”

“Zinc muraya mi, tîya eşqo bêmikun wazena. Hurna zerrîdê zelalî bê; ê do, ê pêyê siftî bê! Tew dilo tew! Ti şaristanî veradi, dewan di zî çîyo wina nêmend. Nameyo pa ‘tem’, o do çî mehal kê kewo, nêzanîno!”

“Ez wazena ke hês kerdene hetan u hetan bo; tem bideyo ju zerrî; weşî bêderd u bêkul bo.”

“Hirg îsan wazeno ke; eşqê ci bêmerg, sewday ci bêqedîya, eştişê zerrî da ci tim u tim bo, labirê no bêmikuno, çiki weşî xo bêpeynî nîya.”

“Sewda do biqedîyo se, wa dest pey nêkero; dest pey kerd se, wa nêqedîyo.”

“Însan; ca’elemat ra bermeno, ca’elemat ra qarxîno, ca’elemat ra heskeno, ca’elemat ra abîrino. Weşî, arêdayêna ca’êlematan’a! “

“Ma do ca’elamat ra pêrê vajê ‘e’?”

“Ma pê biwazimi se, ma tem bidimi pê se, qismet bo se, qeder di, bi bo se ma do ca’elamet ra vajimi ‘e.’ “

“Kaşka to qalê a keynekeri nêkerdê. Homay ser bo ki mi zî nêzanayê ki ez hendayê pexîla.”

“Pexîley hend ‘ar nîya.”

“Senî ‘ar nîya?”

“O winî aseno ki to keyberê zerrîda xo akerdo.”

“Şukir; tiyê tebara nîyê.”

“Boka mi ti nêtewnaya?”

“Ne ne, kes do bişo qisey bikero; weşî bêveng nîya. Ma werzi mi?”

“Ti zana.”

Şîyarî adisyon girot; ravêrd qasa; hesab da u ame ki Neyrani montê ci zî giroto, a mabêndê masandê pay ra pawena; damiş nêbi:

“Tiya çi payra?”

“Di aşiqî amey. Mi va, wa bêca nêmanê.”

“To xeyr kerdo.”

“Xeyro werkekek.”

“Boka tinê nêşiro...”

Sihati ameyê dês. Camêr pey ra ravêrdî kişta kumpîrrotoXan. Çep u raştê ci ra boya werdî ameyê. Şiyar, Neyran vero denîşya:

“Ez bîya veyşan.”

“Ez zî.”

“Ganê toyo çiçî wazeno?”

“Ê to?”

“Ze ki maya mi şîya hac, mi hewna quri nêwerdo!”

“Het di zî panaye...”

Ravêrdî a kişta ray u misleberda raşt ra hetê corî’a şî. Zimistan bi, şan bi, serd bi, labirê fina zî verê dengizî, cehde, çarşi pirê îsan bi. Sifte pêkişta pêkişta, bahdo pêdest’a ew en bahdo diskîyay pêro u şî...

Restoran cehdî sero, kişta raşt’a bi ew bêqurî şamîna nêviraştê. Qurî kişt’a jew jew mişterî panaye, jew jewî zî bulxule rizî waştê. Fesîley ci hendê beliw bîyê ew ze ki wahêranê ci vatê, înan ê Rîze ra dayê ardiş. Restoran hend gird nêbi. Kişta raşt’a hîrê, kişta çep’a di masey bî. Masandê kişta raştî pey di banê keyî, ê çepî pey di dês ew dêsî pey di zî qasa u lavaboya bî. Kişta çep’a masey verdê dêsî veng bi. Mase di çihar sandelî bî. Ê kişta camîa ronîştî. Şiyar dêsî vero, Neyrani kişta cehdî’ya bî. Qurî u panayî’ya waştî. Camo ki weynayê kûçe, ey vero leyrekê dê pisîngî bi. Renga leyrekî sipî bî, labirê lhincî ra bi bi zey herşik’a. Çiman’a vatê “Ez ha gest mirena...” Şiyarî pey di, dês’a fotrafê namdaran kerdî bî dard. Neyrani ge weynayê înan ra, ge cam ra pisîng di qisey kerdê. Serê masan heme cam bi ew caman bin di zî mişterîyan, babet babet ziwanan’a nuştêy nuştay bî. Şiyarî kiştê ra werd werdê, kişta bîn ra zî ê nuştêy wendê. Mabênê Neyrani qarxîyê:

“Boka to heme xetim kerdî.”

“Thayn mend...”

Neyrani qarxîyayê, hima a zî Şîyarî ra kemî nêbî. Ge werd werdê, ge nan kerdê lete u berdê dayê leyrektê pisingeri, ge qisey eştê Şîyarî, ge ay zî nuştey wendê. Şîyarî werd qedîna, nêqedîna, şagirtî ra qelemlî waşti. Nuşte nuşna tepeya, cam hebekê hewada u kaxit bin di rona. Neyrani merax ra herun ra werişt; amê destî eştî doşandê Şîyarî ser u çimî nay kaxitî'a. Weynê weynê weynê... Şaş'a pers kerd:

“No çîço?”

“Nuşteyo.”

“Ey, ez ha zî vînena. Kamcî ziwano?”

“Zazakî.”

“Zazakî?”

“Ziwanê maya mino.”

“Mi nêaşnawit.”

“Siftekênê hirg çî beno.”

“Mi rê Tirkîya ci wanenê?”

“Çiman ser.”

“Hadê!”

“Ewro rocê da zehf weş bî. Mi sifte gula şaristanî Neyrani dî, bahdo zî na şamîa tam weşi...:))) Weş u war bê!

Şîyaro Aldûşij”

Kêfê human zî herun di bi. Neyrani qandê nušta wendişî hebekê bî bî hêrs, hima nuştey Şîyarî zehf weşdê ci şibi. Eşkera eşkera huwayê; şabîyayîşê ci dûrî ra asayê. Hesab ame, nîyame, Neyrani erzîyê:

“Ti vindi! Ez da bida.”

“Ewro ez bida; neya tepeya tim u timi ti bidi...”

Hurna pîya qasa vero payra bî. Şîyarî şîfre nuşna bi, kart u fişa pawitê.

Neyrani, kiştê ra kilawa montê xo kerdê raşt, kiştâ bîn ra zî qisey resnayê Şîyarî:

“Mi rê ki nuştayo tewr orîjînal to nuşna.”

“Mi rê ki zî...”

Mêrdekî kartiker di derg, nêkerd, qîyameti qîlaneyê: “Aaaaayyyyyyyyyyy! Pişttttttttt! Dayêêêêêêêêêê...” Cinî u camêrdên’a; bandê keyî vero, masedo tewr peyên di, cinî kiştâ bandê keyî’ya, mêrdêk kiştâ keyberî’a ronîştî bî, werd werdê. Leyrekê pisîngi kewt bi zerre ew masan bin ra resa bi înan heti. Cinêki xo dirnayê! Ze ki xof dî bi, ze ki gangêr ame bi ser, ze ki key ci veşayê... Firaqî eştê pisîngerî, sandelî dayê piro... Rîngî rîngda cam u sihanan ra; thayn thaynan qay va ki merdim kişîya, thayn thaynan qay va ki lertz bi... Thayn thaynan loxme qir’a, thayn thaynan koçikî dest’a xo eşt kûçe! Mêrdek; nezdî hewtay serre, meşkin, keçel, çina pak ew gorey cinêkeri kîbar bi. Cinêkeri vero geyrayê: “Metersî! Metersî! Ravêrd! Ravêrd! Qedîya! Qedîya...” Cinêker sero fistanê do sûro bêqol bi, labirê fistan hendi ki teng u kilm bi; viran bigeyrayê se, ey ra vêrî bi! Çizman, giraneyda ci bin di qîrç qîrç kerdê. Porro zûrayo zerd, sero reqîsyayê. Jû da bêdedb bî; kesî nêşayê vindarno, o ki ameyê fek vatê: “Korêno, herêno, toltajîno... Şima senî pisîng verdanê zerre... Gî xo di werddê şima kera, dolê qendayan...”

Karta Şîyarî gunê bî ‘ero; veynda şagirtî, ey girot, ardi... Niştî ‘ereba se, sihat jondes u nîm bî. Hetana Beşiktaş sahil ra, wîja ra ata, ta deyay doşîda raşt ser u Barboros ra da piro şî. Kesî fekê xo nîyakerd. Ne ay, ne ey; hetana Cewîzlibax. Yeşîl qundura vero, Neyrani bêvengey qedînê:

“Zey felaketya bi.”

“Weşî ra gird felaket çinyo!”

“Ez nêşermayayê se, mi do porrê ay biruçiknayê.”

“Xora jew o kemî bi!”

Neyrani weynê ki Şîyarî çîman ra adiro pereno, verpers nêda; fîna ancîyê bêvengey... Kêfê hurnan zî rema bi... Bandê Neyran înan vero, xeylê ereber miyan de ronîştî tepeya, Neyrani lew na gumda Şîyarîa raştâ u keyber akerd... Bêvenga ew gami gami tarî şewe de çîman ra bî vîndî...

Letey Hîris u Şeşin

A şewi kokra çimî nênay pêya. Wedeyo ki tey bi bi derg, weynayê dere. Banî, dukanî, şewronayey ze ki kesî çiman vero bî. Rocê verî amey ci vîrî; qarxî, derdî, lomey, bêkesey, tenêkayey... Ge ronîşt, ge bi derg; ge şi teqa ver, ge ame cay ser... Ray bî bî bextê ci, qarx bi bi embazê ci, zerrîveşateni bî bî adirganê ci...

Xezali 'ezandê şefaqî'a pîya bî aya. Awdaz girot, wededê meymanan di nimac kerd, solixê zî dinî kerd goşdarey tepeya, şî Şîyarî aya kero... Keyber akerd ki Şîyaro pay ra; va:

"Roca to xeyr bo lajê mi!"

"Ê to zî dayê!"

"To nêşa rakewo?"

"Hewnê mi qîyame."

"Erdek, qezay kancî şaristanya?"

"Qezay Baliqkesîrîa."

"Sembol ra zehf dûrîa?"

"Nê."

"Nika o ki ame herunda to, çi bi şa!"

"Keynay ciya tîya di şîna unîversite; xeylê bi şa."

"Tiyê çi şînê?"

"Winî îcab keno."

"Ma qe to çiyê bivatê!"

"Dayê, jû jû fin bêbextey kewna kesî dim; kesî rê dinyay kena tari; lani nêverdana kes mîyan kewo... Weşîya yena mi ser dayê; ez ha remena, ez ha remena! Şaristanî ra, bextî ra, xo ra... Ma tim barkerd; Aldûş ra Koysar, Koysar ra Gultepe, o hepis ra no hepis... Ewro zî zerrîya mina barkena... Na barkerdîna zerrîya dayê! Barkerdîna zerrî!"

Vengdê înan'a Cemîl zî bi aya... Keyber ra kewt zere, nêkewt, Xezali behs vîrna:

“To awdaz girot?”

“Nê.”

“Çi?”

“Mîyaney mino teweno. Şîyar to ban se kerd? Bokarê şîtheramî raştê ma nîrê.”

“Mi çî’ya pîya da telaban. Qeçekê pakê. Nêbi vejena. Şima qaxu megîrê.”

“To çî keyî se kerd?”

“Mi ban çîya da.”

“Tidê bêçî se kerê?”

“Girotiş, berdiş ra rihato.”

“Barê perey tepşenê.”

Qalê peran abiya se, Şîyar ageyra Xezali:

“Dayê mi hesabê to da qeçkan; ê dê kirî hîrg meng hewaley hesabdê to kerê. Ti meng ra meng karta ancena.”

“Lajê mi, wa to taîn nêwaştê, wa qe ma ra pirên zî çinê bîyayê!”

“Dayê hend gird meki! Merg nîyo, gamê raya...”

Taîn waşt bî Erdek. Gemî şifaqê sihat hewt di weriştê. Zimistan bi, serd bi, ray çetinî bî. Loxmeyê ara kerd nêkerd, werişt. Keyber ra vijîyayîş di, Xezali zey piranê qeçîya kerd tembe:

“Laje mi, ‘ereberi giran giran birami; vewra, pugo!”

“Dayê e do l.mît ra doç nêba, gemî rihata...”

Bîlati îneternet ra girot bî. Heyatta serî di, qoltixdê pancasin di ronîşt. Mabênê çorşme kerd temaşa tepeya, leptopi çante ra veti. Sifte weyna e-postayan ra, bahdo Word di pelê do newe akerd u dest pey kerd:

“Rinda rinda,

Ez zana; nika piruz kewto to ri, tenêkayey zerrîya to di ban virašto, hêrsî kewtê çimandê toyê zelalan... Vengweşi, bûrebarî, zincmura rind goştarey ki! Êşqo ki nimçe maneno; ne qedîno, ne zî vêreno... Mi xo zerrî di, çewres serr eşqê do nîmçe wegrot... Eşqo newe, dirbeta newîya... Taqatê zerrîda mi nêmend... Xo rind qayteki...(((

XEYALÊ KÎHANÎ MÎRENÊ

Zerrî bar kena se;

Çimî pey di manenê,

Saqey benê puçî,

Kihanî lingan rê benê sî...

Lerzê do bêqusir dest pey keno;

Siyê,

Kemerê,

Koyê...

Ganê qilaneyîno zerrî ra.

Dinî xilîna;

Şiyayişê rê ray,

Dîyayişi rê roşn,

Weriştişi rê taqat...

Şewray rê omîd nêmaneno.

Qarx,

Pawiteni,

Wext...

Jew zî panc qurişê korri nêkeno!

Germde amnanî'a keyber ra bivijî;

Çina,

Postalî,

Zerrî...

Zey pemî'ya şenik bena.

Vizêrdê xo ra meşermayî!

Mirdî bewnî xo pey...

Ew şenê se,

Payê zî ti dinîda kihan ro di...

Xo mexapêni,

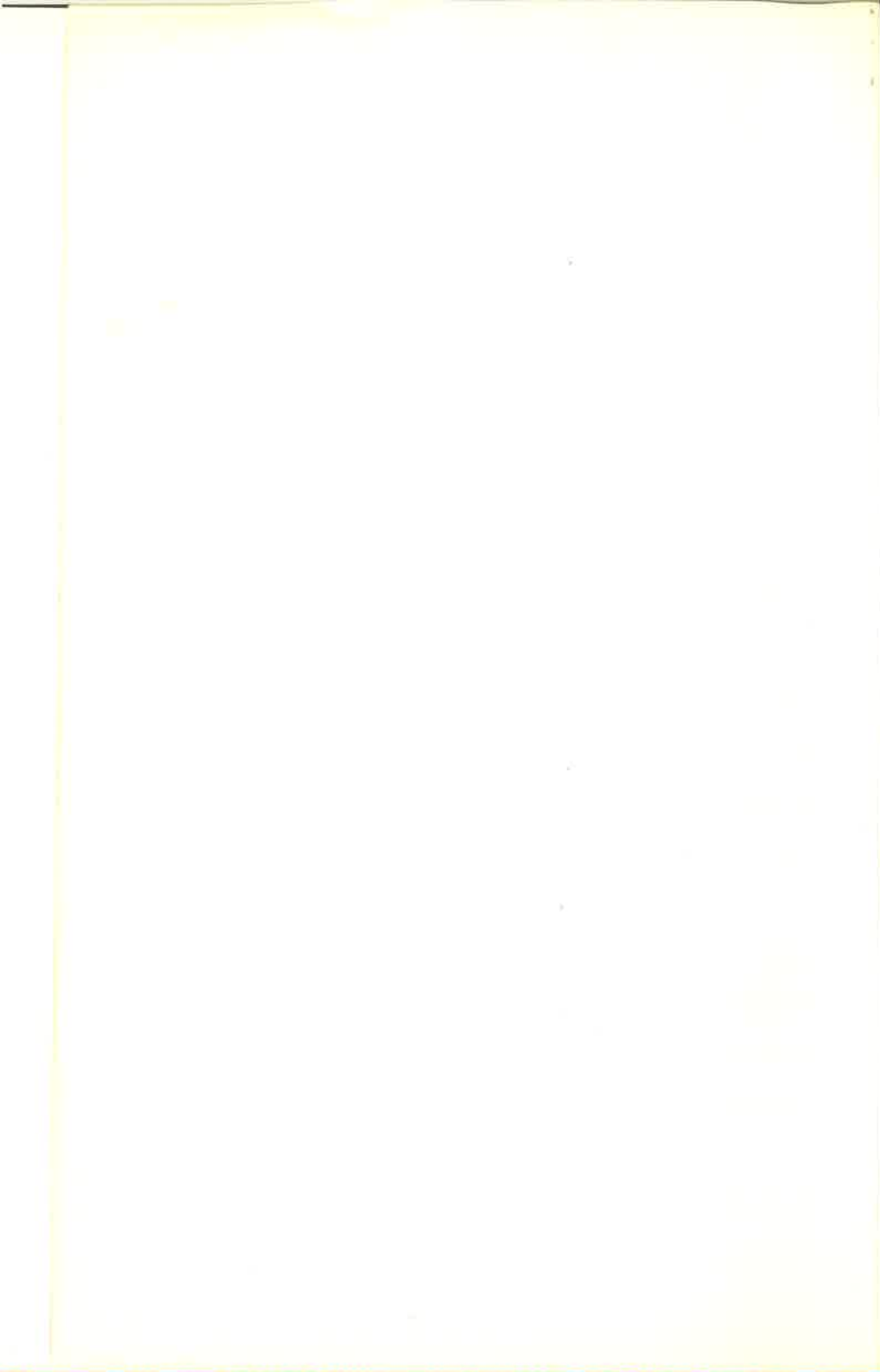
Xo amoş meki,

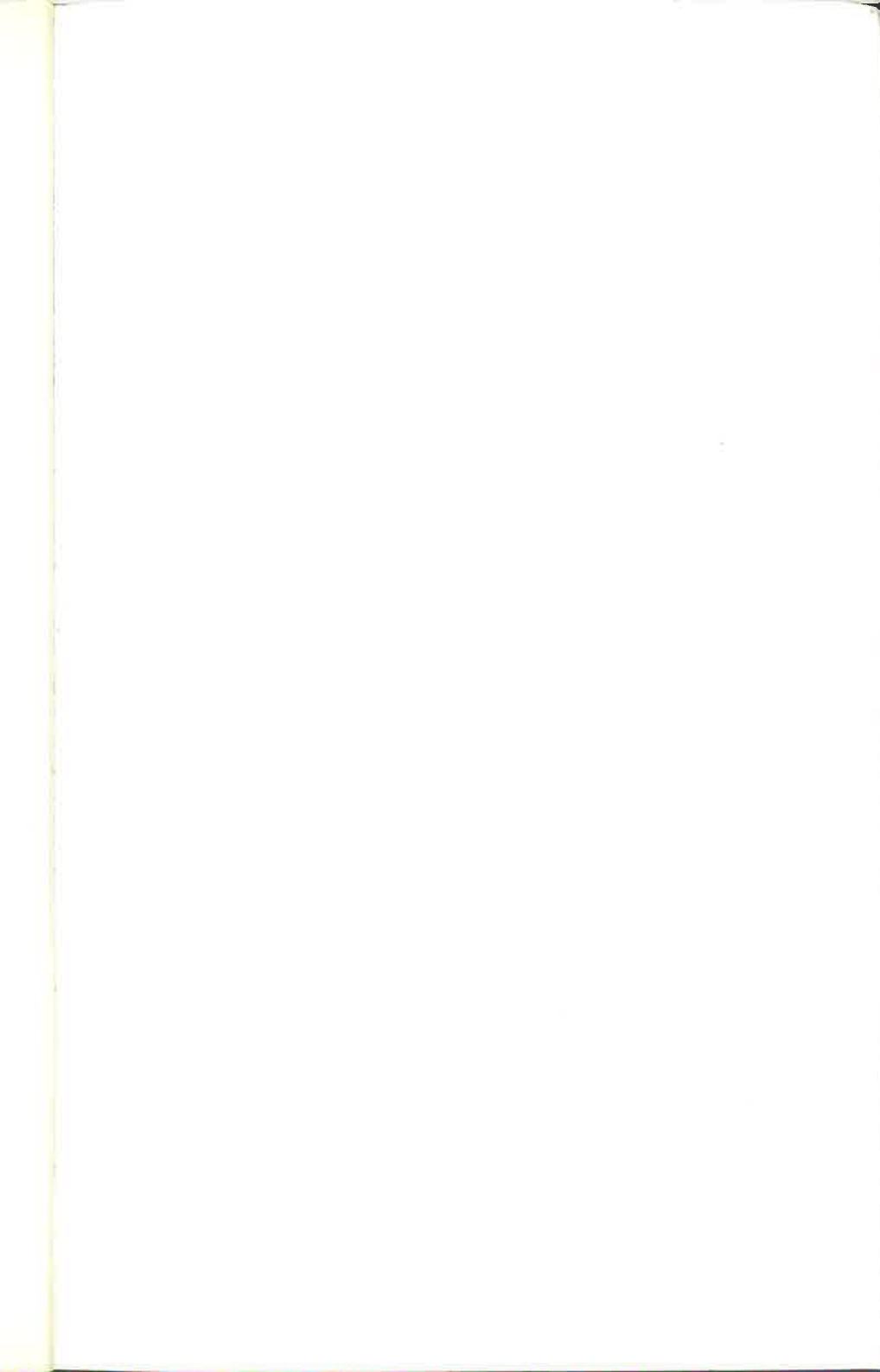
Ew xo vîra meki:

Xeyalê kihanî mirenê...

27. 02. 2007

Not: A ki ti qayîl bîya porrê ci biruçikna, Zeynik bî!"

Wa raywanîya Zazakî, wext de dewam bikero...